

EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

منهج السالكين وتوضيح
الفيه في الدين

Ghid de jurisprudență islamică

**Manhaj
al-Sālikīn**

ʿAbd al-Raḥmān
ibn Nāṣir al-Saʿdī

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

‘Abd al-Raḥmān ibn Nāṣir al-Sa‘dī

Manhaj al-Sālikīn

Ghid de jurisprudență islamică

منهج السالكين وتوضيح الفقه في الدين

Traducere: Institutul Tawhid

Institutul Tawhid

România · 2026

Titlul original: **منهج السالكين وتوضيح الفقه في الدين**

Ediție în limba română

Institutul Tawhid · <https://www.tawhid.ro>

Cuprins

Cuvânt înainte · ‘Abd Allāh ibn ‘Aqīl	iv
Cuvânt înainte · ‘Abd Allāh al-Bassām	vii
Primul: cartea.	vii
Al doilea: îngrijirea ediției.	vii
Cât despre îngrijirea ediției:	viii
Introducerea îngrijitorului ediției arabe	x
Pe scurt, munca mea a constat în următoarele:	xi
Biografia autorului	xv
Numele și descendența sa	xv
Copilăria și formarea sa	xv
Activitatea și învățământul său	xvi
Înfățișarea și purtarea sa	xviii
Scrierile sale	xx
Moartea sa	xxii
Introducerea autorului	1
1 Cartea purificării	4
[Despre apă]	6
[Capitol despre vase]	7
Capitol despre curățarea după nevoile fiziologice și conduita la îndeplinirea lor	8
[Înlăturarea impurității și lucrurile impure]	11
Capitol despre modul de efectuare a abluțiunii	14
[Despre ștergerea peste încălțăminte de tip khuff și peste atelă]	16
Capitol despre lucrurile care anulează abluțiunea	17
Capitol despre cauzele care fac obligatorie spălarea rituală completă și despre modul ei de efectuare	19
Capitol despre tayammum	21
Capitol despre menstruație	23
2 Cartea rugăciunii	25
Capitol: Modul de îndeplinire a rugăciunii	30
Capitol: Prosternarea uitării, a recitării și a mulțumirii	42

	Capitol: Lucrurile care anulează rugăciunea și cele dezaprobată în ea	44
	Capitol: Rugăciunea voluntară	46
	Capitol: Rugăciunea în congregație și conducerea ei	49
	Capitol: Rugăciunea celor care au motive de scutire	53
	Capitol: Rugăciunea de vineri	56
	Capitol: Rugăciunea celor două sărbători	59
3	Cartea funeraliilor	62
4	Cartea zakât-ului	69
	Capitol: Zakât al-fiṭr	75
	Capitol: Cei îndreptățiți la zakât și cui i se dă	78
5	Cartea postului	80
6	Cartea pelerinajului	88
	Capitol: Animalele de jertfă, jertfa de sărbătoare și ‘aqīqah ..	105
7	Cartea tranzacțiilor	108
	Capitol: Vânzarea proprietăților de bază și a fructelor	115
	Capitol: Dreptul de opțiune și alte chestiuni	117
	Capitol: Vânzarea salam	120
	Capitol: Gajul și garanțiile	121
	Capitol: Interdicția de a dispune de bunuri din cauza insolvenței sau din alt motiv	123
	Capitol: Împăcarea	125
	Capitol: Reprezentarea, asocierea, îngrijirea pomilor și cultivarea în parte	126
	Capitol: Punerea în valoare a pământului necultivat	131
	Capitol: Răsplata pentru o lucrare și închirierea	132
	Capitol: Bunul găsit și copilul abandonat	133
	Capitol: Întrecerile și concursurile	135
	Capitol: Luarea pe nedrept a bunului altuia	136
	Capitol: Împrumutul de folosință și depozitul	138
	Capitol: Dreptul de preempțiune	139
	Capitol: Fundația pioasă (waqf)	140
	Capitol: Darul, donația în boala de moarte și testamentul ...	141
8	Cartea moștenirilor	145
	Capitol: Eliberarea din robie	151
9	Cartea căsătoriei	155
	Capitol: Condițiile căsătoriei	159

Capitol: Femeile cu care căsătoria este interzisă	161
Capitol: Condițiile stipulate în căsătorie	164
Capitol: Defectele în căsătorie	165
10 Cartea darului nupțial	167
Capitol: Viața conjugală	169
Capitol: Despărțirea prin răscumpărare (khul')	171
11 Cartea repudierii	174
Capitol: Jurământul de abțință, zihār și jurămintele de acuzare reciprocă	178
12 Cartea perioadelor de așteptare și a verificării lipsei sarcinii .	182
Capitol: Întreținerea soțiilor, rudelor și robilor și îngrijirea copilului	186
13 Cartea alimentelor	189
Capitol despre sacrificarea rituală și vânătoare	191
Capitol despre jurămintele și legămintele	192
14 Cartea infracțiunilor împotriva persoanei	196
15 Cartea pedepselor legale determinate	200
Capitol despre dispozițiile privitoare la apostat	204
16 Cartea judecății, a cererilor în justiție, a probelor și a felurilor de mărturie	205
Capitol despre împărțirea bunurilor comune	208
Capitol despre recunoaștere	209
Indexul citatelor coranice	210
Indexul hadithurilor și al relatărilor	213
Indexul regulilor juridice	222
Glosar	225
Bibliografie	228
Indice	229

Cuvânt înainte · ‘Abd Allāh ibn ‘Aqīl

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător

Laudă lui Allah, Stăpânul lumilor! Binecuvântări și pace asupra robului și Trimisului Său cel demn de încredere, care a spus: „*Celui căruia Allah îi voiește binele îi dă înțelegerea religiei*”,¹ precum și asupra familiei sale și a nobililor săi companioni.

Șeicul nostru, marele învățat ‘Abd al-Raḥmān ibn Nāṣir al-Sa‘dī, este dintre cei cărora Allah le-a dăruit înțelegerea religiei. Aceasta a devenit preocuparea sa de căpetenie în cea mai mare parte a timpului: învăța și îi învăța pe alții, studia, preda și scria. Printre cele mai însemnate lucrări ale sale de jurisprudență se află *Manhaj al-sālikīn wa-tawḍīḥ al-fiqh fī al-dīn*, o carte concisă în cuvinte, dar cuprinzătoare în înțelesuri. Allah să aibă milă de el! S-a preocupat de ea înainte de a o scrie, a îngrijit-o în timpul alcătuirii și a prețuit-o după încheiere. Le-o lauda elevilor săi, îndemnându-i să o memoreze, să o studieze, să o învețe și să o predea. Mi-a trimis despre ea o scrisoare datată 13 Muḥarram 1360 H, pe când eram judecător la Abū ‘Arīsh. În ea spunea: „*Am prescurtat-o până a devenit mai mică decât toate rezumatele pe care le cunoașteți: rezumatul al-Muqni‘, al-‘Umdah și Akḥṣar al-mukhtaṣarāt. Este mai mică decât toate, deoarece ne-am limitat la ceea ce este necesar în fiecare capitol. Cu toate acestea, este limpede și cuprinde dovada...*” Sfârșitul citatului din al-Ajwibah al-nāfi‘ah.²

1 Vezi documentarea hadithului în chestiunea 2.

2 Paginile 90–91.

Printre calitățile ei se numără limitarea la chestiunile frecvente și necesare oamenilor și grija pentru dovezi, fără lungire. Uneori, chiar textul hadithului formează enunțul chestiunii, fiind deopotrivă regula demonstrată și dovada ei. Pe scurt, conținutul cărții întrece ceea ce lasă să se întrevadă înfățișarea ei. A fost tipărită de mai multe ori, dar nicio ediție nu este lipsită de greșeli, omisiuni și inversări ale ordinii textului.

De aceea, profesorul Muḥammad ibn ‘Abd al-‘Azīz al-Khuḍayrī, cadru didactic la secția de studii coranice a Colegiului Profesorilor din Riyadh, și-a propus să o îngrijească, să o tipărească și să o răspândească după confruntarea cu două manuscrise, dintre care unul este o copie fotografică a scrisului autorului, Allah să aibă milă de el. Astfel, ediția de față a devenit una dintre cele mai corecte, distingându-se și prin calitatea tiparului, a hârtiei și a legăturii. A fost înzestrată cu punctuație și cu delimitări ale frazelor și secțiunilor, cu trimiteri pentru versetele coranice și documentarea hadithurilor, cu explicarea unor cuvinte obscure și cu vocalizarea lor. Chestiunile sunt numerotate și fiecare începe pe un rând nou, pentru a fi scoasă în evidență și găsită ușor. Numerotarea continuă a ajuns la 679. Îngrijitorul a adus și opiniile preferate de șeicul nostru din celelalte cărți ale sale, fie ca adaosuri, fie ca lămuriri, fie ca rectificări ale celor de aici. Astfel a slujit cartea, autorul și cititorii ei, meritând răsplata apropiată și pe cea de apoi, dacă Allah voiește. În hadith se spune: „*Allah îi face să intre în Paradis, pentru o singură săgeată, pe trei: pe cel care o confecționează, pe cel care o trage și pe cel care i-o înmânează arcașului.*” Relatat de Abū Dāwūd, al-Tirmidhī și alții.³ De aceea, îi sfătuiesc pe frații mei și pe fiii mei care caută cunoașterea să se îngrijească de ea și să o memoreze, fiindcă este chintesența chintesenței. Izbânda vine de la Allah.

Binecuvântările lui Allah și pace asupra Profetului nostru Muḥammad, asupra familiei și companionilor săi.

A spus acestea:

3 Relatat de Abū Dāwūd (2513), al-Nasā’ī (4354, 4420), al-Tirmidhī (1637), care l-a apreciat drept ḥasan ṣaḥīḥ, Ibn Mājah (2811) și Aḥmad (4/144). Al-Munāwī și Ibn al-Qaṭṭān l-au considerat slab.

Robul sărac înaintea lui Allah,
‘Abd Allāh ibn ‘Abd al-‘Azīz ibn ‘Aqīl
Fost președinte al Comitetului permanent al Consiliului
Superior al Magistraturii

Cuvânt înainte · ‘Abd Allāh al-Bassām

Laudă lui Allah, Cel care dă înțelegerea religiei cui voiește dintre făpturile Sale! Binecuvântări și pace asupra celui pe care Allah l-a trimis ca milă pentru lumi și făclie luminoasă pentru cei care înaintează, precum și asupra familiei sale și a nobililor săi companioni.

Acesta este un cuvânt înainte pentru folositorul rezumat numit Manhaj al-sālikīn. Vom vorbi despre două lucruri:

Primul: cartea.

Al doilea: îngrijirea ediției.

Alcătuirea cărții are o poveste. În anul 1359 H a absolvit prima promoție a Școlii primare al-‘Azīziyyah din orașul ‘Unayzah. Pe atunci nu exista acolo nici școală gimnazială, nici institut de studii religioase, astfel că diploma de școală primară era cea mai înaltă pe care un elev o putea obține în acel oraș. Cei mai mulți dintre acei tineri doreau însă să-și continue studiile, deși vârsta lor nu le îngăduia să-și părăsească familiile pentru a învăța în marile orașe ale regatului. Printr-o împrejurare fericită, Biblioteca publică din ‘Unayzah — Allah să o ocrotească — fusese terminată în același an, 1359 H. Șeicul nostru, ‘Abd al-Raḥmān al-Nāṣir al-Sa‘dī, Allah să aibă milă de el, hotărâse să țină lecțiile sale avansate pentru elevii maturi în această bibliotecă bogată în lucrări de referință. Le-a cerut șeicilor Muḥammad ibn ‘Abd al-‘Azīz al-Muṭawwa‘ și ‘Alī al-Ḥamad al-Šāliḥi să-i învețe pe elevii mai mici în bibliotecă, atunci când el nu ținea lecții. Dacă lecțiile coincideau, cei mici învățau într-un colț al moscheii mari. Ei studiau tawḥīd, hadith, jurisprudență și gramatică.

La tawḥīd studiau Cele trei principii și lucrări asemănătoare; la hadith, Cele patruzeci de hadithuri ale lui al-Nawawī; la gramatică, al-Ājurrūmiyyah. Cât despre jurisprudență, două

lucruri împiedicau folosirea rezumatelor școlii ȧanbalite cu acești începători:

Primul: nu depășeau opinia cunoscută a școlii imamului Aĥmad, deși, în unele chestiuni, aceasta este mai slabă decât alte relatări din aceeași școală.

Al doilea: formularea complicată și dificultatea de a ajunge la sens îi împiedicau pe începători să le înțelegă și să le asimileze.

De aceea, șeicul nostru, Allah să aibă milă de el, a alcătuit acest rezumat folositor, alegând în fiecare chestiune o singură opinie a școlii: fie opinia cunoscută, fie o altă opinie care se distinge prin dovada autentică și prin buna argumentare. El nu se îndepărtează de o opinie susținută de una dintre școlile celorlalți trei imami.

Acest rezumat se distinge prin câteva însușiri importante:

Prima: exprimarea ușoară și limpede, care apropie înțelegerea sensului și îi înfățișează clar cititorului situația discutată.

A doua: multe dintre enunțurile și formulările sale încorporează texte din Coran și din Sunna autentică. Astfel, ele reunesc regula și dovada, fiind ferite de greșeala de exprimare și de sens.

A treia: autorul, Allah să aibă milă de el, nu s-a limitat la opinia cunoscută a școlii, ci a ales opinia cu dovada cea mai puternică, în acord cu celelalte trei școli ori cu unele dintre ele.

A patra: s-a limitat la cele mai importante chestiuni și norme aplicate în adorare și în viața obișnuită.

A cincea: autorul a alcătuit cartea pentru elevii începători și i-a încredințat-o elevului său de seamă Muĥammad ibn ‘Abd al-‘Azīz al-Muĥawwa‘, ca acesta să o predea și să o citească în mod repetat cu acei elevi. El urma să-l consulte pe autor ori de câte ori era nevoie să înlocuiască un cuvânt sau să schimbe un înțeles, până când cartea a ajuns bine revizuită și precisă, corectă în cuvinte și înțelesuri.

Cât despre îngrijirea ediției:

Îngrijitorul, șeicul Muĥammad ibn ‘Abd al-‘Azīz al-Kuĥdayrī — Allah Preaînaltul să-l ocrotească —, a adus prin această carte un

mare serviciu studiului principiilor jurisprudenței, înfățișând-o într-o formă frumoasă și îngrijită, cu următoarele podoabe:

Prima: autorul redusese documentarea hadithurilor pentru a ușura memorarea cărții de către elevii mici. Îngrijitorul a completat acest lucru, documentând versetele și hadithurile astfel încât să-l scutească pe cititor de osteneala căutării. A identificat textele și sursele lor într-un mod în care cel care le cercetează nu se rătăcește.

A doua: îngrijitorul a adăugat note care completează un sens ori precizează limitele unui enunț. Le-a atribuit surselor lor, de cele mai multe ori din cărțile autorului, iar uneori din alte lucrări. Astfel, a completat opera autorului prin propria lui cunoaștere și prin cărțile sale.

A treia: îngrijitorul a dat cărții o organizare și o ordine care îl îndrumă pe cititor și îi lămuresc textul, ușurându-i sensul și apropiindu-i ceea ce părea îndepărtat. Pentru toate acestea, îi sfătuiesc pe cei responsabili de predare să o folosească la clasele potrivite. Îi sfătuiesc și pe elevii aflați la început să o ia drept treaptă în studiul jurisprudenței și drept introducere la cărțile mai ample care urmează. Allah dă izbânda.

Binecuvântările lui Allah și pace asupra Profetului nostru Muḥammad, asupra întregii sale familii și a tuturor companionilor săi.

A scris:

‘Abd Allāh ibn ‘Abd al-Raḥmān al-Bassām

Membru al Consiliului Marilor Învățați · 25/4/1421 H

Introducerea îngrijitorului ediției arabe

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător

La El căutăm ajutor

Laudă lui Allah! Îl laudăm, Îi cerem ajutor și iertare și ne căim înaintea Lui. La Allah căutăm ocrotire de răul sufletelor noastre și de faptele noastre rele. Pe cel pe care Allah îl călăuzește nimeni nu-l poate rătăci, iar pe cel pe care îl lasă în rătăcire nimeni nu-l poate călăuzi. Mărturisesc că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah și mărturisesc că Muḥammad este robul și Trimisul Său. Binecuvântări și pace îmbelșugată asupra lui și a familiei sale.

Musulmanii au mare nevoie de cărți folositoare, ușoare și concise, deoarece mulți nu mai au puterea de a parcurge lucrări ample și nici râvna de a studia. De aici s-a născut ideea de a căuta o carte scurtă, cu exprimare limpede și sens accesibil, atentă la dovezi și ferită de lungire, scrisă de un învățat cunoscut pentru priceperea în Lege, vasta cunoaștere a științelor religiei, urmarea dovezii și credința sănătoasă. Am găsit ceea ce căutam în Manhaj al-sālikin wa-tawḍīḥ al-fiqh fi al-dīn, de marele învățat ‘Abd al-Raḥmān ibn Nāṣir al-Sa’dī, decedat în 1376 H — Allah să-i dăruiască milă din belșug. Am găsit-o folositoare în domeniul ei, limitată la chestiunile cele mai importante și însoțită de dovezi. Îi netezește cititorului dificultățile, fără a-i cere multă osteneală pentru înțelegere și studiu. Începătorul trage mult folos din ea, iar învățatul o poate folosi pentru a-i instrui pe elevi. Poate deveni manual în institutele islamice și la cursurile ținute de chemători în diferite regiuni.

Cartea are puține asemănări printre lucrările de jurisprudență. De aceea am slujit-o prin această modestă muncă, pentru ca folosul ei să se răspândească, consultarea să fie ușoară, iar sensul chestiunilor ei să fie limpede.

Pe scurt, munca mea a constat în următoarele:

1 — Prin harul lui Allah, am obținut două manuscrise ale cărții. Fratele meu, șeicul doctor ‘Abd al-Raḥmān ibn Mu‘allā al-Luwayḥiq — Allah să-i dea izbândă și să-l ocrotească — mi le-a oferit după ce a aflat despre munca mea. Inițial mă limitasem la ediția publicată de șeicul ‘Abd Allāh al-Jār Allāh, Allah să aibă milă de el. El m-a îndemnat, lucru pentru care îi sunt recunoscător, să mă întorc la manuscrise, apoi l-a contactat pe fratele Musā‘id ibn ‘Abd Allāh al-Sa‘dī, nepotul șeicului — Allah să-l răsplătească —, care a fotografiat cele două exemplare și i le-a trimis. Bucuria mea pentru acest dar a fost mare, iar folosul, însemnat. Allah să-i binecuvânteze pe amândoi și să le dăruiască tot binele. Iată descrierea celor două exemplare:

Primul este scris de mâna șeicului. Scrisul este foarte limpede și poartă corecturi. Cuprinde 22 de planșe, fiecare cu 38 de rânduri, însă planșa a treia lipsește din fotografiere și numerotare. Ea cuprinde, în ediția de față, chestiunile 35–57. Șeicul a copiat acest exemplar din originalul pe care îl alcătuiuse prima dată. De aceea, când a ajuns la hadithurile lungi — precum cel al lui Abū Bakr despre obligația⁴ zakāt-ului și cel al lui Jābir despre desfășurarea pelerinajului⁵ — nu le-a copiat, ci a trimis la original, după cum se va vedea din notele ediției. Am desemnat acest exemplar prin litera „*alif*”.

Al doilea este scris de unul dintre elevii șeicului, într-un scris modern și limpede, și poartă corecturi. Cuprinde 109 pagini, fiecare cu 14 rânduri. L-am desemnat prin litera „*bā*”.

Am confruntat aceste două manuscrise cu ediția publicată de șeicul ‘Abd Allāh al-Jār Allāh. Este posibil ca exemplarul „*bā*” și ediția șeicului ‘Abd Allāh să provină din același original

4 Hadithul și documentarea lui se află în Cartea zakāt-ului.

5 Vezi hadithul lui Jābir în Cartea pelerinajului.

manuscris, datorită numeroaselor acorduri dintre ele. Când există diferențe, am adoptat textul exemplarului „*alif*”, scris de mâna șeicului, exceptând cazurile în care am socotit mai puternică lectura celorlalte două ori am găsit acolo un adaos folositor. Atunci am reținut-o și am semnalat-o în notă. Nu am menționat diferențele neînsemnate ori fără efect, precum prezența binecuvântării asupra Profetului într-un exemplar, a formulei de mulțumire pentru un companion și altele asemenea.

2 — Am identificat versetele coranice și am pus trimerile în corpul cărții, între paranteze drepte, pentru a nu încărca notele. Am documentat hadithurile, limitându-mă la cele două colecții autentice atunci când se află în ele. Pentru celelalte am menționat principalii imami care le-au relatat. Când am găsit aprecierea unui astfel de imam asupra hadithului, am redat-o, uneori întărind-o prin aprecierile celor de mai târziu; altfel, am apelat la autentificările învățaților târzii.

3 — Am explicat cuvintele obscure, am lămurit termenii tehnici și am vocalizat tot ceea ce avea nevoie de vocalizare.

4 — Am adus din celelalte cărți ale șeicului al-Sa’di opiniile juridice preferate de el pe care le-am socotit importante pentru cititor: fie că adaugă ceva la carte, confirmă cele de aici ori diferă de opinia aleasă în ea. Principalele lucrări folosite pentru aceste opinii și alegeri sunt:

a — al-Mukhtārāt al-jaliyyah fi al-masā’il al-fiqhiyyah, cu rectificări ale șeicului asupra opiniilor mai slabe din al-Rawḍ al-murbi’, una dintre cărțile școlii ḥanbalite cele mai răspândite între elevi.

b — Nūr al-baṣā’ir wa-l-albāb fi aḥkām al-‘ibādāt wa-l-mu‘āmalāt wa-l-ḥuqūq wa-l-ādāb, alcătuită de șeic în 1374 și tipărită abia în 1420, în ediția doctorului Khālid ibn ‘Uthmān al-Sabt.

c — Irshād ulī al-baṣā’ir wa-l-albāb li-nayl al-fiqh bi-aqrab al-ṭuruq wa-aysar al-asbāb, organizată în întrebări și răspunsuri.

d — al-Qawā’id wa-l-uṣūl al-jāmi‘ah wa-l-furūq wa-l-taqāsīm al-badī‘ah al-nāfi‘ah.

5 — Am numerotat chestiunile și am început fiecare pe un rând nou, pentru a ușura înțelegerea, lectura și adnotarea de către cel care studiază explicația cărții ori dorește să consemneze observații și foloase. Un număr propriu dat unui hadith înseamnă că acesta nu este dovada unei chestiuni sau reguli precedente. Un asterisc pus înaintea lui înseamnă că dovedește o chestiune anterioară, potrivit obiceiului autorului de a aduna uneori dovezile la sfârșitul secțiunii.

6 — Am pus titluri acolo unde autorul nu o făcuse, pentru a lămurii cuprinsul cărții cât mai ușor. Am așezat aceste titluri între paranteze drepte [].

7 — Am redactat o biografie a autorului de întindere medie, nici foarte scurtă, nici sumară.

Mi-am dat silința. Dacă am nimerit adevărul, aceasta vine numai de la Allah; dacă am greșit, greșeala vine de la mine și de la Șeitan. Îl rog pe Allah să primească pocăința mea și să mă ierte. Îl rog pe cel care găsește o lipsă ori o greșeală să mi-o aducă la cunoștință și să mă îndrume; îi voi fi recunoscător și mă voi ruga sincer pentru el.

În încheiere, Îi mulțumesc lui Allah Cel Preaînalt și Atotputernic, Care mi-a dat posibilitatea să împlinesc această muncă și m-a ajutat. Lui I se cuvine lauda la început și la sfârșit, în cele văzute și în cele ascunse.

Apoi le mulțumesc tuturor celor care m-au ajutat la pregătirea cărții, în special fratelui Mūsā ibn Yūsuf ibn ʿĪsā, care m-a ajutat la confruntarea manuscriselor; fratelui Muḥammad Ṣalāḥ Ṣālīḥ; fratelui Walīd al-Ghāmīdī și fratelui meu ʿAlī, care au binevoit să-mi ofere observații importante, primite cu apreciere și grijă. Nu uit nici efortul depus de Umm ʿAbd Allāh pentru această lucrare. Allah să-i răsplătească pe toți din partea mea și să le dăruiască răsplată din belșug.

O, Allah, fă ca munca mea să fie sinceră pentru Fața Ta, folositoare robilor Tăi și pentru mine un mijloc de apropiere și o comoară păstrată! O, Tu, Cel Viu, Cel care susține toate, Stăpân al măreției și al cinstirii!

Abū ʿAbd Allāh Muḥammad ibn ʿAbd al-ʿAzīz al-Khuḍayrī

Căsuța poștală 360398 · Riyadh 11313

E-mail: mkh@islamway.net

E-mail: moakha@hotmail.com

Biografia autorului

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător

Numele și descendența sa

Este Abū ‘Abd Allāh, ‘Abd al-Raḥmān ibn Nāṣir ibn ‘Abd Allāh ibn Nāṣir ibn Ḥamad Āl Sa‘dī, din ramura Nawāṣir a tribului Banū Tamīm.

Copilăria și formarea sa

S-a născut la ‘Unayzah, la 12/1/1307.⁶ Mama i-a murit când avea patru ani, iar tatăl când avea șapte. A crescut orfan de ambii părinți, fiind îngrijit de soția tatălui său, care îl iubea mult. Când a mai crescut, a locuit la fratele său mai mare, Ḥamad, care l-a îndrumat spre cercurile de învățătură și i-a asigurat traiul. Tatăl său memorase Coranul, iubea cunoașterea și pe oamenii ei și era cunoscut pentru dărnicie și binefacere. Le citea oamenilor cărți folosite după rugăciuni și îl înlocuia pe imamul și predicatorul moscheii. Mama sa era din familia Āl ‘Uthaymīn, din ramura al-Wahbah.

Șeicul a crescut în bine și a memorat Coranul înainte de a împlini doisprezece ani. Apoi s-a dedicat căutării și dobândirii cunoașterii, cu râvnă înaltă, de la învățații orașului și de la cei veniți acolo. Printre cei mai însemnați se numără:

- 1 — Ibrāhīm ibn Ḥamad ibn Jāsir (decedat în 1338).
- 2 — Ibrāhīm ibn Šālīh ibn ‘Īsā (decedat în 1343).
- 3 — Šālīh ibn ‘Uthmān al-Qāḍī (decedat în 1351).
- 4 — Ša‘b ibn ‘Abd Allāh al-Tuwayjrī (decedat în 1339).

6 Toate datele menționate sunt potrivit calendarului lunar islamic, acesta fiind calendarul de bază al musulmanilor. De aceea, nu am pus litera „H” după fiecare an.

- 5 — ‘Abd Allāh ibn ‘Āyid al-‘Uwayḍi al-Ḥarbī (decedat în 1322).
- 6 — ‘Alī ibn Muḥammad al-Sinānī (decedat în 1339).
- 7 — ‘Alī ibn Nāṣir Abū Wādī (decedat în 1361).
- 8 — Muḥammad al-Amīn Maḥmūd al-Shinqīṭī (decedat în 1351).
- 9 — Muḥammad ibn ‘Abd al-‘Azīz ibn Mānī‘ (decedat în 1385).
- 10 — Muḥammad ibn ‘Abd al-Karīm al-Shibl (decedat în 1343).

Învățătorii îl prețuiau pentru inteligență, noblețe, statornicie, râvna la învățătură și înalta sa purtare. Memorase multe texte de bază; când le cita, o făcea fără dificultate și le recita curgător, fiindcă le repeta mereu. Șeicul a fost profund influențat de școala celor doi șeici: Shaykh al-Islām Ibn Taymiyyah și elevul său Ibn al-Qayyim. Le-a citit cărțile, le-a rezumat, le-a explicat și i-a îndemnat pe elevi să le citească. Învățarea din lucrările lor se vede limpede în cuvintele sale, în alegerile juridice, în metoda de deducere, în eliberarea de legăturile imitației necritice și în grija pentru urmarea dovezi.

Activitatea și învățământul său

Când înzestrarea șeicului s-a arătat încă din tinerețe, colegii au început să apeleze la el și să învețe de la el. La douăzeci și trei de ani a început să predea, fără a înceta să învețe. Din anul 1350 H a devenit reperul oamenilor din oraș în predare și fatwa și sursa de competență pentru dobândirea științelor. Printre elevii săi se numără:

- 1 — Ibrāhīm ibn ‘Abd al-‘Azīz al-Ghurayr (decedat în 1401).
- 2 — Ibrāhīm ibn Muḥammad al-‘Āmūd (decedat în 1394).
- 3 — Ḥamad ibn Ibrāhīm al-Qāḍī (decedat în 1395).
- 4 — Ḥamad ibn Muḥammad al-Bassām.
- 5 — Ḥamad ibn Muḥammad al-Marzūqī.
- 6 — Sulaymān ibn Ibrāhīm al-Bassām (decedat în 1377).
- 7 — Sulaymān ibn Muḥammad al-Shibl (decedat în 1386).
- 8 — Šāliḥ ibn ‘Abd Allāh al-Zughaybī, imam al Moscheii Profetului (decedat în 1372).
- 9 — ‘Abd al-‘Azīz ibn ‘Alī ibn Musā‘id (decedat în 1411).
- 10 — ‘Abd al-‘Azīz ibn Muḥammad al-Salmān, autorul lucrărilor cunoscute (decedat în 1422).

11 — ‘Abd Allāh ibn ‘Abd al-Raḥmān al-Bassām, membru al Consiliului Marilor Învățați și al Academiei de Jurisprudență Islamică.

12 — ‘Abd Allāh ibn ‘Abd al-‘Azīz al-Khuḍayrī (decedat în 1393).

13 — ‘Abd Allāh ibn ‘Abd al-‘Azīz al-‘Aqīl, fost membru al Consiliului Superior al Magistraturii.

14 — ‘Alī ibn Ḥamad al-Ṣāliḥī (decedat în 1415).

15 — ‘Alī ibn Zāmil Āl Sulaym (decedat în 1418).

16 — Muḥammad ibn Sulaymān al-Bassām.

17 — Muḥammad ibn Ṣāliḥ al-Khuzaym (decedat în 1394).

18 — Muḥammad ibn Ṣāliḥ al-‘Uthaymīn, cel mai cunoscut elev al șeicului și membru al Consiliului Marilor Învățați (decedat în 1421).

19 — Muḥammad ibn ‘Abd al-‘Azīz al-Muṭawwa‘ (decedat în 1387).

20 — Muḥammad ibn ‘Uthmān al-Qāḍī.

21 — Muḥammad ibn Maṣṣūr al-Zāmil (decedat în 1413).

Și mulți alții. Allah să aibă milă de cei morți și să le dăruiască celor vii viață folositoare și folos pentru ceilalți.

Pe lângă această îndeletnicire principală, împlinea multe alte sarcini: conducea rugăciunea în moscheea mare, dădea fatwa, redacta acte, documente pentru bunuri de waqf, testamente și contracte de căsătorie. Era un sfătuitor demn de încredere pentru oricine îi cerea părerea și îndrumarea. Pentru nimic din acestea nu primea vreun câștig lumesec. A contribuit și la întemeierea Bibliotecii Naționale din ‘Unayzah în 1359 și la procurarea lucrărilor de referință, pentru a fi la îndemâna elevilor. A supravegheat Institutul de Studii Religioase din ‘Unayzah la deschiderea sa în 1373. I s-a stabilit un salariu lunar pentru această activitate, dar l-a refuzat, căutând răsplata lui Allah. În 1360 i s-a oferit funcția de judecător, pe care a refuzat-o din scrupul religios și din grija de a nu se lega de o slujbă oficială ce l-ar fi îndepărtat de cunoaștere și predare. Oferta i-a fost repetată de mai multe ori, dar nu a acceptat.

Își organiza timpul în patru ședințe zilnice. Conducea rugăciunea de Fajr, apoi ținea lecția până la răsărit. Mergea acasă până spre mijlocul dimineții, revenea la moschee și le predă elevilor diferite discipline, după o ordine aleasă de el, până la rugăciunea de Zuhr. O conducea, apoi mergea acasă până la 'Așr. După 'Așr ținea o lecție de câteva minute despre lucruri religioase pe care oamenii aveau nevoie să le cunoască. După Maghrib le predă elevilor până la 'Ishā'. Făcea aceasta în fiecare zi.

Îi consulta pe elevi asupra cărții pe care doreau să o citească și organiza dezbateri între ei pentru a le trezi întrecerea în studiu și a le întipări chestiunile în minte. Le puneă întrebări pentru a-i face să găsească răspunsul. Uneori greșea intenționat, ca să vadă cine urmărea cu atenție și înțelegea. Alteori încredința o chestiune disputată la doi elevi, fiecare apărând câte o opinie, apoi arăta care era cea corectă prin dovadă ori argumentare. Le cerea adesea să repete ceea ce înțeleseseră. La începutul lecției nu omitea să-i întrebe despre lecția anterioară, îndemnându-i astfel la recapitulare.

Le oferea și recompense, pentru a-i încuraja la studiu și a-i ajuta să trăiască.

Înfățișarea și purtarea sa

Șeicul era scund, cu trup împlinit, ten deschis cu nuanță roșiatică, față rotundă și senină și barbă deasă, albă. Barba și părul îi albiseră de tânăr. Avea un chip frumos și luminos, deosebit de plăcut și curat la culoare.

În privința purtării, era un exemplu al virtuților, ajungând pe culmile lor. Prin harul lui Allah, se distingea în fiecare însușire bună și cu greu putea fi întrecut în acest domeniu. Era foarte smerit cu cei mici și mari, apropiați și îndepărtați. Se desprinsese de bunurile lumii și se întorcea de la ele chiar când veneau spre el: i s-au oferit funcții și le-a refuzat, i s-a deschis lumea și a îndepărtat-o. Făcea adesea pelerinajul, era cumpătat și demn, deși avea puține bunuri. Îi saluta pe cei mici și mari, răspundea invitațiilor, îi vizita pe bolnavi și însoțea funeraliile. Femeia bătrână și copilul îl opreau, iar el le împlinea nevoile și le

răspundea la întrebări. Vorbea fiecărui om în felul care îi era potrivit și folositor. I se dăruise capacitatea de a rezolva ușor greutățile oamenilor și de a stinge disputele cu inteligență și pricepere.

Elevul său, șeicul ‘Abd Allāh al-Bassām, a spus: *„Purtarea lui era mai blândă decât adierea și mai dulce decât apa limpede. Nu mustra pentru o scăpare și nu pedepsea pentru o vorbă aspră. Se apropia cu afecțiune de cel îndepărtat și de cel apropiat. Întâmpina cu seninătate, saluta cu bucurie, se purta frumos și făcea șederea plăcută. Vorbea cu familiaritate și dragoste, era milostiv cu săracul și cu cel mic și își dăruia toată puterea. Ajuta prin averea, prestigiul, munca, părerea, sfatul și îndrumarea sa, cu limbă sinceră, inimă curată și păstrând secretele.”*

Era curajos în apărarea adevărului și sincer în sfătuirea oamenilor; pentru Allah nu se temea de mustrarea nimănui. Așa îl socotim; Allah îl judecă și nu declarăm pe nimeni curat înaintea Lui.

Cei care l-au descris i-au lăudat memoria puternică, amintirea grabnică, deducția precisă, abordarea ușoară, mintea limpede, prezența de spirit și vocea frumoasă. Acestea făceau ca vorbele și discuțiile sale să ajungă la inimile oamenilor, câștigându-le dragostea și încrederea. Cine îi citește cărțile își dă seama că în spatele lor se află un mare învățat.

Dornic să le fie de folos oamenilor, să răspândească știința și să-i cheme la Allah, se întâlnea des cu ei, îi vizita în case și le împărtășea împrejurările vieții. Glumea fără a-și micșora respectul și demnitatea. Avea multă dragoste și milă pentru săraci, mai ales pentru elevii care căutau cunoașterea, dorind să-i elibereze de grija câștigului și a muncii istovitoare, ca să se poată dedica studiului.

Asculta sfaturile și propunerile oamenilor, le lua în serios și le primea cu inimă deschisă. Un om evlavios i-a propus să instaleze un difuzor în moschee, pentru ca oamenii să audă chemarea și predica fără greutate, explicându-i foloasele. Allah i-a deschis inima șeicului; i-a mulțumit sfătuitorului și i-a promis că va

împlini propunerea în acea săptămână. A fost primul care a introdus acest aparat în moscheile orașului său.

Cel drept îi recunoaște meritul; când rostește un cuvânt, cuvântul său este cel mai ales.

Mi s-a povestit că unul dintre elevii săi l-a văzut în vis după moarte și l-a întrebat ce a făcut Allah cu el. El i-a dat o veste bună. L-a întrebat: „*Prin ce ai dobândit aceasta?*” A răspuns: „*Prin buna purtare.*” Ferice de el! Nimic nu este mai greu în balanța credinciosului, în Ziua Învierii, decât buna purtare, după cum a spus Profetul ﷺ.⁷

Scrierile sale

Șeicul s-a îngrijit să scrie și să apropie științele de oamenii obișnuiți și de cei învățați. Scrisul îi era ușor, iar alcătuirea cărților îi fusese înlesnită. Nu era afectat în purtarea ori în scrierile sale. Cine îi citește cărțile se miră de ușurința exprimării, de accesibilitatea sensului și de măreția înțelesurilor pe care le urmărește și le întărește. Nu se ocupa de prisosul și impuritățile unei cunoașteri fără folos pentru înțelegerea Islamului și înaintarea spre Stăpânul Atoateștiutor. Scrierile sale au depășit patruzeci de cărți, de la lucrări mari, în volume, până la broșuri de câteva foi. Printre cele mai importante se numără:

1 — Taysir al-Karīm al-Raḥmān fī tafsīr kalām al-Mannān, cea mai cunoscută carte a șeicului. A scris-o înainte de patruzeci de ani. Cuprinde 8 volume; a fost tipărită recent și într-un singur volum, în ediția doctorului ‘Abd al-Raḥmān al-Luwayḥīq.

2 — al-Qawā‘id al-ḥisān li-tafsīr al-Qur’ān.

3 — Taysir al-Laṭīf al-Mannān fī khulāṣat tafsīr al-Qur’ān.

Aceste trei lucrări privesc exegeza coranică.

4 — Bahjat qulūb al-abrār wa-qurrat ‘uyūn al-akhyār fī sharḥ jawāmi‘ al-akhbār, în domeniul hadithului.

5 — al-Qawl al-sadīd fī maqāṣid al-tawḥīd.

6 — Su‘āl wa-jawāb fī aḥamm al-muhimmāt.

7 — al-Tawḍīḥ wa-l-bayān li-shajarat al-īmān.

7 Relatat de al-Tirmidhī (2003), care l-a numit gharīb, și al-Bukhārī în al-Adab al-mufrad (270). Al-Albānī l-a declarat autentic.

8 — al-Durrah al-bahiyyah, comentariu la poemul în tã' despre lămurirea problemei predestinării.

9 — al-Ḥaqq al-wāḍiḥ al-mubīn fī sharḥ tawḥīd al-anbiyā' wa-l-mursalīn min al-Kāfiyah al-shāfiyah.

Aceste cinci lucrări privesc credința.

10 — Manhaj al-sālikīn wa-tawḍīḥ al-fiqh fī al-dīn, cartea de față.

11 — al-Mukhtārāt al-jaliyyah fī al-masā'il al-fiqhiyyah.

12 — al-Irshād ilā ma'rifat al-aḥkām.

13 — al-Munāzarāt al-fiqhiyyah.

14 — Nūr al-baṣā'ir wa-l-albāb fī aḥkām al-'ibādāt wa-l-mu'āmalāt wa-l-ḥuqūq wa-l-ādāb, în ediția doctorului Khālid al-Sabt.

Toate acestea privesc jurisprudența.

15 — al-Qawā'id wa-l-uṣūl al-jāmi'ah wa-l-furūq wa-l-taqāsīm al-badī'ah al-nāfi'ah.

16 — Risālah laṭīfah jāmi'ah fī uṣūl al-fiqh al-muhimmah.

17 — Tuḥfat ahl al-ṭalab fī tajrīd qawā'id Ibn Rajab, în ediția doctorului Khālid al-Mushayqīḥ.

Acestea privesc fundamentele și regulile jurisprudenței.

18 — al-Riyād al-nāḍirah wa-l-ḥadā'iq al-zāhirah fī al-'aqā'id wa-l-funūn al-mutanawwi'ah al-fākhirah.

19 — al-Khuṭab al-minbariyyah.

20 — al-Wasā'il al-mufīdah li-l-ḥayāh al-sa'idah.

Acestea privesc frumusețile Islamului și problemele musulmanilor.

21 — al-Fatāwā al-sa'diyyah, adunate după moartea sa.

22 — Ṭarīq al-wuṣūl ilā al-'ilm al-ma'mūl bi-ma'rifat al-qawā'id wa-l-ḍawābiṭ wa-l-uṣūl, în care a adunat 1015 foloase, reguli și principii din cuvintele lui Shaykh al-Islām și ale elevului său Ibn al-Qayyim.

23 — al-Ta'līq wa-kashf al-niqāb 'alā naẓm qawā'id al-i'rāb, în ediția elevului său, șeicul Muḥammad ibn Sulaymān al-Bassām, care a inclus și o biografie folositoare a învățătorului său.

Șeicul s-a îngrijit și de versificație și poezie. Unele dintre lucrările amintite sunt în versuri. Poemul său de jurisprudență,

alcătuit în tinerețe, depășește 400 de versuri. A scris și un poem despre regulile juridice, în 47 de versuri, înainte de a depăși douăzeci și patru de ani. Are poezii frumoase, elegii mișcătoare și versuri pline de farmec.

Lucrările șeicului au fost tipărite într-o colecție de 16 volume, adunate și publicate de Centrul Ibn Șalih din cadrul Asociației al-Șalihiyyah din ‘Unayzah.

Moartea sa

Spre sfârșitul vieții, șeicul s-a îmbolnăvit de hipertensiune și a trebuit să plece în străinătate pentru tratament. Statul saudit i-a trimis un avion special care l-a transportat la Beirut. A rămas acolo la tratament aproape două luni, până când Allah l-a însănătoșit. Aceasta s-a întâmplat în 1372. S-a întors apoi la ‘Unayzah și și-a reluat toate activitățile, deși medicii îi interziseseră efortul; aceasta a contribuit la revenirea hipertensiunii.

În noaptea de miercuri, 22/6/1376, după rugăciunea de ‘Ishā’ în moscheea mare din ‘Unayzah și după lecția obișnuită pentru cei prezenți, a simțit greutate și slăbiciune în mișcări. I-a făcut semn unui elev să-l ia de mână și să-l conducă acasă. Acesta a făcut-o, dar șeicul și-a pierdut cunoștința îndată ce a ajuns. Și-a revenit și i-a liniștit pe cei prezenți, apoi a leșinat din nou și nu a mai vorbit până la moarte. Dimineața au chemat medicul, care a constatat o hemoragie cerebrală. I-au trimis o telegramă prințului moștenitor, care a poruncit să fie transportat cu avionul pentru îngrijire. Norii deși și ploaia puternică au împiedicat însă aterizarea. Avionul a revenit joi dimineața, sperând să poată ateriza, dar a primit în zbor vestea morții sale și s-a întors.

A murit cu puțin înainte de zorii zilei de joi, 23/6/1376, la 69 de ani, petrecuți în învățare, predare, chemare, scriere, îndrumare și sfătuire.

Rugăciunea funerară a avut loc după Zuhr, în aceeași zi, cu o adunare cum ‘Unayzah nu mai văzuse. Allah să-i dăruiască milă din belșug și să-l așeze în al-Firdaws, cea mai înaltă parte a grădinilor Sale.

I-au fost închinat multe elegii. Moartea sa a lăsat un gol uriaș în sufletele locuitorilor orașului și ale musulmanilor. Abia atunci oamenii au înțeles câte lucruri împlinea, câte poveri purta și câte milostenii ascunse le dădea săracilor din oraș. Cât de mare i-a fost urma lăsată între oameni și cât de frumoasă amintirea!

Nu moare cel ce răspândește virtutea și evlavia și înalță un edificiu a cărui temelie nu se frânge.⁸

8 Această biografie rezumă biografia redactată de doctorul ‘Abd Allāh al-Ṭayyār la începutul cărții sale *Fiqh al-shaykh al-Sa’dī* și introducerea șeicului Muḥammad ibn Sulaymān al-Bassām la *al-Ta’liq wa-kashf al-niqāb*, cu alte adaosuri. Pentru detalii, vezi ‘Ulamā’ Najd (2/422), *Rawḍat al-nāẓirīn* (1/220), *Sīrat al-‘allāmah al-Sa’dī*, articolul lui al-‘Adawī din *Revista Universității Islamice*, anul XI, numărul al patrulea, p. 205, *Mashāhīr ‘ulamā’ Najd*, p. 396, studiile ample despre al-Sa’dī ale doctorului ‘Abd Allāh ibn Muḥammad al-Rumayyān din ziarul *al-Jazīrah*, numerele din Shawwāl 1421, și introducerile lucrărilor șeicului, care cuprind diferite biografii scrise de elevii și admiratorii săi.

Introducerea autorului

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurătorul.

Și la El căutăm ajutor.

Laudă lui Allah! Îl laudăm, Îi cerem ajutorul și iertarea și ne întoarcem către El cu căință. Căutăm ocrotire la Allah de răul din sufletele noastre și de faptele noastre rele. Pe cel pe care Allah îl călăuzește, nimeni nu-l poate rătăci, iar pe cel pe care El îl lasă să rătăcească, nimeni nu-l poate călăuzi. Mărturisesc că nimeni nu este vrednic de adorare în afară de Allah, Unicul, fără asociat, și mărturisesc că Muḥammad este robul și Trimisul Său. Allah să-l binecuvânteze pe el și familia sa și să le dăruiască pace!

Acestea fiind spuse, aceasta este o carte concisă de jurisprudență islamică, în care am reunit chestiunile juridice și dovezile lor. (M-am limitat la lucrurile cele mai importante și mai folositoare, deoarece nevoia de acest subiect este foarte mare. Adesea mă limitez la textul dovezii atunci când dispoziția juridică reiese limpede din el, pentru ca începătorii să-l poată memora și înțelege cu ușurință.) Căci cunoașterea înseamnă să cunoști adevărul împreună cu dovada lui.

Jurisprudența islamică (fiqh) înseamnă cunoașterea dispozițiilor religioase privitoare la chestiunile particulare, împreună cu dovezile lor din Coran, Sunnah, consens și analogia corectă. Mă limitez la dovezile cunoscute, de teama prelungirii expunerii. (Iar atunci când o chestiune este disputată, mă limitez la opinia pe care o consider mai puternică, urmând dovezile religioase.)

1. Dispozițiile juridice sunt de cinci feluri:⁹

9 — Autorul a definit cele cinci dispoziții juridice arătând consecința lor; specialiștii în fundamentele jurisprudenței numesc aceasta „definiție

- **Actul obligatoriu:** cel care îl îndeplinește este răsplătit, iar cel care îl abandonează este pedepsit.¹⁰
- **Actul interzis:** contrariul celui obligatoriu.
- **Actul dezaprobat:** cel care îl abandonează este răsplătit, iar cel care îl săvârșește nu este pedepsit.
- **Actul recomandat:** contrariul celui dezaprobat.
- **Actul permis:** săvârșirea și abandonarea lui sunt deopotrivă.

descriptivă” (al-ta’rīf bi-l-rasm). Definiția riguroasă, în terminologia lor, este definiția esențială (ḥadd), care arată realitatea și esența lucrului. Astfel, ei definesc actul obligatoriu ca fiind ceea ce Legiuitorul a cerut să fie îndeplinit printr-o cerere categorică; actul recomandat, ceea ce Legiuitorul a cerut să fie îndeplinit printr-o cerere care nu este categorică; actul interzis, ceea ce Legiuitorul a cerut să fie abandonat printr-o cerere categorică; actul dezaprobat, ceea ce Legiuitorul a cerut să fie abandonat printr-o cerere care nu este categorică; iar actul permis, ceea ce, în sine, nu face obiectul unei porunci sau al unei interdicții.

- 10 — Cuvintele sale „cel care îl îndeplinește este răsplătit” nu sunt necondiționate, ci trebuie precizată intenția de supunere. Se va spune: „cel care îl îndeplinește din supunere este răsplătit”, deoarece cel care îndeplinește actul obligatoriu fără intenția de supunere, precum ipocritul, nu este răsplătit. Nici cuvintele „cel care îl abandonează este pedepsit” nu sunt necondiționate; ar trebui spus: „cel care îl abandonează merită pedeapsa”, deoarece cineva poate abandona actul obligatoriu fără să fie pedepsit. Allah Preaînaltul spune:

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ﴾

«Allah nu iartă să I se asocieze ceva, însă iartă ceea ce este mai prejos de aceasta cui voiește.»

[Al-Nisā’: 116]

Celelalte definiții ale dispozițiilor juridice trebuie înțelese după același principiu.

2. Persoana responsabilă din punct de vedere religios trebuie să învețe din ea tot ceea ce îi este necesar pentru actele sale de adorare, pentru relațiile sale cu ceilalți și pentru celelalte chestiuni. Profetul ﷺ a spus:

من يرد الله به خيراً يفقهه في الدين

«Celuia căruia Allah îi voiește binele îi dă înțelegere în religie.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.¹¹

* * *

11 — Relatat de al-Bukhārī (1/164) și Muslim (1037).

1 Cartea purificării

3. Profetul ﷺ a spus:

بُني الإسلام على خمسٍ: شهادة أن لا إله إلا الله، وأن
محمداً رسول الله، وإقام الصلاة، وإيتاء الزكاة، وحج
البيت، وصوم رمضان

«Islamul a fost clădit pe cinci: mărturisirea că nimeni nu este vrednic de adorare în afară de Allah și că Muḥammad este Trimisul lui Allah, împlinirea rugăciunii, darea zakāh, pelerinajul la Casă și postul în Ramadan.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.¹²

4. Mărturisirea că nimeni nu este vrednic de adorare în afară de Allah înseamnă ca robul să știe, să creadă și să se angajeze că nimeni nu este îndreptățit să fie socotit divinitate și să fie adorat în afară de Allah, Unicul, fără asociat.

Aceasta îl obligă pe rob să-I dedice lui Allah Preaînaltul întreaga religie, cu sinceritate, astfel încât toate actele sale de adorare, văzute și nevăzute, să fie numai pentru Allah și să nu-I asocieze nimic în nicio chestiune a religiei.

12 — Relatat de al-Bukhārī (1/49) și Muslim (16).

Acesta este temeiul religiei tuturor trimișilor și a celor care i-au urmat, după cum spune Allah Preaînaltul:

﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ﴾

«Noi nu am trimis înaintea ta niciun trimis fără să-i revelăm:
Nimeni nu este vrednic de adorare în afară de Mine, așadar
adorăți-Mă!»
[Al-Anbiyā': 25].

5. Mărturisirea că Muḥammad este Trimisul lui Allah înseamnă ca robul să creadă că Allah l-a trimis pe Muḥammad ﷺ la cele două categorii de ființe, oamenii și djinii, ca vestitor de bine și avertizor. El îi cheamă la unicitatea lui Allah și la ascultarea de El, crezând în ceea ce vestește, îndeplinindu-i poruncile și ferindu-se de ceea ce interzice. Nu există fericire și nici îndreptare în această viață și în Viața de Apoi decât prin credința în el și ascultarea de el. Iubirea față de el trebuie să fie mai presus de iubirea față de sine, față de copii și față de toți oamenii.

De asemenea, să creadă că Allah l-a sprijinit prin minuni care dovedesc trimiterea lui, prin cunoașterea desăvârșită și însușirile morale înalte cu care l-a înzestrat și prin îndrumarea, mila, adevărul și binefacerile religioase și lumești pe care le cuprinde religia sa.

Cea mai mare dovadă a lui este acest Coran măreț, prin adevărul cuprins în relatările, poruncile și interdicțiile sale. Și Allah știe cel mai bine.

Secțiune

[Despre apă]

6. Cât despre rugăciune, ea are condiții care trebuie îndeplinite înaintea ei. Dintre acestea:

7. Purificarea, după cum a spus Profetul ﷺ:

لا يقبل الله صلاة بغير طهور

«Allah nu primește o rugăciune fără purificare.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.¹³

Așadar, cel care nu se purifică de impuritatea rituală majoră, de cea minoră și de impuritatea materială nu are rugăciune valabilă.

8. Purificarea este de două feluri:

9. Primul: purificarea cu apă; aceasta este forma de bază.¹⁴

10. Orice apă care coboară din cer sau izvorăște din pământ este pură și purificatoare. Ea înlătură impuritățile rituale și materiale, chiar dacă i se schimbă culoarea, gustul ori mirosul printr-un lucru pur. Profetul ﷺ a spus:

إن الماء طهور لا ينجسه شيء

«Apa este pură și purificatoare; nimic nu o face impură.»

Relatat de autorii colecțiilor Sunan;¹⁵ este autentic.

13 — Relatat de Muslim (224), de la Ibn ʿUmar, cu formularea: „Nu se primește rugăciune fără purificare.” Al-Bukhārī nu l-a relatat, ci l-a folosit ca titlu de capitol. Al-Ḥāfiẓ spune (1/234): „Are multe căi de transmitere, însă niciuna nu îndeplinește condițiile lui al-Bukhārī; de aceea, el s-a limitat să-l menționeze în titlu și a adus în capitol ceea ce îi ține locul”, adică hadithul: „Nu se primește rugăciunea celui care a intrat în stare de impuritate rituală până când nu face abluțiunea.”

14 — Al doilea fel va fi menționat mai târziu: purificarea prin tayammum.

15 — Relatat de Aḥmad (3/31, 86), care l-a considerat autentic; de Abū Dāwūd în al-Sunan (66); de al-Tirmidhī (66), care l-a considerat bun (ḥasan); de al-Nasāʾī (1/174) și de al-Dāraqutnī (1/31).

11. Dacă însă una dintre însușirile ei se schimbă din pricina unei impurități, apa este impură și trebuie evitată.¹⁶

12. Starea de bază a lucrurilor este puritatea și permisiunea.

13. Dacă musulmanul se îndoieste de impuritatea unei ape, a unei haine, a unui loc sau a altui lucru, acesta rămâne pur. Iar dacă este sigur că se află în stare de puritate și se îndoieste că a survenit o impuritate rituală, rămâne în stare de puritate.¹⁷ Aceasta se întemeiază pe cuvintele Profetului ﷺ (despre omul căruia i se pare că simte ceva în timpul rugăciunii):

لا ينصرف حتى يسمع صوتاً أو يجد ريحاً

«Să nu plece până când nu aude un sunet ori nu simte un miros.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.¹⁸

[Capitol despre vase]

14. Toate vasele sunt permise.

16 — Șeicul spune: „Opinia corectă este că apa este de două feluri: pură și purificatoare, respectiv impură și care transmite impuritatea. Criteriul care le desparte este schimbarea uneia dintre însușirile ei din pricina impurităților și a lucrurilor necurate. Apa a cărei culoare, miros ori gust s-a schimbat printr-o impuritate este impură și transmite impuritatea, indiferent dacă schimbarea este mare ori mică, dacă se produce în locul purificării sau în altă parte și dacă privește culoarea, mirosul ori gustul, prin amestecare sau fără amestecare. Cât despre apa în care a ajuns o impuritate fără să-i schimbe vreuna dintre însușiri, aceasta este pură și purificatoare...” (Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 7).

17 — Șeicul a arătat că opinia corectă, atunci când hainele pure se confundă cu cele impure sau cele interzise cu cele permise, este să se cerceteze cât se poate și să se împlinescă o singură rugăciune într-o singură haină. (Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 10).

18 — Relatat de al-Bukhārī (1/237) și Muslim (361).

15. Fac excepție vasele din aur și argint și cele care conțin ceva din acestea, în afară de o cantitate mică de argint folosită din necesitate.¹⁹ Profetul ﷺ a spus:

لا تشربوا في أنية الذهب والفضة، ولا تأكلوا في صحافها ،
فإنها لهم في الدنيا، ولكم في الآخرة

«Nu beți din vase de aur și argint și nu mâncați din farfuriile lor,²⁰
căci ele sunt pentru ei în această viață și pentru voi în Viața de
Apoi.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.²¹

Capitol despre curățarea după nevoile fiziologice și conduita la îndeplinirea lor

16. Când intră la locul pentru nevoile fiziologice, este recomandat să pășească mai întâi cu piciorul stâng și să spună:

بسم الله

— «În numele lui Allah.»²²

19 — Șeicul spune în al-Qawā'id wa-l-Furūq (p. 155): „Printre distincțiile corecte se numără folosirea aurului și a argintului, care are trei forme:

Prima: folosirea lor în vase și în lucruri asemănătoare; aceasta nu este permisă nici bărbaților, nici femeilor.

A doua: folosirea lor la îmbrăcăminte; aceasta este permisă femeilor, nu și bărbaților.

A treia: folosirea lor la echipamentul și la uneltele de război; aceasta este permisă chiar și bărbaților.”

20 — Șahfah este un vas asemenea unui castron larg și puțin adânc.

21 — Relatat de al-Bukhārī (9/554) și Muslim (2067).

22 Pe baza hadithului lui ʿAlī — Allah să fie mulțumit de el! — potrivit căruia Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „Acoperământul dintre ochii djinnilor și părțile intime ale fiilor lui Adam, când vreunul dintre ei intră la locul pentru nevoile fiziologice, este să spună: În numele lui Allah.” Relatat de al-Tirmidhī (606) și de Ibn Mājah în al-Sunan (297). Al-Tirmidhī spune: „Acesta este un

اللهم إني أعوذ بك من الخُبث والخبائث

— «O, Allah, caut ocrotire la Tine de rău și de cele rele.»²³

17. Iar când iese de acolo:

- 1) Pășește mai întâi cu piciorul drept.
- 2) Spune:

غفرانك

«Îți cer iertare.»²⁴

الحمد لله الذي أذهب عني الأذى وعافاني

«Laudă lui Allah, Care a îndepărtat de la mine ceea ce îmi dăuna și mi-a dăruit sănătate.»²⁵

hadith gharīb; nu îl cunoaștem decât pe această cale, iar lanțul său de transmitere nu este prea puternic... S-au relatat de la Anas, de la Profet ﷺ, și alte lucruri în această privință.” Sfârșitul citatului. ‘Abd al-Qādir al-Arna’ūṭ spune în Jāmi‘ al-Uṣūl (4/316): „Hadithul are relatări de sprijin prin care se întărește, devenind astfel autentic.”

- 23 — Relatat de al-Bukhārī (1/242) și Muslim (375). În lectura folosită aici, expresia desemnează răul și faptele urâte. În cealaltă lectură menționată în sursă, termenii îi desemnează pe djinii de sex masculin și feminin.
- 24 — Relatat de Aḥmad (6/155), Abū Dāwūd (30), Ibn Mājah (300), Ibn Ḥibbān (1431), al-Dārimī (1/174), al-Tirmidhī (7), care l-a numit „ḥasan gharīb”, și al-Hākim (1/158), care l-a considerat autentic. Abū Ḥātim spune în al-‘Ilal (1/43): „Este cel mai autentic hadith din acest capitol.” L-au considerat autentic și Ibn Khuzaymah, Ibn al-Jārūd, al-Nawawī și al-Dhahabī.
- 25 — Relatat de Ibn Mājah (301), de la Anas. În lanțul său de transmitere se află Ismā‘īl ibn Muslim al-Makki, care este slab. Al-Būṣīri spune: „Există acord asupra slăbiciunii lui, iar hadithul cu această formulare nu este confirmat.” Abū al-Ḥasan al-Sindī spune în comentariul marginal la Ibn Mājah: „Un lucru asemănător este transmis de la autor în unele exemplare.” Ibn al-Sunni l-a relatat (21), de la Abū Dharr. Al-Ḥāfiẓ Ibn Ḥajar are o discuție amplă despre acest hadith în verificarea relatărilor din al-Adhkār; este bine să fie consultată.

18. Când stă așezat, se sprijină pe piciorul stâng și îl ține pe cel drept în poziție verticală.²⁶

19. Se ascunde privirilor în spatele unui zid sau al altui lucru.

20. Dacă se află într-un loc deschis, se îndepărtează.

21. Nu îi este permis să-și facă nevoile:

- Pe un drum;
- Într-un loc unde se așază oamenii;
- Sub pomii fructiferi;
- Într-un loc în care le-ar pricinui un neajuns oamenilor.

22. În timpul îndeplinirii nevoilor fiziologice, nu se îndreaptă cu fața către qiblah și nici nu stă cu spatele către ea.

Profetul ﷺ a spus:

إذا أتيتم الغائط فلا تستقبلوا القبلة بغائط ولا بول، ولا

تستدبروها، ولكن شرقوا أو غربوا

«Când mergeți să vă faceți nevoile, nu vă îndreptați cu fața către qiblah în timpul defecării sau urinării și nici nu stați cu spatele către ea, ci îndreptați-vă spre răsărit sau spre apus.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.²⁷

23. După ce și-a făcut nevoile:²⁸

26 — Există în această privință un hadith relatat de al-Bayhaqī în Sunan (1/96), cu un lanț slab, după cum menționează Ibn Hajar în al-Bulūgh (p. 215) și în al-Talkhīṣ (1/107). Al-Nawawī l-a considerat slab, după cum se arată în al-Majmū‘ (2/92). Totuși, acest lucru este confirmat din punct de vedere medical. Vezi Tawḍīḥ al-Aḥkām ‘alā Bulūgh al-Marām, de șeicul al-Bassām (1/285).

27 — Relatat de al-Bukhārī (1/498) și Muslim (264). Șeicul spune: „Opinia corectă este că îndreptarea cu fața către cei doi luminători, soarele și luna, în timpul îndeplinirii nevoilor fiziologice nu este dezaprobată, pe baza acestui hadith.” (Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 11).

28 — Șeicul spune în al-Mukhtārāt al-Jaliyyah (p. 11): „Opinia corectă este că presarea de-a lungul organului genital (maṣḥ) și scuturarea acestuia (natr)

- 1) Curăță locul cu trei pietre ori cu alte materiale asemănătoare, care îl curăță.
 - 2) Apoi se spală cu apă.
24. Este suficient să se limiteze la una dintre cele două metode.
25. Curățarea cu materiale uscate nu se face:
- Cu bălegar și oase, după cum a interzis Profetul ﷺ.²⁹
 - Nici cu vreun lucru care trebuie respectat.

Secțiune

[Înlăturarea impurității și lucrurile impure]

26. Pentru spălarea tuturor impurităților de pe corp, haină, un loc sau altceva, este suficient ca substanța impurității să dispară din locul respectiv.³⁰ Căci Legiuitorul nu a impus un număr de spălări pentru toate impuritățile, în afară de impuritatea câinelui. Pentru aceasta a impus șapte spălări, una dintre ele cu pământ, potrivit hadithului relatat de al-Bukhārī și Muslim.³¹

27. Lucrurile impure sunt:

- Urina omului;
- Excrementele lui;
- Sângele; totuși, o cantitate mică de sânge este trecută cu vederea.

La fel este sângele scurs al animalului a cărui carne este permisă, spre deosebire de sângele care rămâne în carne și în vasele de sânge: acesta este pur.

nu sunt recomandate, deoarece hadithul în această privință nu este confirmat și pentru că aceasta provoacă îndoieli obsesive privind purificarea.”

29 Relatat de al-Bukhārī (1/255), de la Abū Hurayrah, și de Muslim (263), de la Jābir.

30 — Șeicul a arătat că, atunci când impuritatea dispare prin orice mijloc, cu apă sau cu altceva, locul devine pur. La fel, dacă însușirile ei necurate se transformă și sunt înlocuite cu însușiri bune, devine pură. Potrivit acestei opinii, grăsimile devenite impure pot fi purificate prin tratarea lor până când dispare necurăția din ele. (Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 22).

31 — Relatat de al-Bukhārī (1/274) și Muslim (279).

- Printre impurități se numără urina și excrementele oricărui animal a cărui carne este interzisă.³²
- Toate animalele de pradă sunt impure.
- La fel și mortăciunile, cu excepția trupului omului mort, a viețuitoarelor fără sânge care curge,³³ a peștilor și a lăcustelor: acestea sunt pure.

Allah Preaînaltul spune:

﴿حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ الْمَيْتَةُ وَالدَّمُ﴾

«Vă sunt interzise mortăciunea și sângele», până la sfârșitul versetului

[Al-Mā'idah: 3].

Profetul ﷺ a spus:

الْمُؤْمِنُ لَا يَنْجَسُ حَيًّا وَلَا مَيِّتًا

«Credinciosul nu devine impur nici viu, nici mort.»³⁴

32 — Șeicul a arătat că măgarul și catârul sunt pure în timpul vieții, asemenea pisicii; saliva, sudoarea și părul lor sunt, așadar, pure. Profetul ﷺ le călărea adesea fără să spele ceea ce îl atinge de la ele și fără să poruncească ferirea de aceasta. Carnea lor însă este necurată. (Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 22).

33 — Precum muștele, țânțarii și cele asemănătoare.

34 — „Credinciosul nu devine impur” este relatat de al-Bukhārī (1/390) și Muslim (371), de la Abū Hurayrah. Adaosul „nici viu, nici mort” provine din hadithul lui Ibn ʿAbbās relatat de al-Ḥākim (1/542).

Și a spus:

أَحْلَ لَنَا مَيْتَتَانِ وَدِمَانٍ، فَأَمَّا الْمَيْتَتَانِ: فَالْحَوْتُ وَالْجَرَادُ،
وَأَمَّا الدِّمَانُ: فَالْكَبِدُ وَالطَّحَالُ

«Ne-au fost îngăduite două feluri de mortăciuni și două feluri de sânge. Cele două mortăciuni sunt peștele și lăcusta, iar cele două feluri de sânge sunt ficatul și splina.»

Relatat de Aḥmad și Ibn Mājah.³⁵

28. Excrementele și urina animalelor a căror carne este permisă sunt pure.

29. Sperma omului este pură. Profetul ﷺ spăla urmele ei umede și le freca pe cele uscate.³⁶

30. Pentru urina băiețelului care încă nu mănâncă hrană cu poftă este suficientă stropirea,³⁷ după cum a spus Profetul ﷺ:

يُغَسَّلُ مِنْ بَوْلِ الْجَارِيَةِ، وَيُرَشُّ مِنْ بَوْلِ الْغَلَامِ

«Locul atins de urina fetei se spală, iar cel atins de urina băiețelului se stropește.»

Relatat de Abū Dāwūd și al-Nasā'ī.³⁸

35 — Relatat de Aḥmad (2/97), Ibn Mājah (3314), al-Dāraquṭnī (25) și al-Bayhaqī (1/254). Al-Albānī l-a considerat autentic în al-Ṣaḥīḥah (1118).

36 — După cum se arată în hadithul lui ʿĀ'ishah, relatat de al-Bukhārī (1/332) și Muslim (288, 289, 290).

37 — Naḍḥ înseamnă stropire, fiind mai puțin decât turnarea apei.

38 — Relatat de Abū Dāwūd (376) și al-Nasā'ī (1/158), de la Abū al-Samḥ. Din relatarea lui ʿAlī l-au transmis Aḥmad (1/76, 97, 137), Abū Dāwūd (377), al-Tirmidhī (610), care l-a considerat autentic, și al-Ḥākim (1/165), care a spus: „Este autentic potrivit condițiilor celor doi.” Al-Ḥāfiẓ Ibn Ḥajar l-a considerat autentic în al-Fatḥ (1/326).

31. Când substanța impurității a dispărut, locul devine pur, iar faptul că mai rămân culoarea și mirosul nu dăunează. Aceasta se întemeiază pe cuvintele Profetului ﷺ adresate lui Khawlah despre sângele menstrual:

يَكْفِيكَ الْمَاءُ، وَلَا يَضُرُّكَ أَثَرُهُ

«Îți este suficientă apa, iar urma lui nu îți dăunează.»³⁹

Capitol despre modul de efectuare a abluțiunii

32. Acesta constă în următoarele:

- 1) Să aibă intenția de a înlătura impuritatea rituală sau de a face abluțiunea pentru rugăciune ori pentru acte asemănătoare.

Intenția este o condiție pentru toate faptele, fie ele de purificare sau de alt fel. Profetul ﷺ a spus:

إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ، وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى

«Faptele sunt după intenții și fiecare om are numai ceea ce a intenționat.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.⁴⁰

- 2) Apoi spune:

بِسْمِ اللَّهِ

«În numele lui Allah.»

- 3) Își spală ambele mâini până la încheieturi de trei ori.

39 — Relatat de Aḥmad (2/364, 380), Abū Dāwūd (365) și al-Bayhaqī (2/408), care l-a considerat slab. Al-Ḥāfiẓ Ibn Ḥajar spune în al-Bulūgh: „Lanțul său este slab.” Al-Albānī i-a considerat lanțul autentic, după cum se arată în al-Irwāʿ (1/189).

40 — Relatat de al-Bukhārī (1/9) și Muslim (1907).

- 4) Apoi își clătește gura și trage apă în nas de trei ori, folosind trei căușuri de apă.
- 5) Apoi își spală fața de trei ori.
- 6) Și mâinile până la coate, de trei ori.⁴¹
- 7) Își șterge capul cu mâinile, din partea din față a capului până la ceafă, apoi le aduce înapoi la locul de unde a început, o singură dată.
- 8) Apoi își introduce degetele arătătoare în orificiile urechilor și le șterge partea exterioară cu degetele mari.⁴²
- 9) Apoi își spală picioarele, inclusiv gleznele, de trei ori fiecare.

Aceasta este forma cea mai deplină a abluțiunii pe care a făcut-o Profetul ﷺ.

33. Partea obligatorie dintre acestea este:

- Să spele o singură dată;
- Să respecte ordinea menționată de Allah Preaînaltul în cuvintele Sale:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا
وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ
وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ﴾

41 — Șeicul spune în al-Mukhtārāt (p. 14): „Opinia corectă este că nu este recomandată depășirea locului obligatoriu de spălat în purificarea cu apă, deoarece Allah Preaînaltul a menționat limitele abluțiunii până la coate și la glezne. Niciunul dintre cei care au descris abluțiunea Profetului ﷺ nu a menționat că el ar fi făcut aceasta sau că ar fi îndemnat la ea.” Apoi a arătat că formularea din hadithul lui Abū Hurayrah „Cine dintre voi poate să-și extindă strălucirea feței și a membrelor...” este o inserție din cuvintele lui Abū Hurayrah.

42 — Șeicul a arătat că nu este recomandat să se ia apă nouă pentru urechi, deoarece hadithul relatat în această privință nu este autentic. (Al-Mukhtārāt, p. 15).

«O, voi cei care credeți! Când vă ridicați pentru rugăciune, spălați-vă fețele și mâinile până la coate, ștergeți-vă capetele și spălați-vă picioarele până la glezne.»

[Al-Mā'idah: 6].

- Să nu despartă aceste acte printr-o pauză socotită îndelungată potrivit uzului, astfel încât unul să nu mai fie considerat continuarea celuilalt. La fel este în orice act pentru care continuitatea este o condiție.

Secțiune

[Despre ștergerea peste încălțăminte de tip khuff și peste atelă]

34. Dacă poartă încălțăminte de tip khuff sau ceva asemănător, o poate șterge, dacă dorește:⁴³

- O zi și o noapte, pentru cel stabilit într-un loc;
Și trei zile și trei nopți, pentru călător.
- Cu condiția să o fi încălțat în stare de puritate rituală;
- Ștergerea ei este permisă numai în cazul impurității rituale minore.

43 — Șeicul a arătat că, atunci când încălțăminte de tip khuff are o gaură ori o ruptură prin care se vede pielea, opinia corectă este că ștergerea ei este permisă. Ea rămâne khuff și intră în sensul general al textelor; de asemenea, este de presupus că încălțăminte companionilor nu era lipsită de rupturi ori despicături. A mai arătat că, potrivit opiniei corecte, durata începe de la ștergere, nu de la momentul survenirii impurității rituale; că puritatea nu se anulează prin scoaterea încălțăminte șterse ori a celor asemănătoare; și că nu se anulează nici prin încheierea duratei, câtă vreme starea de puritate continuă. (Al-Mukhtār al-Jaliyyah, pp. 15, 16, 17).

Anas relatează, atribuind Profetului ﷺ cuvintele:

إِذَا تَوَضَّأَ أَحَدُكُمْ، وَلَبَسَ خَفِيَهُ فَلْيَمْسَحْ عَلَيْهِمَا، وَلْيَصِلْ
فِيهِمَا، وَلَا يَخْلَعُهُمَا إِنْ شَاءَ إِلَّا مِنْ جَنَابَةٍ

«Când unul dintre voi face abluțiunea și își pune încălțăminte de tip khuff, să o ștergă și să se roage cu ea. Dacă dorește, să nu o scoată decât din pricina stării de janābah.»

Relatat de al-Ḥākim, care l-a considerat autentic.⁴⁴

35. Dacă pe unul dintre membrele abluțiunii are o atelă pentru o fractură sau un medicament aplicat pe o rană, iar spălarea i-ar dăuna, face ștergerea cu apă peste acestea, atât în cazul impurității rituale majore, cât și al celei minore, până când se vindecă.⁴⁵

36. Modul de ștergere a încălțăminte de tip khuff: se șterge cea mai mare parte a suprafeței ei superioare.

37. Cât despre atelă, aceasta se șterge în întregime.

Capitol despre lucrurile care anulează abluțiunea

38. Acestea sunt:

- Orice eliminare prin cele două căi;
- O cantitate mare de sânge și cele asemănătoare acesteia;⁴⁶
- Pierderea conștienței prin somn sau din altă cauză;

44 — Relatat de al-Ḥākim (1/181), care spune: „Autentic potrivit condițiilor lui Muslim”; de al-Dāraqutnī (1/203) și de al-Bayhaqī (1/289). Vezi Naṣb al-Rāyah de al-Zayla‘ī (1/179). În Subul al-Salām (1/313) se spune: „Hadithul arată că puritatea este o condiție. Nu precizează însă o durată, astfel că trebuie raportat la textele care stabilesc această durată, după cum arată hadithul lui Ṣafwān ibn ‘Assāl și hadithul lui ‘Alī — Allah să fie mulțumit de amândoi!”

45 — Șeicul a arătat că ștergerea atelei nu are drept condiție o purificare anterioară, indiferent dacă bandajul se află numai pe locul necesar sau îl depășește. Totuși, dacă poate restrânge bandajul, este obligat să o facă. (Al-Mukhtārāt, p. 16).

46 — Șeicul a considerat mai puternică opinia potrivit căreia sângele, vărsăturile și cele asemănătoare nu anulează abluțiunea, nici în cantitate

- Consumul cărnii de cămilă;⁴⁷
- Atingerea femeii cu dorință;
- Atingerea organului intim;
- Spălarea unui mort;⁴⁸
- Apostazia, care anulează toate faptele.⁴⁹

Allah Preaînaltul spune:

﴿أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُم مِّنَ الْغَائِطِ أَوْ لَامَسَ الْمَرْءُ الْمَرْءَ﴾

«Sau dacă vreunul dintre voi vine de la locul pentru nevoile fiziologice ori ați atins femeile.»

[Al-Mā'idah: 6].

mică, nici în cantitate mare, deoarece nu există o dovadă limpede că ele ar anula-o, iar starea de bază este menținerea purității. (Al-Mukhtārāt, p. 17).

- 47 — Jazūr înseamnă cămilă. Șeicul spune: „Opinia corectă este că toate părțile cămilei, precum stomacul, inima, intestinele și cele asemănătoare, anulează abluțiunea, deoarece intră în aceeași dispoziție juridică și în sensul termenului și al regulii. Distingerea între părțile ei nu are nici dovadă, nici justificare.” (Al-Mukhtārāt, p. 17). El mai spune că, față de celelalte animale, cămila are trei particularități. Prima: carnea ei anulează abluțiunea. A doua: rugăciunea nu este valabilă în locurile unde cămilele stau și se adăpostesc. A treia: potrivit opiniei corecte, cămilele constituie baza despăgubirilor pentru omor (diyyah). (Al-Qawā'id wa-l-Furūq, p. 168).

Șeicul 'Abd Allāh ibn 'Aqil spune: „Se adaugă o a patra: agravarea despăgubirii nu se aplică prin altceva decât cămile”, adică în cazul diyyah.

- 48 — Șeicul spune: „Anularea abluțiunii prin spălarea unui mort este discutabilă, deoarece hadithul relatat în această privință nu este confirmat. Relatările de la Ibn 'Umar și Ibn 'Abbās, care i-au îndemnat pe cei care spală un mort să facă abluțiunea, nu trebuie neapărat înțelese ca impunând o obligație și nu înlătură starea de bază, deja stabilită, a purității celui care spală, câtă vreme nu a survenit ceva care să o anuleze.” (Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 17).
- 49 — Șeicul a menționat printre lucrurile care anulează abluțiunea cauzele care fac obligatorie spălarea rituală completă. (Nūr al-Baṣā'ir, p. 12).

Profetul ﷺ a fost întrebat: «Să facem abluțiunea după consumul cărnii de cămilă?» El a răspuns:

نعم

«Da.»

Relatat de Muslim.⁵⁰

Și a spus despre încălțăminte de tip khuff:

ولكن من غائط وبول ونوم

«Însă din pricina defecării, a urinării și a somnului.»

Relatat de al-Nasā'ī și al-Tirmidhī, care l-a considerat autentic.⁵¹

Capitol despre cauzele care fac obligatorie spălarea rituală completă și despre modul ei de efectuare

39. Spălarea rituală completă (ghusl) este obligatorie din următoarele cauze:

- Janābah, care constă în:
 - ▶ Eliminarea spermei prin contact sexual ori pe altă cale;
 - ▶ Sau întâlnirea celor două locuri ale circumciziei [adică pătrunderea glandului în întregime].
- Sângerarea menstruală și sângerarea de după naștere;
- Moartea unei persoane care nu este martir;
- Intrarea în Islam a unui necredincios.

Allah Preaînaltul spune:

﴿وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطْهَرُوا﴾

«Dacă sunteți în stare de janābah, purificați-vă!»

[Al-Mā'idah: 6].

50 — Relatat de Muslim (360).

51 — Relatat de Aḥmad (4/239), al-Tirmidhī (96), care a spus „hadith ḥasan ṣaḥīḥ”, al-Nasā'ī (1/84), Ibn Mājah (478), al-Dāraqutnī (15) și Ibn Khuzaymah (196).

Și spune:

﴿وَلَا تَقْرُبُوهُمْ حَتَّىٰ يَطْهَرْنَ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ
حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ﴾

«Nu vă apropiați de ele până când nu devin curate. Iar după ce se purifică, apropiați-vă de ele așa cum v-a poruncit Allah», până la sfârșitul versetului

[Al-Baqarah: 222].

Adică, după ce fac spălarea rituală completă.

Profetul ﷺ a poruncit celui care spală un mort să facă spălarea rituală completă.⁵²

Și i-a poruncit celui care a intrat în Islam să facă spălarea rituală completă.⁵³

40. Cât despre modul în care Profetul ﷺ făcea spălarea rituală completă după janābah:

- 1) Mai întâi își spăla organul intim;
- 2) Apoi făcea o abluțiune completă;
- 3) Apoi turna cu palmele apă peste cap de trei ori, îmbibându-l bine;⁵⁴
- 4) Apoi turna apă peste restul corpului;

52 — După cum se arată în hadithul lui Abū Hurayrah, relatat de Aḥmad (2/280), Abū Dāwūd (3161) și al-Tirmidhī (993), care l-a considerat bun. Al-Albānī l-a considerat autentic, după cum se arată în al-Irwā' (144).

53 — După cum se arată în hadithul lui Qays ibn 'Āṣim, relatat de Abū Dāwūd (355), al-Tirmidhī (605), care l-a considerat bun, și al-Nasā'ī (1/109).

54 — Șeicul a considerat corect că repetarea de trei ori nu este prescrisă în spălarea rituală completă decât pentru spălarea capului. De asemenea, a considerat mai puternică opinia că, dacă cineva se află în ambele stări de impuritate rituală, majoră și minoră, are intenția de a o înlătura pe cea majoră și își spală întregul corp, aceasta este suficientă și pentru cea minoră, chiar dacă nu a avut o intenție distinctă pentru ea. (Al-Mukhtārāt, p. 18). Șeicul Ibn 'Aqīl spune: „Aceasta este și opinia școlii juridice.”

5) Apoi își spăla picioarele într-un alt loc.⁵⁵

41. Partea obligatorie dintre acestea este:

Spălarea întregului corp și a pielii de sub părul rar ori des. Și Allah știe cel mai bine.

Capitol despre tayammum

42. Acesta este al doilea fel⁵⁶ de purificare.

43. El înlocuiește apă⁵⁷ atunci când nu poate fi folosită pentru membrele purificării⁵⁸ ori pentru unele dintre ele, fie din lipsa ei, fie de teama unui rău pricinuit de folosirea ei.

44. Pământul ține locul apei, procedând astfel:

- 1) Să aibă intenția de a înlătura impuritățile rituale în care se află;
- 2) Apoi să spună:

بِسْمِ اللَّهِ

«În numele lui Allah»;

- 3) Apoi să bată o singură dată cu ambele palme pe pământ;⁵⁹

55 — După cum se arată în hadithul lui Maymūnah, relatat de al-Bukhārī (1/382) și Muslim (317).

56 — Primul fel a fost menționat mai înainte: purificarea cu apă.

57 — În toate situațiile sale, dispoziția lui juridică este aceeași cu a apei. Intrarea timpului rugăciunii nu este o condiție pentru el și nu este anulat nici prin intrarea, nici prin ieșirea acestui timp. Cine face tayammum pentru un act voluntar poate îndeplini prin el și actul obligatoriu și pe cele de un rang inferior. Astfel a arătat șeicul în al-Mukhtārāt al-Jaliyyah (p. 18).

58 — Șeicul a considerat mai puternică opinia că tayammum nu este obligatoriu și nici prescris pentru impuritatea materială a corpului. (Al-Mukhtārāt, p. 20).

59 — Șeicul a considerat corect că tayammum se poate face cu orice se află la suprafața pământului: pământ cu sau fără praf, nisip, piatră ori altceva. Căci, după cum reiese din conduita Profetului ﷺ, el făcea tayammum în orice loc în care îl ajungea timpul rugăciunii. (Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 19).

- 4) Să-și ștergă cu ele întreaga față și ambele mâini, în întregime.

45. Dacă bate de două ori, nu este nicio problemă.

Allah Preaînaltul spune:

﴿فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوْهِكُمْ
وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلَكِنْ
يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيَتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾

«Iar dacă nu găsiți apă, căutați pământ curat și ștergeți-vă cu el fețele și mâinile. Allah nu voiește să vă impună vreo greutate, ci voiește să vă purifice și să-Și desăvârșească binefacerea asupra voastră, pentru ca voi să fiți recunoscători.»

[Al-Mā'idah: 6].

Jābir relatează că Profetul ﷺ a spus:

أَعْطَيْتُ خَمْسًا لَمْ يُعْطَهُنَّ أَحَدٌ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ قَبْلِي: نَصْرَتِ
بِالرَّعْبِ مَسِيرَةَ شَهْرٍ، وَجَعَلْتُ لِي الْأَرْضَ مَسْجِدًا
وَطَهُورًا، فَأَيُّمَا رَجُلٍ أَدْرَكَتَهُ الصَّلَاةُ فَلْيَصِلْ، وَأَحَلْتُ لِي
الْغَنَائِمَ، وَلَمْ تَحُلْ لِأَحَدٍ قَبْلِي، وَأَعْطَيْتِ الشَّفَاعَةَ، وَكَانَ
النَّبِيُّ يَبْعَثُ إِلَى قَوْمِهِ خَاصَّةً، وَبَعَثَ إِلَى النَّاسِ عَامَّةً

«Mi s-au dat cinci lucruri care nu i-au fost date niciunuia dintre profeții dinaintea mea: am fost sprijinit prin spaimă până la distanța unui marș de o lună; pământul mi-a fost făcut loc de

rugăciune și mijloc de purificare, așadar oricare om pe care îl ajunge timpul rugăciunii să se roage; mi-au fost îngăduite prăzile, care nu i-au fost îngăduite nimănui înaintea mea; mi s-a dat mijlocirea; iar profetul era trimis doar la neamul său, pe când eu am fost trimis la toți oamenii.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.⁶⁰

46. Celui care se află în stare de impuritate rituală minoră nu îi este permis:

- Să împlinească rugăciunea;
- Să înconjoare Casa în ritualul ṭawāf;
- Să atingă exemplarul scris al Coranului (muṣḥaf).

47. Pentru cel aflat în stare de impuritate rituală majoră se adaugă:

- Să nu recite nimic din Coran;
- Să nu zăbovească în moschee fără abluțiune.

48. Pentru femeia aflată la menstruație ori în perioada sângerării de după naștere se adaugă:

- Să nu postească;
- Nu este permis contactul sexual cu ea;
- Nici divorțarea ei.

Capitol despre menstruație

49. Starea de bază a sângelui care apare la femeie este că reprezintă menstruație, fără o limită stabilită pentru vârsta ei, pentru durată sau pentru repetarea ei.⁶¹

⁶⁰ — Relatat de al-Bukhārī (1/435) și Muslim (521).

⁶¹ — Șeicul a arătat temeinicia opiniei pe care a ales-o și a prezentat pe larg dovezile în al-Mukhtārāt al-Jaliyyah (pp. 34, 35). Apoi a spus: „De chestiunea menstruației se leagă cea a sângerării de după naștere: opinia corectă este că nu are o durată minimă ori maximă fixată și că i se aplică ceea ce s-a spus despre menstruație.” Șeicul spune în al-Qawā‘id wa-l-Furūq (p. 125): „Ori de câte ori apare sângele obișnuit, se aplică dispozițiile religioase legate de el; iar când femeia devine curată, se purifică și încetează dispozițiile menstruației. Aceasta este ceea ce arată textele și ceea ce se practică între musulmani. Cât despre stabilirea unei vârste minime la care poate începe menstruația, a unei vârste maxime la care încetează, precum și a unei durate

50. Fac excepție situațiile în care sângerarea este continuă ori nu se întrerupe decât pentru scurt timp; atunci ea este considerată o femeie cu sângerare extramenstruală (mustahāḍah).⁶²

51. Profetul ﷺ i-a poruncit să respecte durata obișnuită a menstruației sale.⁶³

52. Dacă nu are o perioadă obișnuită, se ia în considerare diferențierea sângelui pe care o poate face.⁶⁴

53. Dacă nu poate face această diferențiere, se ia în considerare durata predominantă a menstruației femeilor: șase sau șapte zile. Și Allah știe cel mai bine.

minime ori maxime a menstruației, nu există pentru acestea o dovadă religioasă. La fel este și durata sarcinii: opinia corectă este că durata ei maximă nu are o limită fixată.” Șeicul a menționat și diferențele dintre tipurile de sânge care ies din organul intim al femeii; vezi al-Qawā’id wa-l-Furūq (p. 169).

62 — Șeicul a considerat corect că este permis contactul sexual cu femeia afectată de istiḥāḍah chiar și pentru cel care nu se teme că va cădea într-un păcat sexual din pricina abstenenței. Profetul ﷺ nu le-a interzis aceasta soților femeilor afectate de istiḥāḍah; sângele ei provine dintr-un vas de sânge, iar ea are în toate privințele dispozițiile femeilor aflate în stare de puritate, inclusiv în privința contactului sexual. (Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 26).

63 — După cum se arată în relatarea despre Umm Ḥabībah bint Jaḥsh, la al-Bukhārī (1/426) și Muslim (334).

64 — Adică să deosebească sângele menstrual de sângele extramenstrual.

Cartea rugăciunii

[Condițiile rugăciunii]

Am arătat deja că purificarea se numără printre condițiile ei.⁶⁵

54. Printre condițiile ei se numără intrarea timpului stabilit.

55. Dovada de bază este hadithul despre Jibrîl:

أنه أمّ النبي صلى الله عليه وسلم في أول الوقت، وآخره،
وقال: يا محمد، الصلاة ما بين هذين الوقتين

«El l-a condus pe Profet ﷺ în rugăciune la începutul timpului și la sfârșitul lui, apoi a spus: O, Muḥammad, timpul rugăciunii este între aceste două momente.»

Relatat de Aḥmad, al-Nasā'ī și al-Tirmidhī.⁶⁶

56. ʿAbd Allāh ibn ʿAmr, Allah să fie mulțumit de amândoi, a relatat că Profetul ﷺ a spus:

وقت الظهر: إذا زالت الشمس، وكان ظل الرجل
كطوله، ما لم تحضر العصر. ووقت العصر: ما لم تصفرَّ
الشمس. ووقت صلاة المغرب: ما لم يغبِ الشفق. ووقت

65 Șeicul a explicat că acela care neagă caracterul obligatoriu al rugăciunii sau o abandonează din nepăsare și lene este socotit necredincios și i se aplică dispozițiile privitoare la apostazi. Nūr al-Bašā'ir, p. 15.

66 Relatat de Aḥmad (1/333), Abū Dāwūd (393), al-Tirmidhī (149), care l-a declarat autentic, Ibn Khuzaymah (325) și al-Dāraquṭnī (6–9).

صلاة العشاء: إلى نصف الليل. ووقت صلاة الصبح: من طلوع الفجر، ما لم تطلع الشمس

«Timpul rugăciunii *Zuhr* începe când soarele trece de zenit și ține până când umbra omului este cât înălțimea lui, atât timp cât nu a sosit timpul rugăciunii ‘Aṣr. Timpul rugăciunii ‘Aṣr ține atât timp cât soarele nu s-a îngălbenit. Timpul rugăciunii *Maghrib* ține atât timp cât nu a dispărut amurgul. Timpul rugăciunii ‘*Ishā*’ ține până la miezul nopții. Iar timpul rugăciunii de dimineață începe odată cu ivirea zorilor și ține atât timp cât nu a răsărit soarele.»

Relatat de Muslim.⁶⁷

57. Rugăciunea este prinsă în timpul ei dacă se prinde o rak‘ah, potrivit cuvintelor Profetului ﷺ:

من أدرك ركعة من الصلاة، فقد أدرك الصلاة

«Cine a prins o rak‘ah din rugăciune a prins rugăciunea.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.⁶⁸

58. Nu este îngăduit ca rugăciunea sau o parte din ea să fie amânată dincolo de timpul ei, fie dintr-un motiv justificat, fie din alt motiv.⁶⁹

67 Nr. 612.

68 Relatat de al-Bukhārī (2/57) și Muslim (6–7). Șeicul a explicat că prinderea rugăciunii menționată în acest hadith cuprinde toate cazurile: rugăciunea de vineri, rugăciunea în congregație și timpul rugăciunii. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 29.

69 În al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 27, șeicul a transmis că Shaykh al-Islām Ibn Taymiyyah a menționat acordul imamilor asupra faptului că nu este îngăduită amânarea intenționată a rugăciunii dincolo de timpul ei pentru niciun motiv, în afară de jihad. Unii învățați au permis amânarea pentru jihadul legitim, deși majoritatea învățaților nu au permis-o nici în această situație. Celelalte motive nu îngăduie amânarea; omul se roagă la timpul stabilit, potrivit capacității sale.

59. Excepția este amânarea ei pentru a o reuni cu alta. Aceasta este permisă dintr-un motiv justificat, precum călătoria, ploaia, boala sau altele asemenea.

60. Este mai bine ca rugăciunea să fie îndeplinită la începutul timpului ei, cu excepția:

- Rugăciunii 'Ishā', dacă amânarea ei nu provoacă greutate.
- Și a rugăciunii Zuhr, în timpul arșiței puternice.

Profetul ﷺ a spus:

إِذَا اشْتَدَّ الْحَرُّ فَأَبْرِدُوا عَنْ الصَّلَاةِ، فَإِنْ شَدَّةَ الْحَرِّ
مَنْ فِيهِ جَهَنَّمُ

«Când căldura se întetește, amânați rugăciunea până se mai răcorește, căci arșița puternică provine din dogoarea Gheenei.»⁷⁰

61. Cine a pierdut o rugăciune trebuie să o recupereze îndată, respectând ordinea rugăciunilor.

62. Dacă a uitat ordinea, nu a cunoscut-o sau s-a temut că va pierde rugăciunea,⁷¹ obligația respectării ordinii între rugăciunea de recuperat și cea al cărei timp este în curs nu se mai aplică.⁷²

63. Printre condițiile ei se numără acoperirea părților intime ('awrah) cu un veșmânt permis,⁷³ prin care pielea nu se vede.

70 Relatat de al-Bukhārī (2/15–18) și Muslim (615).

71 Șeicul Ibn 'Aqīl a spus: Probabil se referă la pierderea rugăciunii în timpul ei, fără divergență în această privință; iar potrivit opiniei corecte, și la pierderea rugăciunii în congregație.

72 Obligația respectării ordinii nu se mai aplică nici atunci când omul se teme că va pierde rugăciunea în congregație, după cum a considerat mai puternic șeicul. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 29.

73 Șeicul a stabilit că acela care s-a rugat într-un veșmânt impur, din uitare sau din necesitate, nu trebuie să repete rugăciunea. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 29.

64. Părțile care trebuie acoperite sunt de trei feluri:

- **Cele supuse cerinței stricte de acoperire:** la femeia liberă, ajunsă la pubertate, întregul corp trebuie acoperit în rugăciune, cu excepția feței.
- **Cele supuse cerinței ușoare de acoperire:** la băiatul între șapte și zece ani, acestea sunt organele genitale și anusul.
- **Cele supuse cerinței intermediare de acoperire:** la celelalte persoane, acestea sunt cele dintre buric și genunchi.⁷⁴

Allah Preaînaltul a spus:

﴿يَا بَنِي آدَمَ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ﴾

«O, fii ai lui Adam, luați-vă podoaba la fiecare loc de rugăciune!»

[al-A'rāf: 31].

65. Printre condiții se numără și îndreptarea către qiblah:

Allah Preaînaltul a spus:

﴿وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ﴾

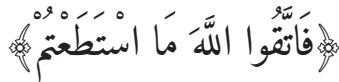
«Și de oriunde ai pleca, întoarce-ți fața către Moscheea cea Sfântă!»

[al-Baqarah: 149].

66. Dacă nu se poate îndrepta către ea din cauza bolii sau din alt motiv, această obligație nu se mai aplică, așa cum nu se mai aplică nicio obligație atunci când omul este incapabil să o îndeplinească.

74 Șeicul a spus în al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 29: Opinia corectă este că acoperirea umerilor sau a unuia dintre ei de către bărbat în rugăciune ține de desăvârșirea și completarea acesteia și nu este o condiție. Hadithul lui Abū Hurayrah: «Bărbatul să nu se roage într-un singur veșmânt fără ca o parte din el să-i acopere umărul» este explicat de hadithul lui Jābir: «Dacă veșmântul este larg, învelește-te cu el, iar dacă este strâmt, încinge-l în jurul mijlocului» sau: «încrucișează-i capetele». Deoarece umărul nu face parte din 'awrah, acoperirea lui în rugăciune ține de desăvârșirea acesteia, așa cum susține majoritatea învățaților.

Allah Preaînaltul a spus:

«Temeți-vă de Allah atâc cât puteți!»

[al-Taghābun: 16].

67. În călătorie, Profetul ﷺ îndeplinea rugăciunea voluntară pe animalul său de călărie, în orice direcție îl purta acesta. Relatat de al-Bukhārī și Muslim.⁷⁵ Într-o variantă se precizează: însă nu îndeplinea astfel rugăciunea obligatorie.

68. Printre condițiile ei se numără intenția.⁷⁶

69. Rugăciunea este validă în orice loc, cu excepția:

- Unui loc impur.
- Unui loc luat pe nedrept.
- Unui cimitir.⁷⁷
- Unei băi publice.
- Locurilor în care stau cămilele.⁷⁸

În Sunan al-Tirmidhī este relatat de la Profet ﷺ: «*Întregul pământ este loc de rugăciune, cu excepția cimitirului și a băii*

75 Relatat de al-Bukhārī (2/489) și Muslim (700). Potrivit opiniei corecte, el nu este obligat să se îndrepte către qiblah nici la începerea rugăciunii, nici în înclinare, nici în prosternare, după cum a stabilit șeicul în al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 32.

76 Șeicul a spus în al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 32: În privința intenției în rugăciune, opinia corectă este că, dacă în timpul ei apare ceva care cere transformarea ei într-o rugăciune voluntară, trecerea de la rugăciunea individuală la urmarea unui imam sau invers, ori trecerea de la conducerea rugăciunii la urmarea unui imam, toate acestea sunt permise și nu prezintă nicio interdicție. Asemenea situații s-au transmis de la Profet ﷺ.

77 Șeicul a spus în al-Irshād, p. 48: «Cu excepția rugăciunii funerare, a cărei îndeplinire acolo nu dăunează.»

78 Șeicul a spus în al-Irshād, p. 48: «Cât despre interdicția rugăciunii în abator, la groapa de gunoi, în mijlocul drumului și deasupra Casei lui Allah, relatarea este slabă și nu poate servi drept dovadă. Mai slabă decât aceasta este afirmația lor că acoperișurile acestor locuri au aceeași regulă ca ele.» A se vedea și al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 31.

publice.»⁷⁹

Capitol: Modul de îndeplinire a rugăciunii

70. Este recomandat să se îndrepte către rugăciune cu liniște și demnitate.

71. Când intră în moschee, spune:

بِسْمِ اللَّهِ، وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي
ذُنُوبِي، وافتح لي أبواب رحمتك

*«În numele lui Allah! Binecuvântarea și pacea să fie asupra
Trimisului lui Allah! O, Allah, iartă-mi păcatele și deschide-mi
porțile îndurării Tale!»⁸⁰*

72. La intrarea în moschee pășește întâi cu piciorul drept.

73. Iar la ieșire, cu piciorul stâng.

74. Rostește aceeași pomenire, spunând însă:

وافتح لي أبواب فضلك

«Și deschide-mi porțile harului Tău!»

79 Relatat de Abū Dāwūd (492), al-Tirmidhī (317), Ibn Mājah (745), Ibn Hībān (Mawārid, 338) și al-Hākim (1/251), care a spus: Autentic potrivit condițiilor lui al-Bukhārī și Muslim.

80 Relatat de Ibn Mājah (772), de la Fāṭimah bint al-Ḥusayn, de la bunica sa Fāṭimah cea mare, Allah să fie mulțumit de ea. Lanțul este întrerupt, fiindcă Fāṭimah nu a prins-o pe bunica sa. Al-Tirmidhī (314) l-a relatat fără cuvintele «În numele lui Allah» și l-a clasificat drept bun, probabil datorită relatărilor care îl susțin. Printre acestea se află hadithul lui Abū Ḥumayd sau Abū Usayd, relatat de al-Nasā'ī (2/53), Abū Dāwūd (465) și Ibn Mājah (772). Muslim (713) l-a relatat astfel: «Când unul dintre voi intră în moschee, să spună: O, Allah, deschide-mi porțile îndurării Tale! Iar când iese, să spună: O, Allah, Îți cer din harul Tău!» În acest capitol există și o relatare de la Abū Hurayrah, transmisă de Ibn Mājah (773) și declarată autentică de al-Buṣīrī.

, așa cum apare în acest hadith, relatat de Aḥmad și Ibn Mājah.⁸¹

75. Când se ridică pentru rugăciune, spune:

اللَّهُ أَكْبَرُ

«Allah este Cel mai Mare!»

76. Își ridică mâinile până în dreptul umerilor sau al lobilor urechilor în patru momente:

- 1) La takbīr-ul de începere a rugăciunii.
- 2) La înclinare (rukū').
- 3) La ridicarea din înclinare.
- 4) La ridicarea după primul tashahhud, așa cum atestă hadithurile autentice despre Profet ﷺ.⁸²

77. Își așază mâna dreaptă peste cea stângă.

78. Deasupra buricului, sub el sau pe piept.

79. Spune:

سبحانك اللهم وبحمدك، وتبارك اسمك، وتعالى جدك، ولا

إله غيرك

«Slavă Ție, o, Allah, și laudă Ție! Binecuvântat este Numele Tău, înaltă este Măreția Ta și nimeni nu este vrednic de adorare în afară de Tine!»

81 Relatat de Aḥmad (6/282), al-Tirmidhī (314) și Ibn Mājah (771), de la Fāṭimah. Al-Arna'ūṭ a spus în Zād al-Ma'ād (2/370): Lanțul lui este slab și întrerupt. Îl susține o relatare de la Anas, la Ibn al-Sunnī (86), al cărei lanț este slab; prin aceasta, hadithul capătă întărire. De aceea al-Tirmidhī l-a clasificat drept bun. Sfârșitul citatului.

82 Așa cum apare în hadithul lui Ibn 'Umar, relatat de al-Bukhārī (2/222) și Muslim (390).

⁸³ Sau rostește o altă invocație de deschidere transmisă de la Profet ﷺ.⁸⁴

80. Apoi caută ocrotire la Allah.

81. Rostește basmalah.

82. Și recită al-Fātiḥah.

83. În primele două rak'ah ale rugăciunilor de patru și de trei rak'ah, recită împreună cu ea o sură:

- La Fajr, dintre surele lungi ale secțiunii al-Mufaṣṣal.
- La Maghrib, dintre cele scurte.
- Iar la celelalte rugăciuni, dintre cele de lungime medie.

84. Recită cu voce tare noaptea.

85. Și în șoaptă ziua, cu excepția rugăciunii de vineri, a celei de sârbătoare, a rugăciunii pentru eclipsă și a celei pentru cererea ploii, la care recită cu voce tare.

86. Apoi rostește takbīr-ul pentru înclinare.

87. Își așază mâinile pe genunchi.

88. Și ține capul la același nivel cu spatele.

89. Spune:

سبحان ربي العظيم

«Slavă Domnului meu, Cel Măreț!»

⁸⁵ Și repetă aceasta.

83 Relatat de Abū Dāwūd (776), al-Tirmidhī (243), Ibn Mājah (806), al-Dāraqūṭnī (5), al-Bayhaqī (2/34) și al-Ḥākim (1/235), care a spus: «Lanțul său este autentic», de la 'Ā'ishah și Abū Sa'īd, ca relatare atribuită Profetului ﷺ. Muslim, al-Ḥākim, Ibn Abī Shaybah și al-Ṭaḥāwī l-au relatat de la 'Umar, ca rostire a acestuia.

84 A se vedea aceste invocații în Șifāt Ṣalāt al-Nabī ﷺ, de al-Albānī.

85 Relatat de Aḥmad (5/382), al-Dārimī (1/299), Abū Dāwūd (871), al-Tirmidhī (261), care l-a declarat autentic, al-Nasā'ī (2/190) și Ibn Mājah (888), de la Ḥudhayfah. El s-a rugat împreună cu Profetul ﷺ, care spunea în înclinare:

90. Este bine ca, pe lângă aceasta, în timpul înclinării și al prosternării să spună:

سبحانك اللهم ربنا وبحمدك، اللهم اغفر لي

«Slavă Ție, o, Allah, Domnul nostru, și laudă Ție! O, Allah, iartă-mă!»⁸⁶

91. Apoi își ridică capul.

92. Spunând:

سمع الله لمن حمده

«Allah îl aude pe cel care Îl laudă»

, dacă este imam sau se roagă singur.

93. Toți spun:

ربنا ولك الحمد، حمداً كثيراً طيباً مباركاً فيه ملء السماء،

وملء الأرض، وملء ما شئت من شيء بعد

«Domnul nostru, Ție Îți aparține lauda, o laudă multă, bună și binecuvântată, cât să umple cerul, cât să umple pământul și cât să umple orice altceva voiești Tu!»⁸⁷

«Slavă Domnului meu, Cel Măreț!», iar în prosternare: «Slavă Domnului meu, Cel Preaînalt!»

86 Relatat de al-Bukhārī (2/199) și Muslim (484), de la ‘Ā’ishah, Allah să fie mulțumit de ea.

87 Relatat de Muslim (476).

94. Apoi se prosternează pe cele șapte părți ale corpului:

Așa cum a spus Profetul ﷺ:

أمرت أن أسجد على سبعة أعظم: على الجبهة - وأشار بيده
إلى أنفه - والكفين والركبتين وأطراف القدمين

«Mi s-a poruncit să mă prosternez pe șapte oase: pe frunte — și a arătat cu mâna către nas —, pe palme, pe genunchi și pe vârfurile picioarelor.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.⁸⁸

95. Spune:

سبحان ربي الأعلى

«Slavă Domnului meu, Cel Preaînalt!»⁸⁹

96. Apoi rostește takbīr-ul.

97. Se așază pe piciorul stâng și ține laba piciorului drept ridicată. Aceasta este poziția iftirāsh.

98. Procedează astfel în toate șederile din rugăciune, cu excepția ultimului tashahhud,⁹⁰ când adoptă poziția tawarruk: se așază pe pământ și scoate piciorul stâng prin partea dreaptă, din spate.

88 Relatat de al-Bukhārī (2/297) și Muslim (490).

89 Referințele hadithului au fost menționate la paragraful 89.

90 Adică în rugăciunea care cuprinde două tashahhud-uri. Nūr al-Baṣā'ir, p. 16.

99. Spune:

رب اغفر لي، وارحمي، واهدني، وارزقني،
واجبرني وعافني

«Domnul meu, iartă-mă, ai milă de mine, călăuzește-mă, dă-mi cele de trebuință, îndreaptă starea mea și dă-mi sănătate!»⁹¹

100. Apoi îndeplinește a doua prosternare asemenea celei dintâi.

101. Apoi se ridică rostind takbîr-ul și sprijinindu-se pe partea din față a tălpilor.

102. Îndeplinește a doua rak'ah asemenea celei dintâi.

103. Apoi se așază pentru primul tashahhud.

104. Formula lui este:

التحيات لله، والصلوات، والطيبات، السلام عليك أيها
النبي ورحمة الله وبركاته، السلام علينا وعلى عباد الله
الصالحين، أشهد أن لا إله إلا الله، وأشهد أن محمداً
عبده ورسوله

«Salutările, rugăciunile și cuvintele bune Îi aparțin lui Allah. Pacea să fie asupra ta, o, Profetule, precum și îndurarea și binecuvântările lui Allah! Pacea să fie asupra noastră și asupra robilor dreptcredincioși ai lui Allah! Mărturisesc că nimeni nu este vrednic de adorare în afară de Allah și mărturisesc că Muḥammad este robul și Trimisul Său.»⁹²

91 Relatat de Aḥmad (1/371), Abū Dāwūd (580), al-Tirmidhī (284), Ibn Mājah (898), al-Ḥākim (1/262), care l-a declarat autentic, și al-Bayhaqī (2/122).

92 Relatat de al-Bukhārī (11/13) și Muslim (402).

105. Apoi rostește takbīr-ul.

106. Îndeplinește restul rugăciunii, recitând al-Fātiḥah în fiecare rak‘ah.

107. Apoi rostește ultimul tashahhud, care este cel menționat anterior.⁹³

108. La cele de mai sus adaugă:

- 1) اللهم صل على محمد وعلى آل محمد، كما صليت على
 آل إبراهيم إنك حميد مجيد، وبارك على محمد وعلى
 آل محمد، كما باركت على آل إبراهيم، إنك
 حميد مجيد

«O, Allah, binecuvântează-l pe Muḥammad și familia lui Muḥammad, așa cum ai binecuvântat familia lui Ibrāhīm! Tu ești Cel Vrednic de Laudă, Cel Glorios! Și dăruiește belșug de bine lui Muḥammad și familiei lui Muḥammad, așa cum ai dăruit belșug de bine familiei lui Ibrāhīm! Tu ești Cel Vrednic de Laudă, Cel Glorios!»⁹⁴

- 2) أعوذ بالله من عذاب جهنم، ومن عذاب القبر،
 ومن فتنة المحيا والممات، ومن فتنة المسيح الدجال

«Caut ocrotire la Allah de pedeapsa Gheenei, de pedeapsa mormântului, de încercarea vieții și a morții și de încercarea lui al-Masīḥ al-Dajjāl.»⁹⁵

- 3) Și Îl invocă pe Allah cu ceea ce dorește.

⁹³ Este cel menționat anterior, la paragraful 104.

⁹⁴ Relatat de al-Bukhārī (6/408) și Muslim (406).

⁹⁵ Relatat de Muslim (588), de la Abū Hurayrah, și (590), și de la Ibn ‘Abbās.

109. Apoi rostește salutul de încheiere spre dreapta și spre stânga:

السلام عليكم ورحمة الله

«Pacea și îndurarea lui Allah să fie asupra voastră!»

Potrivit hadithului lui Wā'il ibn Ḥujr, relatat de Abū Dāwūd.⁹⁶

110. Dintre cele menționate, stâlpii care constau în rostiri sunt:

- Takbīr-ul de începere a rugăciunii.
- Recitarea al-Fātiḥah, pentru cel care nu se roagă în urma unui imam.⁹⁷
- Ultimul tashahhud.⁹⁸
- Salutul de încheiere.⁹⁹

111. Celelalte acțiuni ale rugăciunii sunt stâlpi care constau în fapte, cu excepția:

- Primului tashahhud, care face parte dintre obligațiile rugăciunii.¹⁰⁰
- Takbīr-urilor, în afară de cel de începere a rugăciunii.
- Rostirii:

96 Relatat de Abū Dāwūd (997). 'Abd al-Qādir al-Arna'ūṭ a spus în Jāmi' al-Uṣūl, la nr. 3566: Lanțul său este întrerupt, fiindcă 'Alqamah ibn Wā'il nu a auzit de la tatăl său. Însă hadithul are relatări cu același sens care îl întăresc.

97 Șeicul a considerat corect că, atunci când cel care urmează imamul aude recitarea acestuia, el nu are obligația de a recita și nici nu-i este prescris acest lucru. Dacă nu o aude, este obligat să recite al-Fātiḥah, fie că rugăciunea este cu recitare în șoaptă, fie cu voce tare. El a spus: Aceasta este cea mai echilibrată opinie în această chestiune și prin ea se armonizează dovezile. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 38.

98 Șeicul a menționat printre stâlpii ei cererea binecuvântării asupra Profetului ﷺ. Nūr al-Baṣā'ir, p. 17.

99 În Nūr al-Baṣā'ir, p. 17, șeicul a socotit cele două saluturi de încheiere drept un stâlp.

100 Șederea pentru tashahhud este, de asemenea, obligatorie. Nūr al-Baṣā'ir, p. 17.

سبحان ربي العظيم

«Slavă Domnului meu, Cel Măreț!»

în înclinare.

- Și:

سبحان ربي الأعلى

«Slavă Domnului meu, Cel Preaînalt!»

o dată în prosternare.

- Și:

رب اغفر لي

«Domnul meu, iartă-mă!»

între cele două prosternări, câte o dată; ceea ce se adaugă este recomandat.

- Rostirii:

سمع الله لمن حمده

«Allah îl aude pe cel care Îl laudă»

, pentru imam și pentru cel care se roagă singur.

- Și:

ربنا لك الحمد

«Domnul nostru, Ție Îți aparține lauda!»

, pentru toți.

112. Aceste obligații nu se mai cer dacă au fost omise din uitare, iar omiterea lor este compensată prin prosternarea uitării. La fel se procedează dacă au fost omise din necunoaștere.

113. Stâlpii nu pot fi omiși nici din uitare, nici din necunoaștere și nici în mod intenționat.

114. Restul sunt rostiri și fapte recomandate, care desăvârșesc rugăciunea.

115. Dintre stâlpi face parte și stabilitatea liniștită în fiecare dintre pozițiile ei.

Abū Hurayrah a relatat că Profetul ﷺ a spus:

إذا قمت إلى الصلاة فأسبغ الوضوء، ثم استقبل القبلة
فكبر، ثم اقرأ ما تيسر معك من القرآن، ثم اركع حتى
تطمئن راکعاً، ثم ارفع حتى تعتدل قائماً، ثم اسجد حتى
تطمئن ساجداً، ثم ارفع حتى تطمئن جالساً، ثم اسجد حتى
تطمئن ساجداً ، ثم افعل ذلك في صلاتك كلها

«Când te ridici pentru rugăciune, îndeplinește abluțiunea în mod deplin, apoi îndreaptă-te către qiblah și rostește takbīr-ul. Apoi recită ceea ce îți este la îndemână din Coran. Apoi înclină-te până când te liniștești în înclinare. Apoi ridică-te până când stai drept în picioare. Apoi prosternează-te până când te liniștești în prosternare. Apoi ridică-te până când te liniștești în ședere. Apoi prosternează-te până când te liniștești în prosternare. Și fă astfel în întreaga ta rugăciune.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.¹⁰¹

101 Relatat de al-Bukhārī (2/237) și Muslim (397).

El ﷺ a mai spus:

صلوا كما رأيتموني أصلي

«Rugați-vă așa cum m-ați văzut pe mine rugându-mă.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.¹⁰²

116. Când termină rugăciunea:

- 1) Cere iertare de trei ori.
- 2) Spune:

اللهم أنت السلام ومنك السلام، تباركت يا ذا
الجلال والإكرام .

«O, Allah, Tu ești Pacea și de la Tine vine pacea.

Binecuvântat ești Tu, Stăpân al Măreției și al Cinstirii!»¹⁰³

- 3) لا إله إلا الله، وحده لا شريك له، له الملك، وله
الحمد، وهو على كل شيء قدير، لا إله إلا الله، ولا
نعبد إلا إياه، له النعمة، وله الفضل، وله الثناء
الحسن، لا إله إلا الله مخلصين له الدين ولو كره
الكافرون .

«Nimeni nu este vrednic de adorare în afară de Allah,

Unicul, fără asociat. A Lui este stăpânirea și a Lui este

lauda și El are putere asupra tuturor lucrurilor. Nimeni nu

102 Acesta este un fragment din hadithul lui Mālik ibn al-Huwayrith, relatat de al-Bukhārī și Muslim. Însă această formulare nu apare la Muslim, ci a fost relatată de al-Bukhārī (2/111) și de alții.

103 Relatat de Muslim (591).

este vrednic de adorare în afară de Allah și nu-L adorăm decât pe El. A Lui este binefacerea, al Lui este harul și Lui I se cuvine lauda cea frumoasă. Nimeni nu este vrednic de adorare în afară de Allah; Lui Îi închinăm cu sinceritate religia, chiar dacă necredincioșilor le displace.»¹⁰⁴

- 4) سبحان الله والحمد لله، والله أكبر، ثلاثاً وثلاثين،
ويقول: لا إله إلا الله وحده لا شريك له، له
الملك، وله الحمد، وهو على كل شيء قدير. تمام
المائة.

«Slavă lui Allah!», «Laudă lui Allah!» și «Allah este Cel mai Mare!», de treizeci și trei de ori, apoi spune: «Nimeni nu este vrednic de adorare în afară de Allah, Unicul, fără asociat. A Lui este stăpânirea și a Lui este lauda și El are putere asupra tuturor lucrurilor», întregind astfel o sută.»¹⁰⁵

117. Rugăciunile recomandate cu insistență, care însoțesc rugăciunile obligatorii, însumează zece rak'ah:

Sunt cele menționate în hadithul lui Ibn 'Umar, Allah să fie mulțumit de amândoi, care a spus: Am reținut de la Trimisul lui Allah ﷺ zece rak'ah:

- Două rak'ah înainte de Zuhur și două după ea.
- Două rak'ah după Maghrib, în casa sa.
- Două rak'ah după 'Ishā', în casa sa.
- Și două rak'ah înainte de Fajr. Relatat de al-Bukhārī și Muslim.¹⁰⁶

¹⁰⁴ Relatat de Muslim (594), unde apare și adaosul: «Nu există putere și nici tărie decât prin Allah.» Fără acest adaos l-au relatat al-Nasā'ī și alții.

¹⁰⁵ Relatat de Muslim (597).

¹⁰⁶ Relatat de al-Bukhārī (3/58) și Muslim (729), de la Ibn 'Umar. În Nūr al-Baṣā'ir, p. 19, șeful a explicat că rugăciunile regulate însumează douăsprezece rak'ah.

Capitol: Prosternarea uitării, a recitării și a mulțumirii

118. Prosternarea uitării este prescrisă când:¹⁰⁷

- Omul adaugă din uitare o înclinare, o prosternare, o ridicare în picioare sau o ședere în rugăciune.
- Sau omite ceva dintre cele menționate: îndeplinește ceea ce a omis și face prosternarea uitării.¹⁰⁸
- Sau omite din uitare una dintre obligațiile ei.
- Sau are îndoieli cu privire la o adăugare ori o omisiune.¹⁰⁹

S-a transmis în mod autentic că el ﷺ s-a ridicat fără să îndeplinească primul tashahhud, apoi a făcut prosternarea uitării.¹¹⁰

وسلم من ركعتين من الظهر أو العصر، ثم ذكره، فتم
وسجد للسهو

«Și a rostit salutul de încheiere după două rak'ah din Zuhur sau 'Așr. Apoi i-au atras atenția, iar el a completat rugăciunea și a făcut prosternarea uitării.»¹¹¹

107 Șeicul Ibn 'Aqil a spus: Le-a reunit în același capitol, deși există o deosebire: ultimele două sunt voluntare, iar prima este, în general, obligatorie. Tot astfel sunt reunite și în Bulūgh al-Marām.

108 Cine omite din uitare un stâlp într-o rak'ah revine la el când își amintește, cu excepția cazului în care a ajuns la același stâlp în rak'ah următoare. Atunci prima rak'ah este anulată, iar a doua îi ia locul. Al-Mukhtārāt, p. 35.

109 Șeicul a spus în al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 36: Cea mai corectă opinie în privința îndoielii asupra numărului de rak'ah este că omul se întemeiază pe certitudine, adică pe numărul mai mic, dacă posibilitățile sunt egale sau dacă numărul mai mic i se pare mai probabil. Dacă are însă o presupunere predominantă, se întemeiază pe aceasta.

110 Relatat de al-Bukhārī (3/92) și Muslim (570), de la 'Abd Allāh ibn Buḥaynah. Șeicul a stabilit că acela care se ridică din uitare fără primul tashahhud și își amintește abia după ce s-a ridicat nu se întoarce la ședere, chiar dacă nu a început recitarea, potrivit hadithului lui al-Mughīrah. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 35.

111 Relatat de al-Bukhārī (10/468) și Muslim (573).

A îndeplinit Zuh'r în cinci rak'ah și i s-a spus: „A fost mărită rugăciunea?” El a întrebat:

وما ذاك

«Cum așa?»

I-au răspuns: „Ai îndeplinit cinci.” Atunci a făcut două prosternări după salutul de încheiere. Relatat de al-Bukhārī și Muslim.¹¹²

El a spus:

إذا شكَّ أحدكم في صلاته، فلم يدْرِ كم صلى: أثلاثاً، أم أربعاً؟ فليطرح الشك، وليبن على ما استيقن، ثم يسجد سجدتين قبل أن يسلم، فإن كان صلى خمساً شفعن له صلاته، وإن كان صلى تماماً كانتا ترغيماً للشيطان

«Dacă unul dintre voi are îndoieli în rugăciune și nu știe câte rak'ah a îndeplinit, trei sau patru, să lase deoparte îndoiala și să se întemeieze pe ceea ce știe cu certitudine. Apoi să facă două prosternări înainte de salutul de încheiere. Dacă a îndeplinit cinci, acestea îi fac rugăciunea pară, iar dacă a îndeplinit-o complet, ele îl umilesc pe Satana.»

Relatat de Aḥmad și Muslim.¹¹³

119. Poate face prosternarea uitării înainte de salutul de încheiere sau după el.¹¹⁴

¹¹² Relatat de al-Bukhārī (1/403–405) și Muslim (572).

¹¹³ Relatat de Aḥmad (3/83) și Muslim (571).

¹¹⁴ După prosternarea uitării nu se rostește tashahhud, după cum a stabilit șeicul. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 36.

120. Prosternarea recitării este recomandată atât celui care recită, cât și celui care ascultă cu atenție, în rugăciune și în afara ei.¹¹⁵

121. De asemenea, când primește o nouă binefacere sau este ferit de o nenorocire, se prosternează în semn de mulțumire față de Allah.

122. Regula prosternării de mulțumire este aceeași cu a prosternării recitării.

Capitol: Lucrurile care anulează rugăciunea și cele dezaprobată în ea

123. Rugăciunea este anulată:¹¹⁶

- Prin omiterea unui stâlp sau a unei condiții pe care omul este capabil să o îndeplinească, intenționat, din uitare sau din necunoaștere, dacă nu îndeplinește ceea ce a omis; și prin omiterea intenționată a unei obligații.
- Prin vorbirea intenționată.¹¹⁷

115 Șeicul a explicat că, dacă prosternarea recitării se face în rugăciune, are regulile acesteia. În afara ei este o invocație și poate fi făcută fără purificare și fără îndreptarea către qiblah. Nu intră sub totalitatea regulilor prescrise rugăciunii, ci seamănă mai curând cu invocația. La fel este și prosternarea de mulțumire, cu atât mai mult. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 36.

116 Șeicul a stabilit că opinia potrivit căreia rugăciunea celui care urmează imamul este anulată prin anularea rugăciunii imamului este slabă și nu are dovadă. Dimpotrivă, dovezile arată că rugăciunea oricărui om care nu a săvârșit el însuși ceva care să o anuleze este validă. Legătura dintre rugăciunea celui care urmează și rugăciunea imamului privește obligația de a-l urma, nu faptul că validitatea sau nevaliditatea faptelor imamului s-ar transmite rugăciunii sale. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 33.

117 Șeicul a stabilit că plânsul cu suspine și dregerea glasului nu anulează rugăciunea, fie că se disting două litere sau nu, fie că există o nevoie sau nu, deoarece nu s-a transmis nimic care să dovedească anularea, iar analogia cu vorbirea nu este corectă. Aceasta este susținută și de hadithul lui 'Alī: «Dacă era în rugăciune, își dregea glasul pentru mine.» Șeicul a explicat și că vorbirea după un salut de încheiere rostit din uitare nu anulează rugăciunea, fie că privește îndreptarea ei, fie altceva. La fel, vorbirea din uitare sau necunoaștere în timpul rugăciunii nu o anulează, potrivit hadithurilor lui Dhū al-Yadayn și Mu'āwiyah ibn al-Ḥakam. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 34. El a mai spus: Rugăciunea este anulată prin mâncat și

- Prin râsul zgomotos.
- Prin mișcări considerate în mod obișnuit numeroase, făcute în mod continuu și fără necesitate.¹¹⁸ În primul caz a omis ceva fără de care actul de adorare nu este complet, iar în ultimele cazuri a făcut ceva interzis în el.

124. Sunt dezaprobatate:

- Întoarcerea privirii în timpul rugăciunii, căci Profetul ﷺ a fost întrebat despre aceasta și a răspuns:

هو اختلاس يختلسه الشيطان من صلاة العبد

«Este un furt pe care Satana îl săvârșește din rugăciunea robului.»

Relatat de al-Bukhārī.¹¹⁹

- Joaca fără rost.
- Așezarea mâinii în șold.
- Împletirea degetelor.
- Pocnirea lor.
- Așezarea în rugăciune într-o poziție ghemuită asemenea câinelui.¹²⁰

băut, cu excepția unei cantități mici, din uitare sau necunoaștere. Nūr al-Bașā'ir, p. 17.

118 Aceste mișcări sunt interzise. Cele dezaprobatate sunt mișcările puține, fără nevoie. Cele permise sunt mișcările puține pentru o nevoie și cele numeroase în caz de necesitate. Există și mișcări poruncite, precum înaintarea și retragerea în rânduri la rugăciunea în stare de primejdie ori mișcarea pentru îndreptarea rândului, după cum a stabilit șeicul în al-Qawā'id wa-l-Furūq, p. 138.

119 Relatat de al-Bukhārī (2/234).

120 Poziția iq'ā' are două explicații. Prima: așezarea feselor pe pământ, cu gambele ridicate și mâinile pe pământ. Aceasta este dezaprobată de majoritatea juriștilor, iar la mālīkīți este interzisă, însă nu anulează rugăciunea. A doua: așezarea feselor pe călcâie și a mâinilor pe pământ. Majoritatea o dezaproabă, însă shāfi'īții consideră că această poziție între cele două prosternări este recomandată, potrivit hadithului din Șaḥīḥ Muslim. S-a transmis că imamul Aḥmad a spus: Nu o fac și nu-l critic pe cel care o face. El a mai spus că al-'Abādilah procedau astfel. Al-Mawsū'ah al-Fiqhiyyah al-Kuwaytiyyah, 6/88.

- Îndreptarea către ceva care îi distrage atenția.
- Sau începerea rugăciunii cu inima preocupată:
 - De nevoia de a se abține de la urinare ori defecare.
 - Sau de mâncarea de față, pe care o dorește, potrivit cuvintelor Profetului ﷺ:

لا صلاة بحضرة طعام، ولا هو

يدافعه الأخبثان

«Nu se îndeplinește rugăciunea când este de față
mâncarea și nici când omul se abține de la urinare
ori defecare.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.¹²¹

- Profetul ﷺ a interzis ca omul să-și întindă antebrațele pe pământ în prosternare.¹²²

Capitol: Rugăciunea voluntară

[Rugăciunea pentru eclipsă]

125. Cea mai insistent recomandată dintre ele este rugăciunea pentru eclipsă,¹²³ deoarece Profetul ﷺ a îndeplinit-o și a poruncit-o.

126. Se îndeplinește în modul descris în hadithul ‘Ā’ishei:

Profetul ﷺ a recitat cu voce tare în rugăciunea pentru eclipsă, îndeplinind patru înclinări în două rak‘ah și patru prosternări.

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.¹²⁴

121 De fapt, l-au relatat Muslim (560) și alții, nu al-Bukhārī.

122 Relatat de al-Bukhārī (2/301) și Muslim (493).

123 Șeicul a spus în al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 53: Unii învățați au susținut că rugăciunea pentru eclipsă este obligatorie, deoarece Profetul ﷺ a îndeplinit-o și le-a poruncit oamenilor să o îndeplinească.

124 Relatat de al-Bukhārī (2/549) și Muslim (901). Șeicul a explicat că formele relatate care contrazic această descriere provin dintr-o eroare a unor transmițători, după cum au spus imamii Aḥmad, al-Bukhārī și alții. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 53.

[Rugăciunea Witr]

127. Rugăciunea Witr este o sunnah recomandată cu insistență.

Profetul ﷺ a îndeplinit-o cu statornicie atât acasă, cât și în călătorie.

Și i-a îndemnat pe oameni să o îndeplinească.

128. Numărul ei minim este o rak'ah.

129. Iar numărul maxim este unsprezece.

130. Timpul ei este de la rugăciunea 'Ishā' până la ivirea zorilor.

131. Este mai bine să fie ultima rugăciune a nopții, așa cum a spus Profetul ﷺ:

اجعلوا آخر صلاتكم بالليل وتراً

«Faceți ca ultima voastră rugăciune din noapte să fie Witr.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.¹²⁵

132. El a mai spus:

من خاف أن لا يقوم من آخر الليل: فليوتر أوله، ومن طمع أن يقوم آخره، فليوتر آخر الليل، فإن صلاة آخر الليل مشهودة، وذلك أفضل

«Cine se teme că nu se va trezi în ultima parte a nopții să îndeplinească Witr în prima ei parte. Iar cine speră să se trezească în ultima parte să îndeplinească Witr la sfârșitul nopții, căci rugăciunea de la sfârșitul nopții are martori, iar aceasta este mai bine.»

Relatat de Muslim.¹²⁶

125 Relatat de al-Bukhārī (2/488) și Muslim (751).

126 Relatat de Muslim (755).

[Rugăciunea pentru cererea ploii]

133. Rugăciunea pentru cererea ploii este recomandată atunci când lipsa apei îi pune pe oameni în nevoie.¹²⁷

134. Se îndeplinește asemenea rugăciunii de sărbătoare, în afara localității.

135. Omul iese către ea cu smerenie, umilință și stăruință în implorare.

136. Îndeplinește două rak‘ah.

137. Apoi ține o singură predică:

- În care cere mult iertare și recită versetele care poruncesc aceasta.
- Stăruie în invocație.
- Și nu socotește că răspunsul întârzie.

138. Înainte de a ieși către ea, se cuvine să împlinească mijloacele prin care este îndepărtat răul și coboară îndurarea:

- Cererea de iertare.
- Căința.
- Înlăturarea nedreptăților săvârșite față de ceilalți.
- Facerea de bine față de făpturi.
- Și celelalte mijloace pe care Allah le-a făcut pricină de îndurare și de îndepărtare a nenorocirii. Allah știe cel mai bine.

[Timpurile în care rugăciunea este interzisă]

139. Timpurile în care sunt interzise rugăciunile voluntare fără un motiv particular¹²⁸ sunt:

127 Șeicul Ibn ‘Aqīl a spus: Și atunci când pământul este lovit de secetă.

128 Șeicul a considerat mai puternică opinia că rugăciunile legate de un motiv particular nu sunt interzise în aceste timpuri, precum salutarea moscheii sau cazul celui care s-a rugat deja, apoi intră în moschee și îi găsește pe oameni rugându-se într-un timp de interdicție. De aceea a precizat aici: rugăciunile voluntare fără un motiv particular. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 37.

- De la Fajr până când soarele se înalță cât o sulită.¹²⁹
- De la rugăciunea ‘Așr până la apus.
- Și de când soarele este în mijlocul cerului până când trece de zenit. Allah știe cel mai bine.

Capitol: Rugăciunea în congregație și conducerea ei

140. Rugăciunea în congregație este o obligație individuală pentru bărbați la cele cinci rugăciuni, atât acasă, cât și în călătorie.

Așa cum a spus Profetul ﷺ:

لقد هممت أن أمر بالصلاة فتقام ، ثم أمر رجلاً يؤم
الناس ، ثم أنطلق برجال معهم حزم من حطب إلى قوم
لا يشهدون الصلاة ، فأحرق عليهم بيوتهم بالنار

«Am avut de gând să poruncesc să se înceapă rugăciunea, apoi să poruncesc unui om să-i conducă pe ceilalți, iar eu să plec cu niște bărbați având legături de lemne către niște oameni care nu participă la rugăciune și să le dau foc caselor.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.¹³⁰

141. Numărul minim este un imam și o persoană care se roagă în urma lui.

142. Cu cât sunt mai mulți, cu atât aceasta Îi este mai dragă lui Allah.¹³¹

129 Șeicul a considerat mai puternică opinia că interdicția se leagă de îndeplinirea rugăciunii Fajr, nu de ivirea zorilor, după cum arată explicit hadithul din Muslim. La fel în privința ‘Așr: interdicția se leagă de îndeplinirea rugăciunii, nu de intrarea timpului ei. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 37.

130 Relatat de al-Bukhārī (2/125) și Muslim (651).

131 Șeicul a considerat corect că moscheea cu o congregație mai numeroasă este preferabilă moscheii mai vechi. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 38.

143. El ﷺ a spus:

صلاة الجماعة أفضل من صلاة الفذ بسبع وعشرين درجة

«Rugăciunea în congregație este mai bună decât rugăciunea celui singur cu douăzeci și șapte de trepte.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.¹³²

144. El a mai spus:

إذا صليتما في رحالكما، ثم أتيتما مسجد جماعة، فصليا معهم فإنها لكم نافلة

«Dacă v-ați rugat în locurile voastre de popas, apoi ajungeți la o moschee în care se îndeplinește rugăciunea în congregație, rugați-vă împreună cu ei, căci aceasta va fi pentru voi o rugăciune voluntară.»

Relatat de autorii colecțiilor Sunan.¹³³

145. Abū Hurayrah a relatat de la Profet ﷺ: «Imamul a fost rânduit doar pentru a fi urmat.¹³⁴ Când rostește takbīr-ul, roștiți-l și voi; nu-l roștiți până când nu l-a rostit el. Când se înclină, înclinați-vă și voi; nu vă înclinați până când nu s-a înclinat el.¹³⁵ Când spune: „Allah îl aude pe cel care Îl laudă”, spuneți: „O, Allah, Domnul nostru, Ție Îți aparține lauda!” Când se prosternează,

132 Relatat de al-Bukhārī (2/131) și Muslim (650).

133 Relatat de Abū Dāwūd (575–576), al-Tirmidhī (219), care l-a declarat autentic, și al-Nasā'ī (2/112).

134 Șeicul a considerat corect că cel care îndeplinește o rugăciune obligatorie poate urma un imam care îndeplinește una voluntară, potrivit întâmplării lui Mu'adh. De asemenea, a considerat validă conducerea rugăciunii obligatorii și a celei voluntare de către un băiat, potrivit întâmplării lui 'Amr ibn Salimah al-Jarmī. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 44.

135 Șeicul a explicat că luarea intenționată înaintea imamului anulează rugăciunea dacă omul cunoaște situația și regula, fie că i-a luat înainte cu un stâlp sau cu doi, fie că imamul l-a ajuns ori că el a revenit la ordinea rugăciunii. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 40.

prosternați-vă și voi; nu vă prosternați până când nu s-a prosternat el. Iar când se roagă șezând, rugați-vă șezând cu toții.» Relatat de Abū Dāwūd.¹³⁶ Relatarea de bază se află în cele două Șahīḥ-uri.¹³⁷

146. El a spus:

يَوْمُ الْقَوْمِ: - أَقْرَأَهُمْ لِكِتَابِ اللَّهِ. - فَإِنْ كَانُوا فِي الْقِرَاءَةِ
سَوَاءً فَأَعْلَمَهُمْ بِالسُّنَّةِ. - فَإِنْ كَانُوا فِي السُّنَّةِ سَوَاءً فَأَقْدَمَهُمْ
هِجْرَةً. - فَإِنْ كَانُوا فِي الْهِجْرَةِ سَوَاءً فَأَقْدَمَهُمْ سَلَامًا أَوْ سِنًا.
- وَلَا يُؤْمِنُ الرَّجُلُ الرَّجُلَ فِي سُلْطَانِهِ، وَلَا يَقْعُدُ فِي بَيْتِهِ
عَلَى تَكْرِمَتِهِ إِلَّا بِإِذْنِهِ

«Îi conduce pe oameni în rugăciune: Cel care cunoaște cel mai bine recitarea Cărții lui Allah. Dacă sunt egali în recitare, cel care cunoaște cel mai bine Sunnah. Dacă sunt egali în cunoașterea Sunnei, cel care a emigrat mai devreme. Dacă sunt egali în privința emigrării, cel care a îmbrățișat Islamul mai devreme sau cel mai înaintat în vârstă.¹³⁸ Niciun om să nu conducă un alt om în

136 Relatat de Abū Dāwūd (603). Șeicul a stabilit că poate conduce rugăciunea cel care nu este capabil să îndeplinească un stâlp sau o condiție, dacă îndeplinește ceea ce poate, fie că este imamul obișnuit al cartierului, fie altcineva și fie că îi conduce pe oameni aflați în aceeași situație, fie pe alții. Al-Mukhtār al-Jaliyyah, p. 42.

137 Al-Bukhārī (2/173) și Muslim (411).

138 Șeicul a stabilit că acela care are mai multă teamă de Allah și mai multă grijă de a se feri de cele îndoielnice are întâietate față de cel cu origine nobilă și chiar față de cel mai înaintat în vârstă. Vârsta este luată în considerare numai când însușirile sunt egale. El a stabilit și că rugăciunea condusă de un păcătos este validă, fie că abaterea lui privește vorbele, precum inovațiile, fie faptele, potrivit

rugăciune acolo unde acesta are autoritate și să nu se așeze în casa lui pe locul său de cinste, decât cu permisiunea sa.»

Relatat de Muslim.¹³⁹

147. Se cuvine:

- Ca imamul să stea în față.
- Ca cei care îl urmează să stea strâns unul lângă altul.
- Și să completeze rândurile începând cu primul.

148. Cine se roagă singur o rak‘ah în spatele rândului, fără un motiv justificat, trebuie să repete rugăciunea.

149. Ibn ‘Abbās a spus: Într-o noapte m-am rugat împreună cu Profetul ﷺ și m-am așezat în stânga lui. El m-a apucat de cap, pe la spate, și m-a așezat în dreapta sa. Relatat de al-Bukhārī și Muslim.¹⁴⁰

cuvintelor Profetului ﷺ despre imamii nedrepti: «Ei vă conduc în rugăciune. Dacă procedează corect, răsplata este pentru voi și pentru ei; iar dacă greșesc, răsplata este pentru voi, iar vina asupra lor.» Întrucât rugăciunea păcătosului este validă când se roagă singur, este validă și când îi conduce pe alții. Astfel au procedat primele generații. Unii imami, precum Shaykh al-Islām și alții, consideră chiar că evitarea imamilor păcătoși și rugăciunea de unul singur țin de calea adepților inovațiilor și ai refuzului răfădit; susținerea acestei opinii deschide calea absenței de la congregație. Adevărul de neîndoit este că rugăciunea, asemenea jihadului, se îndeplinește în urma oricărui om, virtuos sau păcătos. Șeicul a tratat pe larg această chestiune; a se vedea al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 42.

139 Muslim (673).

140 Relatat de al-Bukhārī (3/192), (11/116) și Muslim (763). Șeicul a stabilit că așezarea celui care urmează imamul în dreapta acestuia este o sunnah recomandată cu insistență, nu o obligație a cărei omitere anulează rugăciunea. Faptul că Profetul l-a mutat pe Ibn ‘Abbās arată preferința, nu obligativitatea, fiindcă nu i-a interzis să stea acolo. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 45.

150. El ﷺ a spus:

إِذَا سَمِعْتُمُ الْإِقَامَةَ فَامْشُوا (إِلَى الصَّلَاةِ) وَعَلَيْكُمُ السَّكِينَةُ
وَالْوَقَارُ، وَلَا تَسْرِعُوا، فَمَا أَدْرَكْتُمْ فَصَلُّوا، وَمَا فَاتَكُمْ فَأَتِمُّوا

«Când auziți iqāmah, mergeți către rugăciune cu liniște și demnitate, fără să vă grăbiți. Rugați-vă partea pe care o prindeți și completați ceea ce ați pierdut.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.¹⁴¹

151. În al-Tirmidhī se relatează:

إِذَا أَتَى أَحَدُكُمْ الصَّلَاةَ وَالْإِمَامُ عَلَى حَالٍ، فَلْيَصْنَعْ كَمَا
يَصْنَعُ الْإِمَامُ

«Când unul dintre voi ajunge la rugăciune și imamul este într-o anumită poziție, să facă așa cum face imamul.»¹⁴²

Capitol: Rugăciunea celor care au motive de scutire

141 Relatat de al-Bukhārī (2/390) și Muslim (602). Șeicul a stabilit că partea prinsă de cel întârziat alături de imam este începutul rugăciunii sale, iar ceea ce completează ulterior este sfârșitul ei. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 39.

142 Relatat de al-Tirmidhī (591), care a spus: «Acesta este un hadith izolat; nu cunoaștem pe nimeni care să-i fi transmis un lanț complet până la Profet în afară de această cale.» În lanțul lui se află al-Ḥajjāj ibn Arṭāh, care practica tadlīs și a relatat aici prin formula nespecifică „de la”.

152. Bolnavul este scutit de participarea la rugăciunea în congregație.¹⁴³¹⁴⁴

153. Dacă statul în picioare îi agravează boala, se roagă șezând; dacă nu poate nici astfel, se roagă culcat pe o parte, potrivit cuvintelor Profetului ﷺ către ‘Imrān ibn Ḥuṣayn:

صَلِّ قَائِماً، فَإِنْ لَمْ تَسْتَطِعْ فَقَاعِداً، فَإِنْ لَمْ تَسْتَطِعْ
فَعَلَى جَنْبٍ

«Roagă-te în picioare; dacă nu poți, șezând; iar dacă nu poți, culcat
pe o parte.»

Relatat de al-Bukhārī.¹⁴⁵

154. Dacă îi este greu să îndeplinească fiecare rugăciune la timpul ei, poate reuni Zuhur cu ‘Aṣr și Maghrib cu ‘Ishā’, în timpul uneia dintre cele două.

[Rugăciunea călătorului]

155. De asemenea, călătorul poate reuni rugăciunile.

143 Șeicul a explicat că bolnavul care ar putea să se roage în picioare de unul singur, dar la congregație ar trebui să se roage șezând, participă la congregație și se roagă șezând, deoarece foloasele participării la congregație nu sunt egale de celelalte foloase. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 46.

144 Aceștia sunt bolnavul, călătorul și cel aflat în primejdie. Nūr al-Baṣā’ir, p. 19.

145 Relatat de al-Bukhārī (2/587). În al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 46, șeicul a explicat că, în privința rugăciunii bolnavului, nu s-a transmis autentic de la Profet ﷺ decât acest hadith. Rugăciunea prin mișcarea privirii sau numai în inimă nu a fost atestată. Sensul implicit al acestui hadith arată că rugăciunea culcat pe o parte, cu semne pentru mișcări, este ultima treaptă obligatorie; aceasta este și alegerea lui Shaykh al-Islām. Însă în Nūr al-Baṣā’ir, p. 19, șeicul a stabilit că, dacă nu se poate ruga pe o parte, se roagă întins pe spate și face semne pentru înclinare și prosternare; dacă nu poate, se roagă prin mișcarea privirii, iar dacă nu poate nici astfel, numai în inimă.

156. Este recomandat ca el să scurteze rugăciunea de patru rak'ah la două.¹⁴⁶

157. Poate să nu postească în Ramaḍān.

[Rugăciunea în stare de primejdie]

158. Rugăciunea în stare de primejdie este permisă în oricare dintre formele în care a îndeplinit-o Profetul ﷺ.

159. Printre acestea se numără hadithul lui Şālih ibn Khawwāt, relatat de la cineva care a îndeplinit rugăciunea în stare de primejdie împreună cu Profetul ﷺ în ziua de Dhāt al-Riqā'.¹⁴⁷

- 1) O grupă s-a așezat în rând alături de el, iar alta în fața dușmanului.
- 2) El a îndeplinit o rak'ah cu cei aflați alături de el.
- 3) Apoi a rămas în picioare, iar ei și-au completat singuri rugăciunea.
- 4) Apoi au plecat și s-au așezat în fața dușmanului.
- 5) A venit cealaltă grupă, iar el a îndeplinit cu ea rak'ah rămasă.
- 6) Apoi a rămas șezând, iar ei și-au completat singuri rugăciunea.

146 Șeicul a stabilit că înlesnirile călătoriei depind de existența unei călătorii reale, numite astfel în mod obișnuit, fără a se impune o distanță anume, deoarece nu există dovadă pentru o asemenea limitare. El a stabilit și că acela care rămâne într-un loc fără intenția de a încheia călătoria rămâne călător, chiar dacă intenționează să stea mai mult de patru zile. A stabilit, de asemenea, că se poate folosi de înlesnirile călătoriei chiar dacă umblă fără o destinație, s-a rătăcit ori caută ceva pierdut. A stabilit că nu este necesară intenția prealabilă de a reuni sau de a scurta rugăciunile; când există motivul care permite aceasta, le poate reuni ori scurta chiar dacă nu a intenționat dinainte. Nu este necesară nici îndeplinirea imediat consecutivă a rugăciunilor reunite; când există motivul justificat, reunirea este permisă. Al-Mukhtār al-Jaliyyah, pp. 47, 48, 49.

147 O expediție din anul cinci după Hijrah, în ținutul Ghaṭafān din Najd. A fost numită Dhāt al-Riqā' deoarece tâlpile musulmanilor se răniseră de mersul desculț și le înfășuraseră în cârpe.

- 7) Apoi a rostit împreună cu ei salutul de încheiere. Relatat de al-Bukhārī și Muslim.¹⁴⁸

160. Dacă primejdia este foarte mare, se roagă mergând sau călare, îndreptați către qiblah sau în altă direcție, făcând semne pentru înclinare și prosternare.

161. La fel, oricine se teme pentru viața sa se roagă potrivit stării în care se află și face tot ceea ce este necesar, fie să fugă, fie altceva.

El ﷺ a spus:

إِذَا أَمَرْتُمْ بِأَمْرٍ فَائْتُوا مِنْهُ مَا اسْتَطَعْتُمْ

«Când vă poruncesc un lucru, îndepliniți din el atât cât puteți.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.¹⁴⁹

Capitol: Rugăciunea de vineri

162. Oricine are obligația rugăciunii în congregație are și obligația rugăciunii de vineri, dacă este stabilit permanent într-o așezare cu clădiri.¹⁵⁰

163. Printre condițiile ei se numără:

- Îndeplinirea ei în timpul stabilit.¹⁵¹

148 Relatat de al-Bukhārī (7/421) și Muslim (842).

149 Relatat de al-Bukhārī (13/251) și Muslim (1337).

150 Șeicul a explicat că opinia corectă este că rugăciunea de vineri și cea în congregație sunt obligatorii chiar și pentru sclavi, deoarece textele sunt generale și îi cuprind și pe ei, fără vreo dovadă care să-i excludă. Hadithul: «Rugăciunea de vineri este un drept obligatoriu pentru orice musulman în congregație, cu excepția a patru...» este slab... Regula de bază este că sclavul are aceeași situație ca omul liber în toate actele de adorare pur trupești, fără legătură cu bunurile. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 50.

151 Șeicul a menționat că timpul rugăciunii de vineri începe când soarele se înalță cât o sulită și ține până la sfârșitul timpului rugăciunii Zuhr. Dacă timpul a trecut sau cel întârziat a prins mai puțin de o rak'ah din ea, îndeplinește în locul ei rugăciunea Zuhr. Nūr al-Baṣā'ir, p. 20.

- Îndeplinirea ei într-o localitate.¹⁵²
- Să fie precedată de două predici.

164. Jābir a spus: Când Profetul ﷺ ținea predica:

Ochii i se înroșeau, glasul i se înălța și mânia i se întetea, de parcă ar fi avertizat asupra unei oștiri, spunând:

صَبَّحَكُمْ وَمَسَّكُمْ

«Vă atacă dimineața! Vă atacă seara!»

Și spunea:

أَمَّا بَعْدُ، فَإِنْ خَيْرَ الْحَدِيثِ كِتَابُ اللَّهِ، وَخَيْرَ الْهَدْيِ هَدْيُ مُحَمَّدٍ، وَشَرُّ الْأُمُورِ مُحْدَثَاتُهَا، وَكُلُّ بَدْعٍ ضَلَالَةٌ

«Acestea fiind spuse, cea mai bună vorbire este Cartea lui Allah, cea mai bună călăuzire este călăuzirea lui Muḥammad, cele mai rele lucruri sunt cele nou introduse, iar orice inovație este rătăcire.»

Relatat de Muslim.¹⁵³

Într-o variantă a relatării sale: în predica de vineri, Trimisul lui Allah ﷺ Îl lăuda și Îl preamărea pe Allah, apoi spunea cele ce urmau, cu glasul ridicat.
Iar într-o altă relatare a sa:

152 Șeicul a stabilit că nu există nimic autentic care să dovedească necesitatea unui număr de patruzeci de persoane pentru rugăciunea de vineri și pentru cele două sărbători. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 50.

153 Relatat de Muslim (867).

من يهد الله فلا مضل له، ومن يضل فلا هادي له

«Pe cel pe care Allah îl călăuzește, nimeni nu-l poate rătăci, iar pe cel pe care El îl lasă să rătăcească, nimeni nu-l poate călăuzi.»¹⁵⁴

El a mai spus:

إن طول صلاة الرجل، وقصر خطبته مئنة من فقهه

«Lungimea rugăciunii omului și scurtimea predicii lui sunt un semn al înțelegerii sale.»

Relatat de Muslim.¹⁵⁵

165. Este recomandat să țină predica de pe un amvon.
166. Când urcă pe el, se întoarce către oameni și îi salută.
167. Apoi se așază, iar muezinul rostește adhān-ul.
168. Apoi se ridică și ține predica.¹⁵⁶
169. Apoi se așază.
170. Apoi ține a doua predică.
171. Apoi se rostește iqāmah.
172. Și îi conduce în două rak'ah.
173. Recită cu voce tare în amândouă.
174. În prima recită „Sabbih”, iar în a doua „al-Ghāshiyah”, sau recită „al-Jumu'ah” și „al-Munāfiqūn”.
175. Celui care vine la rugăciunea de vineri îi este recomandat:
 - 1) Să facă baia rituală.

154 Relatat de Muslim (867).

155 Relatat de Muslim (869).

156 Șeicul a explicat că nu există dovadă pentru condițiile impuse de unii predicatori, precum lauda lui Allah, cererea binecuvântării asupra Profetului ﷺ și recitarea unui verset. Dacă predica își atinge scopul și oferă îndemn, aceasta este suficient. Lucrurile menționate țin de desăvârșire, nu sunt obligatorii. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 51.

- 2) Să se parfumeze.
- 3) Să-și îmbrace cele mai frumoase haine.
- 4) Și să vină devreme.

176. În cele două Șahîh-uri se relatează: «Dacă îi spui însoțitorului tău: Ascultă în liniște!, în ziua de vineri, în timp ce imamul ține predica, ai vorbit în zadar.»¹⁵⁷

177. Un om a intrat în vremea, în timp ce Profetul ﷺ ținea predica. El l-a întrebat:

صليت؟

«Te-ai rugat?»

Omul a răspuns: „Nu.” El a spus:

قم فصل ركعتين

«Ridică-te și îndeplinește două rak'ah.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.¹⁵⁸

Capitol: Rugăciunea celor două sărbători

178. Profetul ﷺ le-a poruncit oamenilor să iasă la cele două rugăciuni de sărbătoare, chiar și tinerelor ajunse la pubertate¹⁵⁹ și femeilor aflate la menstruație, pentru a fi martore la bine și la invocația musulmanilor. Femeile aflate la menstruație să stea deoparte de locul rugăciunii. Relatat de al-Bukhārī și Muslim.¹⁶⁰¹⁶¹

¹⁵⁷ Relatat de al-Bukhārī (2/407) și Muslim (850).

¹⁵⁸ Relatat de al-Bukhārī (2/412) și Muslim (875).

¹⁵⁹ Al-ʿawātiq este pluralul lui ʿātiq: tânăra care a ajuns la pubertate sau se apropie de ea.

¹⁶⁰ Relatat de al-Bukhārī (1/466) și Muslim (890).

¹⁶¹ Șeicul a stabilit că rugăciunea celor două sărbători este o obligație individuală, deoarece Profetul ﷺ poruncea scoaterea tinerelor ajunse la pubertate și a celor care stăteau retrase în case și le poruncea femeilor aflate la menstruație să stea deoparte de locul rugăciunii. Dacă folosul ei nu ar fi prevalat asupra multor obligații, nu ar fi îndemnat atât de mult la ea. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 52.

179. Timpul ei începe când soarele se înalță cât o sulită și ține până când trece de zenit.¹⁶²

180. Este recomandat:

- Să fie îndeplinită în afara localității.
- Să fie îndeplinită devreme de Sărbătoarea Sacrificiului.
- Să fie îndeplinită mai târziu de Sărbătoarea Ruperii Postului.
- Numai de Sărbătoarea Ruperii Postului,¹⁶³ să mănânce înaintea rugăciunii un număr impar de curmale.
- Să se curețe și să se parfumeze pentru ea.
- Să-și îmbrace cele mai frumoase haine.
- Să meargă pe un drum și să se întoarcă pe altul.

181. Îi conduce în două rak'ah.

182. Fără adhān și fără iqāmah.¹⁶⁴

183. În prima rostește șapte takbīr-uri, incluzând takbīr-ul de începere a rugăciunii.

184. Iar în a doua, cinci, fără a include takbīr-ul ridicării.

185. Își ridică mâinile la fiecare takbīr.

186. Îl laudă pe Allah și cere binecuvântarea asupra Profetului ﷺ între fiecare două takbīr-uri.

187. Apoi recită al-Fātiḥah și o sură.

188. Recită cu voce tare în această rugăciune.

189. După salutul de încheiere, le ține două predici, asemenea celor de vineri.¹⁶⁵

162 Șeicul a explicat că, dacă rugăciunea de sărbătoare a fost pierdută, ea se recuperează a doua zi sau mai târziu, în timpul ei. Nūr al-Baṣā'ir, p. 21.

163 Adică de Sărbătoarea Ruperii Postului.

164 Șeicul a explicat că anunțul «Rugăciunea în comun!» se face numai pentru eclipsă, nu pentru cele două sărbători și nici pentru cererea ploii, fiindcă s-a transmis numai pentru eclipsă. La acestea din urmă nu este nevoie de un anunț, timpul lor fiind cunoscut, spre deosebire de eclipsă. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 53.

165 Șeicul a spus: Opinia corectă este că se recomandă începerea tuturor predicilor prin lauda lui Allah, fie vinerea, fie de sărbătoare, fie cu alt prilej,

190. Însă în fiecare predică amintește dispozițiile potrivite aceluia timp.

191. Sunt recomandate:

- **Takbîr-ul fără un moment fixat:**

- ▶ În nopțile dinaintea celor două sărbători.
- ▶ Și pe parcursul tuturor celor zece zile din Dhū al-Ḥijjah.

- **Și takbîr-ul legat de un moment anume:**

După rugăciunile obligatorii, de la rugăciunea Fajr din ziua de ‘Arafah până la ‘Aṣr din ultima zi de tashrīq.¹⁶⁶

Formula lui este:

اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ
أَكْبَرُ، وَلِلَّهِ الْحَمْدُ

«Allah este Cel mai Mare! Allah este Cel mai Mare! Nimeni nu este vrednic de adorare în afară de Allah! Allah este Cel mai Mare! Allah este Cel mai Mare! Și lui Allah Îi aparține lauda!»

deoarece nu s-a transmis autentic că Profetul ﷺ ar fi început o predică altfel decât prin laudă. Al-Mukhtārāt, p. 52.

¹⁶⁶ Șeicul a spus: Inima înclină spre recomandarea takbîr-ului fără un moment fixat în zilele de tashrīq, deoarece Allah le-a particularizat prin porunca pomenirii Sale și potrivit cuvintelor Profetului ﷺ: «Zilele de tashrīq sunt zile de mâncat, de băut și de pomenire a lui Allah.» De asemenea, ‘Umar rostea takbîr-ul în cortul său din Minā, iar cei din jurul lui îl rosteau și ei, până când Minā răsuna de takbîr. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 52.

3 Cartea funeraliilor

192. Profetul ﷺ a spus:

لَقِّنُوا مَوْتَكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

«Îndemnați-i pe cei aflați pe moarte dintre voi să spună: Nimeni nu este vrednic de adorare în afară de Allah.»

Relatat de Muslim.¹⁶⁷

193. El a mai spus:

اقْرؤوا على موتاكم يس

«Recitați Yā Sīn pentru cei aflați pe moarte dintre voi.»

Relatat de al-Nasā'ī și Abū Dāwūd.¹⁶⁸

167 Relatat de Muslim (916). Șeicul a explicat că vizitarea bolnavului este una dintre faptele recomandate cu cea mai mare insistență, mai ales față de o rudă sau față de cineva care are un drept general ori particular asupra noastră. Vizita nu trebuie prelungită și bolnavul nu trebuie supărat cu multe întrebări, ci trebuie ținut seama de starea lui. Când se află pe moarte, este recomandat să i se umezească gâtul și să fie îndemnat să rostească mărturisirea de credință. După ce moare, este recomandat să i se închidă ochii, să i se miște ușor articulațiile și să se grăbească pregătirea lui prin spălare, înfășurare în giulgiu, transport și îngropare. Acestea sunt obligații colective. Nūr al-Baṣā'ir, p. 21.

168 Relatat de Aḥmad (5/27), Abū Dāwūd (3121), Ibn Mājah (1448), Ibn Ḥibbān (720), al-Ḥākim (1/565), Abū Dāwūd al-Ṭayālīsī (931) și alții, pe calea lui Sulaymān al-Taymī, de la Abū 'Uthmān. Al-Ḥāfiẓ a spus în al-Talkhīs (2/110): «Ibn al-Qaṭṭān l-a considerat afectat de neconcordanța transmiterii, de atribuirea doar unui companion și de necunoașterea situației lui Abū 'Uthmān și a tatălui său. Abū Bakr ibn al-ʿArabī a transmis de la al-Dāraqūṭnī că a spus: Acest hadith are un lanț slab și un text necunoscut; în această privință nu există niciun hadith autentic.» A se vedea al-Irwā' (688).

194. Pregătirea celui decedat prin spălare, înfășurare în giulgiu, îndeplinirea rugăciunii funerare, transport și îngropare este o obligație colectivă.

195. Profetul ﷺ a spus:

أَسْرِعُوا بِالْجَنَازَةِ، فَإِنْ تَكُ صَالِحَةً نَحْنُ خَيْرٌ تَقْدُمُونَهَا إِلَيْهِ، وَإِنْ
كَانَتْ غَيْرَ ذَلِكَ فَشَرُّ تَضَعُونَهُ عَنْ رِقَابِكُمْ

«Grăbiți-vă cu funeraliile. Dacă persoana a fost dreaptă, o duceți către un bine; iar dacă a fost altfel, este un rău pe care îl dați jos de pe umerii voștri.»¹⁶⁹

196. El a mai spus:

نَفْسُ الْمُؤْمِنِ مَعْلُوقَةٌ بِدَيْنِهِ حَتَّى يَقْضَى عَنْهُ

«Sufletul credinciosului rămâne suspendat din pricina datoriei sale până când aceasta este achitată pentru el.»

Relatat de Aḥmad și al-Tirmidhī.¹⁷⁰

197. Pentru giulgiu este obligatoriu un veșmânt care să-l acopere în întregime, cu excepția capului bărbatului aflat în iḥrām și a feței femeii aflate în iḥrām.¹⁷¹

169 Relatat de al-Bukhārī (3/182) și Muslim (944).

170 Relatat de Aḥmad (2/440, 475, 508), al-Tirmidhī (1078, 1079), Ibn Mājah (2413), al-Dārimī (2/262) și al-Ḥākim, care a spus: Autentic potrivit condițiilor celor doi șeici.

171 Șeicul a spus în Nūr al-Baṣāʾir, p. 22: Spălarea trebuie încredințată unei persoane de încredere, care cunoaște regulile ei. După spălare, bărbatul este înfășurat în trei pânze albe, fiind învelit în fiecare dintre ele. Amestecul aromat pentru morți se pune pe orificiile corpului, pe părțile cu care se prostornează și între pânzele giulgiului. Femeia este înfășurată într-un izār, un ridāʾ, un acoperământ pentru cap și două pânze.

198. Modul de îndeplinire a rugăciunii funerare este următorul:

- 1) Stă în picioare, rostește takbîr-ul și recită al-Fātiḥah.
- 2) Apoi rostește takbîr-ul și cere binecuvântarea asupra Profetului ﷺ.
- 3) Apoi rostește takbîr-ul și îl invocă pe Allah pentru cel decedat, spunând:

اللهم اغفر لحينا وميتنا، وصغيرنا وكبيرنا،
وشاهدنا وغائبنا، وذكرنا وأثنا، اللهم من أحييته
منا فأحيه على الإسلام، ومن توفيته فتوفه على
الإيمان .

*O, Allah, iartă-i pe cei vii și pe cei morți dintre noi, pe cei mici și pe cei mari, pe cei prezenți și pe cei absenți, pe bărbați și pe femei! O, Allah, pe acela dintre noi pe care îl lași să trăiască, lasă-l să trăiască în Islam, iar pe acela căruia îi iei viața, ia-i-o în credință!*¹⁷²

اللهم اغفر له، وارحمه، وعافه، واعف عنه،
وأكرم نزله، ووسع مدخله، واغسله بالماء والثلج
والبرد، ونقه من الذنوب كما ينقى الثوب الأبيض

¹⁷² Relatat de Aḥmad (2/368), Abū Dāwūd (3201), al-Tirmidhī (1024), Ibn Mājah (1498), Ibn Ḥibbān (Mawārid, 757) și al-Ḥākim (1/358), care a spus: Acest hadith este autentic potrivit condițiilor celor doi șeici, dar ei nu l-au relatat.

من الدّٰنس، اللهم لا تحرمنّا أجره، ولا تفتنّا بعده،
واغفر لنا وله».

*O, Allah, iartă-l, ai milă de el, cruță-l și treci peste greșelile lui! Cinstește-i găzduirea, lărgeste-i locul de intrare, spală-l cu apă, zăpadă și grindină și curăță-l de păcate așa cum este curățat veșmântul alb de murdărie! O, Allah, nu ne lipsi de răsplata lui, nu ne pune la încercare după el și iartă-ne pe noi și pe el!*¹⁷³

Dacă este un copil, după invocația generală spune:

اللهم اجعله فرطاً لوالديه، وذُخْراً، وشفيعاً مجاباً،
اللهم ثَقِّلْ به موازينهما، وأعظم به أجورهما،
واجعله في كفالة إبراهيم، وقِهْ برحمتك عذاب
الجميم .

*O, Allah, fă-l un înaintaş¹⁷⁴ al părinților săi, o comoară pentru ei și un mijlocitor a cărui mijlocire este primită! O, Allah, îngreunează prin el talgerele faptelor lor bune, mărește-le răsplata, pune-l sub ocrotirea lui Ibrāhīm și păzește-l prin îndurarea Ta de pedeapsa Focului!*¹⁷⁵

199. Apoi rostește takbīr-ul și salutul de încheiere.

173 Relat de Muslim (963). Cuvintele «O, Allah, nu ne lipsi de răsplata lui...» sunt un fragment de la încheierea hadithului precedent.

174 Al-faraṭ înseamnă cel care merge înainte: adică fă-l să-i preceadă pe părinții săi în Paradis.

175 Aceasta este o invocație menționată de juriști, precum Ibn Qudāmah în al-Mughnī; nu este un hadith.

200. Profetul ﷺ a spus:

ما من رجل مسلم يموت، فيقوم على جنازته أربعون رجلاً، لا يشركون بالله شيئاً، إلا شفعهم الله فيه

«Nu moare niciun bărbat musulman la a cărui rugăciune funerară să stea patruzeci de bărbați care nu-I asociază nimic lui Allah, fără ca Allah să primească mijlocirea lor pentru el.»

Relatat de Muslim.¹⁷⁶

201. El a mai spus:

من شهد الجنازة حتى يصلى عليها فله قيراط، ومن شهدها حتى تدفن فله قيراطان

«Cine participă la funeralii până când se îndeplinește rugăciunea pentru cel decedat are un qīrāt, iar cine participă până când acesta este îngropat are două qīrāt-uri.»

A fost întrebat: „Ce sunt cele două qīrāt-uri?” El a răspuns:

مثل الجبلين العظيمين

«Asemenea a doi munți uriași.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.¹⁷⁷

202. Profetul ﷺ a interzis:

- Tencuirea mormântului cu ipsos.
- Așezarea pe el.

176 Relatat de Muslim (948).

177 Relatat de al-Bukhārī (3/196) și Muslim (945).

- Și ridicarea de construcții deasupra lui. Relatat de Muslim.¹⁷⁸

203. Când termina îngroparea celui decedat, stătea lângă mormântul lui și spunea:

استغفروا لأخيكم، واسألوا له التثبيت، فإنه الآن يُسأل

«Cereți iertare pentru fratele vostru și cereți pentru el statornicie, căci acum este întrebat.»

Relatat de Abū Dāwūd și declarat autentic de al-Ḥākim.¹⁷⁹

204. Este recomandat să fie consolată cel lovit de pierderea unei persoane.

205. Profetul ﷺ a plâns pentru cel decedat și a spus:

إنها رحمة

«Aceasta este îndurare.»¹⁸⁰

206. Deși a blestemat femeia care jelește cu țipete¹⁸¹ și pe cea care o ascultă.¹⁸²

178 Relatat de Muslim (970). Șeicul a explicat că ridicarea de construcții pe morminte, tencuirea lor cu ipsos, arderea de mirodenii la ele, așezarea și scrierea pe ele sunt toate interzise, deoarece avertizarea transmisă în privința lor nu indică mai puțin decât interdicția. Al-Mukhtār al-Jaliyyah, p. 54.

179 Relatat de Abū Dāwūd (3221), al-Ḥākim (1/370) și al-Bayhaqī (4/56); al-Nawawī l-a clasificat drept bun în al-Adhkār (147).

180 Relatat de al-Bukhārī (3/173).

181 Niyāḥah înseamnă plânsul pentru cel mort cu țipete și vaiete.

182 Relatat de Abū Dāwūd (3128), de la Abū Saʿīd. În lanț se află ʿAṭiyyah al-ʿAwfī, fiul și nepotul său; toți sunt slabi. Există și alte căi de transmitere, dar niciuna nu este autentică. Irwāʾ al-Ghalīl (769).

207. El a spus:

زوروا القبور، فإنها تذكركم بالآخرة

«Vizitați mormintele, căci ele amintesc de Viața de Apoi.»

Relatat de Muslim.¹⁸³

208. Cel care le vizitează se cuvine să spună:

السلام عليكم أهل دار قوم مؤمنين، وإنا إن شاء الله بكم
لاحقون، (ويرحم الله المستقدمين منكم والمستأخرين،
نسأل الله لنا ولكم العافية) ، اللهم لا تحرمننا أجرهم، ولا
تفتنا بعدهم، واغفر لنا ولهم، نسأل الله لنا ولكم العافية

«Pacea să fie asupra voastră, locuitori credincioși ai acestui sălaș!
Cu voia lui Allah, vă vom urma. Allah să aibă milă de cei care au
plecat înainte dintre voi și de cei rămași în urmă! Cerem de la Allah
bunăstare pentru noi și pentru voi. O, Allah, nu ne lipsi de răsplata
lor, nu ne pune la încercare după ei și iartă-ne pe noi și pe ei! Cerem
de la Allah bunăstare pentru noi și pentru voi.»¹⁸⁴

209. Orice faptă de apropiere de Allah îndeplinește, dacă îi
dăruiește răsplata unui musulman viu sau mort, aceasta îi este de
folos beneficiarului. Allah știe cel mai bine.

183 Relatat de Muslim (977).

184 Această invocație este alcătuită din mai multe relatări; a se vedea Jāmi‘
al-Uṣūl (11/157).

Cartea zakāt-ului

210. Zakāt-ul este obligatoriu pentru:

- Orice musulman.
- Liber.
- Care deține pragul minim impozabil (nișāb).

211. Nu se datorează zakāt pentru un bun până când nu trece un an de la deținerea lui, cu excepția:

- Roadelor pământului.
- Și a ceea ce urmează bunul de bază, precum sporul bunului care atinge nișāb-ul și profitul comerțului: anul lor este anul bunului de bază.

212. Zakāt-ul este obligatoriu numai pentru patru categorii:

- Animalele de turmă care pasc liber.
- Roadele pământului.
- Bunurile monetare.
- Și mărfurile destinate comerțului.¹⁸⁵

[Zakāt-ul animalelor care pasc liber]

185 Șeicul a stabilit că înlocuirea unui nișāb supus zakāt-ului cu un alt nișāb supus zakāt-ului nu întrerupe obligația zakāt-ului și nu o înlătură, fie că bunul nou este de același fel, fie de alt fel.

Șeicul a stabilit și că, pentru obligația zakāt-ului, bunul trebuie să existe până când plata devine posibilă. Dacă pierie înainte, fără neglijență, proprietarul nu datorează despăgubire.

A considerat corectă și permisiunea de a transfera zakāt-ul, chiar la distanța la care se scurtează rugăciunea, dacă există un folos. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, pp. 56, 58.

213. În privința animalelor care pasc liber,¹⁸⁶ dovada de bază este hadithul lui Anas: Abū Bakr, Allah să fie mulțumit de el, i-a scris:

Aceasta este îndatorirea de danie pe care Trimisul lui Allah ﷺ a impus-o musulmanilor și pe care Allah i-a poruncit-o Trimisului Său:

- Pentru douăzeci și patru de cămile sau mai puține, se dă din ovine: pentru fiecare cinci cămile, o oaie.
- De la douăzeci și cinci până la treizeci și cinci, se dă o cămilă bint makhāḍ.¹⁸⁷ Dacă aceasta nu există, se dă un mascul ibn labūn.¹⁸⁸
- De la treizeci și șase până la patruzeci și cinci, se dă o cămilă bint labūn.
- De la patruzeci și șase până la șaizeci, se dă o cămilă ḥiqqah,¹⁸⁹ ajunsă la vârsta împerecherii.
- De la șaizeci și una până la șaptezeci și cinci, se dă o cămilă jadha‘ah.¹⁹⁰
- De la șaptezeci și șase până la nouăzeci, se dau două cămile bint labūn.
- De la nouăzeci și una până la o sută douăzeci, se dau două cămile ḥiqqah, ajunse la vârsta împerecherii.
- Dacă numărul depășește o sută douăzeci, pentru fiecare patruzeci se dă o bint labūn, iar pentru fiecare cincizeci, o ḥiqqah.
- Cine are numai patru cămile nu datorează danie pentru ele, decât dacă stăpânul lor dorește să dea.

În privința daniei pentru ovine:

186 Al-sā'imah sunt animalele care pasc pe terenurile libere pe tot parcursul anului sau în cea mai mare parte a lui. Sawm înseamnă trimiterea animalelor pe pământ ca să pască.

187 Este cămila care a împlinit un an. Este numită astfel deoarece, de regulă, mama ei este din nou gestantă; al-mākhiḍ înseamnă gestantă.

188 Este masculul care a împlinit doi ani, deoarece mama lui, de regulă, a fătat din nou și are lapte. Aceeași explicație se aplică femeiei bint labūn.

189 Este cămila care a împlinit trei ani: a ajuns la vârsta la care poate fi împerecheată, încărcată și călărită.

190 Este cămila care a împlinit patru ani.

- Dacă pasc liber și sunt de la patruzeci până la o sută douăzeci, se dă o oaie.
- Dacă depășesc o sută douăzeci și sunt până la două sute, se dau două oi.
- Dacă depășesc două sute și sunt până la trei sute, se dau trei oi.
- Dacă depășesc trei sute, pentru fiecare sută se dă o oaie.
- Dacă turma care paște liber a omului are mai puțin de patruzeci de oi, nu se datorează danie pentru ea, decât dacă stăpânul ei dorește să dea.

Nu se adună turme separate și nu se despart turme reunite de teama daniei.¹⁹¹

Iar cei doi asociați își decontează între ei în mod echitabil ceea ce a fost luat.¹⁹²

Nu se dă ca danie un animal foarte bătrân sau unul cu un defect.¹⁹³

Pentru argintul monetizat,¹⁹⁴ când ajunge la două sute de dirhami, se dă un sfert din a zecea parte.

Dacă sunt numai o sută nouăzeci, nu se datorează danie, decât dacă stăpânul lui dorește să dea.

Cine datorează pentru cămile o jadha‘ah, dar nu are una și are o ħiqqah, i se primește ħiqqah și adaugă la ea două oi, dacă îi sunt la îndemână, sau douăzeci de dirhami.

191 Un exemplu de reunire a turmelor separate: trei oameni, fiecare având patruzeci de oi, își adună oile. Dacă nu le-ar reuni, fiecare ar datora o oaie, iar reunite ar datora în total numai o oaie.

Un exemplu de despărțire a unei turme reunite: doi oameni dețin împreună două sute una de oi, pentru care datorează trei oi, dar le despart astfel încât fiecare să datoreze numai o oaie.

192 Sensul este că, dacă își amestecă animalele și acestea ating nișâb-ul, plătesc zakât-ul ca și cum ar aparține unui singur om, iar partea fiecăruia se calculează după animalele sale. Dacă fiecare are douăzeci de oi, datorează împreună o oaie. Aceasta este luată de la unul dintre ei, care își recuperează de la asociatul său jumătate din valoarea ei; și tot astfel în celelalte cazuri.

193 Dhât al-‘awâr a fost explicat fie ca animalul cu un singur ochi sănătos, fie ca animalul cu un defect.

194 Al-riqqah sunt dirhamii bătuți din argint.

Cine datorează o ḥiqqah, dar nu are una și are o jadha‘ah, i se primește jadha‘ah, iar colectorul daniei îi dă douăzeci de dirhami sau două oi. Relatat de al-Bukhārī.¹⁹⁵

214. În hadithul lui Mu‘ādh se relatează că Profetul ﷺ i-a poruncit să ia, pentru fiecare treizeci de bovine, un tabī‘ sau o tabī‘ah,¹⁹⁶ iar pentru fiecare patruzeci, o musinnah.¹⁹⁷ Relatat de autorii colecțiilor Sunan.¹⁹⁸

215. În privința daniei pentru bunurile monetare:

S-a arătat deja că nu se datorează nimic până când nu ajung la două sute de dirhami, iar atunci se dă un sfert din a zecea parte.

216. În privința daniei pentru cerealele și fructele care cresc din pământ:¹⁹⁹

Profetul ﷺ a spus:

ليس فيما دون خمسة أوسق من التمر صدقة

«Nu se datorează danie pentru mai puțin de cinci awsuq de curmale.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.²⁰⁰

Un wasq înseamnă șaizeci de šā‘. Prin urmare, nișāb-ul pentru cereale și fructe este de trei sute de šā‘, după măsura šā‘ a Profetului ﷺ.

195 Relatat de al-Bukhārī (3/316–317).

196 Este bovinul care a împlinit un an. Se numește tabī‘ deoarece își urmează mama la pășunat.

197 Este bovinul care a împlinit doi ani, numit astfel datorită înaintării sale în vârstă.

198 Relatat de Abū Dāwūd (1578), al-Tirmidhī (623), care l-a clasificat drept bun, al-Nasā‘ī (5/26), Ibn Mājah (1803) și al-Ḥākim (1/398), care a spus: Autentic potrivit condițiilor celor doi șeici, dar ei nu l-au relatat.

199 Cele măsurate după volum și care pot fi păstrate. Nūr al-Bašā‘ir, p. 24.

200 Relatat de al-Bukhārī (3/332) și Muslim (979).

217. Profetul ﷺ a spus:

فِيمَا سَقَتِ السَّمَاءُ وَالْعَيُونُ، أَوْ كَانَ عَثَرِيًّا: الْعَشْرُ، - وَفِيمَا
سَقَى بِالنَّضْحِ: نَصْفُ الْعَشْرِ

«Pentru ceea ce este udat de ploi și de izvoare sau își trage singur
apa prin rădăcini se dă a zecea parte, iar pentru ceea ce este irigat
prin scoaterea apei se dă jumătate din a zecea parte.»

Relatat de al-Bukhārī.²⁰¹

218. Sahl ibn Abī Ḥaṭmah a spus: Trimisul lui Allah ﷻ ne-a
poruncit:

إِذَا خَرَصْتُمْ فَخَذُوا وَدَعُوا الثَّلَثَ، فَإِنْ لَمْ تَدْعُوا الثَّلَثَ
فَدَعُوا الرَّبْعَ

«Când estimați recolta, luați dania, dar lăsați o treime. Dacă nu
lăsați o treime, lăsați un sfert.»

Relatat de autorii colecțiilor Sunan.²⁰²

201 Relatat de al-Bukhārī (3/347). Al-‘atharī este ceea ce își trage apa prin rădăcini, fără irigare. Denumirea vine din expresia „a da peste ceva”, deoarece planta a găsit apă fără intervenția proprietarului.

202 Relatat de Abū Dāwūd (1605), al-Tirmidhī (643), al-Nasā’ī (5/42), Ibn Ḥibbān (Mawārid, 498) și al-Ḥākim (1/402), care a spus: Acest hadith are un lanț autentic. În al-Talkhīṣ se spune: L-au relatat Aḥmad, autorii celor trei Sunan, Ibn Ḥibbān și al-Ḥākim, din hadithul lui Ibn Abi Ḥaṭmah. În lanțul lui se află ‘Abd al-Raḥmān ibn Mas‘ūd ibn Dīnār, care relatează de la Sahl. Al-Bazzār a spus că el este singurul care l-a transmis astfel, iar Ibn al-Qaṭṭān a spus că situația sa nu este cunoscută. Al-Ḥākim a spus că există o relatare care îl susține, transmisă de al-Bazzār pe calea lui Ibn Lahī‘ah. Există și o relatare de sprijin, cu un lanț asupra autenticității căruia există acord, potrivit căreia ‘Umar ibn al-Khaṭṭāb a poruncit acest lucru. Sensul hadithului este că străngătorii de zakāt trimiși de imam trebuie să lase proprietarilor semănăturilor și fructelor o treime sau un sfert din zakāt, potrivit folosului, pentru a-l împărți ei înșiși rudelor, vecinilor și altora asemenea lor.

219. Mărfurile destinate comerțului sunt tot ceea ce este pregătit pentru vânzare și cumpărare în scopul obținerii unui profit.

220. La împlinirea anului, ele sunt evaluate în aur sau în argint, după ceea ce este mai avantajos pentru cei săraci.²⁰³

221. Pentru ele este obligatoriu un sfert din a zecea parte.

222. Cine are o creanță sau un bun pe care nu speră să-l recupereze, precum o creanță asupra cuiva care amână plata sau asupra unui insolubil care nu are cu ce plăti, nu datorează zakāt pentru acesta.²⁰⁴

223. În caz contrar, se datorează zakāt pentru el.

224. Este obligatoriu să dea din bunurile de calitate medie.

225. Cele de calitate inferioară nu sunt suficiente.

226. Nu sunt obligatorii cele de cea mai bună calitate,²⁰⁵ decât dacă stăpânul lor dorește să le dea.

203 Șeicul a spus: Opinia corectă este că zakāt-ul pentru mărfuri poate fi plătit din mărfuri, deoarece zakāt-ul este un ajutor, iar proprietarul nu este obligat să-l dea din altceva decât bunurile sale. Este corectă și permisiunea de a plăti valoarea în locul bunului la zakāt, dacă aceasta folosește beneficiarilor. Pentru imobilele pregătite pentru închiriere, dacă zakāt-ul nu este obligatoriu asupra valorii lor, este obligatoriu asupra chiriei și veniturilor lor imediat. Nu se cere să treacă un an asupra chiriei, ci este tratată asemenea profitului comercial și sporului animalelor care pasc liber. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 56. Șeicul a explicat și că locuința omului, imobilele pe care le deține pentru folosință proprie, covoarele și vasele folosite, precum și animalele, în afară de cămile, bovine și ovine, nu sunt supuse zakāt-ului decât dacă sunt destinate comerțului; atunci se plătește zakāt-ul mărfurilor. Nūr al-Baṣā'ir, p. 25.

204 Șeicul a stabilit că zakāt-ul pentru asemenea bunuri nu este obligatoriu decât după ce le încasează și trece un an de la încasare. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 55.

205 Al-khiyār înseamnă cele superioare și de cea mai bună calitate.

227. În hadithul relatat de Abū Hurayrah de la Profet ﷺ se spune:

فِي الرِّكَازِ الْخَمْسُ

«Pentru comoara îngropată din vechime se dă o cincime.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.²⁰⁶

Capitol: Zakāt al-fiṭr

228. De la Ibn ʿUmar se relatează că a spus: Trimisul lui Allah ﷺ a impus zakāt al-fiṭr: Un șāʿ de curmale sau un șāʿ de orz. Pentru sclav și pentru omul liber, pentru bărbat și pentru femeie, pentru copil și pentru adult, dintre musulmani. Și a poruncit să fie dat înainte ca oamenii să iasă la rugăciune. Relatat de al-Bukhārī și Muslim.²⁰⁷

229. Acesta este obligatoriu:

- Pentru sine și pentru cei pe care are obligația să-i întrețină.
- Dacă îi prisosește față de hrana pentru ziua și noaptea sa.
- Un șāʿ de curmale, orz, brânză uscată, stafide sau grâu.

230. Este preferabil ceea ce aduce mai mult folos.²⁰⁸

231. Nu este îngăduită amânarea lui dincolo de ziua sărbătorii.

206 Relatat de al-Bukhārī (3/364) și Muslim (1710). Al-rikāz este comoara din perioada preislamică găsită în pământ; termenul privește numai ceea ce este îngropat.

207 Relatat de al-Bukhārī (3/367) și Muslim (984, 986).

208 Șeicul a spus: Opinia corectă este că zakāt al-fiṭr nu este valid dacă este dat dintr-un aliment care nu constituie hrană de bază în țara și locul în care este plătit. Este valid să fie dat și din alte cereale și fructe decât cele cinci feluri menționate, dacă ele constituie hrană de bază în locul plății. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 57.

232. Trimisul lui Allah ﷻ l-a impus ca purificare a celui care postește de vorbire deșartă și obscenă și ca hrană pentru săraci. Cine îl dă înaintea rugăciunii are un zakāt primit. Iar cine îl dă după rugăciune are o danie dintre celelalte danii. Relatat de Abū Dāwūd și Ibn Mājah.²⁰⁹

233. El ﷻ a spus:

209 Relatat de Abū Dāwūd (1609), Ibn Mājah (1827) și al-Ḥākim (1/409), care a spus: Acest hadith este autentic potrivit condițiilor lui al-Bukhārī, dar cei doi nu l-au relatat.

سبعة يظلهم الله في ظله، يوم لا ظل إلا ظله: إمام عادل،
 وشاب نشأ في طاعة الله، ورجل قلبه معلق بالمساجد،
 ورجلان تحابا في الله، اجتمعا عليه وتفرقا عليه، ورجل
 دعتة امرأة ذات منصب وجمال، فقال: إني أخاف الله. -
 ورجل تصدق بصدقة فأخفاها حتى لا تعلم شماله ما تنفقه
 يمينه. - ورجل ذكر الله خالياً ففاضت عيناه

«Şapte categorii de oameni vor fi umbrite de Allah în umbra Sa, în ziua în care nu va fi altă umbră decât umbra Sa: un imam drept; un tânăr care a crescut în ascultare față de Allah; un om a cărui inimă este legată de moschei; doi oameni care s-au iubit pentru Allah, s-au întâlnit pentru aceasta și s-au despărțit astfel; un om chemat de o femeie cu rang și frumusețe, care a spus: Mă tem de Allah; un om care a dat o danie și a ascuns-o, astfel încât stânga lui să nu știe ce cheltuiește dreapta; și un om care L-a pomenit pe Allah în singurătate și ai cărui ochi s-au umplut de lacrimi.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.²¹⁰

210 Relatat de al-Bukhārī (2/143) și Muslim (1031). Șeicul a menționat hadithul aici deoarece cuprinde îndemnul la danie și la ascunderea ei.

Capitol: Cei îndreptățiți la zakāt și cui i se dă

234. Zakāt-ul nu se dă decât celor opt categorii pe care Allah le-a menționat spunând:

﴿إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ وَالْعَامِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ وَالْغَارِمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَابْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ﴾

«Daniile sunt numai pentru săraci, nevoiași, cei care lucrează la strângerea lor, cei ale căror inimi sunt apropiate, pentru eliberarea din robie, pentru cei împovărați de datorii, pe calea lui Allah și pentru călătorul rămas fără mijloace — o îndatorire de la Allah.

Allah este Atoateștiutor, Înțelept.»

[al-Tawbah: 60].

235. Este permis să se limiteze la una dintre aceste categorii, potrivit cuvintelor Profetului ﷺ către Mu'adh:

فَإِنْ هُمْ أَطَاعُواكَ لَذَلِكَ ، فَأَعْلَمُهُمْ : أَنَّ اللَّهَ اقْتَرَضَ عَلَيْهِمْ
صَدَقَةً تَأْخُذُ مِنْ أَغْنِيَاءِهِمْ فَتَرُدُّ عَلَى فَقَرَاءِهِمْ

«Dacă te ascultă în aceasta, înștiințează-i că Allah le-a impus o danie luată de la bogații lor și dată înapoi săracilor lor.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.²¹¹

236. Zakāt-ul nu este îngăduit:

- Celui bogat.
- Nici celui puternic, capabil să-și câștige traiul.

211 Relatat de al-Bukhārī (3/357) și Muslim (19). Dovada constă în faptul că hadithul menționează o singură categorie dintre cele opt, arătând că este permis să se limiteze la una singură.

- Nici familiei lui Muḥammad: Banū Hāshim și cei eliberați din robie de ei.
- Nici celui pe care donatorul are obligația să-l întrețină, cât timp îi asigură întreținerea.
- Nici necredinciosului.

237. Dania voluntară poate fi însă dată acestora și altora.

238. Cu cât este mai folositoare, fie pentru binele general, fie pentru cel particular, cu atât este mai desăvârșită.

239. Profetul ﷺ a spus:

من سأل الناس أموالهم تكثرًا فإنما يسأل جمرًا، فليستقل
أو ليستكثر

«Cine le cere oamenilor din bunurile lor pentru a-și spori averea cere, de fapt, cărbuni aprinși. Să ceară, așadar, puțini sau mulți.»

Relatat de Muslim.²¹²

240. El i-a spus lui ʿUmar, Allah să fie mulțumit de el:

ما جاءك من هذا المال، وأنت غير مشرف ولا سائل
نخذه، وما لا فلا تتبعه نفسك

«Ia ceea ce îți vine din aceste bunuri fără să le râvnești și fără să le ceri. Iar ceea ce nu îți vine astfel, nu lăsa sufletul tău să urmărească.»

Relatat de Muslim.²¹³

212 Muslim (1041).

213 Relatat de al-Bukhārī (3/337) și Muslim (1045). «Fără să le râvnești» înseamnă fără să te îndrepti spre ele și să le dorești cu ardoare. «Ceea ce nu îți vine astfel» înseamnă ceea ce nu vine decât cu dorința sufletului tău îndreptată spre el: nu-l urmări cerându-l, ci lasă-l. A se vedea Tawḍīḥ al-Aḥkām, de al-Bassām, 3/120.

5 Cartea postului

241. Dovada de bază este cuvântul lui Allah Preaînaltul:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ...﴾

«O, voi cei care credeți, v-a fost prescris postul așa cum le-a fost
prescris celor dinaintea voastră...»
și versetele care urmează. [al-Baqarah: 183].

242. Postul din Ramaḍān este obligatoriu pentru orice persoană:

- Musulmană.
- Ajunsă la pubertate.
- Cu judecata întreagă.
- Capabilă să postească.
- La vederea semilunii sale sau după întregirea lunii
Sha‘bān la treizeci de zile.²¹⁴

214 Șeicul a stabilit că, dacă în noaptea celei de-a treizecea zile din Sha‘bān sunt nori sau pâlă, postul acelei zile nu este nici obligatoriu, nici recomandat. El a spus: Opinia corectă este că, dacă locurile de apariție a semilunii diferă, fiecare comunitate urmează propria vedere; hadithul lui Kurayb, de la Ibn ‘Abbās, este explicit în această privință. El a mai spus: Dacă în cursul zilei se stabilește prin mărturie vederea semilunii din Ramaḍān, oamenii trebuie să se abțină de la cele care întrerup postul, fără divergență în această privință. Shaykh al-Islām a ales opinia că nu trebuie să recupereze acea zi; opinia sa este foarte puternică și se întemeiază pe principiul că dispozițiile nu devin obligatorii decât după ce ajung la cunoștință. Al-Mukhtārāt, pp. 59, 60.

El ﷺ a spus:

إِذَا رَأَيْتُوهُ فَصُومُوا، وَإِذَا رَأَيْتُوهُ فَأَفْطَرُوا، فَإِنْ غَمَّ عَلَيْكُمْ
فَاقْدُرُوا لَهُ

«Când o vedeți, postiți, iar când o vedeți, încheiați postul. Dacă vă
este ascunsă de nori, calculați-i durată.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.²¹⁵

Într-o variantă:

فَاقْدُرُوا لَهُ ثَلَاثِينَ

«Calculați-i durată la treizeci de zile.»

Iar în alta:

فَأَكْلُوا عِدَّةَ شَعْبَانَ ثَلَاثِينَ

«Întregiți numărul zilelor din Sha‘bān la treizeci.»

Relatat de al-Bukhārī.²¹⁶

243. Postul începe prin vederea semilunii de către o persoană demnă de încredere, iar pentru celelalte luni nu se primește decât mărturia a două persoane demne de încredere.

244. Pentru postul obligatoriu, intenția trebuie făcută în timpul nopții.

245. În cazul postului voluntar, intenția poate fi făcută în cursul zilei.

246. Bolnavul căruia postul îi face rău și călătorul pot fie să nu postească, fie să postească.²¹⁷

215 Relatat de al-Bukhārī (4/113) și Muslim (1080).

216 Relatat de al-Bukhārī (4/119) și Muslim (1081).

217 Șeicul a considerat corect că un călător nu este obligat să postească în nicio situație a călătoriei sale, nici măcar în ziua în care știe că va ajunge acasă, înainte de a ajunge la locul șederii. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 61.

247. Femeii aflate la menstruație și celei aflate în perioada sângerării după naștere le este interzis să postească și au obligația de a recupera.

248. Femeia însărcinată și cea care alăptează, dacă se tem pentru copiii lor, nu postesc, recuperează zilele și hrănesc un sărac pentru fiecare zi.

249. Cine nu poate posti din cauza bătrâneții sau a unei boli de la care nu se speră vindecarea hrănește un sărac pentru fiecare zi.

250. Cine își întrerupe postul trebuie numai să recupereze dacă l-a întrerupt prin mâncat, băut, vărsătură provocată intenționat, ventuze cu extragere de sânge sau ejaculare prin contact truesc.

251. Excepție face cel care își întrerupe postul prin contact sexual:²¹⁸ el recuperează și eliberează un sclav. Dacă nu găsește, postește două luni consecutive. Dacă nu poate, hrănește șaizeci de săraci.

252. Profetul ﷺ a spus:

من نسي وهو صائم فأكل أو شرب فليتم صومه، فإنما
أطعمه الله وسقاه

«Cine uită, în timp ce postește, și mănâncă ori bea să-și ducă postul la capăt, căci Allah l-a hrănit și i-a dat să bea.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.²¹⁹

²¹⁸ Șeicul a spus: Opinia corectă este că persoana care întreține contactul sexual și cea cu care îl întreține, dacă au uitat sau au fost constrânse, nu au postul anulat și nu datorează ispășire. Dacă uitarea este iertată în cazul mâncatului, care este principalul lucru ce întrerupe postul, la fel este și în cazul contactului sexual. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 63.

²¹⁹ Relatat de al-Bukhārī (4/155) și Muslim (1155).

253. El a mai spus:

لا يزال الناس بخير ما عجلوا الفطر

«Oamenii vor rămâne în bine atât timp cât se grăbesc să încheie postul.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.²²⁰

254. El a mai spus:

تسحروا، فإن في السحور بركة

«Luați masa de dinaintea zorilor, căci în această masă este binecuvântare.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.²²¹

255. El a mai spus:

إذا أفطر أحدكم فليفطر على تمر، فإن لم يجد فليفطر على ماء، فإنه طهور

«Când unul dintre voi încheie postul, să-l încheie cu curmale. Dacă nu găsește, să-l încheie cu apă, căci ea este purificatoare.»

Relatat de cei cinci.²²²

220 Relatat de al-Bukhārī (4/198) și Muslim (1098).

221 Relatat de al-Bukhārī (4/139) și Muslim (1095).

222 Relatat de Aḥmad (4/17, 214), Abū Dāwūd (2355), al-Tirmidhī (658; vezi și 695), care l-a declarat autentic, Ibn Mājah (1699), Ibn Khuzaymah (2067), Ibn Ḥibbān (Mawārid, 892, 893), al-Ḥākim (1/432), care a spus: Autentic potrivit condițiilor lui al-Bukhārī, și al-Bayhaqī (4/238).

256. El ﷺ a spus:

من لم يدع قول الزور والعمل به والجهل فليس لله حاجة
في أن يدع طعامه وشرابه

«Cine nu renunță la vorbirea mincinoasă, la faptele întemeiate pe ea
și la purtarea nesăbuită — Allah nu are nevoie ca el să renunțe la
mâncare și băutură.»

Relatat de al-Bukhārī.²²³

257. El a mai spus:

من مات وعليه صيام صام عنه وليه

«Cine moare având de recuperat zile de post, ruda sa apropiată să
postească pentru el.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.²²⁴

258. A fost întrebat despre postul din ziua de ‘Arafah și a
răspuns:

يكفر السنة الماضية، والباقي

«Ispășește păcatele anului trecut și ale celui care urmează.»

259. A fost întrebat despre postul din ziua de ‘Āshūrā’ și a
răspuns:

يكفر السنة الماضية

«Ispășește păcatele anului trecut.»

223 Relatat de al-Bukhārī (4/116, 10/473).

224 Relatat de al-Bukhārī (4/192) și Muslim (1147).

260. A fost întrebat despre postul de luni și a răspuns:

ذاك يوم ولد فيه، وبعث فيه، أو أنزل عليّ فيه

«Aceasta este ziua în care m-am născut și în care am fost trimis sau în care mi-a fost pogorâtă revelația.»

Relatat de Muslim.²²⁵

261. El a spus:

من صام رمضان، ثم أتبعه ستاً من شوال؛ كان
كصيام الدهر

«Cine postește în Ramaḍān, apoi îl urmează cu șase zile din Shawwāl este ca și cum ar fi postit tot anul.»

Relatat de Muslim.²²⁶

262. Abū Dharr a spus: Trimisul lui Allah ﷺ ne-a poruncit să postim trei zile din lună: a treisprezecea, a paisprezecea și a cincisprezecea. Relatat de al-Nasā'ī și al-Tirmidhī.²²⁷

263. A interzis postul în două zile:

يوم الفطر، ويوم النحر

«Ziua Ruperii Postului și Ziua Sacrificiului.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.²²⁸

225 Relatat de Muslim (1162).

226 Relatat de Muslim (1164).

227 Relatat de Aḥmad (5/150), al-Tirmidhī (761), care l-a clasificat drept bun, al-Nasā'ī (4/223) și Ibn Ḥibbān (Mawārid, 943).

228 Relatat de al-Bukhārī (4/239) și Muslim (827).

264. El a spus:

أيام التشريق: أيام أكل وشرب وذكر لله عز وجل

«Zilele de tashrīq sunt zile de mâncat, de băut și de pomenire a lui Allah, Cel Atotputernic și Măreț.»

Relatat de Muslim.²²⁹

265. El a spus:

لا يصومن أحدكم يوم الجمعة، إلا أن يصوم يوماً قبله أو
يوماً بعده

«Niciunul dintre voi să nu postească vinerea, decât dacă postește o zi înainte sau o zi după ea.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.²³⁰

266. El a spus:

من صام رمضان إيماناً واحتساباً غفر له ما تقدم من ذنبه،
ومن قام ليلة القدر إيماناً واحتساباً غفر له ما تقدم
من ذنبه

«Cine postește în Ramaḍān cu credință și căutând răsplata va avea iertate păcatele de mai înainte, iar cine se roagă în Noaptea Hotărârii cu credință și căutând răsplata va avea iertate păcatele de mai înainte.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.²³¹

229 Relatat de Muslim (1141).

230 Relatat de al-Bukhārī (4/232) și Muslim (1114).

231 Relatat de al-Bukhārī (1/92, 4/115) și Muslim (760).

267. El ﷺ se retrăgea pentru adorare în moschee în ultimele zece zile din Ramaḍān până când Allah i-a luat viața, iar soțiile lui au făcut această retragere după el. Relatat de al-Bukhārī și Muslim.²³²

268. El a spus:

لا تشد الرحال إلا إلى ثلاثة مساجد: المسجد الحرام،
ومسجدي هذا، والمسجد الأقصى

«Nu se pornește la drum [pentru a vizita o moschee] decât către trei moschei: Moscheea cea Sfântă, această moschee a mea și Moscheea al-Aqṣā.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.²³³

232 Relatat de al-Bukhārī (4/271) și Muslim (1172). Șeicul a explicat că opinia corectă este că nu se recomandă fiecărui om care intră în moschee să intenționeze retragerea pentru adorare, deoarece aceasta nu a fost transmisă. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 63.

233 Relatat de al-Bukhārī (3/70) și Muslim (827). Hadithul precedent dovedește caracterul prescris al retragerii pentru adorare, iar aceasta are loc în moschee. Acest hadith arată că nu este permisă o călătorie specială pentru retragerea în orice moschee, ci numai în aceste trei. Allah știe cel mai bine.

Cartea pelerinajului

269. Dovada de bază este cuvântul lui Allah Preaînaltul:

﴿وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حُجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا﴾

«Oamenii Îi datorează lui Allah pelerinajul la Casă, cei care au
putința să ajungă la ea.»

[Āl ‘Imrān: 97].²³⁴

270. Puterea de a-l îndeplini este cea mai importantă dintre condițiile sale: a deține proviziile și mijlocul de călătorie, peste necesitățile omului și nevoile sale de bază.

271. Pentru femeie, puterea de a-l îndeplini include și prezența unui maḥram, dacă are nevoie de o călătorie.

272. Hadithul lui Jābir despre pelerinajul Profetului ﷺ cuprinde cele mai importante dispoziții ale pelerinajului. Este cel relatat de Muslim,²³⁵ de la Jābir ibn ‘Abd Allāh, Allah să fie mulțumit de amândoi:

- 1) Profetul ﷺ a rămas la Medina nouă ani fără să îndeplinească pelerinajul. Apoi, în al zecelea an, s-a anunțat printre oameni că Trimisul lui Allah va

234 Folos: Șeicul a stabilit că, dacă un sclav îndeplinește pelerinajul după pubertate, dar înainte de eliberare, acesta este pelerinajul său obligatoriu în Islam și nu trebuie să-l repete după eliberare. A stabilit și că persoana care îndeplinește pelerinajul în numele altcuiva nu trebuie să pornească din țara celui reprezentat. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 64.

235 Muslim (1218). Al-Nawawī a spus despre acest hadith (8/170): «Este un hadith mareț, care cuprinde numeroase foloase și lucruri prețioase dintre principiile importante. Muslim este singurul dintre cei doi autori care l-a relatat; al-Bukhārī nu l-a redat în Șaḥīḥ-ul său. Abū Dāwūd l-a relatat asemenea lui Muslim. Al-Qāḍī a spus: Oamenii au discutat mult chestiunile juridice din el. Abū Bakr ibn al-Mundhir i-a consacrat o lucrare amplă și a extras din el peste o sută cincizeci de feluri de chestiuni juridice. Dacă ar fi fost cercetat exhaustiv, s-ar fi putut adăuga aproape încă pe atât...»

îndeplini pelerinajul. Au venit la Medina mulți oameni, toți dorind să-l urmeze pe Trimisul lui Allah ﷺ și să facă asemenea lui.

- 2) Am ieșit împreună cu el până când am ajuns la Dhū al-Ḥulayfah. Asmā' bint 'Umays l-a născut pe Muḥammad ibn Abī Bakr și a trimis pe cineva la Trimisul lui Allah ﷺ să-l întrebe: „Ce să fac?” El a răspuns:

اغتسلي، واستتفري بثوب، وأحرمي

«Fă baie rituală, leagă o pânză care să oprească sângerarea²³⁶ și intră în iḥrām.»

- 3) Trimisul lui Allah ﷺ s-a rugat în moschee, apoi a încălecat pe al-Qaṣwā'.²³⁷ Când cămila lui a ajuns cu el pe al-Baydā',²³⁸ a rostit talbiyah cu mărturisirea unicității lui Allah:

لبيك اللهم لبيك، لبيك لا شريك لك لبيك، إن

الحمد والنعمة لك والملك، لا شريك لك

«Răspund chemării Tale,²³⁹ o, Allah, răspund chemării Tale! Răspund chemării Tale, Tu nu ai asociat, răspund chemării Tale! Cu adevărat, lauda, binefacerea și stăpânirea Îți aparțin. Tu nu ai asociat!»

236 Istithfār-ul femeii înseamnă să lege ceva în jurul mijlocului, apoi să așeze o pânză lată la locul sângerării și să o fixeze din față și din spate, pentru a opri scurgerea. Absorbantele de astăzi au același rol. Tawḍīḥ al-Aḥkām, de al-Bassām, 3/322.

237 Numele cămilei Profetului ﷺ. Este menționată și sub numele al-ʿAḍbā' și al-Jadʿā'. S-a spus că este cea pe care a călătorit la Hijrah.

238 Al-baydā' înseamnă întinderea pustie.

239 Labbayk înseamnă: răspund chemării Tale iar și iar și rămân neîncetat în ascultare față de Tine.

- 4) Oamenii rosteau²⁴⁰ formulele de talbiyah pe care le rosteau, iar Trimisul lui Allah ﷺ nu a respins nimic din ele.
- 5) Trimisul lui Allah ﷺ a rămas la propria sa formulă de talbiyah.
- 6) Jābir a spus: Nu intenționez decât pelerinajul Ḥajj; nu aveam în vedere ʿUmrah.
- 7) Când am ajuns împreună cu el la Casă, a atins colțul.
- 8) A înconjurat-o de șapte ori.
- 9) A mers cu pași repezi și apropiați în primele trei ocoluri²⁴¹ și a mers obișnuit în patru.
- 10) Apoi s-a îndreptat către Locul lui Ibrāhīm și a recitat:

﴿وَاتَّخَذُوا مِنْ مَقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى﴾

«Luați Locul lui Ibrāhīm ca loc de rugăciune!»

[al-Baqarah: 125].

- 11) A îndeplinit două rakʿah, așezând Locul lui Ibrāhīm între el și Casă.
- 12) Într-o relatare se spune că a recitat în cele două rakʿah:

﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾ و ﴿قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ﴾

«Spune: El este Allah, Unicul» și «Spune: O, voi necredincioșilor».

- 13) Apoi s-a întors la colț și l-a atins.
- 14) A ieșit apoi pe poartă către al-Şafā.
- 15) Când s-a apropiat de al-Şafā, a recitat:

﴿إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ﴾

240 Ihlāl înseamnă ridicarea glasului cu talbiyah.

241 Ramal înseamnă mersul grăbit, cu pași apropiați.

«*Al-Şafā şi al-Marwah sunt dintre rânduielile sacre ale lui Allah.*»

[al-Baqarah: 158].

- 16) A urcat pe el până când a văzut Casa.
- 17) S-a îndreptat către qiblah.
- 18) A mărturisit unicitatea lui Allah, L-a preamărit şi a spus:

لا إله إلا الله وحده لا شريك له، له الملك وله
الحمد، وهو على كل شيء قدير، لا إله إلا الله
وحده، أنجز وعده، ونصر عبده، وهزم
الأحزاب وحده

«*Nimeni nu este vrednic de adorare în afară de Allah, Unicul, fără asociat. A Lui este stăpânirea şi a Lui este lauda şi El are putere asupra tuturor lucrurilor. Nimeni nu este vrednic de adorare în afară de Allah, Unicul. El Şi-a împlinit făgăduinţa, Şi-a ajutat robul şi a înfrânt singur oştirile coalizate.*» Apoi a făcut invocaţii între aceste rostiri. A spus aceasta de trei ori.

- 19) A coborât apoi şi a mers către al-Marwah.
- 20) Când picioarele sale au ajuns în fundul văii, a alergat.
- 21) Iar când a urcat din ea, a mers obişnuit.
- 22) A ajuns la al-Marwah şi a făcut acolo ceea ce făcuse la al-Şafā.
- 23) Când a încheiat ultimul parcurs la al-Marwah, a spus:

لو أني استقبلت من أمري ما استدبرت لم أَسُقِ
الهدي، وجعلتها عمرة، فمن كان منكم ليس معه
هدي فليحل وليجعلها عمرة

«Dacă aş fi ştiut la început ceea ce am aflat mai târziu,
nu aş fi adus animalele de jertfă şi aş fi făcut din aceasta
o 'Umrah. Cine dintre voi nu are cu el animale de jertfă
să iasă din iḥrām şi să facă din aceasta o 'Umrah.»

- 24) Surāqah ibn Mālik ibn Ju'shum s-a ridicat şi a întrebat:
„O, Trimis al lui Allah, aceasta este numai pentru anul
nostru sau pentru totdeauna?” Trimisul lui Allah ﷺ şi-a
împletit degetele şi a spus: «'Umrah a intrat în Ḥajj», de
două ori. «Nu, ci pentru totdeauna, pentru totdeauna.»
- 25) 'Alī a venit din Yemen cu cămilele de jertfă ale
Profetului ﷺ. A găsit-o pe Fāṭimah printre cei care
ieşiseră din iḥrām, îmbrăcată în haine vopsite şi cu
ochii daţi cu kohl. El a dezaprobat aceasta, iar ea i-a
spus: „Tatăl meu mi-a poruncit astfel.” 'Alī povestea în
Irak: M-am dus la Trimisul lui Allah ﷺ, plângându-mă
de ceea ce făcuse Fāṭimah şi cerându-i lămurire asupra
celor pe care ea le atribuisese lui. I-am spus că
dezaprobasem fapta ei, iar el a răspuns:

صَدَقْتُ، صَدَقْتُ ، ماذا قلت حين
فرضت الحج؟

«A spus adevărul, a spus adevărul. Ce ai rostit când ai
intrat în pelerinaj?»

Am răspuns: „O, Allah, intru în iḥrām pentru ceea ce
a intrat Trimisul Tău.” El a spus:

فإن معي الهدى فلا تحلّ

«Eu am cu mine animalele de jertfă, aşadar nu ieşi din iḥrām.»

- 26) Numărul tuturor animalelor de jertfă aduse de ‘Alī din Yemen şi de Profet ﷺ a fost de o sută.
- 27) Toţi oamenii au ieşit din iḥrām şi şi-au scurtat părul, cu excepţia Profetului ﷺ şi a celor care aveau cu ei animale de jertfă.
- 28) Când a venit Ziua al-Tarwiyah,²⁴² s-au îndreptat către Minā.
- 29) Au intrat în iḥrām pentru Ḥajj.
- 30) Profetul ﷺ a încălecat şi a îndeplinit acolo rugăciunile Ṣuhr, ‘Aṣr, Maghrib, ‘Ishā’ şi Fajr.
- 31) Apoi a mai rămas puţin, până când a răsărit soarele.
- 32) A poruncit să i se ridice un cort din păr de animale la Namirah.²⁴³ Trimisul lui Allah ﷻ a pornit, iar Quraysh erau încredinţaţi că se va opri la al-Mash‘ar al-Ḥarām, aşa cum obişnuiau ei în perioada preislamică. Însă Trimisul lui Allah ﷻ a trecut mai departe,²⁴⁴ până a ajuns la ‘Arafah. A găsit cortul ridicat la Namirah şi s-a oprit acolo.
- 33) Când soarele a trecut de zenit, a poruncit să i se pregătească al-Qaṣwā’ şi i-a fost pusă şaua.
- 34) A ajuns în fundul văii,²⁴⁵ le-a ţinut oamenilor o predică şi a spus:

242 Este a opta zi din Dhū al-Ḥijjah.

243 Un loc de lângă ‘Arafāt, care nu face parte din ‘Arafāt.

244 Adică a trecut de Muzdalifah fără să staţioneze acolo, ci s-a îndreptat către ‘Arafāt.

245 Adică valea ‘Uranah, care mărgineşte ‘Arafah în partea de vest şi nu face parte din ea.

إن دماءكم وأموالكم حرام عليكم، كحرمة يومكم
 هذا، في شهركم هذا، في بلدكم هذا، ألا كل شيء
 من أمر الجاهلية تحت قدمي موضوع، ودماء
 الجاهلية موضوعة، وإن أول دم أضع من دمائنا:
 دم ابن ربيعة بن الحارث - كان مُسْتَرْضِعاً في بني
 سَعْد فقتلته هذيل -، وربا الجاهلية موضوع، وأول
 ربا أضع من ربانا ربا عباس بن عبد المطلب،
 فإنه موضوع كله، فاتقوا الله في النساء، فإنكم
 أخذتموهن بأمانة الله، واستحللتم فروجهن بكلمة
 الله، ولكم عليهن أن لا يُوطئن فرشكم أحداً
 تكرهونه، فإن فعلن ذلك فاضربوهن ضرباً غير
 مبرح، ولهن عليكم رزقهن وكسوتهن بالمعروف.
 وقد تركت فيكم ما لن تضلوا بعده إن اعتصمتم
 به: كتاب الله. وأنتم تسألون عني، فما أنتم قائلون؟

«Sângele și bunurile voastre sunt inviolabile între voi, precum inviolabilitatea acestei zile, în această lună și în acest ținut. Luați aminte: orice lucru care ține de perioada neștiinței este desființat sub picioarele mele. Răzbunările pentru sângele vărsat în perioada neștiinței sunt desființate. Prima răzbunare pentru sânge dintre ale noastre pe care o desființez este cea pentru fiul lui Rabī'ah ibn al-Hārith: era dat la doică printre Banū Sa'd și a fost ucis de Hudhayl. Dobânda din perioada neștiinței este desființată, iar prima dobândă dintre ale noastre pe care o desființez este dobânda lui 'Abbās ibn 'Abd al-Muṭṭalib; este desființată în întregime. Temeți-vă de Allah în privința femeilor! Le-ați luat sub legământul lui Allah, iar unirea cu ele v-a fost îngăduită prin cuvântul lui Allah. Aveți dreptul ca ele să nu primească pe așternuturile voastre pe cineva pe care nu-l doriți. Dacă fac aceasta, loviți-le fără asprime vătămătoare. Ele au dreptul la hrană și îmbrăcăminte din partea voastră, potrivit cuviinței. V-am lăsat ceva de care, dacă vă țineți strâns, nu vă veți rătăci: Cartea lui Allah. Veți fi întrebați despre mine; ce veți spune?»

Ei au răspuns: „Mărturisim că ai transmis, ți-ai îndeplinit misiunea și ai povățuit cu sinceritate.” Atunci, arătătorul îl ridica spre cer și îl îndrepta spre oameni, spunând:

اللهم اشهد، اللهم اشهد

«O, Allah, fii martor! O, Allah, fii martor!», de trei ori.

- 35) Apoi Bilāl a rostit adhān-ul și iqāmah, iar el a îndeplinit Zuhr. Apoi a rostit iqāmah și a îndeplinit 'Așr.
- 36) Nu a îndeplinit nicio rugăciune între ele.
- 37) Apoi a încălecat și a ajuns la locul de staționare.

- 38) A așezat al-Qaṣwā' cu pânțelele către stânci,²⁴⁶ a lăsat drumul pietonilor²⁴⁷ în fața sa și s-a îndreptat către qiblah.
- 39) A rămas acolo până când a apus soarele, lumina galbuie s-a stins într-o oarecare măsură și discul a dispărut.
- 40) L-a așezat pe Usāmah ibn Zayd în spatele său și a pornit. Trimisul lui Allah ﷺ ținea atât de strâns frâul al-Qaṣwā',²⁴⁸ încât capul ei atingea locul de sprijin al piciorului de pe șa.²⁴⁹
- 41) Făcea semn cu mâna dreaptă, spunând:

أيها الناس، السكينة، السكينة

«O, oameni, liniște, liniște!» Când ajungea la câte o ridicătură de nisip,²⁵⁰ îi slăbea puțin frâul ca să urce.

- 42) A ajuns la Muzdalifah.
- 43) A îndeplinit acolo Maghrib și 'Ishā', cu un singur adhān și două iqāmah.
- 44) Nu a îndeplinit nicio rugăciune voluntară între ele.
- 45) Apoi s-a culcat până la ivirea zorilor.²⁵¹
- 46) A îndeplinit Fajr când lumina dimineții s-a arătat limpede, cu adhān și iqāmah.
- 47) A încălecat apoi pe al-Qaṣwā' până când a ajuns la al-Mash'ar al-Ḥarām.

246 Sunt stânci alipite de pământ, aflate în spatele muntelui 'Arafāt, la est de el. Cel care stă lângă ele se îndreaptă atât către munte, muntele Ilāl, numit de oameni Muntele Îndurării, cât și către qiblah.

247 Ḥabl al-mushāh este drumul pe care merg pietonii. Acest drum se află în fața celui care staționează lângă stânci.

248 Shanaqa înseamnă a strânge și a trage. Zimām este frâul legat de inelul din nasul cămilei, prin care este condusă și oprită.

249 Al-mawrik este locul de pe șa pe care călărețul își sprijină piciorul. Raḥl este ceea ce se pune pe spatele cămilei pentru călărit.

250 Ḥabl este o ridicătură joasă dintr-o masă mare de nisip.

251 Șeicul a considerat corect că nu este îngăduită plecarea de la Muzdalifah înainte de zori, cu excepția celor care au un motiv de scutire; acestora li se îngăduie cu puțin înainte de zori. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 65.

- 48) S-a îndreptat către qiblah.
- 49) L-a invocat pe Allah, L-a preamărit și a mărturisit că nimeni nu este vrednic de adorare în afară de El și că El este Unicul.
- 50) A rămas acolo până când s-a luminat foarte bine.
- 51) A pornit înainte de răsăritul soarelui.
- 52) L-a luat în spatele său pe al-Faḍl ibn al-ʿAbbās... până când a ajuns în fundul văii Muḥassir,²⁵² unde a grăbit puțin mersul.
- 53) A urmat apoi drumul din mijloc, care duce la Jamrah cea Mare.
- 54) A ajuns la Jamrah de lângă copac²⁵³ și a aruncat în ea șapte pietricele.²⁵⁴
- 55) Rostea takbīr-ul la fiecare pietriceică.
- 56) Erau de mărimea pietricelelor aruncate cu degetele.
- 57) A aruncat din fundul văii.
- 58) Apoi s-a îndreptat către locul sacrificării.
- 59) A înjunghiat cu mâna sa șaizeci și trei de cămile.
- 60) Apoi i-a dat lui ʿAlī, care le-a înjunghiat pe cele rămase, și l-a făcut părtaş la jertfa sa.
- 61) A poruncit să fie luată câte o bucată din fiecare cămilă și să fie pusă într-un vas și fiartă. Amândoi au mâncat din carne și au băut din zeamă.
- 62) Trimisul lui Allah ﷺ a încălecat apoi și s-a îndreptat către Casă pentru ṭawāf al-ifāḍah.²⁵⁵
- 63) A îndeplinit Ṣuḥr la Mecca.

252 Muḥassir este o vale între Muzdalifah și Minā. Profetul ﷺ a grăbit mersul în ea, astfel că grăbirea mersului acolo este recomandată.

253 Lângă Jamrah cea Mare, Jamrat al-ʿAqabah, se afla un copac, însă acesta a fost îndepărtat cu mult timp în urmă.

254 Șeicul a explicat că opinia corectă este ca cel care aruncă să se îndrepte către Jamrah în timpul aruncării, potrivit faptei Profetului ﷺ. La Jamrat al-ʿAqabah și la Jamrah din mijloc, ține Casa în stânga și Minā în dreapta, iar la Jamrah cea Mică, Casa în dreapta și Minā în stânga. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 66.

255 Șeicul a respins opinia celor care permit amânarea ṭawāf al-ifāḍah dincolo de zilele petrecute la Minā. Al-Mukhtārāt, p. 65.

- 64) A venit la Banū ‘Abd al-Muṭṭalib, care scoteau apă din Zamzam, și a spus:

انزعوا بني عبد المطلب، فلولاً أن يغلبكم الناس
على سقايكم لنزعت معكم، فناولوه دلواً
فشرب منه

«Scoateți apă, o, Banū ‘Abd al-Muṭṭalib! Dacă nu m-aș teme că oamenii vă vor lua îndeletnicirea de a da apă, aș scoate și eu împreună cu voi.»

Ei i-au întins o găleată și a băut din ea. Relatat de Muslim.²⁵⁶

273. El ﷺ îndeplinea riturile și le spunea oamenilor:

خذوا عني مناسككم

«Luați de la mine riturile voastre de pelerinaj.»²⁵⁷

Cea mai deplină îndeplinire a pelerinajului este, așadar, urmarea Profetului ﷺ și a companionilor săi, Allah să fie mulțumit de ei.

274. Dacă pelerinul s-ar limita la:

- Cei patru stâlpi:
 - Intrarea în iḥrām.
 - Staționarea la ‘Arafah.
 - Ṭawāf.
 - Și sa‘y.
- Și la obligații:

256 Relatat de Muslim (1218). Șeicul l-a redat aici pe scurt.

257 Relatat de Aḥmad (3/318, 332, 337, 367), Muslim (1297) și alții.

- ▶ Intrarea în iḥrām de la mīqāt.
- ▶ Staționarea la ‘Arafah până la apus.
- ▶ Petrecerea nopții dinaintea sacrificării la Muzdalifah.²⁵⁸
- ▶ Și a nopților zilelor de tashrīq la Minā.
- ▶ Aruncarea pietricelelor la jamarāt.
- ▶ Și raderea sau scurtarea părului,²⁵⁹ aceasta i-ar fi suficient.

275. Deosebirea dintre omiterea unui stâlp al pelerinajului și omiterea unei obligații este:

Cine omite un stâlp nu are pelerinajul valid până când nu-l îndeplinește în forma prescrisă.

Iar cine omite o obligație are pelerinajul valid, dar păcătuiește și datorează o jertfă pentru omiterea ei.

276. Cel care dorește să intre în iḥrām poate alege între tamattu‘, care este preferabil, qirān și ifrād.

277. Tamattu‘ înseamnă să intre în iḥrām pentru ‘Umrah în lunile pelerinajului, să o încheie, apoi să intre în iḥrām pentru Ḥajj în același an.

Datorează o jertfă, dacă nu este dintre locuitorii din împrejurimile Moscheii celei Sfinte.

278. Ifrād înseamnă să intre în iḥrām numai pentru Ḥajj.

279. Qirān înseamnă:

- Să intre în iḥrām pentru amândouă împreună.
- Sau să intre în iḥrām pentru ‘Umrah, apoi să adauge Ḥajj înainte de a începe ṭawāf-ul ei.

280. Cel care îndeplinește tamattu‘ este nevoit să adopte această formă:²⁶⁰

- Dacă se teme că va pierde staționarea la ‘Arafah ocupându-se de ‘Umrah.

258 Petrecerea obligatorie a nopții se întinde până într-o parte din a doua jumătate a nopții. Nūr al-Baṣā’ir, p. 31.

259 A șaptea obligație este ṭawāf-ul de rămas-bun. Nūr al-Baṣā’ir, p. 31.

260 Adică a doua formă de qirān.

- Sau dacă femeii îi începe menstruația ori sângerarea după naștere și știe că nu se va purifica înainte de timpul staționării la ‘Arafah.

281. Cel care îndeplinește ifrād și cel care îndeplinește qirān fac aceleași rituri, însă cel care îndeplinește qirān datorează o jertfă, spre deosebire de cel care îndeplinește ifrād.

282. Persoana aflată în iḥrām se ferește, pe durata lui,²⁶¹ de:

- Raderea părului.
- Tăierea unghiilor.
- Purtarea hainelor croite pe forma corpului, dacă este bărbat.
- Acoperirea capului, dacă este bărbat.
- Parfum, atât bărbatul, cât și femeia.
- Persoanei aflate în iḥrām îi sunt interzise și uciderea vânatului terestru sălbatic comestibil, indicarea lui și ajutorul dat la uciderea lui.
- Cea mai gravă dintre interdicțiile stării de iḥrām este contactul sexual, deoarece interdicția lui este aspră, anulează ritul și impune o cămilă drept jertfă compensatorie.

283. În privința compensației pentru îndepărtarea unei neplăceri:

Dacă bărbatul își acoperă capul sau poartă haine croite pe forma corpului, dacă femeia își acoperă fața ori poartă mănuși sau dacă se folosește parfum, poate alege între:

- Postul de trei zile.
- Hrănirea a șase săraci.
- Sau înjunghierea unei oi.

284. Dacă ucide vânatul, poate alege între:

- Sacrificarea unui animal asemănător dintre animalele de turmă, dacă există un echivalent.
- Evaluarea echivalentului în locul în care a fost ucis vânatul, cumpărarea de hrană cu această valoare și

²⁶¹ Șeicul a considerat corect că acela care încalcă o interdicție din uitare nu datorează compensație, chiar dacă a îndepărtat păr sau o unghie și chiar dacă a ucis vânat. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 65.

împărțirea ei: câte un mudd de grâu fiecărui sărac sau o jumătate de sâ^c din alt aliment.

- Sau postul unei zile pentru fiecare sărac care ar fi hrănit.

285. Jertfa pentru tamattu^c și qirān:

Trebuie să fie un animal care este suficient pentru jertfa de sărbătoare.

286. Dacă nu găsește, postește zece zile: trei în timpul pelerinajului — putând posti pentru acestea și în zilele de tashrīq — și șapte după întoarcere.

287. Aceeași regulă se aplică:

- Celui care a omis o obligație.
- Sau celui care datorează o jertfă compensatorie pentru contact trupesc.

288. Orice animal de jertfă sau hrană care ține de sanctuar ori de iḥrām se dă săracilor sanctuarului, fie rezidenți, fie veniți din alte ținuturi.

289. Postul poate fi îndeplinit în orice loc.

290. Din jertfa ritului, precum cea pentru tamattu^c și qirān, și din jertfa voluntară, mănâncă, dăruiește și dă de pomană.

291. Din jertfa obligatorie pentru încălcarea unei interdicții sau omiterea unei obligații, numită jertfă de compensare, nu mănâncă nimic, ci o dă în întregime de pomană, deoarece are rolul unei ispășiri.

292. Condițiile oricărui ṭawāf sunt:

- Intenția.
- Începerea de la Piatra Neagră.
Este recomandat să o atingă și să o sărute.
Dacă nu poate, face semn către ea.
Atunci spune:

بِسْمِ اللَّهِ ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُمَّ إِيْمَانًا بِكَ، وَتَصْدِيقًا
بِكِتَابِكَ، وَوَفَاءَ بِعَهْدِكَ، وَاتِّبَاعًا لِسُنَّةِ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

«În numele lui Allah! Allah este Cel mai Mare! O, Allah, din
credință în Tine, confirmând Cartea Ta, împlinind
legământul cu Tine și urmând Sunnah Profetului Tău
Muḥammad ﷺ.»

- Să țină Casa în partea stângă.
- Să îplinească cele șapte ochiuri.
- Să fie purificat de impuritatea rituală și de cea materială.

293. Purificarea în celelalte rituri, în afară de ṭawāf, este recomandată, nu obligatorie.

S-a transmis în hadith:

الطواف بالبيت صلاة، إلا أن الله أباح فيه الكلام

«Înconjurarea Casei este rugăciune, numai că Allah a îngăduit
vorbirea în ea.»²⁶²

294. Este recomandat:

- 1) Ca la ṭawāf-ul de sosire să adopte iḍṭibāʿ: să așeze mijlocul mantiei pe sub umărul drept, iar capătul ei pe umărul stâng.

262 Relatat de al-Tirmidhī (960), al-Nasāʾī (5/222) și al-Ḥākim (2/266), care a spus: Autentic potrivit condițiilor celor doi șeici. Al-Ḥāfiẓ Ibn Ḥajar l-a declarat autentic în al-Talkhīs (1/138) și a transmis aceeași clasificare de la Ibn al-Sakan, Ibn Khuzaymah și Ibn Ḥibbān. Al-Albānī l-a declarat autentic în al-Irwāʾ, nr. 131.

- 2) Și să meargă cu pași repezi și apropiați în primele trei ocoluri ale lui și obișnuit în cele rămase.

295. În niciun alt ʿawāf în afară de acesta nu sunt recomandate mersul cu pași repezi și apropiați și idṭibāʿ.

296. Condițiile saʿy-ului sunt:

- Intenția.
- Împlinirea celor șapte parcursuri.
- Și începerea de la al-Şafā.

297. Este prescris ca omul să înmulțească pomenirea lui Allah și invocațiile în ʿawāf, în saʿy și în toate riturile sale, potrivit cuvintelor Profetului ﷺ:

إنما جعل الطواف بالبيت، وبالصفاء والمروة، ورمي الجمار
لإقامة ذكر الله

«Înconjurarea Casei, parcursul între al-Şafā și al-Marwah și aruncarea pietricelelor la jamarāt au fost rânduite numai pentru pomenirea lui Allah.»²⁶³

298. Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, a spus: Când Allah i-a dăruit Trimisului Său cucerirea Meccăi: El s-a ridicat înaintea oamenilor, L-a lăudat și L-a preamărit pe Allah, apoi a spus:

إن الله حبس عن مكة الفيل، وسلط عليها رسوله
والمؤمنين، وإنها لم تحل لأحد كان قبلي، وإنما أحلت لي
ساعة من نهار، وإنها لن تحل لأحد بعدي: - فلا ينفر^{هـ}

263 Relatat de Aḥmad (6/64, 75, 139), Abū Dāwūd (1888), al-Tirmidhī (902), care l-a declarat autentic, și al-Dārimī (2/50).

صِيدُهَا. - وَلَا يُحْتَلَى شَوْكُهَا. - وَلَا تَحِلُّ سَاقِطَتُهَا إِلَّا لِمَنْشَدٍ.

- وَمَنْ قَتَلَ لَهُ قَتِيلٌ فَهُوَ بِخَيْرِ النَّظَرَيْنِ

«Allah a oprit elefantul să intre în Mecca și a dat putere asupra ei Trimisului Său și credincioșilor. Ea nu i-a fost îngăduită nimănui înaintea mea și mi-a fost îngăduită mie numai pentru o parte dintr-o zi. Nu-i va fi îngăduită nimănui după mine: Vânatul ei nu trebuie speriat. Mărăcinii ei nu trebuie tăiați. Lucrul pierdut găsit în ea nu este îngăduit decât celui care îl ridică pentru a-l anunța. Iar cel căruia i-a fost ucisă o rudă poate alege cea mai bună dintre cele două căi.»

Al-‘Abbās a spus: „Cu excepția idhkhir-ului, o, Trimis al lui Allah, căci îl punem în mormintele și casele noastre!” El a răspuns:

إِلَّا الْإِذْخِرَ

«Cu excepția idhkhir-ului.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.²⁶⁴

299. El a spus:

الْمَدِينَةُ حَرَامٌ مَا بَيْنَ عَيْرٍ إِلَى ثَوْرٍ

«Medina este sanctuar între ‘Ayr și Thawr.»

Relatat de Muslim.²⁶⁵

264 Relatat de al-Bukhārī (1/197, 4/41, 8/20) și Muslim (1354). «Nu trebuie tăiați» înseamnă că nu sunt recoltați. Idhkhir, la singular idhkhirah, este o plantă mică ale cărei rădăcini se întind în pământ; are tulpini subțiri și miros plăcut. Cu ea se astupau golurile dintre cărămizile de la morminte și era pusă sub lut și deasupra lemnului la acoperirea caselor, ca să închidă golurile și să țină lutul să nu cadă.

265 Relatat de al-Bukhārī (4/81, 6/279, 12/41) și Muslim (1370). ‘Ayr este un munte negru-roșcat, alungit de la est la vest, care domină Medina Profetului dinspre sud. La poalele sale nordice se află valea al-‘Aqīq, unde este fântâna lui ‘Urwah ibn al-Zubayr. Thawr este un munte mic, rotunjit și

300. El a spus:

خمس من الدواب كلهن فاسق، يُقتلن في الحل والحرم:
الغراب، والحدأة، والعقرب، والفأرة، والكلب العقور

«Cinci animale sunt toate vătămătoare și pot fi ucise atât în afara sanctuarului, cât și înăuntrul lui: Corbul, gaia,²⁶⁶ scorpionul, șoarecele și câinele care atacă.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.²⁶⁷

Capitol: Animalele de jertfă, jertfa de sărbătoare și ‘aqīqah

301. S-a arătat ce animale de jertfă sunt obligatorii. Celelalte sunt recomandate, la fel ca jertfa de sărbătoare și ‘aqīqah.

302. Pentru acestea sunt suficiente numai:

- Oaia jadha‘, adică aceea care a împlinit o jumătate de an.
- Și animalul ajuns la vârsta thanī:
 - Dintre cămile: cel care a împlinit cinci ani.
 - Dintre bovine: cel care a împlinit doi ani.
 - Dintre caprine: cel care a împlinit un an.

roșcat, aflat la nord de Medina, în spatele muntelui Uḥud. Prin urmare, muntele Uḥud face parte din sanctuar.

266 Gaia este o pasăre de pradă care se năpustește asupra rozătoarelor, păsărilor de curte și alimentelor.

267 Relatat de al-Bukhārī (6/355) și Muslim (1199). Al-‘aqūr este animalul care atacă, la care au predominat însușirile fiarelor, astfel încât mușcă și rănește frecvent oamenii și animalele.

303. El ﷺ a spus:

أربع لا تجوز في الأضاحي : العوراء البين عورها.
والمريضة البين مرضها. والعرجاء البين ضلعها. والكبيرة
التي لا تنقي

«Patru nu sunt îngăduite ca jertfe de sărbătoare: Animalul cu un singur ochi sănătos, al cărui defect este vădit. Cel bolnav, a cărui boală este vădită. Cel șchiop, al cărui șchiopătat este vădit. Și cel bătrân, care nu mai are măduvă.» Hadith autentic, relatat de cei cinci.²⁶⁸

304. Se cuvine ca animalul să fie de bună calitate și să aibă însușiri depline.²⁶⁹ Cu cât este mai deplin, cu atât Îi este mai drag lui Allah și mai mare este răsplata proprietarului său.

305. Jābir a spus: În anul al-Ḥudaybiyah am sacrificat împreună cu Profetul ﷺ o cămilă pentru șapte persoane și o bovină pentru șapte. Relatat de Muslim.²⁷⁰

306. ‘Aqīqah este recomandată pentru tată.

307. Pentru băiat, două oi, iar pentru fată, o oaie.

268 Relatat de Mālik (2/482), Aḥmad (4/289), Abū Dāwūd (2802), al-Tirmidhī (1497), care l-a declarat autentic, Ibn Mājah (3144), Ibn Ḥibbān (Mawāriḍ, 1046) și al-Nasā’ī (7/215). Al-Ḥākim l-a declarat autentic (4/223). Al-Ḥāfiẓ Ibn Ḥajar a spus în al-Taḥdhīb (4/182): «Autentic; l-au relatat autorii colecțiilor Sunan prin lanțuri autentice. Aḥmad ibn Ḥanbal l-a clasificat drept bun, spunând: Cât de bun este acest hadith...»
«Nu mai are măduvă» se referă la măduva oaselor. «Al cărui șchiopătat este vădit» se referă la înclinarea lui în mers.

269 Șeicul a stabilit că animalul cu urechea ori cornul parțial tăiat este suficient, dacă tăierea nu a ajuns să-l rănească într-un fel care îl face defect sau bolnav. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 67.

270 Relatat de Muslim (1318).

308. El ﷺ a spus:

كل غلام مُرْتَهَنٌ بعقيقته، تذبح عند يوم سابعه، ويحلق
، ويسمى

«Fiecare băiat este ținut în legătură cu ‘aqīqah lui: animalul se
înjunghie în a șaptea sa zi, i se rade părul și i se pune nume.»

*Hadith autentic, relatat de cei cinci.*²⁷¹

309. Mănâncă din cele menționate, dăruiește și dă de pomană.

310. Nu-i dă măcelarului plata din ele, ci îi poate oferi un dar sau o pomană.

²⁷¹ Relatat de Aḥmad (5/12), Abū Dāwūd (2838), al-Tirmidhī (1522), care l-a declarat autentic, al-Nasā’ī (7/166), Ibn Mājah (1365) și al-Ḥākim (4/237).

Cartea tranzacțiilor

[Condițiile vânzării]

311. Regula de bază în privința ei este permisiunea. Allah Preaînaltul a spus:

﴿وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا﴾

«Allah a îngăduit vânzarea și a interzis dobânda.»

[al-Baqarah: 275].

312. Toate bunurile, precum imobilele, animalele, mobilierul și altele, pot face obiectul contractelor dacă sunt îndeplinite condițiile vânzării.²⁷²

313. Printre cele mai importante condiții se numără:

[Prima condiție]

Consimțământul, potrivit cuvintelor lui Allah Preaînaltul:

﴿إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِنْكُمْ﴾

«Decât dacă este un negoț întemeiat pe consimțământul vostru reciproc.»

[al-Nisā': 29].

272 Șeicul a stabilit că vânzarea și cumpărarea exemplarului Coranului sunt permise dacă nu implică înjosire și lipsă de respect, deoarece există nevoie de aceasta. A stabilit și că pot fi vândute terenurile cucerite prin forță și neîmpărțite între cuceritori, precum pământurile Egiptului, Siriei și Irakului, chiar dacă nu sunt locuințe. La cumpărător, ele rămân în aceeași situație ca la vânzător, cu impozitul lor funciar, potrivit practicii musulmanilor. La fel, casele din Mecca pot fi vândute și închiriate. A se vedea al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, pp. 69, 70.

[A doua condiție]

314. Să nu existe în tranzacție incertitudine (gharar) și necunoaștere a elementelor ei, deoarece Profetul ﷺ

نهی عن بيع الغرر

«a interzis vânzarea cu incertitudine»

. Relatat de Muslim.²⁷³

315. Aici intră:

- Vânzarea sclavului fugit²⁷⁴ și a animalului scăpat.
- Să spună: Ți-am vândut unul dintre aceste două bunuri.
- Sau o suprafață de pământ până unde ajunge pietricica aruncată și altele asemenea.
- Sau ceea ce va purta roaba sa ori ceea ce va rodi pomul său.
- Sau ceea ce se află în pânțele femelei gestante.²⁷⁵

Indiferent dacă incertitudinea privește prețul sau bunul vândut.

316. [A treia condiție]

Cel care încheie contractul să fie proprietarul bunului sau să fie autorizat să dispună de el, fiind ajuns la pubertate și chibzuit în administrarea bunurilor.

317. [A patra condiție]

Printre condițiile vânzării se numără și lipsa dobânzii (ribā).²⁷⁶

²⁷³ Relatat de Muslim (1513).

²⁷⁴ Al-ābiq este sclavul fugit de la stăpânul său.

²⁷⁵ Șeicul a stabilit că, în cazul lucrurilor ascunse, precum moscul în săculețul său, ridichile și altele aflate în pământ, dacă nu există o incertitudine vădită, opinia corectă este cea a învățaților care permit vânzarea; dacă există o incertitudine vădită, opinia corectă este cea a învățaților care o interzic. Al-Mukhtār al-Jaliyyah, p. 71.

²⁷⁶ Șeicul a menționat trei feluri de ribā: ribā al-faḍl, descrisă în hadithul lui ʿUbādah; ribā al-nasīʾah, adică schimbul bunurilor supuse regulilor dobânzii fără primire pe loc, cea mai gravă formă fiind vânzarea unei obligații de plată pentru un termen ulterior; și ribā împrumutului, adică să-i impună celui împrumutat un folos. Orice împrumut care aduce un folos este ribā. Nūr al-Baṣāʾir, p. 33.

‘Ubādah, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

الذهبُ بالذهبِ، والفضةُ بالفضةِ، والبرُّ بالبرِّ، والشعيرُ
بالشعيرِ، والتمرُّ بالتمرِّ، والملحُ بالملحِ، مثلاً بمثلٍ سواءٍ بسواءٍ،
فإذا اختلفت هذه الأصنافُ فبيعوا كيف شئتم، إذا كان
يداً بيداً، فمن زاد أو استزاد فقد أربى

«*Aur pentru aur, argint pentru argint, grâu pentru grâu, orz pentru orz, curmale pentru curmale și sare pentru sare, în cantități egale, la fel pentru la fel. Dacă aceste categorii diferă, vindeți cum doriți, cu condiția să fie schimb pe loc. Cine adaugă sau cere un adaos a săvârșit ribā.*»

Relatat de Muslim.²⁷⁷

318. Un bun măsurat după volum nu se vinde pentru unul de același fel decât cu aceste două condiții. La fel, un bun cântărit nu se vinde pentru unul de același fel decât în aceste condiții.

319. Dacă un bun măsurat după volum este vândut pentru unul măsurat după volum de alt fel, sau unul cântărit pentru unul cântărit de alt fel, este permis,²⁷⁸ cu condiția ca ambele părți să primească bunurile înainte de despărțire.

320. Dacă un bun măsurat după volum este vândut pentru unul cântărit sau invers, este permis, chiar dacă primirea are loc după despărțire.

321. Necunoașterea egalității cantităților are aceeași regulă ca certitudinea diferenței lor.

²⁷⁷ Relatat de Muslim (1587).

²⁷⁸ Adică sunt permise cantități diferite în schimb.

322. Astfel, Profetul ﷺ a interzis vânzarea muzābanah:

وهو شراء التمر بالتمر في رؤوس النخل

«Cumpărarea curmalelor aflate în palmieri în schimbul curmalelor uscate.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.²⁷⁹

323.

ورخص في بيع العرايا، بخرصها، فيما دون خمسة أوسق،
للمحتاج إلى الرطب، ولا ثمن عنده يشتري به، بخرصها

«A îngăduit vânzarea ‘arāyā pe baza estimării, pentru mai puțin de cinci awsuq, celui care are nevoie de curmale proaspete și nu are bani cu care să le cumpere, pe baza estimării lor.»

Relatat de Muslim.²⁸⁰

[A cincea condiție]

324. Printre condiții se numără ca obiectul contractului să nu fie interzis de Legea religioasă:

- Fie prin natura lui, așa cum Profetul ﷺ a interzis vânzarea vinului, a animalelor moarte fără sacrificare și a idolilor. Relatat de al-Bukhārī și Muslim.²⁸¹

279 Relatat de al-Bukhārī (4/403) și Muslim (1542).

280 Relatat de al-Bukhārī (4/387) și Muslim (1541). Al-‘arāyā este pluralul lui ‘ariyyah: vânzarea curmalelor proaspete aflate în palmieri, prin estimare, pentru o cantitate echivalentă de curmale uscate măsurate, sub cinci awsuq, celui care are nevoie să mănânce curmale proaspete și nu are bani. Al-Mubdi‘, 4/140. Aceasta este o excepție de la interdicția muzābanah și are mai multe forme, menționate de Ibn Hajar în al-Fath (4/391). Kharṣ înseamnă evaluarea prin estimare: evaluatorul estimează curmalele proaspete din palmieri și cantitatea de curmale uscate care va rezulta.

281 Relatat de al-Bukhārī (4/424) și Muslim (1581), în formularea: «Allah și Trimisul Său au interzis vânzarea vinului, a animalelor moarte fără sacrificare, a porcului și a idolilor...» și continuarea hadithului.

- Fie din pricina rupturii pe care o provoacă între musulmani, așa cum Profetul ﷺ a interzis

عن البيع على بيع المسلم، والشراء على
شرائه، والنجش

«să vândă peste vânzarea musulmanului, să cumpere peste
cumpărarea lui și să ridice prețul fără intenția de a
cumpăra»

. Relatat de al-Bukhārī și Muslim.²⁸²

- Tot aici intră interdicția Profetului ﷺ

عن التفريق بين ذي الرحم في الرقيق

«de a-i despărți pe cei înrudiți, aflați în robie».²⁸³

- Tot aici intră situația în care se știe despre cumpărător că va folosi bunul cumpărat pentru un păcat, precum cumpărarea nucilor și a ouălor pentru jocuri de noroc sau a armelor pentru tulburări și pentru tâlharii la drumul mare.
- Și interdicția lui ﷺ de a-i întâmpina pe cei care aduc marfa înainte să ajungă la piață. El a spus:

لا تلقوا الجلب، فمن تلقى فاشترى منه، فإذا أتى
سيده السوق: فهو بالخيار

282 Relatat de al-Bukhārī (4/353) și Muslim (1515). Najsh înseamnă ca cineva care nu dorește să cumpere să ridice prețul bunului, pentru folosul vânzătorului, pentru a păgubi cumpărătorul sau din joacă.

283 Precum cuvintele sale ﷺ: «Cine desparte o mamă de copilul ei, Allah îl va despărți de cei dragi în Ziua Învierii.» Relatat de Aḥmad (5/413), al-Tirmidhī (1301), care l-a clasificat drept bun, al-Dāraquṭnī (256) și al-Ḥākim (2/55), care l-a declarat autentic.

«Nu-i întâmpinați pe cei care aduc marfa. Cine îi întâmpină și cumpără de la ei, când proprietarul ajunge la piață, acesta are dreptul de a alege.»

Relatat de Muslim.²⁸⁴

- El a spus:

من غشنا فليس منا

«Cine ne înșală nu este dintre noi.»

Relatat de Muslim.²⁸⁵

325. Asemenea dobânzii vădite sunt:

- Ocolirea interdicției prin vânzarea ʿinah: să vândă un bun pentru o sută, cu plata la termen, apoi să-l răscumpere de la cumpărător pentru mai puțin, cu plata pe loc, sau invers.²⁸⁶
- Ocolirea interdicției prin reînnoirea datoriei.²⁸⁷
- Sau ocolirea interdicției dobânzii printr-un împrumut: să-i dea un împrumut cu condiția de a beneficia de ceva din bunurile sale sau de a-i oferi o contraprestație pentru aceasta. Orice împrumut care aduce un folos este ribā.
- Dintre aceste artificii fac parte și vânzarea unei podoabe de argint împreună cu altceva pentru argint sau a unui

284 Relatat de Muslim (1519). Jalab înseamnă marfa adusă din afară, iar „stăpânul” din hadith este vânzătorul care o aduce.

285 Relatat de Muslim (102).

286 Acesta este sensul interdicției a două vânzări într-o singură vânzare, după cum a stabilit șeicul în al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 72.

287 De exemplu: «Un om are o creanță asupra altuia. Când ajunge la scadență, îi spune: Ori îți achiți datoria, ori mergi la cutare, care îți va acorda credit, și îmi plătești. Primul și al doilea creditor au o înțelegere prealabilă prin care fiecare acordă credit datornicului celuiilalt ca să-l plătească, apoi îi reînnoiește datoria încă o dată pentru a-l plăti pe noul creditor. Sau îi spune: Mergi la cutare, împrumută-te de la el și plătește-mă. Primul creditor și cel care dă împrumutul au o înțelegere, ori ceva asemănător, ca acesta să-l împrumute pe debitor. După ce debitorul îl plătește pe primul creditor, acesta îi reînnoiește datoria, apoi debitorul îi restituie celui de-al doilea suma împrumutată. Acesta este un artificiu pentru reînnoirea datoriei printr-un aranjament în trei.» Sfârșitul citatului, redat întocmai din epistola al-Mudāyanāt a șeicului Ibn ʿUthaymīn, p. 15.

mudd de curmale ‘ajwah și a unui dirham pentru un dirham.²⁸⁸

326. Profetul ﷺ a fost întrebat despre vânzarea curmalelor uscate pentru curmale proaspete. El a întrebat:

أَيَنْقُصُ إِذَا جَفَ؟

«Scad când se usucă?»

Ei au răspuns: „Da.” Atunci a interzis aceasta. Relatat de cei cinci.²⁸⁹

327. A interzis vânzarea unei grămezi de curmale a cărei măsură nu este cunoscută în schimbul unei cantități stabilite de curmale. Relatat de Muslim.²⁹⁰

328. În privința vânzării unei creanțe:

- Dacă este vândută celui care o datorează, este permis, cu condiția primirii contraprestației înainte de despărțire, potrivit cuvintelor Profetului ﷺ: «Nu este nicio problemă să o primești la cursul zilei, atât timp cât nu

288 Șeicul Ibn Bassām a spus în Tawḍīḥ al-Aḥkām (4/30): Schimbarea a două bunuri de același gen, unul pentru altul, când lângă amândouă sau lângă unul dintre ele se află alt bun, de alt gen, este ceea ce juriștii numesc „un mudd de curmale ‘ajwah și un dirham”. Are trei situații:

Prima: scopul este schimbarea unui bun supus regulilor dobânzii pentru unul de același gen, în cantități diferite, sau adăugarea unui bun de alt gen lângă cantitatea mai mică, drept artificiu. Opinia corectă este interdicția categorică.

A doua: scopul este schimbarea unui bun care nu este supus acestor reguli, precum o oaie cu lapte pentru una fără lapte. Opinia corectă este permisiunea, aceasta fiind școala lui Mālik și al-Shāfi‘i.

A treia: ambele sunt urmărite, precum un mudd de curmale ‘ajwah și un dirham pentru aceeași combinație. Există o divergență cunoscută: Abū Ḥanīfah permite, iar Mālik, al-Shāfi‘i și Aḥmad interzic. Sfârșitul citatului.

289 Relatat de Mālik (22), al-Shāfi‘i, după cum apare în Tartīb al-Musnad (551), Abū Dāwūd (3359), al-Tirmidhī (1225), care a spus: Bun și autentic, al-Nasā‘ī (7/268), Ibn Mājah (2264), al-Ḥākim (2/38) și al-Bayhaqī (5/294).

290 Relatat de Muslim (1530).

vă despărțiți având ceva rămas de achitat între voi.»
Relatat de cei cinci.²⁹¹

- Dacă este vândută altcuiva, nu este valid, fiindcă aceasta este incertitudine.

Capitol: Vânzarea proprietăților de bază și a fructelor

329. El ﷺ a spus:

من باع نخلاً بعد أن تؤبر فثمرتها للبائع، إلا أن
يشترطها المبتاع

«Cine vinde palmieri după polenizare, fructele lor sunt ale
vânzătorului, dacă nu cumva cumpărătorul le stipulează pentru
sine.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.²⁹²

330. La fel sunt și ceilalți pomi, dacă fructele lor au apărut.

331. La fel sunt și culturile care se recoltează o singură dată, dacă au apărut.

332. Dacă sunt recoltate de mai multe ori, plantele de bază aparțin cumpărătorului, iar recolta deja crescută la vânzare aparține vânzătorului.

333. Trimisul lui Allah ﷺ a interzis vânzarea fructelor înainte să se arate că sunt bune; i-a interzis-o atât vânzătorului, cât și cumpărătorului.²⁹³

291 Relatat de Aḥmad (2/83, 139, 154), al-Dārimī (2/259), Abū Dāwūd (3354), al-Tirmidhī (1242), al-Nasā'ī (7/282), Ibn Mājah (2262), al-Dāraquṭnī (81), al-Ḥākim (2/44), care l-a declarat autentic, și al-Bayhaqī (5/284).

292 Relatat de al-Bukhārī (5/49) și Muslim (1543). Tu'abbar înseamnă că sunt polenizați.

293 Relatat de al-Bukhārī (3/351) și Muslim (1536).

334. A fost întrebat când sunt bune și a răspuns:

حتى تذهب عاهته

«Când trece primejdia care le poate lovi.»

Într-o altă formulare:

حتى تحمارّ أو تصفّر

«Până când se înroșesc sau se îngălbenesc.»²⁹⁴

335. A interzis vânzarea cerealelor înainte ca bobul să se întărească. Relatat de autorii colecțiilor Sunan.²⁹⁵

336. El a spus:

لو بعت من أخيك ثمراً فأصابته جائحة فلا يحل لك أن
تأخذ منه شيئاً، بم تأخذ مال أخيك بغير حق؟

«Dacă i-ai vândut fratelui tău fructe și o calamitate le-a lovit, nu-ți este îngăduit să iei nimic de la el. Cu ce drept iei bunurile fratelui tău?»

Relatat de Muslim.²⁹⁶

294 Relatat de al-Bukhārī (3/351) și Muslim (1536).

295 Relatat de Aḥmad (3/221), Ibn Mājah (2217), al-Ḥākim (2/19), care l-a declarat autentic, Abū Dāwūd (3371) și al-Tirmidhī (1228), care a spus: Bun și izolat. Șeicul a stabilit că fructele nu pot fi vândute înainte să se arate că sunt bune și nici culturile înainte să se întărească bobul, nici măcar proprietarului pământului și al pomilor, deoarece hadithul și motivul regulii sunt generale. Vândute împreună cu pământul și pomii, ele intră însă ca elemente subordonate, deoarece contractul privește ambele. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 76.

296 Nr. 1554. Șeicul a stabilit că pierderea prin calamitate este înlăturată de la cumpărător pentru toate fructele, deoarece motivul din hadith este general. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 76.

Capitol: Dreptul de opțiune și alte chestiuni

337. După încheiere, contractul devine obligatoriu, cu excepția existenței unui motiv recunoscut de Legea religioasă. Printre acestea se numără:

338. Dreptul de opțiune cât timp părțile sunt împreună.
Profetul ﷺ a spus:

إذا تباع الرجلان فكل واحد منهما بالخيار، ما لم يتفرقا
وكانا جميعاً، أو يخير أحدهما الآخر، فإن خير أحدهما
الآخر فتباعا ولم يترك واحد منهما البيع، فقد وجب البيع

«Când doi oameni încheie o vânzare, fiecare are dreptul de a alege atât timp cât nu s-au despărțit și sunt împreună, sau până când unul îi dă celui altal alegerea. Dacă unul îi dă celui altal alegerea și încheie vânzarea fără ca vreunul să renunțe la ea, vânzarea a devenit obligatorie.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.²⁹⁷

339. Printre acestea se numără dreptul de opțiune stipulat: când îl prevăd pentru amândoi sau pentru unul dintre ei, pe o durată cunoscută.²⁹⁸

²⁹⁷ Relatat de al-Bukhārī (4/332) și Muslim (1531).

²⁹⁸ Șeicul a stabilit că dreptul de opțiune stipulat poate exista în contractul de închiriere fără restricție, în schimbul monetar, în salam și în cele două garanții, deoarece nu există nimic care să-l împiedice. Apoi a explicat aceste chestiuni în detaliu. A se vedea al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 73.

Profetul ﷺ a spus:

المسلمون عند شروطهم، إلا شرطاً أحلّ حراماً أو
حرم حلالاً

«Musulmanii sunt ținuți de condițiile lor, în afară de o condiție care îngăduie ceva interzis sau interzice ceva îngăduit.»

Relatat de autorii colecțiilor Sunan.²⁹⁹

340. Printre acestea se numără și pierderea printr-un preț dezavantajos dincolo de obișnuință, fie prin ridicarea artificială a prețului, fie prin întâmpinarea aducătorilor de marfă sau prin alte mijloace.

341. Printre acestea se numără dreptul de opțiune pentru înșelăciune: vânzătorul ascunde cumpărătorului ceva prin care mărește prețul, precum reținerea laptelui în ugerul animalelor de turmă. El ﷺ a spus:

لا تُصْرُوا الإبل والغنم، فمن ابتاعها بعد فهو بخير النظرين
بعد أن يحلبها، إن شاء أمسكها، وإن شاء ردّها، وصاعاً
من تمر

«Nu rețineți laptele în ugerile cămilelor și oilor. Cine le cumpără după aceasta, după ce le mulge, poate alege cea mai bună dintre cele două căi: dacă dorește, le păstrează, iar dacă dorește, le înapoiază împreună cu un șā' de curmale.»

²⁹⁹ Relatat de al-Tirmidhī (1352), care l-a declarat autentic, Ibn Hibbān (2353), Aḥmad (2/366), Abū Dāwūd (3594), Ibn Hibbān (Mawārid, 1199) și al-Ḥākim (2/49).

Relatat de al-Bukhārī și Muslim. Într-o formulare:

فهو بالخيار ثلاثة أيام

«Are dreptul de opțiune trei zile.»³⁰⁰

342. Dacă a cumpărat un bun cu defect, fără să cunoască defectul, poate alege între a-l înapoia și a-l păstra. Dacă înapoierea nu este posibilă, se impune despăgubirea proporțională pentru defect.³⁰¹

343. Dacă se contrazic asupra prețului, fiecare depune jurământ și fiecare poate desface contractul.³⁰²

344. El ﷺ a spus:

من أقال مسلماً بيعته أقاله الله عشرته

«Cine acceptă desfacerea vânzării unui musulman, Allah îi va trece cu vederea poticnirea.»

Relatat de Abū Dāwūd și Ibn Mājah.³⁰³

300 Relatat de al-Bukhārī (4/361) și Muslim (1524). Taṣriyah înseamnă reținerea laptelui în uger.

301 Ibn Qudāmah a spus în al-Mughnī (6/229): Despăgubirea proporțională pentru defect înseamnă că bunul vândut este evaluat mai întâi fără defect, apoi cu defect, iar diferența proporțională se aplică prețului. Raportul dintre despăgubire și preț este raportul dintre scăderea valorii prin defect și valoarea bunului. Exemplu: fără defect este evaluat la zece, cu defect la nouă, iar prețul a fost cincisprezece. Defectul i-a scăzut o zecime din valoare; cumpărătorul recuperează de la vânzător o zecime din preț, adică un dirham și jumătate.

302 La fel, dacă se contrazic asupra bunului vândut, după cum a stabilit șeicul în al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 75.

303 Relatat de Aḥmad (2/252), Abū Dāwūd (3460), Ibn Mājah (2199), Ibn Ḥibbān (Mawārid, 1103, 1104), al-Ḥākim (2/45), care a spus: Autentic potrivit condițiilor celor doi șeici, și al-Bayhaqī (6/27). Iqālāh înseamnă desfacerea contractului și anularea regulilor și efectelor lui prin acordul ambelor părți.

Capitol: Vânzarea salam

345. Vânzarea salam este validă pentru orice bun care poate fi definit prin însușiri:³⁰⁴

- Dacă sunt precizate toate însușirile care influențează prețul.
- Este precizat termenul.
- Iar prețul este plătit înainte de despărțire.

Ibn ‘Abbās, Allah să fie mulțumit de amândoi, a spus: Profetul ﷺ a venit la Medina când oamenii plăteau în avans fructele pe un an sau doi. El a spus:

من أسلف فليسلف في كيل معلوم، ووزن معلوم، إلى
أجل معلوم

«Cine plătește în avans să o facă pentru o măsură cunoscută, o greutate cunoscută și un termen cunoscut.»³⁰⁵

346. El ﷺ a spus:

من أخذ أموال الناس يريد أداءها أدّاها الله عنه، ومن
أخذها يريد إتلافها أتلفه الله

«Cine ia bunurile oamenilor dorind să le restituie, Allah le va restitui pentru el. Iar cine le ia dorind să le risipească, Allah îl va nimici.»

Relatat de al-Bukhārī.³⁰⁶

304 În limbă, salam înseamnă a da. Ca termen juridic, înseamnă vânzarea unui bun definit prin însușiri, datorat în sarcina vânzătorului, pentru o contraprestație plătită imediat.

305 Relatat de al-Bukhārī (4/428) și Muslim (1604). Salaf și salam au același sens.

306 Relatat de al-Bukhārī (5/53).

Capitol: Gajul și garanțiile

347. Acestea sunt mijloace de garantare a drepturilor stabilite.

348. Gajul³⁰⁷ este valid asupra oricărui bun care poate fi vândut.³⁰⁸

349. Bunul rămâne în păstrarea creditorului gajist,³⁰⁹ care nu răspunde pentru el decât dacă depășește limitele sau este neglijent, ca în cazul celorlalte bunuri încredințate.

350. Dacă datoria este achitată integral, gajul este eliberat.

351. Dacă nu este achitată și titularul creanței cere vânzarea gajului, acesta trebuie vândut și datoria achitată din preț. Ceea ce rămâne din preț după achitare aparține proprietarului; dacă rămâne o parte din datorie, ea rămâne o datorie fără gaj.

352. Dacă cineva distruge bunul gajat, datorează despăgubirea, care ia locul gajului.³¹⁰

353. Sporul bunului urmează gajul, iar cheltuielile lui revin proprietarului.

307 În limbă, rahn înseamnă stabilitate. Ca termen juridic, înseamnă garantarea unei datorii printr-un bun din care, sau din prețul căruia, poate fi achitată datoria.

308 Șeicul a stabilit că gajul este permis asupra oricărui bun concret, creanțe și folosințe și că, dacă persoana care îl constituie acceptă una dintre acestea, dreptul îi aparține și ceea ce au convenit devine obligatoriu. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 80.

309 Rāhin este cel care dă gajul, adică debitorul; murtahin este cel care îl primește, adică creditorul.

310 Șeicul a stabilit că eliberarea de către debitor a persoanei date în gaj nu este îngăduită și nu produce efecte, fie că debitorul are mijloace de plată, fie că nu. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 81.

354. Cel care a constituit gajul nu îl poate folosi decât cu permisiunea celeilalte părți sau cu permisiunea Legiuitorului, exprimată prin cuvintele Profetului ﷺ:

الظهيرُ يركب بنفقته إذا كان مرهوناً، ولبن الدر يشرب بنفقته إذا كان مرهوناً، وعلى الذي يركب ويشرب النفقة

«Animalul dat în gaj poate fi călărit în schimbul întreținerii sale, iar laptele animalului dat în gaj poate fi băut în schimbul întreținerii sale. Cel care călărește și bea are obligația întreținerii.»

Relatat de al-Bukhārī.³¹¹

355. Garanția datoriei înseamnă să garanteze dreptul în numele celui care îl datorează.³¹²

356. Garanția prezentării persoanei³¹³ înseamnă să se angajeze să aducă persoana celeilalte părți.

357. El ﷺ a spus:

الزعيم غارم

«Garantul răspunde pentru ceea ce a garantat.»³¹⁴

311 5/143.

312 Șeicul Ibn ‘Aqīl a comentat: Înseamnă ca omul să-și asume ceea ce datorează altcineva. Nu este necesar ca garantul să-l cunoască pe cel pentru care garantează. Garanția este validă atât pentru o datorie cunoscută, cât și pentru una necunoscută care urmează să fie cunoscută.

313 Șeicul Ibn ‘Aqīl a comentat: Kafālah înseamnă asumarea prezentării celui care datorează un drept patrimonial, nu a celui dator cu o pedeapsă fixată de Allah. Dacă garantează cunoașterea identității sale, este ținut de aceasta. Dacă persoana garantată se prezintă singură, moare sau bunul garantat piere, garantul este eliberat.

314 Relatat de Abū Dāwūd (3565) și al-Tirmidhī (1265), care a spus: Acesta este un hadith bun. Za‘īm este cel care garantează prezentarea sau datoria, iar gharāmah înseamnă plata a ceea ce a garantat și și-a asumat.

358. Fiecare dintre cei doi garanți răspunde,³¹⁵ cu excepția cazurilor în care:

- Îndeplinește ceea ce și-a asumat.
- Titularul dreptului îl eliberează de obligație.
- Sau debitorul principal este eliberat de obligație. Allah știe cel mai bine.

Capitol: Interdicția de a dispune de bunuri din cauza insolvenței sau din alt motiv

359. Titularul creanței trebuie să-i acorde răgaz celui aflat în dificultate.³¹⁶

360. Se cuvine să-i ușureze situația celui care are mijloace de plată.

361. Cel care datorează dreptul trebuie să-l îndeplinească integral, atât în cantitate, cât și în însușiri.

362. El ﷺ a spus:

مَطْلُ الْغَنِيِّ ظُلْمٌ، وَإِذَا أَحِيلَ بِدَيْنِهِ عَلَى مَلِيٍّ فَلْيَحْتَلْ

«Amânarea plății de către cel bogat este nedreptate. Dacă vreunul dintre voi este trimis să-și primească datoria de la o persoană solvabilă, să accepte transferul.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.³¹⁷

315 Șeicul a stabilit că titularul creanței nu-i poate cere plata garantului până când nu este incapabil să o încaseze de la debitor. Excepție face existența unei condiții sau a unei cutume potrivit căreia garantului i se poate cere plata chiar dacă încasarea de la debitor nu este imposibilă: credincioșii sunt ținuți de condițiile lor. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 82.

316 Hājir înseamnă oprirea omului de a dispune de bunurile sale și este de două feluri:

Primul: interdicția în folosul altcuiva decât persoana oprită, precum interdicția asupra insolubilului pentru drepturile creditorilor și asupra bolnavului în privința a ceea ce depășește o treime.

Al doilea: interdicția în folosul persoanei înseși, precum cea asupra omului lipsit de judecată, a minorului și a celui nehibzuit.

317 Relatat de al-Bukhārī (4/464) și Muslim (1564).

Aceasta face parte din înlesnire.

363. Persoana solvabilă este cea capabilă să plătească, care nu amână plata și care poate fi adusă înaintea instanței.

364. Dacă datoriile omului îi depășesc bunurile și creditorii sau unii dintre ei îi cer judecătorului să-i interzică dispunerea de bunuri, acesta îi impune interdicția, îl oprește să dispună de toate bunurile sale, apoi le lichidează și le împarte creditorilor proporțional cu creanțele lor.³¹⁸

365. Dintre ei au prioritate numai:

- Creditorul gajist, în privința gajului său.
- Și cel despre care el ﷺ a spus:

من أدرك ماله عند رجل قد أفلس فهو أحق به
من غيره

«Cine își găsește bunul la un om care a devenit insolubil are mai mult drept asupra lui decât ceilalți.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.³¹⁹

366. Tutorele minorului, al celui nechibzuit și al celui lipsit de judecată trebuie să-i oprească să dispună de bunurile lor într-un fel care le dăunează.

Allah Preaînaltul a spus:

﴿وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَاءَ أَمْوَالَكُمُ الَّتِي جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ قِيَامًا﴾

«Nu le dați celor nechibzuiți bunurile voastre pe care Allah le-a făcut mijloc de trai pentru voi.»

[al-Nisā': 5].

318 Șeicul a stabilit că, dacă creditorii nu cunosc insolvența debitorului și nu i-au impus interdicția, iar el dispune de bunuri într-un fel care îi păgubește, dând unora și lipsindu-i pe alții, actul său nu produce efecte, deoarece este nedreptate. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 85.

319 Relatat de al-Bukhārī (5/62) și Muslim (1559).

367. El nu trebuie să se apropie de bunurile lor decât în felul cel mai bun: păstrându-le, administrându-le în folosul lor și cheltuind din ele ceea ce au nevoie.

368. Tutorele lor este tatăl chibzuit. Dacă acesta lipsește, judecătorul încredințează reprezentarea rudei pe care o găsește mai grijulie, mai cunoscătoare și mai demnă de încredere.

369. Cel bogat să se abțină, iar cel sărac să mănânce potrivit cuviinței: suma mai mică dintre plata obișnuită pentru o asemenea muncă și ceea ce îi este de ajuns. Allah știe cel mai bine.

Capitol: Împăcarea

370. Profetul ﷺ a spus:

الصلح جائز بين المسلمين، إلا صلحاً حرم حلالاً أو
أحلَّ حراماً

«Împăcarea este permisă între musulmani, cu excepția unei împăcări care interzice ceva îngăduit sau îngăduie ceva interzis.»

Relatat de Abū Dāwūd și al-Tirmidhī, care a spus: Bun și autentic; al-Ḥākim l-a declarat autentic.³²⁰

371. Dacă se înțelege cu el să primească un alt bun sau o creanță în schimbul unui bun concret, este permis.

372. Dacă are o creanță asupra lui și se înțelege să primească în schimb un bun concret sau o creanță pe care o încasează înainte de despărțire, este permis.

³²⁰ Referințele hadithului au fost menționate la paragraful 339.

373. Dacă se înțelege să primească o folosință cunoscută asupra imobilului său ori asupra altui bun, sau să primească imediat o parte dintr-o datorie la termen, ori dacă are asupra lui o datorie a cărei valoare niciunul nu o cunoaște și se înțelege asupra unei sume, este valid.³²¹

374. El ﷺ a spus:

لا يَمْنَعَنَّ جَارٌ جَارَهُ أَنْ يَغْرَزَ خَشْبَهُ عَلَى جِدَارِهِ

«Vecinul să nu-l împiedice pe vecinul său să-și sprijine grinzile în zidul său.»

Relatat de al-Bukhārī.³²²

Capitol: Reprezentarea, asocierea, îngrijirea pomilor și cultivarea în parte

[Reprezentarea]

375. Profetul ﷺ desemna reprezentanți pentru nevoile sale personale și pentru nevoile musulmanilor care țineau de el.

321 Șeicul a stabilit că este permisă înțelegerea de a primi imediat o parte din datoria la termen, numită „reduce și încasează mai repede”, deoarece nu există dovadă de interdicție și niciun impediment. A stabilit și validitatea înțelegerii asupra dreptului de preempțiune și a dreptului de opțiune. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, pp. 84, 85.

322 Relatat de al-Bukhārī (5/11) și Muslim (1609).

376. Reprezentarea este un contract revocabil³²³ de către ambele părți.

377. Ea privește toate lucrurile în care reprezentarea este validă:

- Drepturile lui Allah, precum împărțirea zakât-ului, a ispășirilor și altele asemenea.
- Și drepturile oamenilor, precum contractele, desfacerile de contract și altele.

378. În lucrurile care nu admit reprezentare, care îi revin personal omului și se leagă în mod particular de corpul său, precum rugăciunea, purificarea, jurământul și împărțirea timpului între soții, reprezentarea nu este permisă.

323 Șeicul al-Sa'di a explicat în al-Irshād, p. 145, că, după caracterul obligatoriu sau revocabil, contractele sunt de trei feluri:

1 — Contracte obligatorii, de două tipuri. Primul devine obligatoriu prin simpla încheiere, fără drept de opțiune cât timp părțile sunt împreună și fără drept de opțiune stipulat; în unele poate exista dreptul de opțiune pentru defect. Aici intră fundația pioasă, căsătoria și altele asemenea. Al doilea este obligatoriu, dar Legiuitorul a prevăzut pentru el dreptul de opțiune cât timp părțile sunt împreună și pe cel stipulat, precum diferitele vânzări. Juriștii școlii nu au prevăzut dreptul de opțiune stipulat pentru contractele a căror validitate cere primirea imediată, precum salam și schimbul reciproc al bunurilor supuse regulilor dobânzii; Shaykh al-Islām îl permite. Tot astfel sunt închirierea și contractele asemănătoare, iar potrivit opiniei corecte, îngrijirea pomilor și cultivarea în parte sunt contracte obligatorii.

2 — Contracte revocabile, pe care oricare dintre părți le poate desface, precum reprezentarea, tutela și formele de asociere, cu excepția îngrijirii pomilor și cultivării în parte, precum și ju'alah înainte de începerea lucrului; după începere există divergență. Acest fel se desface prin moartea uneia dintre părți sau pierderea capacității sale de a dispune.

3 — Contract obligatoriu pentru una dintre părți și revocabil pentru cealaltă: gajul este revocabil pentru creditorul gajist și obligatoriu pentru debitor; la fel, garanția datoriei și cea a prezentării persoanei sunt revocabile pentru beneficiar și obligatorii pentru garant. Sfârșitul citatului, cu adaptare. Al-Suyūṭī are o explicație bună în al-Ashbāh wa-l-Nazā'ir, p. 275; să fie consultată.

379. Reprezentantul nu poate acționa în afara celor pentru care a primit permisiune prin cuvinte sau prin cutumă.³²⁴

380. Reprezentarea poate fi încredințată pentru o răsplată³²⁵ sau fără ea.

381. Reprezentantul este asemenea celorlalți cărora li se încredințează bunuri: nu răspunde decât dacă depășește limitele sau este neglijent.

382. Afirmăția lor că nu a existat o asemenea faptă este primită cu jurământ.

383. Dintre cei cărora li s-au încredințat bunuri, dacă cineva afirmă că le-a restituit:

Dacă a lucrat pentru răsplată, afirmația nu este primită decât cu dovadă.

Iar dacă a lucrat gratuit, afirmația îi este primită cu jurământ.

[Asocierea]

384. El ﷺ a spus:

يقول الله تعالى: أنا ثالث الشريكين ما لم يخن أحدهما صاحبه، فإذا خانه خرجت من بينهما

«Allah Preaînaltul spune: Eu sunt al treilea al celor doi asociați atât timp cât niciunul nu-l trădează pe celălalt. Când îl trădează, Mă retrag dintre ei.»

Relatat de Abū Dāwūd.³²⁶

324 Șeicul a stabilit că reprezentarea nu încetează decât după ce reprezentantul află că a fost revocat; acțiunile lui dinainte de a afla sunt valabile și produc efecte. A stabilit și că poate fi împuternicit pentru orice lucru, mic sau mare, ori să cumpere ce dorește, neexistând dovadă care să interzică. De asemenea, dacă i se spune: Încasează-mi dreptul de la Zayd, îl poate încasa de la moștenitorul lui dacă reiese că intenția este recuperarea dreptului, indiferent de persoana de la care îl încasează. Al-Mukhtārāt, p. 87.

325 Ju'l și ju'alāh vor fi explicate la paragraful 398.

326 Relatat de Abū Dāwūd (3383), al-Dāraqūṭnī (303), al-Ḥākim (5/52), care l-a declarat autentic, și al-Bayhaqī (6/78); al-Mundhirī a acceptat această

385. Asocierea, în toate formele sale, este permisă.³²⁷

386. Proprietatea și profitul se împart potrivit înțelegerii lor, dacă partea este o cotă comună, cunoscută.³²⁸

387. Aici intră:

- Asocierea ‘înân: fiecare dintre cei doi aduce capital și muncă.

clasificare în al-Targhib (3/31). Al-Ḥāfiẓ a spus în al-Talkhīṣ (3/49): «Ibn al-Qaṭṭān l-a considerat afectat de necunoașterea situației lui Sa‘īd ibn Ḥayyān, tatăl lui Abū Ḥayyān... Însă al-Dāraquṭnī l-a considerat afectat de întreruperea transmiterii...» Din pricina acestor două deficiențe, al-Albānī l-a clasificat drept slab în al-Irwā’ (1468).

- 327 Asocierea este de două feluri. Prima este coproprietatea: deținerea în comun a unui drept patrimonial, asupra unui imobil, bun mobil sau folosințe, de către două sau mai multe persoane care l-au dobândit prin cumpărare, dar, moștenire ori alt mijloc. Fiecare asociat este străin față de partea celuilalt și nu poate dispune de ea fără permisiunea acestuia. A doua este asocierea contractuală: participarea în comun la acte precum vânzarea. Aceasta este avută în vedere aici. Acțiunea fiecăruia produce efecte în partea sa în temeiul proprietății, iar în partea asociatului în temeiul reprezentării. Juriștii au împărțit-o în cinci categorii:
- 1 — ‘Inān: două sau mai multe persoane își reunesc capitalurile ca să lucreze ele însele cu ele ori ca una să lucreze și să primească din profit mai mult decât cealaltă.
 - 2 — Muḍārabah: cineva dă un capital cunoscut altcuiva, care face comerț cu el în schimbul unei cote comune, cunoscute, din profit.
 - 3 — Wujūh: două sau mai multe persoane se asociază în profitul mărfurilor pe care le cumpără pe credit fără să aibă capital. Profitul se împarte potrivit înțelegerii lor.
 - 4 — Abdān: două sau mai multe persoane se asociază în ceea ce câștigă prin munca lor din lucruri permise sau în lucrările pe care și le asumă.
 - 5 — Mufāwāḍah: fiecare îl împuternicește pe celălalt în orice act patrimonial și de muncă, în vânzarea și cumpărarea pe credit și în toate drepturile și obligațiile comune, fără a include un câștig sau o răspundere patrimonială personală.
- Cu adaptare din Tawḍīḥ al-Aḥkām, de al-Bassām, 4/127.
- 328 Șeicul a stabilit că asocierea și muḍārabah sunt valide chiar dacă aportul de capital nu este din monede de aur sau argint, deoarece nu există impediment și există nevoie de aceasta. Capitalul este atunci evaluat într-unul dintre cele două metale monetare, iar la încheierea socotelilor se revine la acea evaluare. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 88.

- Asocierea muḍārabah: unul aduce capitalul, iar celălalt munca.
- Asocierea wujūh: ceea ce cei doi cumpără de la oameni pe baza reputației lor.
- Asocierea abdān: se asociază în câștigul obținut prin munca trupurilor lor din lucruri permise, precum culesul ierbii și altele asemenea, ori din lucrările pe care le acceptă.
- Asocierea mufāwāḍah: forma care le reunește pe toate acestea.

388. Toate sunt permise.

389. Asocierea este anulată dacă în ea intră nedreptate sau incertitudine pentru unul dintre ei: să-i revină unuia profitul unei anumite perioade, iar celuilalt profitul altei perioade, ori profitul unuia dintre două bunuri sau al uneia dintre două călătorii și altele asemenea.

390. Aceasta anulează și contractele de îngrijire a pomilor și de cultivare în parte.

Rāfiʿ ibn Khadij a spus: Pe vremea Trimisului lui Allah ﷺ, oamenii dădeau pământul în arendă în schimbul a ceea ce creștea pe marginile canalelor mari și la începutul șanțurilor de apă, precum și al unei părți din recoltă. Uneori una pieria și alta scăpa, alteori una scăpa și alta pieria. Oamenii nu aveau altă chirie decât aceasta; de aceea a oprit-o. În schimb, pentru ceva cunoscut și garantat nu este nicio problemă. Relatat de Muslim.³²⁹

Profetul ﷺ a încheiat cu oamenii din Khaybar o înțelegere pentru jumătate din fructele sau culturile produse de pământul lor. Relatat de al-Bukhārī și Muslim.³³⁰

391. Musāqāh în privința pomilor înseamnă să-i încredințeze lucrătorului, care îi îngrijește în schimbul unei cote comune, cunoscute, din fructe.

329 Relatat de Muslim (1547). Al-mādhīyānāt desemnează ceea ce crește pe marginea râului și a cursurilor de apă. Aqbāl al-jadāwil sunt începuturile și capetele șanțurilor de apă.

330 Relatat de al-Bukhārī (5/10) și Muslim (1551).

392. Muzāraʿah înseamnă să încredințeze pământul celui care îl cultivă în schimbul unei cote comune, cunoscute, din recoltă.

393. Fiecăruia dintre cei doi îi revin lucrurile stabilite prin cutumă³³¹ și prin condiția contractuală care nu cuprinde ambiguități.

394. Dacă îi dă altuia un animal cu care să lucreze, iar câștigul este împărțit între ei, este permis.

Capitol: Punerea în valoare a pământului necultivat

395. Acesta este pământul părăsit, al cărui proprietar nu este cunoscut.

396. Cine îl pune în valoare prin împrejmuire, săparea unei fântâni, aducerea apei sau îndepărtarea a ceea ce împiedică cultivarea îl dobândește cu tot ce se află în el, în afară de zăcămintele de la suprafață. Dovada este hadithul lui Ibn ʿUmar:

من أحيا أرضاً ليست لأحد فهو أحق بها

«Cine pune în valoare un pământ care nu aparține nimănui are mai mult drept asupra lui.»

Relatat de al-Bukhārī.³³²

397. Cine delimitează un pământ necultivat, punând pietre în jurul lui, săpând o fântână fără să ajungă la apă sau primind o atribuire de pământ are întâietate asupra lui, dar nu-l dobândește până nu-l pune în valoare prin cele menționate.³³³

331 Șeicul a stabilit că musāqāh și muzāraʿah sunt contracte obligatorii. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 88.

332 Relatat de al-Bukhārī (5/18), în formularea: «Cine pune în valoare sau cultivă un pământ...» Formularea menționată de autor este relatată de Abū Dāwūd (3073) și de alții, de la Saʿīd ibn Zayd și alții.

333 Este oprită delimitarea pământului fără a-l folosi și împiedicându-i pe alții să-l folosească. Cine ajunge primul la ceva permis tuturor, precum terenuri, lemne, un loc de ședere în moschee sau locuințe ale fundațiilor pioase care nu cer administrator, are întâietate asupra celorlalți. Nūr al-Baṣāʾir, p. 39.

Capitol: Răspătata pentru o lucrare și închirierea

398. Acestea înseamnă stabilirea unei plăți cunoscute pentru cel care îndeplinește o lucrare. În ju‘alah, lucrarea poate fi cunoscută sau necunoscută; în ijārah trebuie să fie cunoscută, ori contractul privește o folosință datorată în sarcina cuiva.

399. Cine îndeplinește lucrul pentru care a fost stabilită plata, în oricare dintre cele două, are dreptul la ea; altfel, nu.³³⁴

400. Excepție face cazul în care lucrarea din ijārah nu mai poate fi îndeplinită: plata se împarte proporțional.

401. Abū Hurayrah a relatat de la Profet ﷺ:

قال الله تعالى: ثلاثة أنا خصمهم يوم القيامة: رجل أعطى
بي ثم غدر، ورجل باع حراً فأكل ثمنه، ورجل استأجر
أجيراً فاستوفى منه، ولم يعطه أجره

«Allah Preaînaltul a spus: Împotriva a trei voi sta ca potrivnic în Ziua Învierii: cel care făgăduiește în Numele Meu, apoi trădează; cel care vinde un om liber și îi consumă prețul; și cel care angajează un lucrător, primește de la el întreaga muncă și nu-i dă plata.»

Relatat de Muslim.³³⁵

402. Ju‘alah are un câmp mai larg decât ijārah: poate privi fapte de apropiere de Allah; lucrarea poate fi cunoscută sau necunoscută; iar contractul este revocabil, spre deosebire de ijārah.³³⁶

334 Șeicul a stabilit că, dacă ju‘alah este desfăcută de cel care a promis plata, lucrătorului îi revine partea proporțională din plata convenită, nu din plata obișnuită pentru o asemenea muncă. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 95.

335 Relatat de al-Bukhārī (4/417). Autorul l-a urmat pe Ibn Hajar în Bulūgh al-Marām, atribuindu-l lui Muslim, dar nu l-am găsit la Muslim.

336 Ijārah este un contract obligatoriu.

403. Bunul închiriat poate fi subînchiriat celui care îi ia locul chiriașului, fără să provoace o pagubă mai mare decât acesta.

404. În cele două contracte nu există răspundere fără depășirea limitelor ori neglijență.³³⁷

405. În hadith se spune:

أَعْطُوا الْأَجِيرَ أَجْرَهُ قَبْلَ أَنْ يَجِفَّ عَرَقُهُ

«Dați-i lucrătorului plata înainte să i se usuce sudoarea.»

Relatat de Ibn Mājah.³³⁸

Capitol: Bunul găsit și copilul abandonat

406. Bunurile găsite sunt de trei feluri:

Primul: bunul de valoare mică, precum un bici, o pâine și altele asemenea. Poate fi dobândit fără anunțare.

Al doilea: animalele pierdute care se pot apăra de micile fiare, precum cămilele. Acestea nu pot fi dobândite prin găsire.

Al treilea: celelalte bunuri. Pot fi luate și sunt dobândite după ce au fost anunțate timp de un an întreg.

³³⁷ Șeicul a stabilit că, dacă lucrătorul face pentru altul un obiect sau transportă ceva, iar obiectul realizat ori transportat pierde fără neglijență și fără depășirea limitelor din partea lucrătorului, acesta are dreptul la plata proporțională cu munca sa, chiar dacă nu l-a predat proprietarului. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 89.

³³⁸ Relatat de Ibn Mājah (2443) și al-Bayhaqī (6/121). Al-Mundhirī a spus în al-Targhib (3/58): «În ansamblu, acest text, deși izolat, capătă putere prin numeroasele sale căi. Allah știe cel mai bine.» Al-Munāwī a spus ceva asemănător în Fayḍ al-Qadīr. Al-Albānī l-a declarat autentic în al-Irwā' (1498).

Zayd ibn Khālid al-Juhanī a spus: Un om a venit la Profet ﷺ și l-a întrebat despre bunul găsit. El a răspuns:

اعرف عِفَاصَهَا وَوِكَاءَهَا، ثُمَّ عَرِّفْهَا سَنَةَ، فَإِنْ جَاءَ
صَاحِبَهَا، وَإِلَّا فَشَأْنُكَ بِهَا

«Cunoaște-i învelișul și legătura, apoi anunță-l un an. Dacă vine proprietarul, dă-i-l; altfel, îl poți folosi.»

Omul a întrebat: „Dar oaia pierdută?” El a răspuns:

هِيَ لَكَ أَوْ لِأَخِيكَ أَوْ لِلذِّئْبِ

«Este pentru tine, pentru fratele tău sau pentru lup.»

A întrebat: „Dar cămila pierdută?” El a răspuns:

مَا لَكَ وَلَهَا؟ مَعَهَا سِقَاؤُهَا وَحِذَاؤُهَا، تَرِدُ الْمَاءَ، وَتَأْكُلُ
الشَّجَرَ، حَتَّى يَلْقَاهَا رَبُّهَا

«Ce ai tu cu ea? Are cu ea apa și încălțăminte ei, ajunge la apă și mănâncă din pomi până când o găsește stăpânul ei.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.³³⁹

407. Luarea copilului abandonat și îngrijirea lui sunt o obligație colectivă.

408. Dacă visteria publică nu îi poate asigura întreținerea, aceasta revine celor care îi cunosc situația.

339 Relatat de al-Bukhārī (5/91) și Muslim (1722).

Capitol: Întrecerile și concursurile

409. Acestea sunt de trei feluri:

Un fel este permis cu premiu și fără premiu: întrecerile de cai, de cămile și de tras cu săgeți.³⁴⁰

³⁴⁰ Șeicul al-Sa'di a explicat în al-Irshād, p. 150, că Shaykh al-Islām a ales opinia potrivit căreia se adaugă celor trei întreceri cele cu același înțeles, care întăresc ascultarea față de Allah și jihadul pe calea Lui, precum și întrecerile cu miză în chestiuni de cunoaștere. Rațiunea care permite premiul în cele trei există și în cele asemănătoare lor; aceasta este opinia mai puternică potrivit dovezii. Sfârșitul citatului, cu adaptare. În al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 90, el a stabilit că întrecerile de cai, de cămile și de tras cu săgeți sunt permise cu premiu chiar dacă fiecare concurent contribuie la premiu, că nu este necesar un concurent suplimentar care să intre fără contribuție și că toate jocurile de noroc sunt interzise, în afară de aceste trei, datorită folosului lor predominant. Hadithul care cere acel concurent suplimentar a fost clasificat drept slab de mulți imami.

Un fel este permis fără premiu, dar nu cu premiu: toate celelalte întreceri, în afara celor trei menționate și în afara jocului de table, a șahului³⁴¹ și a celor asemenea lor, care sunt interzise în orice situație și constituie al treilea fel. Dovada este hadithul:

لَا سَبَقَ إِلَّا فِي خَفٍ أَوْ نَصْلٍ أَوْ حَافِرٍ

«Nu există premiu de întrecere decât pentru cămilă, săgeată sau cal.»

Relatat de Aḥmad și cei trei.³⁴²

410. Celelalte întreceri cu miză intră în jocurile de noroc.

Capitol: Luarea pe nedrept a bunului altuia

411. Aceasta înseamnă însușirea bunului altuia fără drept.

412. Este interzisă, potrivit hadithului:

مَنْ اقْتَطَعَ شَبْرًا مِنَ الْأَرْضِ ظُلْمًا طَوَّقَهُ اللَّهُ بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
مِنْ سَبْعِ أَرْضِينَ

«Cine ia pe nedrept o palmă de pământ, Allah îi va pune în jurul gâtului, în Ziua Învierii, din cele șapte pământuri.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.³⁴³

341 Nard este un joc cu o tablă, piese și două zaruri, întemeiat pe noroc, în care piesele sunt mutate potrivit rezultatului zarului; este cunoscut ca jocul de table. Al-Mu'jam al-Wasīṭ.

Șahul este un joc pe o tablă de șaizeci și patru de pătrate, care reprezintă două state aflate în război prin treizeci și două de piese: cei doi regi, cei doi viziri, caii, turnurile, elefanții și soldații. Al-Mu'jam al-Wasīṭ.

342 Relatat de Aḥmad (2/474), Abū Dāwūd (2564), al-Tirmidhī (1700), care l-a clasificat drept bun, și al-Nasā'ī (6/226).

343 Relatat de al-Bukhārī (6/392) și Muslim (1610).

413. Trebuie să restituie bunul proprietarului său, chiar dacă îl costă de multe ori valoarea lui.³⁴⁴

414. Datorează scăderea valorii lui, chiria pentru timpul cât l-a ținut și despăgubirea pentru pierderea lui, în orice situație.³⁴⁵

415. Sporul bunului aparține proprietarului.³⁴⁶

344 Șeicul a stabilit că opinia corectă este că uzurpatorul răspunde pentru orice scădere a bunului luat pe nedrept, chiar dacă este o scădere a prețului. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 92.

345 Șeicul ‘Abd al-Raḥmān al-Sa’di a spus în al-Irshād, p. 148: Sunt trei situații care atrag răspunderea pentru vieți și bunuri:

Prima: stăpânirea abuzivă; criteriul este orice persoană care pune mâna pe bunul altuia pe nedrept.

A doua: acțiunea directă; cine nimicește fără drept o viață sau un bun, intenționat, din uitare ori din necunoaștere, răspunde.

A treia: provocarea indirectă; cine face ceea ce nu are dreptul să facă în proprietatea altuia ori pe drumuri sau provoacă distrugerea printr-un act neautorizat, iar din pricina lui pierde ceva, răspunde. Dacă se întâlnesc autorul direct și cel indirect, răspunderea este a autorului direct; dacă nu poate fi tras la răspundere, răspunde cel indirect. Sfârșitul citatului, cu adaptare.

Folos: Dacă un animal se află în proprietatea sau posesia cuiva, vătămrile provocate de el altora nu atrag, în principiu, despăgubire, potrivit cuvintelor Profetului ﷺ: «Vătămarea animalului este fără despăgubire.» Excepție face proprietarul care l-a luat pe nedrept, animalul cunoscut ca vătămător când proprietarul este neglijent, distrugerea pe timp de noapte, animalul manevrat de proprietar sau lăsarea lui lângă ceea ce distruge în mod obișnuit. În aceste cazuri există depășirea limitelor și obligația despăgubirii. Nūr al-Baṣā’ir, p. 37.

346 Șeicul a stabilit că, dacă bunul luat pe nedrept este transformat, precum lemnul făcut ușă sau fierul făcut vase, el rămâne în proprietatea celui păgubit. Dacă se transformă însă în întregime, precum oul devenit pui sau sâmburele devenit pom, se pare că acesta este un fel de distrugere: uzurpatorul datorează un bun echivalent dacă este posibil, iar altfel valoarea lui. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 92.

416. Dacă este un pământ pe care a plantat sau a construit, proprietarul poate cere înlăturarea lor, potrivit hadithului:

ليس لعرقِ ظالم حق

«O rădăcină pusă pe nedrept nu are niciun drept.»

Relatat de Abū Dāwūd.³⁴⁷

417. Cel la care bunul a ajuns de la uzurpator, cunoscând situația, are aceeași regulă ca uzurpatorul.

Capitol: Împrumutul de folosință și depozitul

[Împrumutul de folosință]

418. Împrumutul de folosință înseamnă îngăduirea folosirii bunului.

419. Este recomandat, deoarece intră în facerea de bine și în bunătațe.

El ﷺ a spus:

كل معروف صدقة

«Orice faptă bună este o danie.»³⁴⁸

420. Dacă s-a stipulat răspunderea pentru bun, împrumutatul răspunde pentru el.

421. Sau, dacă depășește limitele ori este neglijent, răspunde; altfel, nu.

347 Relatat de Abū Dāwūd (3073) și al-Tirmidhī (1378), care a spus: Acesta este un hadith bun și izolat. Al-Ḥāfiẓ Ibn Ḥajar i-a clasificat lanțul drept bun, după cum apare în Bulūgh. În al-Fatḥ (5/14), după menționarea căilor, a spus: «Lanțurile lor sunt discutabile, dar se întăresc unele pe altele.» Șeicul a spus în Nūr al-Baṣā'ir, p. 36: Cel care nu săvârșește nedreptate, precum chiriașul care plantează sau construiește, are dreptul la păstrarea lor. El și proprietarul pământului se înțeleg fie să rămână contra unei chirii, fie să le dobândească proprietarul terenului la valoarea lor, fie asupra altui acord.

348 Relatat de al-Bukhārī (10/447) și Muslim (1005).

[Depozitul]

422. Cel căruia i s-a dat un bun în păstrare trebuie să-l păstreze într-un loc sigur,³⁴⁹ potrivit unui asemenea bun.

423. Nu îl folosește fără permisiunea proprietarului.

Capitol: Dreptul de preempțiune

424. Acesta este dreptul omului de a prelua partea asociatului său din mâna celui la care a trecut prin vânzare sau printr-un act asemănător.

425. Este specific imobilelor care nu au fost împărțite,³⁵⁰ potrivit hadithului lui Jābir,

Allah să fie mulțumit de el: Profetul ﷺ a stabilit preempțiunea în orice bun neîmpărțit. Când hotarele sunt trasate și drumurile sunt separate, nu mai există preempțiune. Relatat de al-Bukhārī și Muslim.³⁵¹

426. Nu este îngăduită folosirea unui artificiu pentru a o înlătura.³⁵²

349 Hirz este locul bine protejat.

350 Învățații sunt de acord asupra dreptului de preempțiune în imobilele care pot fi împărțite în mod obligatoriu, adică imobilele întinse. Există divergență în privința casei mici și a prăvăliei cu suprafață redusă, care nu trebuie împărțite în mod obligatoriu. Ibn Taymiyyah, al-Sa'di și Consiliul Marilor Învățați din Arabia Saudită au ales existența preempțiunii și pentru acestea, datorită caracterului general al relațiilor și cuvintelor transmise de la Profet ﷺ: «Asociatul are drept de preempțiune în orice lucru.» Preempțiunea a fost stabilită pentru a îndepărta paguba coproprietății, iar în aceste imobile ea este mai mare.

Șeicul al-Sa'di a stabilit că preempțiunea nu încetează prin moartea titularului și că moștenitorii îi iau locul. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 94.

351 Relatat de al-Bukhārī (4/436) și Muslim (1608).

352 Șeicul a stabilit că preempțiunea, asemenea celorlalte drepturi, nu se stinge decât prin ceva care arată consimțământul la renunțare. Legiuitorul a stabilit-o pentru a îndepărta paguba asociatului în imobil; dreptul nu încetează decât prin cuvinte sau fapte care arată acceptarea renunțării. Titularul poate să nu se grăbească, pentru a cerceta și a chibzui. A-l sili să se grăbească atunci contrazice înlesnirea stabilită de Legiuitor. Hadithurile «Preempțiunea este ca dezlegarea legăturii» și «Preempțiunea este pentru

427. Dacă se folosește un artificiu, ea nu este înlăturată, potrivit hadithului:

إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ

«Faptele sunt numai după intenții.»

Capitol: Fundația pioasă (waqf)

428. Aceasta înseamnă păstrarea bunului de bază și punerea folosințelor lui în slujba binelui.

429. Este una dintre cele mai bune și mai folositoare fapte de apropiere de Allah, dacă are un scop bun și este lipsită de nedreptate,³⁵³ potrivit hadithului: «Când robul moare, fapta lui încetează, în afară de trei: o danie

continuă, o cunoaștere de care se folosesc oamenii sau un copil dreptcredincios care se roagă pentru el.» Relatat de Muslim.³⁵⁴ Ibn ʿUmar a spus: ʿUmar a dobândit un pământ la Khaybar și a venit la Profet ﷺ să-i ceară îndrumarea. A spus: „O, Trimis al lui Allah, am dobândit un pământ la Khaybar cum nu am mai avut niciodată un bun mai prețios pentru mine.” El a spus:

إِنْ شِئْتَ حَبَسْتَ أَصْلَهَا وَتَصَدَّقْتَ بِهَا

«Dacă dorești, păstrează bunul de bază și dă-i folosul de pomană.»

cel care se grăbește s-o ia» nu sunt autentice. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 93.

353 Condiția juriștilor ca fundația pioasă să aibă un scop bun arată că instituirea ei în folosul unor moștenitori, cu excluderea altora, este interzisă și nu produce efecte, după cum a considerat corect șeicul în al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 96. El a mai spus: Dacă apropierea de Allah este o condiție a fundației pioase, prin acordul juriștilor, atunci fundația instituită de cineva împovărat de datorii, care le provoacă astfel o pagubă creditorilor, nu produce efecte, chiar dacă nu i-a fost impusă interdicția de a dispune de bunuri.

354 Relatat de Muslim (1631).

‘Umar l-a dat de pomană, cu condiția ca bunul de bază să nu fie vândut, moștenit sau dăruit. L-a destinat săracilor, rudelor, eliberării din robie, căii lui Allah, călătorului rămas fără mijloace și oaspetelui. Cel care îl administrează nu păcătuiește dacă mănâncă din el potrivit cuviinței și hrănește un prieten, fără să-și adune avere din el. Relatat de al-Bukhārī și Muslim.³⁵⁵

430. Cea mai bună fundație pioasă este cea mai folositoare musulmanilor.

431. Se constituie prin cuvintele care indică instituirea ei.

432. Destinațiile veniturilor și condițiile ei urmează stipulația fondatorului, atât timp cât aceasta este conformă cu Legea religioasă.

433. Bunul nu este vândut decât dacă folosințele lui au încetat. Atunci este vândut, iar prețul este pus într-un bun asemănător sau într-o parte dintr-un asemenea bun.

Capitol: Darul, donația în boala de moarte și testamentul

434. Acestea sunt contracte cu titlu gratuit.

435. Darul este cedarea gratuită a unui bun în timpul vieții și al sănătății.

436. ‘Aṭiyyah este cedarea lui gratuită în timpul bolii de moarte de temut.

437. Testamentul este cedarea lui gratuită după moarte.

438. Toate intră în facerea de bine și în bunătate.

439. Darul se poate face din întregul patrimoniu.

440. Donația în boala de moarte și testamentul se fac dintr-o treime sau mai puțin, pentru cineva care nu este moștenitor.

441. Ceea ce depășește o treime sau este destinat unui moștenitor depinde de acordul moștenitorilor cu discernământ deplin.

355 Relatat de al-Bukhārī (5/354) și Muslim (1632).

442. În toate acestea este obligatorie dreptatea între copiii săi, potrivit hadithului:

اتقوا الله واعدلوا بين أولادكم

«Temeți-vă de Allah și fiți drepecți între copiii voștri.»

³⁵⁶ Relatat de al-Bukhārī și Muslim.

443. După predarea și acceptarea darului, nu este îngăduită luarea lui înapoi,³⁵⁷ potrivit hadithului:

العائد في هبته كالكلب يقيء ثم يعود في قيئه

«Cel care își ia darul înapoi este asemenea câinelui care varsă, apoi se întoarce la vărsătura sa.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.³⁵⁸ Într-un alt hadith:

لا يحل لرجل مسلم أن يعطي العطية ثم يرجع فيها؛ إلا
الوالد فيما يعطي لولده

«Nu-i este îngăduit unui musulman să facă un dar și apoi să-l ia înapoi, cu excepția tatălui în privința a ceea ce îi dă copilului său.»

Relatat de autorii colecțiilor Sunan.³⁵⁹

356 Relatat de al-Bukhārī (5/211) și Muslim (1623).

357 Folos: Contractele reale sunt cele care nu devin pe deplin obligatorii decât prin predarea bunului contractat. Sunt cinci: darul, gajul, împrumutul de folosință, depozitul și împrumutul de consumație.

358 Relatat de al-Bukhārī (5/234) și Muslim (1622).

359 Relatat de Aḥmad (2/182), Abū Dāwūd (3539), al-Nasā'ī (6/264), Ibn Mājah (2378) și al-Bayhaqī (6/178). Al-Albānī l-a declarat autentic în al-Irwā' (1622, 1624).

444. Profetul ﷺ primea darul și răsplătea pentru el.³⁶⁰

445. Tatăl poate lua în proprietate ceea ce dorește din bunurile copilului său, atât timp cât nu-i face rău, nu le dă altui copil și nu se află unul dintre ei în boala de moarte, potrivit hadithului:

أنت ومالك لأبيك

«Tu și bunurile tale sunteți ai tatălui tău.»³⁶¹

446. De la Ibn ‘Umar se relatează că Profetul ﷺ a spus:

ما حق امرئ مسلم له شيء يريد أن يوصي فيه، يبيت
ليلتين، إلا ووصيته مكتوبة عنده

«Nu se cuvine ca un musulman care are ceva pentru care dorește să lase testament să petreacă două nopți fără ca testamentul lui să fie scris lângă el.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.³⁶²

447. În hadith se spune: «Allah a dat fiecărui îndreptățit dreptul său; așadar, nu există testament pentru un moștenitor.» Relatat de autorii colecțiilor Sunan.³⁶³ Într-o formulare: «Decât dacă doresc moștenitorii.»³⁶⁴

360 Relatat de al-Bukhārī (5/210).

361 Relatat de Abū Dāwūd (3530) și Ibn Mājah (2292), de la ‘Abd Allāh ibn ‘Amr, și de Ibn Mājah (2291), de la Jābir. Al-Būṣīrī și Ibn al-Qaṭṭān l-au declarat autentic. Al-Ḥāfiẓ a spus în al-Faṭḥ (5/115): Ansamblul căilor lui nu coboară sub nivelul de puternic și de potrivit pentru argumentare.

362 Relatat de al-Bukhārī (5/355) și Muslim (1627).

363 Relatat de Abū Dāwūd al-Ṭayālīsī (1127), ‘Abd al-Razzāq (16306), Aḥmad (5/167), Abū Dāwūd (2870), al-Tirmidhī (2120), care l-a declarat autentic, Ibn Mājah (2713) și al-Bayhaqī (6/264). Al-Būṣīrī și al-Ṭaḥāwī l-au declarat autentic, iar al-Suyūṭī și alții l-au considerat mutawātir.

364 Relatat de al-Dāraquṭnī în Sunan, p. 466, și pe calea sa de al-Bayhaqī (6/263), de la ‘Aṭā’, de la Ibn ‘Abbās, ca relatare atribuită Profetului ﷺ. ‘Aṭā’ este al-Khurāsānī și nu l-a prins pe Ibn ‘Abbās, după cum a spus al-Bayhaqī.

448. Cine nu are bunuri suficiente pentru a-i lăsa pe moștenitori îndestulați se cuvine să nu lase testament, ci întreaga avere moștenitorilor săi,³⁶⁵ așa cum a spus Profetul ﷺ:

إِنَّكَ إِنْ تَذَرَ وَرَثَتَكَ أَغْنِيَاءَ خَيْرٌ مِنْ أَنْ تَذَرَهُمْ عَالَةً
يَتَكَفَّفُونَ النَّاسَ

«Să-ți lași moștenitorii îndestulați este mai bine decât să-i lași nevoiași, întinzând mâna către oameni.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.³⁶⁶

Binele este căutat în toate împrejurările.

În al-Taqrīb, al-Ḥāfiẓ l-a descris astfel: «Sincer, dar greșește mult; transmite cu întreruperi și practică tadlīs.» Al-Bayhaqī (6/264) l-a relatat și pe calea lui Ismā'īl ibn Muslim, de la al-Ḥasan, de la 'Amr ibn Khārījah, cu un sens asemănător, atribuindu-l Profetului ﷺ, și a spus: «Slab; a fost relatat și pe altă cale.» Al-Albānī, în Irwā' al-Ghalīl (6/96), a considerat hadithul neacceptabil în această formă, deoarece a fost relatat de la Ibn 'Abbās și 'Amr ibn Khārījah, precum și pe alte căi de la un grup de companionii, fără acest adaos. Al-Dāraqūṭnī, p. 466, a transmis această formulare și de la 'Amr ibn Shu'ayb, de la tatăl său, de la bunicul său, cu atribuire la Profet ﷺ. Ibn 'Abd al-Hādī a spus în al-Tanqīḥ (2/247): «Niciunul dintre autorii colecțiilor Sunan nu l-a relatat; între transmițători se află Sahl ibn 'Uthmān, pe care al-Ḥākim l-a acuzat de minciună.» Al-Ḥāfiẓ a spus în al-Talkhīs (3/92): «Lanțul său este foarte slab.»

365 Șeicul a spus: Cine are avere multă și moștenitori bogați este îndemnat să lase prin testament o cincime din avere pentru fapte de bine, în afara moștenitorilor săi, pentru a-i fi deplină răsplata și pentru a înlătura răul și disputa dintre moștenitorii legați de testamente. Dacă scopul său este binele copiilor, să nu lase nimic prin testament, ci să lase averea ca moștenire împărțită potrivit cotelor din Cartea lui Allah. Nu contează obiceiul multor oameni de a limita testamentul la copii, apoi numai la copiii fiilor; aceasta contrazice Legea religioasă și judecata și îl păgubește pe el și pe ei, provocând ură și dușmănie între ei, dependență de acele venituri și lene. Nūr al-Baṣā'ir, p. 42.

366 Relatat de al-Bukhārī (5/363) și Muslim (1628).

Cartea moștenirilor

449. Aceasta este cunoașterea împărțirii averii lăsate de cel decedat între cei îndreptățiți la ea.

450. Dovezile de bază sunt:

- Cuvintele lui Allah Preaînaltul din Sūrat al-Nisā':

﴿يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثَيَيْنِ﴾ ... ﴿تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ﴾

«Allah vă poruncește în privința copiilor voștri: partea băiatului este cât partea a două fete», până la cuvintele: «Acestea sunt hotarele lui Allah» și versetele respective. [11–14].

- Cuvintele Sale de la sfârșitul sūrei:

﴿يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِي الْكَلَالَةِ﴾

«Îți cer o hotărâre. Spune: Allah vă dă hotărârea despre cel care nu lasă nici părinte, nici copil.»

- Împreună cu hadithul lui Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de amândoi, de la Profet ﷺ:

أَلْحَقُوا الْفَرَايضَ بِأَهْلِهَا، فَمَا بَقِيَ فَلأولى رجل ذكر

«Dați cotele stabilite celor îndreptățiți la ele. Ceea ce rămâne îi revine celui mai apropiat bărbat.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.³⁶⁷

367 Relatat de al-Bukhārī (12/11) și Muslim (1615).

451. Aceste versete nobile și hadithul lui Ibn ‘Abbās cuprind cele mai multe dispoziții ale moștenirii și le menționează detaliat, cu condițiile lor.

452. Allah a rânduit ca băieții și fetele dintre copiii direcți, descendenții fiului și frații și surorile buni sau numai după tată, când sunt împreună, să împartă averea.

453. Iar ceea ce rămâne după cotele stabilite se împarte astfel: bărbatului îi revine cât partea a două femei.

454. Bărbații dintre cei menționați iau întreaga avere sau ceea ce rămâne după cotele stabilite.

455. O singură fiică are jumătate.

456. Două sau mai multe au două treimi.

457. Dacă există o fiică și o fiică a fiului, fiica are jumătate, iar fiica fiului are o șesime, pentru întregirea celor două treimi.

458. La fel sunt surorile bune și cele după tată în situația kalālah,³⁶⁸ când cel decedat nu are copil și nici părinte.

459. Dacă ficele au primit în întregime cele două treimi, ficele fiului aflate sub ele nu primesc nimic, dacă nu le face moștenitoare reziduale un bărbat³⁶⁹ de același grad sau de un grad mai îndepărtat.

460. La fel, surorile bune le exclud pe surorile după tată, dacă nu le face moștenitoare reziduale fratele lor.³⁷⁰

461. Dintre frații și surorile numai după mamă, unul singur are o șesime, iar doi sau mai mulți au o treime, bărbații și femeile fiind egali între ei.

368 Adică în versetul despre kalālah, ultimul din Sūrat al-Nisā’. Kalālah este cel care nu are părinte și nici copil.

369 Acesta este cel pe care specialiștii în moșteniri îl numesc ruda binecuvântată: fără el, fiica fiului nu ar fi moștenit nimic.

370 Îl numesc și fratele binecuvântat: fără el, surorile după tată nu ar moșteni nimic alături de surorile bune. Opusul lui este fratele nefavorabil în cazul unui soț, unei surori bune, unei surori după tată și unui frate după tată. Sora după tată ar fi luat o șesime pentru întregirea celor două treimi, dar fratele ei a făcut-o moștenitoare reziduală și nu le-a mai rămas nimic.

462. Ei nu moștenesc în prezența descendenților, în nicio situație, și nici în prezența ascendenților de sex bărbătesc.

463. Soțul are jumătate dacă soția nu are descendenți, iar dacă are, un sfert.

464. Soția sau soțiile împreună au un sfert dacă soțul nu are descendenți, iar dacă are, o optime.

465. Mama are o șesime în prezența unui descendent sau a doi ori mai mulți frați ori surori și o treime în lipsa acestora.³⁷¹

466. Ea are o treime din ceea ce rămâne în cazurile: soț și cei doi părinți sau soție și cei doi părinți.³⁷²

467. Profetul ﷺ i-a atribuit bunicii o șesime dacă între ea și cel decedat nu se află o mamă. Relatat de Abū Dāwūd și al-Nasā'ī.³⁷³

468. Tatăl are o șesime și nu primește mai mult în prezența descendenților de sex bărbătesc.

469. În prezența descendentelor, el are o șesime; dacă după cotele lor rămâne ceva, ia restul ca moștenitor rezidual. La fel este bunicul; amândoi moștenesc rezidual în lipsa oricăror descendenți.

470. La fel, toți bărbații, în afară de soț și de fratele numai după mamă, sunt moștenitori reziduali.³⁷⁴ Aceștia sunt:

- Frații buni sau după tată și fiii lor.
- Unchii paterni buni sau numai după tată și fiii lor: unchii paterni ai celui decedat, ai tatălui și ai bunicului său, oricât de sus ar urca.

371 Șeicul a considerat corect că frații excluși de la moștenire nu împiedică mama să ia o treime. A menționat principiul moștenirilor: cine nu moștenește nu exclude. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 100.

372 Acesta este cazul numit 'umariyyah.

373 Relatat de Abū Dāwūd (2895), al-Nasā'ī în al-Kubrā (4/73), al-Dāraquṭnī (74) și al-Bayhaqī (6/234). Al-Ḥāfiẓ Ibn Ḥajar a spus în al-Talkhiṣ (3/96): «În lanț se află 'Ubayd Allāh al-'Atakī, asupra căruia există divergență. Ibn al-Sakan l-a declarat autentic.» În Bulūgh (810) a spus: «Ibn Khuzaymah și Ibn al-Jārūd l-au declarat autentic, iar Ibn 'Adī l-a întărit.»

374 Moștenitorii reziduali sunt cei care nu au o cotă fixată și iau ceea ce rămâne după cotele titularilor. Dacă unul este singur, ia întreaga avere.

- Și fiii și fiii acestora.

471. Regula moștenitorului rezidual este:

- Ia întreaga avere dacă este singur.
- Dacă alături de el există un titular al unei cote stabilite, ia ceea ce rămâne după acea cotă.
- Dacă aceste cote consumă întreaga avere, moștenitorului rezidual nu-i rămâne nimic. Ele nu pot însă consuma întreaga avere în prezența unui fiu direct sau a tatălui.

472. Dacă există doi sau mai mulți moștenitori reziduali, categoriile lor se ordonează astfel:

- 1) Descendența prin fii.
- 2) Apoi ascendența paternă.
- 3) Apoi frații și fiii lor.
- 4) Apoi unchii paterni și fiii lor.
- 5) Apoi legătura de patronaj prin eliberare: eliberatorul și rudele sale care sunt moștenitori reziduali prin ei înșiși.³⁷⁵

473. Are întâietate cel din categoria mai apropiată.

474. Dacă sunt în aceeași categorie, are întâietate cel de grad mai apropiat.

475. Dacă au același grad, are întâietate cel cu legătura mai puternică: fratele bun înaintea celui numai după tată.

476. Cu excepția fiilor și a fraților, sora unui moștenitor rezidual nu moștenește nimic împreună cu el.

477. Dacă se reunesc cote care depășesc baza împărțirii, astfel încât unele le-ar exclude pe altele, numitorul este mărit³⁷⁶ potrivit cotelor:

³⁷⁵ Autorul versurilor a ordonat categoriile moștenirii reziduale astfel: descendența prin fii, ascendența paternă, frații, unchii paterni, iar patronajul prin eliberare completează șirul.

³⁷⁶ ‘Awl înseamnă că suma părților cotelor stabilite depășește baza împărțirii.

- 1) Dacă există un soț, o mamă și o soră bună sau numai după tată, baza³⁷⁷ este șase și se mărește la opt.³⁷⁸
- 2) Dacă alături de ei este un frate numai după mamă, la fel.
- 3) Dacă sunt doi frați numai după mamă, se mărește la nouă.
- 4) Dacă surorile bune sau numai după tată sunt două, se mărește la zece.
- 5) Dacă sunt două fiice, o mamă și un soț, se mărește de la doisprezece la treisprezece.
- 6) Dacă alături de ei se află un tată, se mărește la cincisprezece.
- 7) Dacă lasă două soții, două surori numai după mamă, două surori bune sau numai după tată și o mamă, se mărește la șaptesprezece.
- 8) Dacă sunt cei doi părinți, două fiice și o soție, se mărește de la douăzeci și patru la douăzeci și șapte.

478. Dacă cotele stabilite sunt mai mici decât baza împărțirii și nu există moștenitor rezidual, surplusul se restituie³⁷⁹ fiecărui titular proporțional cu cota sa.³⁸⁰

479. Dacă nu există nici titulari ai cotelor stabilite, nici moștenitori reziduali, moștenesc celelalte rude de sânge. Sunt cei

377 Baza împărțirii este cel mai mic număr din care se pot lua părțile moștenitorilor fără fracțiuni. Se numește și numitorul comun al împărțirii.

378 Acesta este primul caz de ‘awl din Islam. ‘Umar l-a împărțit astfel, iar imamii i-au urmat opinia. Ibn ‘Abbās a avut o altă opinie: a exclus sora bună, i-a dat soțului jumătate și mamei o treime ca parte stabilită, iar restul prin restituire. A spus: Cu oricine dorește voi cere ca blestemul să cadă asupra celui care greșește, căci Acela care a numărat nisipul din ‘Ālij nu a pus într-o singură avere o jumătate, o jumătate și o treime. De aceea cazul a fost numit al-mubāhalah.

379 Radd înseamnă întoarcerea surplusului averii către titularii cotelor stabilite, proporțional cu părțile lor, dacă persoana decedată nu are moștenitor rezidual.

380 Șeicul a considerat corect că surplusul se restituie și soților, asemenea celorlalți titulari de cote, deoarece nu există dovadă clară că restituirea i-ar exclude. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 101.

din afara categoriilor menționate și sunt puși în locul persoanelor prin care se înrudesce.

480. Cine nu are moștenitor, averea lui revine vistieriei publice, pentru folosul general și cel particular.

481. La moartea omului, de averea lăsată se leagă patru drepturi, în această ordine:

- 1) Mai întâi, cheltuielile funerare.
- 2) Apoi datoriile garantate și cele negarantate,³⁸¹ din întregul patrimoniu.
- 3) Apoi testamentul, dacă există, este îndeplinit dintr-o treime, pentru cineva care nu este moștenitor.
- 4) Iar restul revine moștenitorilor menționați. Allah știe cel mai bine.

482. Temeiurile moștenirii sunt trei:

- Rudenia de sânge.
- Căsătoria validă.³⁸²
- Și legătura de patronaj prin eliberare.

483. Piedicile ei sunt trei:

- Uciderea.
- Robia.
- Și diferența de religie.³⁸³

381 Un exemplu de datorie garantată este cea însoțită de un gaj. Datoria negarantată este cea care nu a fost asigurată prin gaj sau prin ceva asemănător.

382 Dacă un om moare după ce și-a repudiat soția irevocabil, ea îl moștenește dacă repudierea a avut loc în boala de moarte de temut. Dacă a avut loc pe când era sănătos sau într-o boală care nu era de temut, nu îl moștenește. În cazul repudierii revocabile, dacă soțul moare cât timp ea se află în perioada de așteptare, îl moștenește, ține perioada de așteptare pentru moarte și doliul. Nūr al-Baṣā'ir, p. 46.

383 Șeicul a considerat corect că ipocritul care arată Islamul și ascunde necredința moștenește de la rudele sale musulmane și este moștenit de ele, chiar dacă această situație a sa devine cunoscută. Ipocriților de pe vremea Profetului ﷺ li se aplicau regulile exterioare ale Islamului și moșteneau împreună cu rudele lor musulmane. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 102.

484. Dacă printre moștenitori se află un copil nenăscut, o persoană dispărută³⁸⁴ sau cineva într-o situație asemănătoare, se procedează cu prudență și i se păstrează partea. Dacă moștenitorii cer împărțirea averii, se procedează astfel încât să fie asigurată prudența, potrivit celor stabilite de juriști, Allah Preaînaltul să aibă milă de ei.

Capitol: Eliberarea din robie

485. Aceasta înseamnă eliberarea persoanei și scoaterea ei din robie.

486. Este una dintre cele mai bune forme de adorare, potrivit hadithului:

أَيُّ أَمْرٍ مُسْلِمٌ أَعْتَقَ أَمْرًا مُسْلِمًا اسْتَقْذَرَ اللَّهُ بِكُلِّ عَضْوٍ
مِنْهُ عَضْوًا مِنْهُ مِنَ النَّارِ

«Orice musulman care eliberează un musulman, Allah îi salvează din Foc câte un mădular pentru fiecare mădular al celui eliberat.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.³⁸⁵

487. Trimisul lui Allah ﷺ a fost întrebat: „Care sunt cei mai buni de eliberat?” El a răspuns:

أَغْلَاهَا ثَمَنًا، وَأَنْفُسُهَا عِنْدَ أَهْلِهَا

«Cei cu prețul cel mai mare și cei mai prețuiți de stăpânii lor.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.³⁸⁶

384 Șeicul a considerat corect că în privința persoanei dispărute se așteaptă până când predomină presupunerea că nu mai este în viață, fără o limită de nouăzeci de ani sau alta, deoarece nu există dovadă pentru o limitare. Judecătorul și oamenii cu experiență apreciază durata așteptării, care diferă după timpuri, țări și persoane. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 101. Copilul nenăscut nu moștenește decât dacă se naște viu, de pildă dacă scoate un țipăt ori un semn asemănător. Nūr al-Baṣā'ir, p. 45.

385 Relatat de al-Bukhārī (5/146) și Muslim (1509).

386 Relatat de al-Bukhārī (5/148) și Muslim (84).

488. Eliberarea se produce:

- Prin cuvinte: termenul care exprimă eliberarea și cele cu același înțeles.
- Prin proprietate: cine ajunge să dețină o rudă de sânge cu care căsătoria îi este interzisă, aceasta devine liberă.
- Prin mutilarea sclavului său, tăindu-i un mădular sau arzându-l.
- Și prin extinderea eliberării,³⁸⁷ potrivit hadithului:

من أعتق شركاً له في عبد فكان له مال يبلغ ثمن
العبد قوم عليه قيمة عدل، فأعطي شركاؤه
حصصهم، وعتق عليه العبد، وإلا فقد عتق منه
ما عتق

«Cine își eliberează partea dintr-un sclav și are avere cât valoarea sclavului, acesta este evaluat în mod drept, asociaților lui li se dau părțile și sclavul este eliberat în întregime în sarcina sa. Altfel, a fost eliberată numai partea eliberată.»

Într-o formulare:

وإلا قوم عليه، واستسعى غير مشقوق عليه

«Altfel, este evaluat și i se cere să muncească pentru a se răscumpăra, fără a fi împovărat.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.³⁸⁸

387 Extinderea eliberării înseamnă că, atunci când cineva își eliberează partea dintr-un sclav deținut împreună cu altul, partea sa devine liberă, iar eliberarea se extinde la rest, potrivit detaliilor menționate în hadith.

388 Relatat de al-Bukhārī (5/151) și Muslim (1501).

489. Dacă a legat eliberarea de moartea sa, sclavul este mudabbar și devine liber la moartea lui, dacă valoarea sa încapă în treime. Jābir a relatat că un om dintre Anșār a stabilit eliberarea sclavului său după moarte, neavând altă avere. Când Profetul ﷺ a aflat, a întrebat:

مَنْ يَشْتَرِيهِ مِنِّي؟

«Cine îl cumpără de la mine?»

Nu‘aym ibn ‘Abd Allāh l-a cumpărat pentru opt sute de dirhami. Omul avea o datorie; el i-a dat suma și a spus:

اقض دينك

«Achită-ți datoria.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.³⁸⁹

490. Kitābah înseamnă ca sclavul să se răscumpere de la stăpânul său pentru un preț amânat în două sau mai multe rate.

491. Allah Preaînaltul a spus:

﴿فَكَاتِبُوهُمْ إِنْ عَلِمْتُمْ فِيهِمْ خَيْرًا﴾

«Încheiați cu ei contractul de răscumpărare dacă știți că este bine în ei.»

[al-Nūr: 33].

Adică îndreptare în religie și putința de a câștiga.

492. Dacă se teme că eliberarea sau contractul de răscumpărare îi vor prilejui stricăciune, ori dacă nu poate câștiga, nu este prescrisă nici eliberarea, nici încheierea contractului.

389 Relatat de al-Bukhārī (11/600, 13/178) și Muslim (997).

493. Cel care a încheiat contractul nu devine liber decât prin plată, potrivit hadithului:

المكاتب عبد ما بقي عليه من كتابته درهم

«Cel care a încheiat contract de răscumpărare este sclav cât timp îi mai rămâne de plătit un dirham.»

Relatat de Abū Dāwūd.³⁹⁰

494. De la Ibn ‘Abbās, cu atribuire la Profet ﷺ, și de la ‘Umar, ca rostire a lui, se relatează:

أَيُّ أُمَّةٍ وَلَدْتُ مِنْ سَيِّدِهَا فَهِيَ حُرَّةٌ بَعْدَ مَوْتِهِ

«Orice roabă care i-a născut stăpânului său un copil este liberă după moartea lui.»

Relatat de Ibn Mājah.³⁹¹

Opinia mai puternică este că relatarea se oprește la ‘Umar,³⁹² Allah să fie mulțumit de el. Allah știe cel mai bine.

390 Relatat de Abū Dāwūd (3926) și al-Bayhaqī (10/324). Al-Albānī i-a clasificat lanțul drept bun în al-Irwā’ (1674).

391 Relatat de Ibn Mājah (2515) și al-Ḥākim (2/19), care l-a declarat autentic. Al-Dhahabī l-a contrazis spunând: Ḥusayn este abandonat ca transmitător. Relatarea este de la Ibn ‘Abbās, cu atribuire la Profet ﷺ. În al-Zawā’id se spune: În lanț se află al-Ḥusayn ibn ‘Abd Allāh ibn ‘Ubayd Allāh ibn ‘Abbās, abandonat de Ibn al-Madīnī și alții și clasificat drept slab de Abū Ḥātim și alții. Al-Bukhārī a spus că era suspectat de erezie. Al-Ḥāfiẓ i-a slăbit lanțul în Bulūgh, nr. 1247, iar al-Albānī i-a clasificat lanțul drept slab în al-Irwā’ (1771).

392 Al-Bayhaqī (10/346), al-Dāraqutnī (4/130) și alții. Al-Ḥāfiẓ a spus în al-Talkhīṣ: Opinia corectă este că relatarea se oprește la companion. Abū Dāwūd (3953) și Ibn Mājah (2517) au relatat de la Jābir: Vindeam mamele copiilor pe vremea Trimisului lui Allah ﷺ și a lui Abū Bakr. Când a venit ‘Umar, ne-a interzis și am încetat. Ibn Ḥibbān, al-Ḥākim și al-Būṣīrī au declarat relatarea autentică, iar al-Mundhirī a clasificat-o drept bună.

Cartea căsătoriei

495. Căsătoria este dintre rânduielile trimișilor.

496. În hadith se spune:

يا معشر الشباب، من استطاع منكم الباءة فليتزوج، فإنه
أغضُّ للبصر، وأحصنُ للفرج، ومن لم يستطع فعليه
بالصوم، فإنه له وِجاء

«O, tineri, cine dintre voi are putința căsătoriei să se căsătorească, fiindcă aceasta ajută mai mult la coborârea privirii și la păzirea castității. Cine nu poate să postească, fiindcă postul îi înfrânează dorința.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.³⁹³

497. El ﷺ a spus:

تنكح المرأة لأربع: لِمَالِها، وحسبِها، وجمالِها، ودينِها، فافظف
بذات الدين تربت يمينك

«Femeia este luată în căsătorie pentru patru lucruri: averea ei, obârșia ei, frumusețea ei și religia ei. Alege-o pe cea religioasă — să-ți fie mâna dreaptă în țărână!»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.³⁹⁴

393 Relatat de al-Bukhārī (9/112) și Muslim (1400). Bā'ah în limbă înseamnă unirea trupească; aici sunt avute în vedere cheltuielile căsătoriei, darul nupțial și întreținerea. Wijā' înseamnă zdrobirea testiculelor sau, potrivit altei explicații, a unui vas, lăsând testiculele pe loc, pentru a îndepărta dorința trupească. Sensul urmărit este că postul apără de răul dorinței.

394 Relatat de al-Bukhārī (9/132) și Muslim (1466). În relatările lor pe care le-am văzut apare „să-ți fie mâinile în țărână”; „mâna ta dreaptă” apare la alții.

498. Se cuvine să aleagă femeia cu religie și obârșie bună, iubitoare, care poate avea mulți copii și este de familie onorabilă.

499. Dacă dorește să ceară o femeie în căsătorie, poate vedea din ea ceea ce îl îndeamnă să se căsătorească cu ea.

500. Nu-i este îngăduit unui bărbat să facă o cerere în căsătorie peste cererea fratelui său musulman până când acesta nu-i permite sau nu renunță.³⁹⁵

501. Cererea directă în căsătorie a femeii aflate în perioada de așteptare nu este permisă în nicio situație.

502. Este permisă aluzia în cererea adresată femeii despărțite irevocabil, prin moarte sau altfel, potrivit cuvintelor lui Allah Preainaltul:

﴿وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَرَّضْتُمْ بِهِ مِنْ خِطْبَةِ النِّسَاءِ﴾

«Nu este niciun păcat asupra voastră pentru aluzia pe care o faceți la cererea femeilor în căsătorie.»

[al-Baqarah: 235].

503. Aluzia este să spună: Doresc pe cineva asemenea ție; sau: Nu mă lipsi de tine; și altele asemenea.

Ḥasab este ceea ce omul socotește dintre meritele sale sau onoarea strămoșilor. «Să fie în țărână» înseamnă să ajungă în țărână din pricina sărăciei; este o expresie de invocare al cărei sens literal nu este urmărit.

³⁹⁵ Dacă nu cunoaște situația sau dacă îi cere permisiunea, iar acesta tace, nu poate face cererea în această situație, după cum a stabilit șeicul în al-Mukhtārāt, p. 103.

504. Se cuvine ca la contractul de căsătorie să fie rostită predica din hadithul lui Ibn Mas'ūd. El a spus: Trimisul lui Allah ﷺ ne-a învățat mărturisirea rostită cu prilejul unei nevoi: «Lauda Ți aparține lui Allah! Ți lăudăm, Ți cerem ajutorul și iertarea și căutăm ocrotire la Allah de răul din sufletele noastre și de faptele noastre rele. Pe cel pe care Allah îl călăuzește, nimeni nu-l poate rătați, iar pe cel pe care El îl lasă să rățăască, nimeni nu-l poate călăuzi. Mărturisesc că nimeni nu este vrednic de adorare în afară de Allah, Unicul, fără asociat, și mărturisesc că Muḥammad este robul și Trimisul Său.» Și recită trei versete. Relatat de autorii colecțiilor Sunan.³⁹⁶ Unii au precizat cele trei pasaje, care sunt:

- 1) Cuvintele lui Allah Preaînaltul:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ
إِلَّا وَأَنتُمْ مُسْلِمُونَ﴾

«O, voi cei care credeți, temeți-vă de Allah așa cum I se cuvine să vă temeți de El și să nu muriți decât fiind musulmani!»

[Āl 'Imrān: 102].

- 2) **Primul verset** din Sūrat al-Nisā':

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ
وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا

³⁹⁶ Relatat de Aḥmad (1/392), al-Ṭayālīsī (338), Abū Dāwūd (2118), al-Tirmidhī (1105), care l-a clasificat drept bun, al-Nasā'ī (3/104) și Ibn Mājah (1892).

وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ
اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ﴿٥٠٥﴾

«O, oameni, temeți-vă de Domnul vostru, Care v-a creat dintr-un singur suflet, a creat din el perechea lui și din cei doi a răspândit mulți bărbați și femei! Temeți-vă de Allah, în Numele Căruia vă cereți unii altora drepturile, și păziți legăturile de rudenie. Allah este Veghetor asupra voastră.»

3) Cuvintele Lui:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا
*يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ
يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا﴾

«O, voi cei care credeți, temeți-vă de Allah și roștiți cuvinte drepte! El vă va îndrepta faptele și vă va ierta păcatele. Cine ascultă de Allah și de Trimisul Său a dobândit un succes mareș.»

Cele două versete. [al-Aḥzāb: 70, 71].

505. Nu sunt obligatorii decât:

- Oferta de căsătorie (ijāb): cuvintele rostite de tutore, precum: Ți-am dat-o în căsătorie; sau: Te-am căsătorit cu ea.
- Și acceptarea (qabūl): cuvintele rostite de soț sau de reprezentantul său, precum: Am acceptat această căsătorie; sau: Am acceptat; și altele asemenea.³⁹⁷

397 Șeicul a explicat că opinia corectă este validitatea contractelor prin orice cuvinte care le exprimă, fie vânzare, dar, închiriere, căsătorie sau alt contract. A se vedea al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, pp. 69, 103.

Capitol: Condițiile căsătoriei

506. Este necesar consimțământul ambilor soți, cu excepția:

- Fetei minore, pe care tatăl o poate căsători fără consimțământul ei.³⁹⁸
- Și a roabei, pe care stăpânul o poate căsători fără consimțământul ei.

507. Este necesar tutorele matrimonial,³⁹⁹ potrivit cuvintelor sale ﷺ:

لا نكاح إلا بولي

«Nu există căsătorie decât cu un tutore.» *Hadith autentic, relatat de cei cinci.*⁴⁰⁰

508. Cei cu întâietate la căsătorirea femeii libere sunt:

- 1) Tatăl ei și ascendenții lui.
- 2) Apoi fiul ei și descendenții lui.
- 3) Apoi rudele ei reziduale, de la cea mai apropiată la cea mai îndepărtată.

398 Șeicul a explicat că opinia corectă este că tatăl nu-și poate constrânge fiica ajunsă la pubertate și cu judecata întreagă să se căsătorească cu cineva pe care nu-l acceptă. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 103.

399 În al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 4, șeicul a stabilit că opinia categoric corectă este că dreptatea morală nu este o condiție a tutorelui matrimonial; tutorele păcătos o poate căsători pe femeia aflată sub tutela sa.

400 Relatat de Aḥmad (4/394), al-Dārimī (2/137), Abū Dāwūd (2085), al-Tirmidhī (1101), Ibn Mājah (1881), Ibn Ḥibbān (Mawārid, 1423) și al-Ḥākim (2/170), care l-a declarat autentic. L-au declarat autentic și al-Bukhārī, Ibn al-Madīnī, Muḥammad ibn Yaḥyā al-Dhuhli și alții.

509. În hadithul relatat de al-Bukhārī și Muslim:

لَا تُنْكَحُ الْأَيِّمُ حَتَّى تَسْتَأْمَرَ، وَلَا تُنْكَحُ الْبَكَرُ حَتَّى تَسْتَأْذِنَ

«Femeia care a mai fost căsătorită nu este căsătorită până când nu este consultată, iar fecioara nu este căsătorită până când nu i se cere permisiunea.»

Ei au întrebat: „O, Trimis al lui Allah, cum este permisiunea ei?” El a răspuns:

أَنْ تَسْكُتَ

«Să tacă.»⁴⁰¹

510. Profetul ﷺ a spus:

أَعْلَنُوا النِّكَاحَ

«Faceți cunoscută căsătoria.»

Relatat de Aḥmad.⁴⁰²

Din facerea ei cunoscută fac parte mărturia a două persoane drepte, anunțarea și arătarea ei, baterea tobei de mână și altele asemenea.

401 Relatat de al-Bukhārī (9/191) și Muslim (1419).

402 Relatat de Aḥmad (4/5), al-Tirmidhī (1089), Ibn Ḥibbān (Mawārid, 128) și al-Nasā'ī (6/127); al-Ṭabarānī l-a declarat autentic. Șeicul a spus: Ospățul de căsătorie este recomandat potrivit situației soțului, înstărit sau sărac. Răspunsul invitației la el este obligatoriu, iar la celelalte invitații este recomandat. La oșpețe, invitații și altele asemenea, oamenii trebuie să urmeze cumpătarea și să evite risipa. Nūr al-Baṣā'ir, p. 48.

511. Tutorele femeii nu o poate căsători cu cineva nepotrivit pentru ea: bărbatul desfrânat nu este potrivit femeii caste.⁴⁰³ Arabii sunt potriviți unii altora.

512. Dacă tutorele ei nu există, lipsește îndelung sau refuză să o căsătorească cu un bărbat potrivit, judecătorul o căsătorește, potrivit hadithului: «Conducătorul este tutorele celei care nu are tutore.» Relatat de autorii colecțiilor Sunan, în afară de al-Nasā'ī.⁴⁰⁴

513. Trebuie precizate persoanele pentru care se încheie contractul. Nu este valid să spună: Ți-am dat-o în căsătorie pe fiica mea, dacă are și alta, până când nu o distinge prin nume sau descriere.

514. Este necesară și lipsa impedimentelor la oricare dintre soți, menționate în capitolul despre femeile cu care căsătoria este interzisă.

Capitol: Femeile cu care căsătoria este interzisă

515. Sunt de două feluri:

- Interzise pentru totdeauna.
- Și interzise pentru o perioadă.

516. Cele interzise pentru totdeauna sunt:

- Șapte categorii prin rudenie de sânge:⁴⁰⁵
 - Mamele și ascendentele lor.
 - Fiicele și descendentele lor, chiar dintre fiicele fiicei.

403 Șeicul a explicat că opinia corectă este că atât castitatea soțului, cât și a soției sunt condiții ale validității căsătoriei. Nu este validă căsătoria celui cunoscut pentru desfrânare până nu se căiește, la fel cum nu este validă căsătoria cu femeia desfrânată până nu se căiește. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 104.

404 Relatat de Aḥmad (6/66), al-Dārimī (2/137), Abū Dāwūd (2083), al-Tirmidhī (1102), Ibn Mājah (1879), Ibn Ḥibbān (Mawārid, 1248) și al-Ḥākim (2/168), care a spus: Autentic potrivit condițiilor celor doi șeici.

405 Șeicul a spus: Toate rudele sunt interzise, cu excepția fiicelor unchilor paterni, a mătușilor paterne, a unchilor materni și a mătușilor materni. Nūr al-Bašā'ir, p. 49.

- Surorile, de orice fel.
- Fiicele lor.
- Fiicele fraților.
- Mătușile paterne și materne ale lui sau ale oricăruia dintre ascendenții săi.
- Șapte categorii prin alăptare, corespunzătoare celor menționate.
- Și patru categorii prin înrudire matrimonială:⁴⁰⁶
 - Mamele soțiilor și ascendentele lor.
 - Fiicele lor și descendentele acestora, dacă a consumat căsătoria cu mamele lor.
 - Soțiile taților și ale ascendenților paterni.
 - Soțiile fiilor și ale descendenților acestora, prin rudenie de sânge sau alăptare.

517. Dovezile de bază sunt:

- Cuvintele lui Allah Preaînaltul:

﴿حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ...﴾

«Vă sunt interzise mamele voastre...»

până la sfârșitul pasajului. [al-Nisā': 23, 24].

- Și cuvintele sale ﷺ:

يَحْرِمُ مِنَ الرِّضَاعِ مَا يَحْرِمُ مِنَ النَّسَبِ أَوْ
مِنَ الْوَلَادَةِ

«Prin alăptare devine interzis ceea ce devine interzis prin
rudenie de sânge sau prin naștere.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.⁴⁰⁷

406 Șeicul a stabilit că interdicția prin înrudire matrimonială nu se stabilește decât prin căsătorie, nu prin desfrânare și relații nelegitime. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 105.

407 Relatat de al-Bukhārī (5/253, 9/139) și Muslim (1444) și (1447).

518. Dintre cele interzise pentru o perioadă:

- Cele cuprinse în cuvintele sale ﷺ:

لا يُجْمَعُ بَيْنَ الْمَرْأَةِ وَعَمَّتِهَا، وَلَا بَيْنَ الْمَرْأَةِ وَخَالَتِهَا

«Nu se reunesc în căsătorie o femeie și mătușa ei paternă,
nici o femeie și mătușa ei maternă.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.⁴⁰⁸

- Împreună cu cuvintele lui Allah Preaînaltul:

﴿وَأَنْ تَجْمَعُوا بَيْنَ الْأُخْتَيْنِ﴾

«Și să reuniți două surori.»

[al-Nisā': 23].

519. Bărbatul liber nu poate avea împreună mai mult de patru soții, iar sclavul nu poate avea mai mult de două.

520. În privința roabelor aflate în proprietatea sa, poate avea relații cu câte dorește.

521. Dacă necredinciosul intră în Islam având două surori ca soții, alege una. Dacă are mai mult de patru soții, alege patru și se desparte de celelalte.

522. Este interzisă căsătoria cu:

- Femeia aflată în iḥrām, până când iese din el.
- Femeia aflată în perioada de așteptare după alt bărbat, până când ajunge la termenul stabilit.
- Femeia care a săvârșit desfrânare, atât pentru cel cu care a săvârșit-o, cât și pentru altul, până când se căiește.
- Femeia pe care a repudiat-o de trei ori, până când se căsătorește cu alt soț, acesta consumă căsătoria și se desparte de ea, iar perioada ei de așteptare se încheie.

523. Două surori pot fi deținute împreună ca roabe. Însă, dacă are relații cu una, cealaltă nu-i este îngăduită până când nu și-o face

408 Relatat de al-Bukhārī (9/160) și Muslim (1408).

interzisă pe prima, scoțând-o din proprietatea sa sau căsătorind-o după verificarea lipsei sarcinii.⁴⁰⁹

524. Alăptarea care creează interdicția este cea de dinaintea înțărării.

525. Ea constă în cinci alăptări sau mai multe.⁴¹⁰

526. Prin ea, copilul și descendenții lui devin copiii femeii care alăptează și ai bărbatului căruia îi este atribuit laptele.

527. Interdicția se întinde dinspre femeia care alăptează și bărbatul căruia îi este atribuit laptele asemenea rudeniei de sânge.

Capitol: Condițiile stipulate în căsătorie

528. Acestea sunt ceea ce unul dintre soți îi stipulează celuilalt.

529. Sunt de două feluri:

- Valide, precum condiția ca el să nu ia altă soție sau o concubină,⁴¹¹ să nu o scoată din casa ori localitatea ei sau să mărească darul nupțial ori întreținerea și altele asemenea. Toate acestea intră în cuvintele sale ﷺ:

إِنْ أَحَقَّ الشَّرْطُ أَنْ تَوْفَوْا بِهِ: مَا اسْتَحَلَّمْتُمْ
بِهِ الْفُرُوجَ

*«Condițiile pe care aveți cea mai mare datorie să le
îndepliniți sunt cele prin care v-a devenit îngăduită unirea
conjugală.»*

409 Istibrā' înseamnă verificarea lipsei unei sarcini în pânțele.

410 Șeicul a spus în al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 111: Opinia corectă este că o alăptare nu se socotește încheiată prin simpla desprindere a copilului de la sân sau prin trecerea lui la celălalt sân; este necesară o alăptare completă. Șeicul Ibn 'Aqīl a transmis de la Ibn Qudāmah, din al-Kāfi (5/64): Ibn Hāmid a spus: Dacă se oprește dintr-un motiv sau este oprit, apoi revine îndată, este o singură alăptare. Dacă între ele trece timp sau trece de la o femeie la alta, sunt două alăptări. Cel care întrerupe masa pentru a bea ori dintr-un alt motiv și revine îndată are o singură masă; la fel este și alăptarea.

411 Tasarrī înseamnă luarea unei concubine, adică a roabei cu care stăpânul său are relații în intimitate.

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.⁴¹²

- Și condiții nevalide, precum căsătoria temporară, căsătoria de îngăduire pentru fostul soț și căsătoria prin schimb fără dar nupțial.

Profetul ﷺ a permis la început căsătoria temporară, apoi a interzis-o.⁴¹³

L-a blestemat pe cel care se căsătorește pentru a o face îngăduită fostului soț și pe cel pentru care o face.⁴¹⁴

A interzis căsătoria shighār: să-i dea în căsătorie femeia aflată sub tutela sa, cu condiția ca celălalt să-i dea în căsătorie femeia aflată sub tutela lui, fără dar nupțial între ei.⁴¹⁵

Toate sunt hadithuri autentice.

Capitol: Defectele în căsătorie

530. Dacă unul dintre soți găsește la celălalt un defect necunoscut înaintea contractului, precum lipsa judecății, lepra, boala petelor albe și altele asemenea, poate desface căsătoria.

531. Dacă ea îl găsește impotent,⁴¹⁶ i se acordă un termen de un an. Dacă trece și el rămâne în aceeași stare, ea poate desface căsătoria.

532. Dacă femeia este eliberată în întregime, iar soțul ei este sclav, poate alege între a rămâne cu el și a se despărți de el,⁴¹⁷ potrivit hadithului lung al ‘Ā’ishei despre întâmplarea Barīrei: când a fost eliberată, Barīrah a primit dreptul de opțiune în privința soțului ei. Relatat de al-Bukhārī și Muslim.⁴¹⁸

412 Relatat de al-Bukhārī (9/417) și Muslim (1418).

413 Muslim (1405).

414 Relatat de Aḥmad (1/448, 450), al-Dārimī (1/158), al-Tirmidhī (1220), care l-a declarat autentic, și al-Nasā’ī (6/149).

415 Relatat de al-Bukhārī (9/162) și Muslim (1415).

416 Innin este cel incapabil de contact sexual, chiar dacă îl dorește.

417 Dreptul ei de opțiune nu încetează decât dacă renunță la el sau îi îngăduie relațiile cunoscând situația, după cum a stabilit șeicul în al-Mukhtārāt al-Jaliyyah, p. 105.

418 Relatat de al-Bukhārī (9/404) și Muslim (1504).

533. Dacă desfacerea are loc înainte de consumarea căsătoriei, nu se datorează dar nupțial.

534. După consumare, darul devine deplin datorat, iar soțul își recuperează suma de la cel care l-a înșelat.

10 Cartea darului nupțial

535. Se cuvine ca acesta să fie mic.

‘Ā’ishah a fost întrebată: „*Cât era darul nupțial al Profetului ﷺ?*” Ea a răspuns: Pentru soțiile sale era de douăsprezece ūqiyyah și un nashsh. Știi ce este nashsh? Am spus: „Nu.” Ea a spus: O jumătate de ūqiyyah; aceasta înseamnă cinci sute de dirhami. Relatat de Muslim.⁴¹⁹

536. A eliberat-o pe Șafiyyah și a făcut din eliberarea ei darul său nupțial. Relatat de al-Bukhārī și Muslim.⁴²⁰

537. I-a spus unui om:

التمس ولو خاتماً من حديد

«*Caută chiar și un inel de fier.*»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.⁴²¹ Orice poate fi preț sau plată, oricât de mic, poate fi dar nupțial.

538. Dacă se căsătorește cu ea fără să stabilească darul nupțial, ea are dreptul la darul obișnuit pentru o femeie asemenea ei.

419 Nr. 1426. Ūqiyyah înseamnă patruzeci de dirhami. Șeicul a spus: Darul nupțial trebuie micșorat cu acordul ei și al tutorelui; altfel, el trebuie să dea darul pe care îl dau cei asemenea lui în țara sa. Nūr al-Bașā’ir, p. 48.

420 Relatat de al-Bukhārī (9/132) și Muslim (1365).

421 Relatat de al-Bukhārī (9/131, 205) și Muslim (1425).

539. Dacă o repudiază înainte de consumarea căsătoriei, ea are dreptul la un dar de despărțire: cel înstărit, după puterea lui, iar cel cu mijloace restrânse, după puterea lui, potrivit cuvintelor lui Allah Preaînaltul:

﴿لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِن طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ مَا لَمْ تَمْسُوهُنَّ أَوْ
تَفَرِّضُوا لَهُنَّ فَرِيضَةً وَمَتَّعُوهُنَّ عَلَى الْمَوْسِعِ قَدْرَهُ وَعَلَى
الْمُقْتَرِ قَدْرُهُ مَتَاعًا بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُحْسِنِينَ﴾

«Nu este niciun păcat asupra voastră dacă repudiați femeile înainte să le atingeți și înainte să le fi stabilit un dar. Dăruiați-le însă: cel înstărit după puterea lui, iar cel cu mijloace restrânse după puterea lui, un dar potrivit cuviinței, o datorie pentru cei care fac bine.»

[al-Baqarah: 236].

540. Darul nupțial devine datorat în întregime prin moarte sau prin consumarea căsătoriei.

541. Se înjumătățește prin orice despărțire din partea soțului înainte de consumare, precum repudierea lui.

542. Nu se mai datorează:

- Printr-o despărțire din partea ei.
- Sau prin desfacerea făcută de el din cauza unui defect al ei.

543. Cel care își repudiază soția se cuvine să-i dăruiască ceva care să-i aline inima, potrivit cuvintelor lui Allah Preaînaltul:

﴿وَلِلْمُطَلَّاتِ مَتَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ﴾

«Femeilor repudiate li se cuvine un dar potrivit cuviinței, o datorie pentru cei care se tem de Allah.»

[al-Baqarah: 241].

Capitol: Viața conjugală

544. Fiecare dintre soți trebuie să trăiască alături de celălalt potrivit cuviinței: cu bună tovarășie, fără a-i face rău și fără a-i amâna dreptul.

545. Ei îi revin:

- Ascultarea față de el în privința unirii conjugale.
- Să nu iasă și să nu călătorească decât cu permisiunea lui.
- Să facă pâinea, să frământe, să gătească și altele asemenea.

546. Lui îi revin întreținerea și îmbrăcămintea ei potrivit cuviinței.

Allah Preaînaltul a spus:

﴿وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ﴾

«Trăiți cu ele potrivit cuviinței.»

[al-Nisā': 19].

În hadith se spune:

استوصوا بالنساء خيراً

«Purtați-vă bine cu femeile.»⁴²²

Și:

خيركم خيركم لأهله

«Cel mai bun dintre voi este cel mai bun cu familia sa.»⁴²³

422 Relatat de al-Bukhārī (9/253) și Muslim (1468).

423 Relatat de al-Dārimī (2/159), al-Tirmidhī (3895), care l-a apreciat drept ḥasan gharīb ṣaḥīḥ, Ibn Ḥibbān (Mawārid, 1312) și al-Ḥākim (4/173), care l-a declarat autentic.

El ﷺ a spus:

إذا دعا الرجل امرأته إلى فراشه فأبت أن تجيء: لعنتها
الملائكة حتى تصبح

«Dacă bărbatul își cheamă soția la așternut, iar ea refuză să vină,
îngerii o blestemă până dimineața.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.⁴²⁴

547. El trebuie să fie drept între soții la împărțirea timpului, la întreținere, la îmbrăcăminte și în tot ceea ce poate împlini din dreptate.

În hadith se spune:

من كان له امرأتان فال إلى إحداهما: جاء يوم القيامة
وشقه مائل

«Cine are două soții și înclină către una va veni în Ziua Învierii cu o
parte a corpului înclinată.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.⁴²⁵

548. Anas a spus: Este din Sunnah ca, dacă bărbatul se căsătorește cu o fecioară având deja o soție care a mai fost căsătorită, să rămână la cea nouă șapte nopți, apoi să împartă timpul. Dacă se căsătorește cu o femeie care a mai fost căsătorită, rămâne la ea trei nopți, apoi împarte timpul. Relatat de al-Bukhārī și Muslim.⁴²⁶

424 Relatat de al-Bukhārī (9/293) și Muslim (1436).

425 Relatat de Aḥmad (2/347), Abū Dāwūd (2133), Ibn Mājah (1969), al-Nasā'ī (7/63), al-Tirmidhī (1150), al-Bayhaqī (7/297) și al-Ḥākim (2/186), care a spus: „Autentic potrivit criteriilor celor doi șeici.” Ibn Daqīq al-ʿĪd și al-Ḥāfiẓ Ibn Ḥajar, în al-Talkhīṣ (3/227), l-au declarat autentic. Nu a fost însă relatat de cei doi șeici [al-Bukhārī și Muslim].

426 Relatat de al-Bukhārī (9/314) și Muslim (1461).

549. ‘Ā’ishah a spus: Când Trimisul lui Allah ﷺ dorea să călătorească, trăgea la sorți între soțiile sale și o lua cu el pe cea căreia îi ieșea sorțul. Relatat de al-Bukhārī și Muslim.⁴²⁷

550. Dacă femeia renunță, cu permisiunea soțului, la dreptul său asupra timpului împărțit, întreținerii sau îmbrăcăminte, este permis.

Sawdah bint Zam‘ah i-a dăruit ‘Ā’ishei ziua sa, iar Profetul ﷺ îi acorda ‘Ā’ishei ziua ei și ziua Sawdei. Relatat de al-Bukhārī și Muslim.⁴²⁸

551. Dacă se teme de nesupunerea soției și apar semne ale neascultării ei,⁴²⁹ atunci:

- 1) O povățuiește.
- 2) Dacă stăruie, se îndepărtează de ea în așternut.
- 3) Dacă nu încetează, o lovește cu o lovire neaspră.

552. El este oprit de la aceasta dacă îi refuză dreptul ei.

553. Dacă se teme de dezbinare între ei, judecătorul trimite un arbitru din familia lui și unul din familia ei, cunoscători ai situațiilor, ai împăcării și ai despărțirii. Dacă socotesc potrivit, îi reunesc, cu o contraprestație sau fără ea, ori îi despart. Ceea ce hotărăsc este valabil asupra amândurora. Allah știe cel mai bine.

Capitol: Despărțirea prin răscumpărare (khul‘)

554. Aceasta este despărțirea de soție în schimbul unei contraprestații de la ea sau de la altcineva.

427 Relatat de al-Bukhārī (5/293) și Muslim (2770).

428 Relatat de al-Bukhārī (9/312) și Muslim (1463).

429 Dacă femeia nu ascultă de soțul ei, se răzvrătește și refuză ascultarea obligatorie fără ca el să-și fi încălcat îndatoririle, dreptul ei la împărțirea timpului și la întreținere încetează până când revine la ascultare. El caută să o îndrepte prin povățuire. Nūr al-bașā’ir, p. 51.

555. Dovada de bază este:

Cuvântul lui Allah Preaînaltul:

﴿فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا يُقِيمَا حَدُودَ اللَّهِ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا
افْتَدَتْ بِهِ﴾

«Dacă vă temeți că nu vor păzi hotarele lui Allah, nu este niciun
păcat asupra lor pentru ceea ce ea dă ca răscumpărare.»

[al-Baqarah: 229].

556. Dacă femeii îi displace firea sau înfățișarea soțului și se teme
că, rămânând cu el, nu-i va împlini drepturile obligatorii, nu este
nicio problemă să-i ofere o contraprestație ca să se despartă de
ea.⁴³⁰

557. Este validă pentru o contraprestație mică sau mare, din
partea celui a cărui repudiere este validă.

430 Khul^u-ul nu se socotește drept talāq, chiar dacă este exprimat prin formula divorțului și cu intenția acestuia. Șeicul a considerat această opinie corectă în al-Mukhtārāt al-jaliyyah, p. 108. El a spus: „La fel este cazul femeii a cărei căsătorie judecătorul o desface pentru un motiv justificat, precum neîndeplinirea de către soț a obligației de întreținere sau a relațiilor conjugale. Nicio desfacere de acest fel nu reduce numărul divorțurilor. Separarea este irevocabilă, dar nu asemenea divorțului triplu: el se poate căsători din nou cu ea printr-un contract nou, cu consimțământul ei, cu tutore și martori, chiar în perioada ei de așteptare, deoarece aceasta este perioada de așteptare față de cel de care s-a separat irevocabil sau de care a fost despărțită prin desfacerea căsătoriei.” Nūr al-baṣā'ir, p. 51.

558. Dacă nu există teama de a nu păzi hotarele lui Allah, în hadith se spune:

من سألت زوجها الطلاق من غير ما بأس؛ فحرام عليها
رائحة الجنة

«Femeii care îi cere soțului divorțul fără vreo suferință îi este
interzisă mireasma Paradisului.»⁴³¹

431 Relatat de Aḥmad (5/277), al-Dārimī (2/162), Abū Dāwūd (2226), al-Tirmidhī (1187), care l-a apreciat drept ḥasan, Ibn Mājah (2055), Ibn Ḥibbān (Mawārid, 321) și al-Ḥākim (2/200), care a spus: „Autentic potrivit criteriilor celor doi șeici.”

11 Cartea repudierii

559. Dovada de bază este:

Cuvântul lui Allah Preaînaltul:

﴿يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَطَلَّقُوهُنَّ لِعَدَّتِهِنَّ﴾

«O, Profetule, când repudiați femeile, repudiați-le pentru perioada lor de așteptare.»

[al-Ṭalâq: 1].

560. Sensul repudierii pentru perioada de așteptare este explicat în hadithul lui Ibn ʿUmar. El și-a repudiat soția când era la menstruație, iar ʿUmar, Allah să fie mulțumit de el, l-a întrebat despre aceasta pe Trimisul lui Allah ﷺ. El a spus:

مُرَّه فَلِيرَاجِعُهَا، ثُمَّ لِيَتْرَكْهَا حَتَّى تَطْهَرَ، ثُمَّ تَحِيضُ، ثُمَّ
تَطْهَرُ، ثُمَّ إِنْ شَاءَ أَمْسَكَ بَعْدُ، وَإِنْ شَاءَ طَلَّقَ قَبْلَ أَنْ
يَمْسَ، فَتِلْكَ الْعِدَّةُ الَّتِي أَمَرَ اللَّهُ أَنْ تَطْلُقَ لَهَا النِّسَاءُ

«Poruncește-i să o ia înapoi, apoi să o lase până când se purifică, apoi are din nou menstruație și se purifică. După aceea, dacă dorește, o păstrează, iar dacă dorește, o repudiază înainte s-o atingă. Aceasta este perioada de așteptare pentru care Allah a poruncit să fie repudiate femeile.»

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.⁴³² Într-o relatare:

مُرّه فليراجعها ثم ليطلقها طاهراً أو حاملاً

«Poruncește-i să o ia înapoi, apoi s-o repudieze când este curată sau însărcinată.»

⁴³³ Aceasta dovedește că nu-i este îngăduit să o repudieze când este la menstruație sau într-o perioadă de curățenie în care a avut relații cu ea, cu excepția cazului când sarcina ei este limpede.

561. Repudierea se produce prin orice cuvinte care o exprimă:

- Explicite, din care nu se înțelege decât repudierea, precum cuvântul „*repudiere*”, formele lui și cele asemănătoare.
- Sau aluzive, dacă prin ele intenționează repudierea ori dacă împrjurările o arată.⁴³⁴

562. Repudierea se produce:

- Imediat.
- Sau legată de o condiție, precum: Când vine timpul cutare, ești repudiată. Când apare condiția de care a legat-o, repudierea se produce.

Secțiune

[Repudierea irevocabilă și cea revocabilă]

563. Bărbatul liber dispune de trei repudieri.⁴³⁵

⁴³² Relatat de al-Bukhārī (9/345) și Muslim (1471).

⁴³³ Muslim (1471).

⁴³⁴ Cel care are îndoieli dacă a divorțat sau asupra numărului divorțurilor nu este ținut de ceea ce este îndoielnic; se păstrează starea de căsătorie. Nūr al-baṣā'ir, p. 52.

⁴³⁵ Șeicul a spus în al-Mukhtārāt al-jaliyyah, p. 108: „Șeicul Taqī al-Dīn Ibn Taymiyyah a susținut că, oricare ar fi formula folosită, divorțul se produce o singură dată, chiar dacă omul spune explicit «de trei ori», «irevocabil», «definitiv» sau altceva asemenea; un al doilea divorț nu se produce decât după o reluare valabilă a căsătoriei. El a apărut această opinie prin foarte multe argumente; cel care îi cercetează expunerea nu mai poate să o respingă... A susținut, de asemenea, că jurământul condiționat de divorț

564. Dacă le împlinește, ea nu-i mai este îngăduită până când nu se căsătorește cu alt soț printr-o căsătorie validă și acesta are relații cu ea, potrivit cuvintelor lui Allah Preaînaltul:

﴿الطَّلَاقُ مَرَّتَانٍ﴾ ... ﴿فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُ مِنْ بَعْدُ حَتَّى تَنْكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُ﴾

«Repudierea este de două ori», până la cuvintele: «Dacă o repudiază, ea nu-i mai este îngăduită după aceea până când nu se căsătorește cu alt soț.» [al-Baqarah: 229, 230].

565. Repudierea este irevocabilă în patru situații:

- Aceasta este una dintre ele.
- Dacă o repudiază înainte de consumarea căsătoriei, potrivit cuvintelor lui Allah Preaînaltul:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُونَهَا﴾

«O, voi cei care credeți, când vă căsătoriți cu femei credincioase, apoi le repudiați înainte să le atingeți, nu aveți asupra lor nicio perioadă de așteptare pe care să le-o numărați.»

[al-Ahzāb: 49].

- Dacă era într-o căsătorie nevalidă.

este asemenea celorlalte jurăminte și poate fi ispășit... Această opinie trebuie luată în considerare.” Șeicul a stabilit, de asemenea, că divorțul celui beat nu este valabil, după cum nici contractele și recunoașterile sale nu sunt valabile.

- Dacă are loc în schimbul unei contraprestații.⁴³⁶

566. În celelalte cazuri este revocabilă. Soțul o poate lua înapoi cât timp ea se află în perioada de așteptare, potrivit cuvintelor lui Allah Preaînaltul:

﴿وَبَعُولَتُهُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِي ذَلِكَ إِنْ أَرَادُوا إِصْلَاحًا﴾

«Soții lor au mai mult drept să le ia înapoi în această perioadă, dacă doresc împăcarea.»

[al-Baqarah: 228].

567. Femeia repudiată revocabil are regula soțiilor, cu excepția obligației împărțirii timpului.

568. Este prescrisă facerea cunoscută a căsătoriei, repudierii și luării înapoi,⁴³⁷ precum și aducerea martorilor, potrivit cuvintelor lui Allah Preaînaltul:

﴿وَأَشْهِدُوا ذَوَيْ عَدْلٍ مِنْكُمْ﴾

«Luați ca martori două persoane drepte dintre voi.»

[al-Talâq: 2].

436 Șeicul a explicat că separarea devine irevocabilă în șase situații: le-a menționat pe cele patru de aici și a adăugat moartea soțului și desfacerea căsătoriei pentru un motiv justificat. Nūr al-bašā'ir, p. 53.

437 În al-Mukhtārāt al-jaliyyah, p. 109, șeicul a stabilit că simplul raport conjugal nu constituie reluarea căsătoriei decât dacă este însoțit de intenția acestei reluări.

569. În hadith se spune:

ثَلَاثٌ جِدْهِنَّ جِدٌّ، وَهَزْلُهُنَّ جِدٌّ: النِّكَاحُ،
وَالطَّلَاقُ، وَالرَّجْعَةُ

«Trei lucruri sunt serioase când sunt spuse serios și serioase când sunt spuse în glumă: căsătoria, repudierea și luarea înapoi.»

Relatat de cei patru, în afară de al-Nasā'ī.⁴³⁸

570. În hadithul lui Ibn 'Abbās, de la Profet ﷺ:

إِنَّ اللَّهَ وَضَعَ عَنِّ أُمَّتِي الْخَطَأَ، وَالنِّسْيَانَ، وَمَا
اسْتَكْرَهُوا عَلَيْهِ

«Allah a trecut cu vederea pentru comunitatea mea greșeala, uitarea și ceea ce au fost constrânși să facă.»

Relatat de Ibn Mājah.⁴³⁹

Capitol: Jurământul de abstenență, ẓihār și jurămintele de acuzare reciprocă

[Jurământul de abstenență]

571. Īlā' înseamnă să jure⁴⁴⁰ că nu va avea relații cu soția niciodată sau pentru o perioadă mai mare de patru luni.

438 Relatat de Abū Dāwūd (2194), al-Tirmidhī (1184), care l-a apreciat drept ḥasan gharīb, Ibn Mājah (2039), al-Dāraquṭnī (50) și al-Ḥākim (2/197), care l-a declarat autentic. Al-Albānī l-a apreciat drept ḥasan în al-Irwā' (1826).

439 Relatat de Ibn Mājah (2045), al-Ṭahāwī în Sharḥ ma'ānī al-āthār (2/56), al-Dāraquṭnī (497) și al-Ḥākim (2/198), care a spus: „Autentic potrivit criteriilor celor doi șeici.” Ibn Ḥibbān l-a declarat autentic, iar al-Nawawī și al-Ḥāfiẓ l-au apreciat drept ḥasan.

440 Șeicul a considerat corect că ilā'-ul se încheie printr-un jurământ pe Allah, printr-un jurământ condiționat de divorț ori de eliberarea unui sclav și prin orice altă formulă socotită jurământ, datorită caracterului general al cuvintelor: „Pentru cei care jură să se abțină de la soțiile lor...”. Al-Mukhtārāt al-jaliyyah, p. 109.

572. Dacă soția își cere dreptul la relații conjugale, lui i se poruncește să le îndeplinească și i se acordă un termen de patru luni:

Dacă are relații, îndeplinește ispășirea unui jurământ.
Dacă refuză, este obligat să repudieze, potrivit cuvintelor lui Allah Preaînaltul:

﴿لِّلَّذِينَ يُؤْلُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ تَرَبُّصُ أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ فَإِنْ فَاءُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ* وَإِنْ عَزَمُوا الطَّلَاقَ فَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾

«Cei care jură să se îndepărteze de soțiile lor au un răgaz de patru luni. Dacă revin, Allah este Iertător, Îndurător. Iar dacă se hotărăsc la repudiere, Allah este Auzitor, Atoateștiutor.»

[al-Baqarah: 226, 227].

[Zihār]

573. Zihār înseamnă să-i spună soției: Tu ești pentru mine ca spatele mamei mele; sau alte cuvinte explicite prin care și-o declară interzisă.

574. Este o faptă urâtă și o minciună.

575. Soția nu devine interzisă prin aceasta, însă el nu o poate atinge până când nu îndeplinește ceea ce Allah a poruncit în cuvintele Sale:

﴿وَالَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا﴾

«Cei care rostesc zihār față de soțiile lor, apoi revin asupra celor spuse»

Până la sfârșitul versetelor. [al-Mujādilah: 3, 4].

- 1) Eliberează o persoană credincioasă din robie, fără defecte care împiedică munca.
- 2) Dacă nu găsește, postește două luni consecutive.
- 3) Dacă nu poate, hrănește șazeci de săraci.

576. Regula este aceeași dacă zihār-ul este fără limită sau pentru un timp anume, precum Ramaḍān și altele asemenea.

577. Declarația ca interzise a roabei, a mâncării, a îmbrăcăminte și a altor lucruri atrage ispășirea unui jurământ,⁴⁴¹ potrivit cuvintelor lui Allah Preaînaltul:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَحْرِمُوا طَيِّبَاتِ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ﴾

«O, voi cei care credeți, nu interziceți lucrurile bune pe care Allah vi le-a îngăduit»

Până când Allah menționează ispășirea jurământului în aceste lucruri. [al-Mā'idah: 87-89].

[Jurămintele de acuzare reciprocă]

578. Dacă bărbatul își acuză soția de desfrânare, datorează pedeapsa acuzației, optzeci de lovituri de bici, cu excepția cazurilor când:

- Aduce dovada: patru martori drepecți, iar ei i se aplică pedeapsa.
- Sau depune jurămintele de li'ān și nu i se mai aplică pedeapsa acuzației.

579. Modul jurămintelor este cel menționat de Allah în Sūrat al-Nūr:

﴿وَالَّذِينَ يَرْمُونَ أَزْوَاجَهُمْ﴾

«Cei care își acuză soțiile»

Până la sfârșitul versetelor. [al-Nūr: 6-9]:

441 Aceeași regulă se aplică și când femeia pronunță zihār față de soțul ei, potrivit opiniei considerate corecte de șeic în al-Mukhtārāt al-jaliyyah, p. 109.

- 1) El depune cinci mărturii în Numele lui Allah că ea a săvârșit desfrânare, spunând la a cincea:

وَإِنْ لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ إِنْ كَانَ مِنَ الْكَاذِبِينَ

«Blestemul lui Allah să fie asupra lui dacă este dintre mincinoși.»

- 2) Apoi ea mărturisește de cinci ori în Numele lui Allah că el este dintre mincinoși, spunând la a cincea:

وَإِنْ غَضَبَ اللَّهُ عَلَيْهَا إِنْ كَانَ مِنَ الصَّادِقِينَ

«Mânia lui Allah să fie asupra ei dacă el este dintre cei sinceri.»

580. Dacă jurămintele sunt împlinite:

- Pedeapsa lui nu se mai aplică.
- Pedeapsa este îndepărtată de la ea.
- Se produce despărțirea și interdicția căsătoriei dintre ei pentru totdeauna.
- Și filiația copilului față de el este înlăturată, dacă a fost menționat în jurămintele.⁴⁴² Allah știe cel mai bine.

⁴⁴² Copilul este atribuit patului conjugal, exceptând două situații: li'ân-ul sau imposibilitatea ca el să provină din acel soț, de pildă dacă se naște viu la mai puțin de șase luni de la căsătorie ori după despărțire, la un interval despre care se știe că exclude paternitatea lui. Astfel a stabilit șeicul în Nūr al-bașā'ir, p. 54.

12 Cartea perioadelor de așteptare și a verificării lipsei sarcinii

581. ʿIddah este așteptarea femeii de care soțul s-a despărțit⁴⁴³ prin moarte sau repudiere.

582. Femeia despărțită prin moarte ține perioada de așteptare în orice situație:

- Dacă este însărcinată, perioada se încheie când naște tot ceea ce are în pânțe, potrivit cuvintelor lui Allah Preaînaltul:

﴿وَأُولَاتُ الْأَحْمَالِ أَجَلُهُنَّ أَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ﴾

«Termenul femeilor însărcinate este să nască.»

[al-Ṭalāq: 4].

Aceasta este general pentru despărțirea prin moarte sau în timpul vieții.

- Dacă nu este însărcinată, perioada este de patru luni și zece zile.

583. În timpul acestei perioade, femeia trebuie să țină dolii:

- Să lase podoabele, parfumul, bijuteriile și înfrumusețarea cu henna și altele asemenea.

443 Șeicul a explicat în al-Mukhtārāt al-jaliyyah, p. 110, că femeia cu care s-a avut raport conjugal în temeiul unei aparente de legalitate, femeia care a săvârșit zinā și cele asemenea lor nu respectă perioada de așteptare a unei căsătorii, ci verificarea lipsei sarcinii, asemenea sclavelor, printr-o singură menstruație.

- Să rămână în casa în care locuia când a murit soțul, fără să iasă decât pentru o nevoie, ziua, potrivit cuvintelor lui Allah Preaînaltul:

﴿الَّذِينَ يَتُوفُونَ مِنْكُمْ وَيُذِرُونَ أَزْوَاجًا يَتَرَبَّصْنَ
بِأَنْفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا﴾

«Cei dintre voi care mor și lasă soții, acestea să aștepte
patru luni și zece zile»

Până la sfârșitul versetului. [al-Baqarah: 234].

584. În privința femeii despărțite în timpul vieții soțului:

- Dacă o repudiază înainte de consumarea căsătoriei, nu are asupra ei perioadă de așteptare, potrivit cuvintelor lui Allah Preaînaltul:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ
طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ
عَدَّةٍ تَعْتَدُونَهَا﴾

«O, voi cei care credeți, când vă căsătoriți cu femei
credincioase, apoi le repudiați înainte să le atingeți, nu aveți
asupra lor nicio perioadă de așteptare pe care să le-o
numărați.»

[al-Aḥzāb: 49].

- Dacă a consumat căsătoria sau a rămas singur cu ea:
 - Dacă este însărcinată, perioada se încheie când naște, fie că timpul este scurt, fie lung.
 - Dacă nu este însărcinată:
 - Dacă are menstruație, perioada este de trei menstruații complete, potrivit cuvintelor lui Allah Preaînaltul:

﴿وَالْمُطَلَّقَاتُ يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ
ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ﴾

*«Femeile repudiate să aștepte trei
perioade.»*

[al-Baqarah: 228].

- Dacă nu are menstruație, precum minora, cea care nu a avut menstruație și cea ajunsă la menopauză, perioada este de trei luni, potrivit cuvintelor lui Allah Preaînaltul:

﴿وَاللَّائِي يَكْسُنُ مِنَ الْحَيْضِ مِنْ
نِسَائِكُمْ إِنْ ارْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَاثَةُ أَشْهُرٍ
وَاللَّائِي لَمْ يَحِضْنَ﴾

*«Cele dintre femeile voastre care nu mai
au nădejde de menstruație, dacă aveți
îndoieli, perioada lor de așteptare este de
trei luni; la fel și cele care nu au avut
menstruație.»*

[al-Ṭalāq: 4].

- Dacă avea menstruație și aceasta s-a oprit din cauza alăptării sau dintr-un motiv asemănător, așteaptă până revine, apoi numără perioada după ea.⁴⁴⁴
- Dacă s-a oprit fără să știe din ce cauză, așteaptă nouă luni, din prudență față de o posibilă sarcină, apoi ține trei luni de așteptare.
- Dacă după încheierea perioadei are îndoieli din cauza unor semne de sarcină, nu se căsătorește până când îndoiala nu dispare.

585. Soția celui dispărut așteaptă până când este declarat mort, potrivit aprecierii judecătorului, apoi ține perioada de așteptare.

586. Întreținerea este obligatorie numai:

- Pentru femeia aflată în perioada unei repudieri revocabile.
- Sau pentru cea de care soțul s-a despărțit în timpul vieții, fiind însărcinată.

Potrivit cuvintelor lui Allah Preaînaltul:

﴿وَإِنْ كُنَّ أُولَاتٍ حَمْلٍ فَأَنْفِقُوا عَلَيْهِنَّ حَتَّىٰ
يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ﴾

«Dacă sunt însărcinate, cheltuiți pentru ele până când nasc.»

[al-Ṭalāq: 6].

587. Istibrā' este așteptarea roabei cu care stăpânul avea relații.

588. După el, un soț sau alt stăpân nu are relații cu ea:

- Până când are o singură menstruație.

⁴⁴⁴ Dacă nu se presupune că menstruația va reveni, femeia așteaptă un an întreg: nouă luni pentru o eventuală sarcină și trei pentru perioada de așteptare. A susține că trebuie să aștepte până la menopauză îi provoacă un rău foarte mare, de felul celor pe care Legea nu le impune. Astfel a stabilit șeicul în al-Mukhtārāt al-jaliyyah, p. 110.

- Dacă nu are menstruație, verificarea se face printr-o lună.
- Sau prin naștere, dacă este însărcinată.

Capitol: Întreținerea soțiilor, rudelor și robilor și îngrijirea copilului

589. Omul datorează întreținerea, îmbrăcăminte și locuința soției potrivit cuviinței,⁴⁴⁵ după situația soțului, potrivit cuvintelor lui Allah Preaînaltul:

﴿لِيُنْفِقَ ذُو سَعَةٍ مِّن سَعَتِهِ وَمَن قَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ فليُنْفِقْ مِمَّا آتَاهُ اللَّهُ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا مَا آتَاهَا﴾

«Cel înstărit să cheltuiască din belșugul său, iar cel căruia i-a fost restrânsă înzestrarea să cheltuiască din ceea ce Allah i-a dat. Allah nu împovărează un suflet decât cu ceea ce i-a dat.»

[al-Ṭalāq: 7].

590. Este obligat la cele datorate dacă ea le cere.

În hadithul lui Jābir, relatat de Muslim:⁴⁴⁶

ولهن عليكم رزقهن وكسوتهن بالمعروف

«Ele au dreptul la hrană și îmbrăcăminte din partea voastră potrivit cuviinței.»

445 Șeicul a stabilit că opinia corectă este că întreținerea soției încetează numai în caz de nushūz. Întemnițarea ei, călătoria obligatorie ori o călătorie permisă făcută cu încuviințarea lui nu o anulează. El a spus: „Nu admitem că singurul temei al întreținerii este posibilitatea disponibilității conjugale.” A considerat corect, de asemenea, că femeia nu poate cere desfacerea căsătoriei din cauza sărăciei soțului decât dacă el a înșelat-o în această privință. Vezi al-Mukhtārāt al-jaliyyah, p. 112 și următoarele.

446 (1218).

591. Omului îi revin:

- Întreținerea ascendenților și descendenților săraci, dacă el este bogat.
- Și a celor de la care moștenește prin cotă stabilită sau ca moștenitor rezidual.⁴⁴⁷

592. În hadith se spune:

للمملوك طعامه وكسوته، ولا يكلف من العمل إلا ما يطيق

«Robul are dreptul la hrană și îmbrăcăminte și nu este pus la muncă decât atât cât poate.»

Relatat de Muslim.⁴⁴⁸

593. Dacă robul cere să se căsătorească, stăpânul trebuie să-l căsătorească.

594. Omul trebuie să-și hrănească și să-și adape animalele și să nu le pună la ceea ce le dăunează.

În hadith se spune:

كفى بالمرء إثماً أن يحبس عمن يملك قوته

«Îi este de ajuns omului ca păcat să rețină hrana celui a cărui întreținere o are în stăpânire.»

Relatat de Muslim.⁴⁴⁹

595. Haḍānah înseamnă păzirea copilului de ceea ce îi dăunează și îngrijirea intereselor sale.

596. Este obligatorie pentru cel care datorează întreținerea.

447 Dacă ruda nu este nici ascendent, nici descendent, obligația întreținerii presupune ca cel care întreține să aibă drept de moștenire de la cel întreținut. Nūr al-baṣā'ir, p. 54.

448 (1662).

449 (996).

597. Mama are însă mai mult drept asupra copilului său, băiat sau fată, dacă nu a împlinit șapte ani.

598. Când împlinește șapte ani:

- Dacă este băiat, poate alege între cei doi părinți și rămâne cu cel ales.
- Dacă este fată, rămâne la cel dintre mamă și tată care îi îngrijește interesele.

599. Copilul nu este lăsat în mâna cuiva care nu îl ocrotește și nu îl îndreaptă.⁴⁵⁰

450 Șeicul a spus în al-Mukhtārāt al-jaliyyah, p. 114: „În privința custodiei și a priorității unor femei față de altele, nu mi s-a clarificat o regulă de care sufletul să fie pe deplin mulțumit, în afară de luarea în considerare a interesului copilului; cel la care acesta se împlinește are prioritate. Corectă este, de asemenea, opinia susținută de Ibn al-Qayyim în al-Hady: persoana aflată în sclavie, păcătosul și femeia recăsătorită — mai ales dacă soțul ei este de acord — pot avea custodia, iar dreptul lor nu încetează, fiindcă nu există dovada care să-l anuleze.”

13 Cartea alimentelor

600. Alimentele sunt de două feluri: de origine animală și de altă origine:

- Cât despre cele care nu sunt de origine animală — cereale, fructe și altele —, toate sunt permise, în afară de cele dăunătoare, precum otrava și cele asemenea ei.

Toate băuturile sunt permise, exceptându-le pe cele care îmbată. Din acestea sunt interzise atât cantitățile mari, cât și cele mici, potrivit hadithului: *„Orice băutură îmbătătoare este interzisă. Cea din care un faraq îmbată este interzisă chiar și într-o cantitate cât încapă în palmă.”*⁴⁵¹

Dacă vinul se transformă în oțet, devine permis.

- Animalele sunt de două feluri:
 - ▶ Cele acvatice: toate vietățile mării sunt permise, vii sau moarte.

Allah Preaînaltul spune:

﴿أَحْلَلَّ لَكُم مَّا فِي الْبَحْرِ وَطَعَامَهُ﴾

«Vă sunt permise vânatul mării și hrana ei.»

[Al-Mā'idah: 96]

- ▶ În privința animalelor terestre, regula de bază este că sunt permise, exceptându-le pe cele asupra cărora Legiuitorul a stabilit o interdicție. Dintre acestea:

⁴⁵¹ Relatat de Aḥmad (6/71), Abū Dāwūd (3687), al-Tirmidhī (1867), care l-a apreciat drept ḥasan, Ibn al-Jārūd (861), al-Ṭaḥāwī (2/324) și al-Bayhaqī (8/296). Faraq este o măsură care cuprinde trei šā'uri sau șaisprezece raṭl-uri.

- Cele menționate în hadithul lui Ibn ‘Abbās: „Este interzis să mănânci orice animal de pradă cu colți.”⁴⁵²
- A interzis orice pasăre cu gheare de pradă. Relatat de Muslim.⁴⁵³
- A interzis carnea măgarilor domestici. Convenit asupra autenticității sale.⁴⁵⁴
- A interzis uciderea a patru vietăți: furnica, albina, pupăza și sfrânciocul. Relatat de Aḥmad și Abū Dāwūd.⁴⁵⁵
- Toate cele respingătoare sunt interzise, precum insectele și cele asemenea lor.
- Profetul ﷺ a interzis animalul care se hrănește cu necurătenii și laptele lui,⁴⁵⁶ până când este ținut separat și hrănit cu hrană curată timp de trei zile.⁴⁵⁷

452 Relatat de Muslim (1933).

453 (1934).

454 Relatat de al-Bukhārī (9/653) și Muslim (1941).

455 Relatat de Aḥmad (1/332), al-Dārimī (2/88), Abū Dāwūd (5267) și Ibn Mājah (3224). Ibn Ḥibbān l-a declarat autentic. Ibn Daqīq al-‘Īd a spus: „Abū Dāwūd l-a relatat prin transmițători ai colecției autentice.”

456 Relatat de Abū Dāwūd (3785 și 3787) și al-Tirmidhī (1824), de la Ibn ‘Umar. Îl susține hadithul lui Ibn ‘Abbās relatat de Abū Dāwūd (3786), al-Nasā’ī (7/240) și al-Tirmidhī (1826), care l-a declarat autentic. Ibn Daqīq al-‘Īd l-a declarat autentic, după cum a transmis al-Ḥāfiẓ în al-Talkhīṣ al-ḥabir; la fel a făcut al-Albānī în al-Irwā’ (2503). Jallālah este animalul care caută necurătenii și mănâncă bălegar și excremente.

457 Juriștii sunt de acord că interdicția consumării cărnii unui animal jallālah încetează dacă este ținut separat și hrănit cu nutreț curat; ei diferă în privința duratei. Șāfi’iții spun: cămila, patruzeci de zile; vaca, treizeci; oaia, șapte; găina, trei. De la Aḥmad există două relatări: potrivit primeia, trei zile, fie că este pasăre, fie patruped, invocându-se practica lui Ibn ‘Umar; potrivit celeilalte, cămila și vaca sunt ținute patruzeci de zile. Acest interval a fost relatat de la Ibn ‘Amr atât ca afirmație a sa, cât și atribuit Profetului.

Capitol despre sacrificarea rituală și vânătoare

601. Animalele permise nu devin licite pentru consum fără sacrificare rituală, în afară de pești și lăcuste.

602. Condițiile sacrificării rituale sunt:

- Cel care sacrifică să fie musulman ori dintre Oamenii Cărții.
- Să folosească un instrument ascuțit.⁴⁵⁸
- Să facă sângele să curgă.
- Să taie traheea și esofagul.⁴⁵⁹
- Să rostească numele lui Allah asupra animalului.

603. Aceleași condiții se aplică vânătorii, însă vânatul devine permis prin rănirea lui în orice parte a corpului.

604. Este asemenea vânatului și animalul care fuge și nu poate fi prins pentru a fi sacrificat.⁴⁶⁰

605. Rāfi' ibn Khadij a relatat de la Profet: „Mâncați din ceea ce a fost ucis cu un instrument care face sângele să curgă și asupra căruia s-a rostit numele lui Allah, exceptând dintele și unghia. Dintele este os, iar unghia este cuțitul abisinienilor.” Convenit asupra autenticității sale.⁴⁶¹

606. Este permis vânatul prins de un câine dresat: acesta pornește când este trimis, se oprește când este oprit și, când prinde vânatul, nu mănâncă din el. Stăpânul rostește numele lui Allah asupra lui când îl trimite.

607. 'Adī ibn Hātim a relatat: Trimisul lui Allah ﷻ a spus: „Când îți trimiți câinele dresat, rostește numele lui Allah asupra lui.

458 Altul decât dintele și unghia.

459 Hūlqūm este calea aerului, iar marī' este calea hranei și băuturii.

460 Dacă animalul fuge și nu poate fi prins, devine asemenea vânatului. Sacrificarea lui constă în a-l lovi cu un proiectil, rostind numele lui Allah, ori în a-l răni în orice parte a corpului. Dacă este găsit mort după lovire, este permis; dacă este găsit cu viață stabilă, trebuie sacrificat ritual. Astfel a stabilit șeicul în Nūr al-baṣā'ir, p. 58.

461 Relatat de al-Bukhārī (5/131) și Muslim (1968).

- Dacă prinde vânatul pentru tine și îl găsești viu, sacrifică-l.
- Dacă îl găsești ucis de câine, iar acesta nu a mâncat din el, mănâncă-l.
- Dacă găsești lângă câinele tău un alt câine și vânatul este ucis, nu mânca, fiindcă nu știi care dintre ei l-a ucis.
- Când tragi săgeata, rostește numele lui Allah asupra ei.
- Dacă vânatul dispare dinaintea ta o zi, apoi nu găsești pe el decât urma săgeții tale, mănâncă-l dacă vrei.
- Dacă îl găsești înecat în apă, nu mânca.” Convenit asupra autenticității sale.⁴⁶²

608. În hadith se spune: „Allah a prescris buna purtare în toate. Când ucideți, faceți-o în cel mai bun mod, iar când sacrificați, sacrificați în cel mai bun mod. Fiecare să-și ascută lama și să cruțe animalul de suferință.” Relatat de Muslim.⁴⁶³

609. El ﷺ a spus: „Sacrificarea mamei este și sacrificarea fătului ei.” Relatat de Aḥmad.⁴⁶⁴

Capitol despre jurăminte și legăminte

610. Un jurământ nu se încheie decât pe Allah, pe unul dintre numele Sale ori pe una dintre însușirile Sale.⁴⁶⁵

462 Relatat de al-Bukhārī (1/279) și Muslim (1929).

463 Relatat de Muslim (1955).

464 Relatat de Aḥmad (3/31, 53), Abū Dāwūd (2826, 2827), al-Tirmidhī (1476), care l-a declarat autentic, al-Dārimī (2/84), al-Dāraquṭnī (540), al-Ḥākim (4/114), care a spus: „Autentic potrivit criteriului lui Muslim”, și al-Bayhaqī (9/334). Ibn Daqīq al-‘Id l-a declarat autentic, iar al-Mundhirī l-a apreciat drept ḥasan.

465 Șeicul a spus în Risālat al-qawā’id wa-l-furūq, p. 131: „Dintre distincțiile corecte face parte cea dintre jurământ și legământ. Jurământul urmărește îndemnarea, împiedicarea, confirmarea ori negarea și poate fi dezlegat prin ispășire. Legământul înseamnă că omul își impune un act de ascultare, fie necondiționat, fie condiționat de dobândirea unui bine sau de înlăturarea unui rău. Împlinirea acestuia este obligatorie, iar ispășirea nu o înlocuiește: acesta este legământul de evlavie. Celelalte categorii de legăminte urmează regulile jurământului.”

611. A jura pe altcineva decât Allah este shirk; un asemenea jurământ nu se încheie în mod valabil.

612. Jurământul care atrage ispășirea trebuie să privească o faptă viitoare.

613. Dacă privește ceva trecut, iar omul minte cu bună știință, acesta este jurământul mincinos cufundător [al-yamīn al-ghamūs].⁴⁶⁶

614. Dacă omul credea că spune adevărul, jurământul este unul neintenționat. Tot astfel sunt vorbele „Nu, pe Allah!” și „Ba da, pe Allah!” rostite în cursul unei conversații.

615. Când omul își încalcă jurământul, făcând ceea ce a jurat să nu facă ori nefăcând ceea ce a jurat să facă, îi revine ispășirea:

- 1) Să elibereze un sclav, să hrănească zece sărmani⁴⁶⁷ sau să le dea îmbrăcăminte.
- 2) Dacă nu are posibilitatea, să postească trei zile.⁴⁶⁸

616. ‘Abd al-Raḥmān ibn Samurah a relatat: Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „Când faci un jurământ și vezi că altceva este mai bun, ispășește-ți jurământul și fă ceea ce este mai bun.” Convenit asupra autenticității sale.⁴⁶⁹

466 Se numește ghamūs deoarece îl cufundă pe cel care îl face în păcat, apoi în Foc.

467 Șeicul a spus în al-Mukhtārāt al-jaliyyah, p. 124: „În toate ispășirile, opinia corectă este că ajunge hrănirea sărmanilor [de pildă, oferindu-le prânzul ori cina]; nu este obligatoriu ca hrana să le fie dată în proprietate, după cum arată sensul aparent al Cărții și al Sunnei.” Șeicul a stabilit și că, dacă omul jură asupra unor lucruri diferite — „Pe Allah, nu voi mânca! Pe Allah, nu voi bea!” — și încalcă jurămintele, datorează câte o ispășire pentru fiecare faptă, indiferent dacă a ispășit deja unul dintre ele sau nu. A stabilit, de asemenea, la p. 109, că acela care săvârșește lucrul vizat de jurământ din uitare ori necunoaștere nu își încalcă jurământul, fie că acesta privește divorțul, eliberarea unui sclav ori altceva.

468 Omul poate alege să împlinească ispășirea înainte de încălcarea jurământului ori după aceasta. Nūr al-baṣā’ir, p. 59.

469 Relatat de al-Bukhārī (13/123) și Muslim (1652).

617. În hadith se spune: „Cel care face un jurământ și spune

من حلف على يمين، فقال: إن شاء الله؛ فلا حنث عليه

«Dacă Allah voiește»

nu îl încalcă.” Relatat de cei cinci.⁴⁷⁰⁴⁷¹

618. Pentru înțelegerea jurămintelor se ține seama de:

- 1) Intenția celui care jură.
- 2) Apoi de cauza care a provocat jurământul.
- 3) Apoi de formularea care indică intenția și voința.

619. Sunt exceptate litigiile. În hadith se spune: „Jurământul se înțelege potrivit intenției celui care îl cere.” Relatat de Muslim.⁴⁷²

[Legămintele]

620. Asumarea unui legământ este dezaprobată. Profetul ﷺ a interzis legămintele și a spus: „Ele nu aduc binele, ci doar fac să se scoată ceva de la cel zgârcit.” Convenit asupra autenticității sale.⁴⁷³

621. Dacă omul își asumă un legământ pentru o faptă de bine, împlinirea lui devine obligatorie, potrivit cuvintelor lui ﷺ: „Cel care face legământ să asculte de Allah să-I dea ascultare; cel care

470 Relatat de Aḥmad (2/10), al-Dārimī (2/158), Abū Dāwūd (3261), al-Tirmidhī (1531), care l-a apreciat drept ḥasan, al-Nasā'ī (7/25), Ibn Mājah (2105), Ibn Ḥibbān (Mawārid, 1183) și al-Ḥākim (4/303), care l-a declarat autentic. Ibn Daqīq al-ʿĪd l-a declarat, de asemenea, autentic.

471 Sensul este că acela care spune „Dacă Allah voiește” în jurământ nu și-l încalcă dacă nu îndeplinește ceea ce a jurat. Învățații au menționat trei condiții: Prima: să intenționeze condiționarea lucrului jurat de voința lui Allah Preaînaltul, nu să rostească formula doar pentru binecuvântare ori dintr-o scăpare a limbii, fără intenție. A doua: excepția să fie legată de jurământ, fie în rostire, fie potrivit regulilor aplicabile. A treia: să o exprime prin cuvinte rostite; simpla excepție făcută în inimă nu este suficientă. Adaptat din Tawḍīḥ al-aḥkām de al-Bassām (6/87).

472 (1653).

473 Relatat de al-Bukhārī (11/575) și Muslim (1639).

face legământ să nu-L asculte să nu săvârșească neascultarea.”
 Convenit asupra autenticității sale.⁴⁷⁴

622. Dacă legământul privește un lucru permis, are natura unui jurământ — precum legământul făcut din încăpățănare și mânie — ori privește o faptă de neascultare:

- Împlinirea lui nu este obligatorie.
- Dacă nu este împlinit, se datorează ispășirea unui jurământ.⁴⁷⁵
- Împlinirea unui legământ de neascultare este interzisă.

474 Relatat de al-Bukhārī (11/581). Nu l-am găsit în Muslim.

475 Șeicul a spus în al-Mukhtārāt al-jaliyyah, p. 125: „Cealaltă relatare de la Aḥmad, potrivit căreia legământul privitor la un lucru permis ori interzis nu se încheie și nu atrage ispășire — în acord cu majoritatea învățaților —, este mai puternică decât opinia cunoscută a școlii. Lipsește dovada încheierii sale, iar în hadithul autentic «Cel care face legământ să nu-L asculte pe Allah să nu săvârșească neascultarea» nu se poruncește ispășirea. Nu este permisă amânarea explicației dincolo de momentul în care ea este necesară. Legământul privitor la un lucru permis seamănă mai degrabă cu jurământul neintenționat.”

14 Cartea infracțiunilor împotriva persoanei

623. Uciderea fără drept este de trei feluri:

Primul: omorul intenționat și nelegiuit, adică omul urmărește să-l atace pe altul într-un mod care, de regulă, provoacă moartea.

În acest caz, titularul dreptului poate alege între aplicarea talionului și prețul sângelui,⁴⁷⁶ potrivit cuvintelor lui ﷺ: „*Cel căruia i-a fost ucisă o rudă are de ales între două lucruri: fie cere uciderea, fie primește răscumpărarea.*” Convenit asupra autenticității sale.⁴⁷⁷

Al doilea: uciderea în urma unei agresiuni intenționate săvârșite cu un mijloc care, de regulă, nu ucide.

Al treilea: uciderea din greșeală, adică vătămarea se produce fără intenție, fie prin acțiune directă, fie prin provocarea unei cauze.

624. În acest din urmă caz nu se aplică talionul, ci:

- Ispășirea este suportată din averea ucigașului.
- Prețul sângelui revine rudelor sale agnatice [‘āqilah], adică tuturor rudelor sale pe linie masculină, apropiate și îndepărtate. Se repartizează între ele potrivit situației fiecăreia și se eșalonează pe trei ani; în fiecare an suportă o treime.

476 Șeicul a susținut că făptuitorului i se face ceea ce a făcut el, după cum Profetul ﷺ a zdrobit capul evreului care zdrobise capul unei fete între două pietre. Al-Mukhtārāt al-jaliyyah, p. 115.

477 Relatat de al-Bukhārī (2/205) și Muslim (1355).

625. Despăgubirile pentru pierderea vieții și pentru alte vătămări au fost detaliate în hadithul lui ‘Amr ibn Ḥazm: Profetul ﷺ le-a trimis locuitorilor Yemenului o scrisoare în care se spune:

- „Cel care ucide fără temeii un credincios,⁴⁷⁸ iar fapta este dovedită, este supus talionului, exceptând cazul în care rudele celui ucis acceptă altceva.
- Pentru o viață se datorează un preț al sângelui de o sută de cămile.⁴⁷⁹
- Pentru nasul tăiat în întregime se datorează prețul integral al sângelui.
- Pentru limbă, prețul integral al sângelui.
- Pentru ambele buze, prețul integral al sângelui.
- Pentru organul genital masculin, prețul integral al sângelui.
- Pentru ambele testicule, prețul integral al sângelui.
- Pentru coloana vertebrală, prețul integral al sângelui.⁴⁸⁰
- Pentru ambii ochi, prețul integral al sângelui.
- Pentru un singur picior, jumătate din prețul sângelui.
- Pentru o rană care ajunge la membrana ce învelește creierul [ma’mūmah],⁴⁸¹ o treime din prețul sângelui.

478 Adică l-a ucis fără ca acesta să fi săvârșit vreo faptă ori vină care să justifice uciderea.

479 Șeicul a stabilit în al-Mukhtārāt al-jaliyyah, p. 116, că baza prețului sângelui este cămila, iar celelalte forme de plată sunt înlocuitori ai acesteia; apoi a adus dovezile.

480 În privința coloanei vertebrale: dacă spatele este fracturat și omul rămâne cocoșat, se datorează prețul integral al sângelui. S-a spus și că se referă la lovirea coloanei până la pierderea capacității de a avea raporturi conjugale. Vezi al-Nihāyah. Șeicul a spus: „Pentru fiecare funcție — auzul, vederea, mirosul, gustul, pipăitul, capacitatea de a mânca, de a apuca, de a merge, de a avea relații conjugale și altele —, dacă vătămarea o înlătură, se datorează un preț integral al sângelui. Dacă o singură vătămare înlătură mai multe funcții, pentru fiecare dintre ele se datorează un preț integral.” Nūr al-baṣā’ir, p. 56.

481 Ma’mūmah este rana care străpunge pielea până la membrana ce învelește creierul.

- Pentru o rană care pătrunde într-o cavitate a corpului [jā'ifah],⁴⁸² o treime din prețul sângelui.
- Pentru o rană care dislocă oase [munaqqilah],⁴⁸³ cincisprezece cămile.
- Pentru fiecare deget de la mână sau de la picior, zece cămile.
- Pentru un dinte, cinci cămile.
- Pentru o rană care descoperă osul [mūḍiḥah],⁴⁸⁴ cinci cămile.
- Bărbatul este supus talionului pentru uciderea unei femei.
- Cei care plătesc în aur datorează o mie de dinari.” Relatat de Abū Dāwūd.⁴⁸⁵

626. Pentru obligativitatea talionului se cer următoarele:

- Ucigașul să fie o persoană responsabilă din punct de vedere religios.

482 Jā'ifah este rana care pătrunde în interiorul unei cavități a corpului, în abdomen sau în altă parte.

483 Munaqqilah este rana capului care descoperă osul, îl sfărâmă și îi dislocă fragmentele.

484 Mūḍiḥah este rana care descoperă osul capului și lasă să se vadă albul lui fără să-l fractureze; termenul privește numai capul și fața.

485 Relatat de Abū Dāwūd în al-Marāsīl (255), care a spus că lanțul nu este autentic; de al-Nasā'ī în al-Kubrā (4/245) și al-Hākim (1/395). Ibn Ḥazm l-a declarat autentic în al-Muḥallā (6/34). L-au relatat și al-Bayhaqī (4/89), al-Dārimī (2/247), Ibn Ḥibbān (14/501) și alții. Autenticitatea lui este disputată: unii l-au slăbit, alții l-au autenticat, iar dezacordul este cunoscut. Ibn 'Abd al-Barr a spus în al-Tamhīd (17/338): „Aceasta este o scrisoare vestită între cunoscătorii biografiei și atât de bine cunoscută învâțaților încât această cunoaștere ține locul lanțului de transmitere; ea se apropie de transmiterea multiplă, deoarece oamenii au primit-o și au recunoscut-o.” Al-'Uqaylī a spus: „Hadith stabilit.” Ibn Ḥajar a spus în al-Talkhīṣ: „Un grup de imami au declarat acest hadith autentic, nu datorită lanțului său, ci datorită răspândirii lui.” Ibn Kathīr a spus în Tuḥfat al-ṭālib, p. 231: „Imamii și autorii s-au sprijinit în cărțile lor pe această scrisoare a familiei lui 'Amr ibn Ḥazm. Este o copie moștenită între ei, asemănătoare copiei lui 'Amr ibn Shu'ayb de la tatăl său, de la bunicul său.” Apropiată este și afirmația lui al-Zayla'ī în Naṣb al-rāyah (2/342). Pentru detalii, vezi Ṣaḥā'if al-ṣaḥābah de al-Ṣuwayyān, pp. 92–132.

- Cel ucis să aibă viața ocrotită și să fie egal cu făptuitorul în privința apartenenței la Islam și a stării de sclavie sau libertate. Astfel, musulmanul nu este ucis pentru un necredincios, nici omul liber pentru un sclav.
- Ucigașul să nu fie părintele celui ucis; niciunul dintre părinți nu este supus talionului pentru copilul său.
- Titularii dreptului care sunt responsabili din punct de vedere religios trebuie să fie de acord.
- Aplicarea talionului să poată avea loc fără depășirea limitei.

627. Un grup poate fi supus talionului pentru uciderea unui singur om.

628. Pentru fiecare mădular se aplică talionul asupra mădularului corespunzător, dacă acest lucru este posibil fără depășirea limitei,⁴⁸⁶

potrivit cuvintelor lui Allah Preaînaltul:

﴿وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيهَا أَنَّ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ﴾

«Le-am prescris în ea: viață pentru viață...»
până la sfârșitul versetului [Al-Mā'idah: 45].

629. Prețul sângelui pentru o femeie este jumătate din cel pentru un bărbat, în afară de despăgubirile mai mici de o treime din prețul sângelui, unde sunt egali.

⁴⁸⁶ Șeicul a spus: „Vătămarea membrilor urmează regula uciderii în privința obligativității talionului pentru agresiunea intenționată și a absenței lui în celelalte cazuri. Totuși, talionul cere egalitatea membrului și a locului. De asemenea, se aplică talionul pentru rănilor care se opresc la o limită ori la o articulație, fiind posibilă egalitatea; altfel, nu se aplică.” Nūr al-bașā'ir, p. 55.

15 Cartea pedepselor legale determinate

630. Pedeapsa legală determinată nu se aplică decât unei persoane responsabile religios, supuse normelor Legii și care cunoaște interdicția.

631. Nu o aplică decât conducătorul ori împuternicitul său, exceptând stăpânul, care poate aplica sclavului său numai pedeapsa prin biciuire.

632. Pedeapsa prin biciuire a sclavului este jumătate din cea a omului liber.

[Pedeapsa pentru zină]

633. Pedeapsa pentru zină — actul sexual nelegiuit, vaginal sau anal — este următoarea:

- Dacă făptuitorul este muḥṣan, adică a fost căsătorit și a întreținut relații cu soția sa pe când amândoi erau liberi și responsabili religios, este lapidat până la moarte.
- Dacă nu este muḥṣan, primește o sută de lovituri de bici și este exilat din ținutul său pentru un an.

634. Acestea presupun însă ca el să recunoască fapta de patru ori sau să depună mărturie împotriva sa patru martori drepecți, care să o descrie explicit.⁴⁸⁷

487 Șeicul a stabilit în al-Mukhtārāt al-jaliyyah, p. 118, că nu este obligatoriu ca cei patru martori ai faptei de zină să vină la aceeași ședință. Dacă vin la ședințe diferite, mărturia lor nu este respinsă. La fel dacă doi mărturisesc că raportul a avut loc într-o casă ori într-o zi, iar ceilalți doi indică altă zi ori altă casă.

Allah Preaînaltul spune:

﴿الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا مِئَةَ جَلْدَةٍ﴾

«Pe femeia și pe bărbatul care săvârșesc zinā, biciuiți-i pe fiecare cu o sută de lovituri...»

[Al-Nūr: 2].

‘Ubādah ibn al-Şāmit a relatat de la Profet: „*Luați de la mine, luați de la mine! Allah le-a rânduit o cale: pentru cei necăsătoriți, o sută de lovituri și un an de exil; pentru cei care au fost căsătoriți, o sută de lovituri și lapidarea.*” Relatat de Muslim.⁴⁸⁸

Ultima dintre cele două dispoziții s-a limitat la lapidarea celui muḥṣan, după cum arată întâmplările cu Mā‘iz și cu femeia din Ghāmid.⁴⁸⁹

[Pedepsa pentru acuzația de zinā]

635. Cel care acuză de zinā o persoană muḥṣan sau depune mărturie împotriva ei în această privință, fără ca numărul cerut de martori să fie complet, primește optzeci de lovituri de bici.⁴⁹⁰

636. Acuzarea unei persoane care nu este muḥṣan atrage o pedeapsă discreționară.

637. Aici, muḥṣan este omul liber, ajuns la maturitate, musulman, sănătos mintal și cast.

[Pedepsa discreționară]

638. Pedepsa discreționară este obligatorie pentru orice neascultare pentru care nu există nici pedeapsă legală determinată, nici ispășire.⁴⁹¹

488 Relatat de Muslim (1690).

489 Adică nu a cumulat lapidarea cu cele o sută de lovituri, așa cum apărea în hadithul lui ‘Ubādah.

490 Şeicul a stabilit în al-Mukhtārāt al-jaliyyah, p. 119, că pedeapsa pentru acuzația de zinā este un drept al lui Allah Preaînaltul și nu încetează prin iertarea celui acuzat.

491 Şeicul a stabilit în al-Mukhtārāt, p. 119, că pedeapsa discreționară poate depăși zece lovituri. Cuvintele Profetului ﷺ „Nimeni să nu primească mai

[Pedeapsa pentru furt]

639. Celui care fură un sfert de dinar de aur ori bunuri de valoare echivalentă, din locul lor de păstrare, i se taie mâna dreaptă de la încheietura palmei, iar rana este cauterizată.⁴⁹²

640. Dacă recidivează, i se taie piciorul stâng de la încheietura gleznei, iar rana este cauterizată.

641. Dacă recidivează din nou, este întemnițat.

642. Nu i se taie mai mult de o mână și un picior.

Allah Preaînaltul spune:

﴿وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا﴾

«Hoțului și hoăței tăiați-le mâinile...»

[Al-Mā'idah: 38].

‘Ā’ishah, Allah să fie mulțumit de ea, a relatat de la Profet: „Mâna hoțului nu se taie decât pentru un sfert de dinar sau mai mult.” Convenit asupra autenticității sale.⁴⁹³

643. În hadith se spune: „Nu se taie mâna pentru fructe și nici pentru miezul palmierului.” Relatat de autorii Sunan-urilor.⁴⁹⁴

mult de zece lovituri decât pentru una dintre limitele lui Allah” înseamnă: pentru o faptă de neascultare. Limita de zece privește disciplinarea copilului, a soției, a slujitorului și a celor asemenea lor pentru ceva care nu este o faptă de neascultare.

492 Ḥasm înseamnă introducerea locului amputării sau piciorului, pentru furt și situații asemănătoare, în ulei ori grăsime clocotită sau cauterizarea cu fier încins, pentru închiderea vaselor și oprirea sângelui.

493 Relatat de al-Bukhārī (12/96) și Muslim (1684).

494 Relatat de Mālik în al-Muwatta’ (32), al-Shāfi’i în al-Musnad (275), Aḥmad (3/463), al-Dārimī (2/174), Abū Dāwūd (4388), al-Tirmidhī (1449), al-Nasā’i (8/87), Ibn Mājah (2593), Ibn Ḥibbān (Mawārid, 1505) și al-Bayhaqī (8/263). Al-Ḥāfiẓ a spus în al-Talkhīṣ (4/73): „Al-Ṭaḥāwī a spus: învățații au primit textul acestui hadith cu acceptare.” Thamar sunt fructele încă atârinate de palmier, înainte de recoltare. Kathar este miezul moale din interiorul palmierului. Nu se aplică amputarea deoarece una dintre condițiile sale este ca bunul să fi fost păstrat într-un loc ocrotit, ceea ce nu este cazul fructelor și miezului. Potrivit celor trei imami, se datorează o singură contravaloare;

[Pedeapsa pentru tâlhărie]

644. Allah Preaînaltul spune despre tâlhari:

﴿إِنَّمَا جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا أَنْ يُقَتَّلُوا أَوْ يُصَلَّبُوا أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ مِنْ خِلَافٍ أَوْ يُنْفَوْا مِنَ الْأَرْضِ﴾

«Răsplata celor care poartă război împotriva lui Allah și a Trimisului Său și răspândesc stricăciunea pe pământ este să fie uciși, răstigniți, să li se taie mâinile și picioarele în părți opuse ori să fie alungați din țară...»

până la sfârșitul versetului [Al-Mā'idah: 33].

645. Aceștia sunt cei care îi atacă pe oameni și le taie calea prin jaf ori omor.

- Cel care a ucis și a luat avere este ucis și răstignit.
- Pentru cel care a ucis, uciderea devine obligatorie.
- Celui care a luat avere i se taie mâna dreaptă și piciorul stâng.
- Cel care i-a înspăimântat pe oameni este alungat din țară.⁴⁹⁵

[Rebelii]

646. Cel care se ridică împotriva conducătorului pentru a-l înlătura din funcție este un rebel.

potrivit lui Aḥmad, se datorează dublul, datorită hadithului lui Rāfi' ibn Khadij. În școală există dezacord dacă dublarea este proprie fructelor și miezului ori privește orice bun furat dintr-un loc neocrotit. Șeicul al-Sa'di a susținut caracterul general. Al-Mukhtārāt al-jaliyyah, p. 120.

495 Șeicul a stabilit în al-Mukhtārāt al-jaliyyah, p. 120, că, dacă tâlharii provoacă o vătămare care impune talionul asupra unui membru, aplicarea lui este obligatorie.

647. Conducătorul trebuie să poarte corespondență cu rebelii, să înlăture lucrurile nepermise pe care ei i le reproșează și să le lămurească neînțelegerile.

648. Dacă încetează, îi lasă în pace; dacă nu, îi combate, atunci când ei luptă.

649. Supușii săi trebuie să-l ajute în lupta împotriva lor.

650. Dacă apărarea impune uciderea lor sau distrugerea bunurilor lor, cel care se apără nu datorează nimic.

651. Dacă apărătorul este ucis, este martir.

652. Cel care fuge nu este urmărit, rănitului nu i se dă lovitura de grație, averea lor nu este luată drept pradă, iar copiii lor nu sunt luați captivi.

653. Niciuna dintre cele două părți nu răspunde pentru viețile și bunurile distruse în timpul luptei.

Capitol despre dispozițiile privitoare la apostat

654. Apostatul este cel care părăsește religia Islamului pentru necredință printr-o faptă, vorbă, credință ori îndoială.

655. Învățații, Allah să aibă milă de ei, au explicat în amănunt lucrurile prin care omul iese din Islam. Toate se întorc la negarea celor aduse de Trimisul ﷺ ori a unei părți dintre ele, fără ca negarea acelei părți să se întemeieze pe o interpretare.

656. Celui care apostaziază i se cere să se căiască timp de trei zile. Dacă revine, este lăsat în pace; dacă nu, este ucis cu sabia.

16 Cartea judecății, a cererilor în justiție, a probelor și a felurilor de mărturie

657. Oamenii au nevoie de judecată; de aceea, ea este o obligație colectivă.

658. Conducătorul trebuie să numească un număr suficient de judecători care cunosc judecata prin cunoașterea normelor Legii și a aplicării lor la situațiile ce se ivesc între oameni.

659. El trebuie să-i numească, în ordinea meritelor, pe cei mai potriviți potrivit însușirilor cerute judecătorului.

660. Judecata devine obligație individuală pentru cel competent, dacă nu se găsește altul și dacă nu îl împiedică de la ceva mai important.

661. Profetul ﷺ a spus: „Dovada îi revine reclamantului, iar jurământul celui care neagă.”⁴⁹⁶

662. El a spus: „Eu judec numai potrivit celor pe care le aud.”⁴⁹⁷

496 Relatat de al-Tirmidhī (1341), de la ‘Abd Allāh ibn ‘Amr, printr-un lanț slab, după cum a spus al-Ḥāfiẓ în al-Talkhīṣ. Al-Bayhaqī (10/252) l-a relatat de la Ibn ‘Abbās; al-Nawawī, în al-Arba‘īn, și al-Ḥāfiẓ, în al-Fath, au apreciat lanțul acestuia drept ḥasan. Formularea convenită ca autentică este: „Dar jurământul îi revine pârâtului”, relatată de al-Bukhārī (8/213) și Muslim (1711).

497 Al-Bukhārī (13/157) și Muslim (1713). Șeicul a spus: „Judecătorul nu hotărăște pe baza propriei cunoașteri decât în chestiunile recunoscute de una dintre părți ori care îi devin clare în ședința de judecată.” Nūr al-baṣā’ir, p. 61.

663. Cel care pretinde avere ori ceva asemănător trebuie să aducă dovada:

- Fie doi martori drepecți.
- Fie un bărbat și două femei.⁴⁹⁸
- Fie un bărbat împreună cu jurământul reclamantului.

Allah Preaînaltul spune:

﴿وَاسْتَشْهِدُوا شَهِيدَيْنِ مِنْ رِجَالِكُمْ فَإِنْ لَمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ
فَرَجُلٌ وَامْرَأَتَانِ مِمَّنْ تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَاءِ﴾

«Luați drept martori doi dintre bărbații voștri; dacă nu sunt doi bărbați, atunci un bărbat și două femei dintre martorii pe care îi acceptați.»

[Al-Baqarah: 282]

Profetul ﷺ a judecat pe baza unui martor împreună cu un jurământ. Hadithul este autentic.⁴⁹⁹

664. Dacă reclamantul nu are dovadă, pârâtul depune jurământ și este eliberat de pretenție.

665. Dacă refuză să jure, se pronunță o hotărâre împotriva lui pe baza refuzului ori jurământul este deferit reclamantului. Dacă acesta jură, după refuzul pârâtului, primește ceea ce a pretins.

666. Dintre probe face parte și indiciul care arată că una dintre cele două părți spune adevărul:

- De pildă, bunul în litigiu se află în posesia uneia dintre ele; îi revine acesteia dacă depune jurământ.
- Sau doi oameni revendică un bun care nu este potrivit decât pentru unul dintre ei, precum disputa unui tâmplar și a altuia asemenea lui asupra uneltelor tâmplăriei sale

498 Șeicul a spus în al-Mukhtârât al-jaliyyah, p. 127: „Mulți dintre înaintași au susținut că mărturia a două femei ține locul celei a unui bărbat în orice chestiune, chiar și în talion, căsătorie, divorț, descendență și pedepse legale determinate... Această opinie este cea cerută de dovadă și de raționament.”

499 Relatat de Muslim (1712).

ori a unui fierar și a altuia asemenea lui asupra uneltelor de fierărie și alte cazuri asemănătoare.

667. Asumarea mărturiei cu privire la drepturile oamenilor este o obligație colectivă.

668. Depunerea ei este o obligație individuală.

669. Martorul trebuie să fie drept atât în aparență, cât și în realitate.

670. Omul drept este cel pe care oamenii îl acceptă, potrivit cuvintelor lui Allah Preainaltul:

﴿مَنْ تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَاءِ﴾

«dintre martorii pe care îi acceptați»

[Al-Baqarah: 282].

671. Nu îi este îngăduit să mărturisească decât despre ceea ce cunoaște:

- Prin vedere.
- Prin auzirea celui împotriva căruia depune mărturie.
- Ori printr-o informație atât de răspândită încât aduce cunoaștere, în chestiuni pentru care este necesară, precum descendența și cele asemenea ei.

Profetul ﷺ i-a spus unui om: „*Vezi soarele?*” El a răspuns: „*Da.*” A spus: „*Despre ceva la fel de limpede depune mărturie; altfel, abține-te.*” Relatat de Ibn ‘Adi.⁵⁰⁰

672. Printre impedimentele mărturiei se află suspiciunea de părtinire: mărturia părinților în folosul copiilor și invers, a unui

500 Relatat de Ibn ‘Adi în al-Kāmil (2/361), al-‘Uqaylî în al-Ḍu‘afā’ (380) și al-Ḥākim (4/98), care l-a declarat autentic. Al-Dhahabî a respins însă aprecierea: „Spun: este foarte slab. Despre ‘Amr ibn Mālik al-Baṣrî, Ibn ‘Adi a spus că fura hadithuri, iar Ibn Masmūl a fost slăbit de mai mulți.” Al-Bayhaqî l-a relatat (10/156) și a spus: „Al-Ḥumaydî l-a criticat pe Ibn Masmūl, iar hadithul nu a fost relatat pe o cale pe care să se poată conta.” Al-Hāfiẓ a spus în al-Talkhīṣ (4/218): „În lanțul său se află Muḥammad ibn Sulaymān ibn Masmūl, care este slab.” În Bulūgh al-marām a spus: „Printr-un lanț slab; al-Ḥākim l-a declarat autentic și a greșit.”

soț în folosul celui alt și a dușmanului împotriva dușmanului său.⁵⁰¹

În hadith se spune: „Nu este acceptată mărturia unui bărbat sau a unei femei care trădează, nici a celui care poartă dușmănie⁵⁰² împotriva fratelui său. Nu este acceptată nici mărturia celui întreținut de o familie⁵⁰³ în folosul membrilor acelei familii.” Relatat de Aḥmad și Abū Dāwūd.⁵⁰⁴

673. În hadith se spune: „Cel care face un jurământ mincinos pentru a lua prin el averea unui musulman Îl va întâlni pe Allah mâniat pe el.” Convenit asupra autenticității sale.⁵⁰⁵

Capitol despre împărțirea bunurilor comune

674. Aceasta este de două feluri:

- Împărțirea obligatorie, care nu aduce prejudicii și nu necesită o plată compensatorie, precum în cazul bunurilor fungibile, al caselor mari și al proprietăților întinse.
- Împărțirea prin acord, care aduce un prejudiciu unuia dintre coproprietari ori necesită o plată compensatorie; ea cere consimțământul tuturor coproprietarilor.

Dacă unul dintre ei cere vânzarea într-o asemenea situație, cererea lui trebuie acceptată.

501 Șeicul a susținut în al-Mukhtārāt al-jaliyyah, p. 127: „Atunci când dreptatea unuia dintre cei menționați este stabilită, în aparență ori în realitate, mărturia sa nu este respinsă pentru aceste motive. Cunoașterea sigură că mărturia lor este acceptabilă nu este înlăturată de presupunerea numită suspiciune, care este slabă în cazul lor. Dacă însă dreptatea nu este stabilită atât în aparență, cât și în realitate, ci ei doar par drepti, existența unora dintre motivele amintite întărește opinia celor care le resping mărturia. Oamenii se află aici pe trepte diferite.”

502 Ghamr înseamnă ură și dușmănie.

503 Qānī' este slujitorul dedicat servirii familiei și împlinirii nevoilor ei. Deoarece aceasta are autoritate asupra lui, iar el obține foloase de la ea, există suspiciunea că îi părtinește pe cei care îl întrețin.

504 Relatat de 'Abd al-Razzāq (15364), Aḥmad (2/181), Abū Dāwūd (3600, 3601), Ibn Mājah (2366) și al-Dāraqutnī (144). Al-Ḥāfiẓ a spus în al-Talkhīṣ (4/218): „Lanțul său este puternic.”

505 Relatat de al-Bukhārī (11/558) și Muslim (138).

Dacă dau bunul în chirie, chiria se împarte potrivit cotelor lor de proprietate. Allah știe cel mai bine.

Capitol despre recunoaștere

675. Recunoașterea este admiterea de către om a unui drept datorat de el, prin orice formulare care o indică, cu condiția ca persoana care recunoaște să fie responsabilă religios.

676. Ea se numără printre cele mai puternice probe.

677. Se aplică în toate capitolele cunoașterii: actele de adorare, tranzacții, căsătorii, infracțiuni împotriva persoanei și altele.

678. În hadith se spune: „Cel care a recunoscut nu mai are scuză.”⁵⁰⁶

679. Omul trebuie să recunoască toate drepturile pe care le datorează oamenilor, pentru a se elibera de răspundere prin îndeplinirea lor ori prin obținerea iertării. Allah știe cel mai bine.

Binecuvântările lui Allah și pace îmbelșugată asupra stăpânului și Profetului nostru Muḥammad, asupra familiei și companionilor săi.

A consemnat acestea robul sărac înaintea lui Allah, care nădăjduiește ca El să-i îndrepte religia și viața lumească: ‘Abd al-Raḥmān ibn Nāṣir ibn Sa‘dī. Allah să-l ierte pe el, pe părinții lui și pe toți musulmanii! Am copiat din original, iar copierea s-a încheiat la 3 Dhū al-Ḥijjah 1359. Laudă lui Allah, prin a Căruia binefacere se împlinesc faptele bune.

506 Al-Sakhāwī a spus în al-Maqāṣid al-ḥasanah (1311): „Șeicul nostru [al-Ḥāfiẓ Ibn Ḥajar] a spus: nu are temeii, iar sensul său nu este corect în mod necondiționat.”

Indexul citatelor coranice

Noi nu am trimis înaintea ta niciun trimis fără să-i revelăm: Nimeni nu este... · [Al-Anbiyā': 25]. · nr. 4	5
Vă sunt interzise mortăciunea și sângele, până la sfârșitul versetului · [Al-Mā'idah: 3]. · nr. 27	12
O, voi cei care credeți! Când vă ridicați pentru rugăciune, spălați-vă fețele și mâinile... · [Al-Mā'idah: 6]. · nr. 33	15
Sau dacă vreunul dintre voi vine de la locul pentru nevoile fiziologice ori ați... · [Al-Mā'idah: 6]. · nr. 38	18
Dacă sunteți în stare de janābah, purificați-vă! · [Al-Mā'idah: 6]. · nr. 39	19
Nu vă apropiați de ele până când nu devin curate. Iar după ce se... · [Al-Baqarah: 222]. · nr. 39	20
Iar dacă nu găsiți apă, căutați pământ curat și ștergeți-vă cu el fețele și... · [Al-Mā'idah: 6]. · nr. 45	22
O, fii ai lui Adam, luați-vă podoaba la fiecare loc de rugăciune! · [al-A'rāf: 31]. · nr. 64	28
Și de oriunde ai pleca, întoarce-ți fața către Moscheea cea Sfântă! · [al-Baqarah: 149]. · nr. 65	28
Temeți-vă de Allah atât cât puteți! · [al-Taghābun: 16]. · nr. 66	29
Daniile sunt numai pentru săraci, nevoiași, cei care lucrează la strângerea lor, cei ale... · [al-Tawbah: 60]. · nr. 234	78
O, voi cei care credeți, v-a fost prescris postul așa cum le-a fost prescris... · și versetele care urmează. [al-Baqarah: 183]. · nr. 241	80
Oamenii Îi datorează lui Allah pelerinajul la Casă, cei care au puțința să ajungă... · [Āl 'Imrān: 97]. · nr. 269	88
Luați Locul lui Ibrāhīm ca loc de rugăciune! · [al-Baqarah: 125]. · nr. 272	90
Spune: El este Allah, Unicul și Spune: O, voi necredincioșilor. · nr. 272	90
Al-Şafā și al-Marwah sunt dintre rânduielele sacre ale lui Allah. · [al-Baqarah: 158]. · nr. 272	90
Allah a îngăduit vânzarea și a interzis dobânda. · [al-Baqarah: 275]. · nr. 311	108
Decât dacă este un negoț întemeiat pe consimțământul vostru reciproc. · [al-Nisā': 29]. · nr. 313	108
Nu le dați celor nechibzuiți bunurile voastre pe care Allah le-a făcut mijloc de... · [al-Nisā': 5]. · nr. 366	124

Allah vă poruncește în privința copiilor voștri: partea băiatului este cât partea a două... · nr. 450	145
Îți cer o hotărâre. Spune: Allah vă dă hotărârea despre cel care nu lasă... · nr. 450	145
Încheiați cu ei contractul de răscumpărare dacă știți că este bine în ei. · [al-Nūr: 33]. Adică îndreptare în religie și puțința de a câștiga. · nr. 491	153
Nu este niciun păcat asupra voastră pentru aluzia pe care o faceți la cererea... · [al-Baqarah: 235]. · nr. 502	156
O, voi cei care credeți, temeți-vă de Allah așa cum I se cuvine să... · [Āl ‘Imrān: 102]. · nr. 504	157
O, oameni, temeți-vă de Domnul vostru, Care v-a creat dintr-un singur suflet, a creat... · nr. 504	157
O, voi cei care credeți, temeți-vă de Allah și roștiți cuvinte drepte! El vă... · Cele două versete. [al-Aḥzāb: 70, 71]. · nr. 504	158
Vă sunt interzise mamele voastre... · până la sfârșitul pasajului. [al-Nisā’: 23, 24]. · nr. 517	162
Și să reuniți două surori. · [al-Nisā’: 23]. · nr. 518	163
Nu este niciun păcat asupra voastră dacă repudiați femeile înainte să le atingeți și... · [al-Baqarah: 236]. · nr. 539	168
Femeilor repudiate li se cuvine un dar potrivit cuvinței, o datorie pentru cei care... · [al-Baqarah: 241]. · nr. 543	168
Trăiți cu ele potrivit cuvinței. · [al-Nisā’: 19]. · nr. 546	169
Dacă vă temeți că nu vor păzi hotarele lui Allah, nu este niciun păcat... · [al-Baqarah: 229]. · nr. 555	172
O, Profetule, când repudiați femeile, repudiați-le pentru perioada lor de așteptare. · [al-Ṭalāq: 1]. · nr. 559	174
Repudierea este de două ori, până la cuvintele: Dacă o repudiază, ea nu-i mai... · nr. 564	176
O, voi cei care credeți, când vă căsătoriți cu femei credincioase, apoi le repudiați... · [al-Aḥzāb: 49]. · nr. 565	176
Soții lor au mai mult drept să le ia înapoi în această perioadă, dacă... · [al-Baqarah: 228]. · nr. 566	177
Luați ca martori două persoane drepte dintre voi. · [al-Ṭalāq: 2]. · nr. 568	177
Cei care jură să se îndepărteze de soțiile lor au un răgaz de patru... · [al-Baqarah: 226, 227]. · nr. 572	179
Cei care rostesc zihār față de soțiile lor, apoi revin asupra celor spuse , până la sfârșitul versetelor. [al-Mujādilah: 3, 4]. · nr. 575	179

O, voi cei care credeți, nu interziceți lucrurile bune pe care Allah vi le-a...	
· , până când Allah menționează ispășirea jurământului în aceste lucruri.	
[al-Mā'idah: 87-89]. · nr. 577	180
Cei care își acuză soțiile · , până la sfârșitul versetelor. [al-Nūr: 6-9]: · nr.	
579	180
Termenul femeilor însărcinate este să nască. · [al-Ṭalāq: 4]. · nr. 582	182
Cei dintre voi care mor și lasă soții, acestea să aștepte patru luni și... · ,	
până la sfârșitul versetului. [al-Baqarah: 234]. · nr. 583	183
O, voi cei care credeți, când vă căsătoriți cu femei credincioase, apoi le	
repudiați... · [al-Aḥzāb: 49]. · nr. 584	183
Femeile repudiate să aștepte trei perioade. · [al-Baqarah: 228]. · nr. 584	184
Cele dintre femeile voastre care nu mai au nădejde de menstruație, dacă	
aveți îndoieli,... · [al-Ṭalāq: 4]. · nr. 584	184
Dacă sunt însărcinate, cheltuiți pentru ele până când nasc. · [al-Ṭalāq: 6].	
· nr. 586	185
Cel înstărit să cheltuiască din belșugul său, iar cel căruia i-a fost restrânsă	
înzestrarea... · [al-Ṭalāq: 7]. · nr. 589	186
Vă sunt permise vânatul mării și hrana ei. · [Al-Mā'idah: 96] · nr. 600	189
Le-am prescris în ea: viață pentru viață... · până la sfârșitul versetului	
[Al-Mā'idah: 45]. · nr. 628	199
Pe femeia și pe bărbatul care săvârșesc zină, biciuiți-i pe fiecare cu o	
sută... · [Al-Nūr: 2]. · nr. 634	201
Hoțului și hoatei tăiați-le mâinile... · [Al-Mā'idah: 38]. · nr. 642	202
Răspлата celor care poartă război împotriva lui Allah și a Trimisului Său și	
răspândesc... · până la sfârșitul versetului [Al-Mā'idah: 33]. · nr. 644	203
Luați drept martori doi dintre bărbații voștri; dacă nu sunt doi bărbați,	
atunci un... · [Al-Baqarah: 282] · nr. 663	206
dintre martorii pe care îi acceptați · [Al-Baqarah: 282]. · nr. 670	207

Indexul hadithurilor și al relatărilor

Celuia căruia Allah îi voiește binele îi dă înțelegere în religie. · nr. 2	3
Islamul a fost clădit pe cinci: mărturisirea că nimeni nu este vrednic de adorare... · nr. 3	4
Allah nu primește o rugăciune fără purificare. · nr. 7	6
Apa este pură și purificatoare; nimic nu o face impură. · nr. 10	6
Să nu plece până când nu aude un sunet ori nu simte un miros. · nr. 13	7
Nu beți din vase de aur și argint și nu mâncați din farfuriile lor,... · nr. 15	8
— În numele lui Allah. · nr. 16	8
— O, Allah, caut ocrotire la Tine de rău și de cele rele. · nr. 16	9
Îți cer iertare. · nr. 17	9
Laudă lui Allah, Care a îndepărtat de la mine ceea ce îmi dăuna și... · nr. 17	9
Când mergeți să vă faceți nevoile, nu vă îndreptați cu fața către qiblah în... · nr. 22	10
Credinciosul nu devine impur nici viu, nici mort. · nr. 27	12
Ne-au fost îngăduite două feluri de mortăciuni și două feluri de sânge. Cele două... · nr. 27	13
Locul atins de urina fetei se spală, iar cel atins de urina băiețelului se... · nr. 30	13
Îți este suficientă apa, iar urma lui nu îți dăunează. · nr. 31	14
Faptele sunt după intenții și fiecare om are numai ceea ce a intenționat. · nr. 32	14
În numele lui Allah. · nr. 32	14
Când unul dintre voi face abluțiunea și își pune încălțăminte de tip khuff, să... · nr. 34	17
Da. · nr. 38	19
Însă din pricina defecării, a urinării și a somnului. · nr. 38	19
În numele lui Allah; · nr. 44	21
Mi s-au dat cinci lucruri care nu i-au fost date niciunuia dintre profeții dinaintea... · nr. 45	22
El l-a condus pe Profet ﷺ în rugăciune la începutul timpului și la sfârșitul... · nr. 55	25

Timpul rugăciunii Ṣuḥr începe când soarele trece de zenit și ține până când umbra... · nr. 56	25
Cine a prins o rak'ah din rugăciune a prins rugăciunea. · nr. 57	26
Când căldura se întetește, amânați rugăciunea până se mai răcorește, căci arșița puternică provine... · nr. 60	27
În numele lui Allah! Binecuvântarea și pacea să fie asupra Trimisului lui Allah! O,... · nr. 71	30
Și deschide-mi porțile harului Tău! · nr. 74	30
Slavă Ție, o, Allah, și laudă Ție! Binecuvântat este Numele Tău, înaltă este Măreția... · nr. 79	31
Slavă Domnului meu, Cel Măreț! · nr. 89	32
Slavă Ție, o, Allah, Domnul nostru, și laudă Ție! O, Allah, iartă-mă! · nr. 90	33
Allah îl aude pe cel care Îl laudă · nr. 92	33
Domnul nostru, Ție Îți aparține lauda, o laudă multă, bună și binecuvântată, cât să... · nr. 93	33
Mi s-a poruncit să mă prosterez pe șapte oase: pe frunte — și a... · nr. 94	34
Slavă Domnului meu, Cel Preainalt! · nr. 95	34
Domnul meu, iartă-mă, ai milă de mine, călăuzește-mă, dă-mi cele de trebuință, îndreaptă starea... · nr. 99	35
Salutările, rugăciunile și cuvintele bune Îi aparțin lui Allah. Paceă să fie asupra ta,... · nr. 104	35
O, Allah, binecuvântează-l pe Muḥammad și familia lui Muḥammad, așa cum ai binecuvântat familia... · nr. 108	36
Caut ocrotire la Allah de pedeapsa Gheenei, de pedeapsa mormântului, de încercarea vieții și... · nr. 108	36
Pacea și îndurarea lui Allah să fie asupra voastră! · nr. 109	37
Slavă Domnului meu, Cel Măreț! · nr. 111	38
Slavă Domnului meu, Cel Preainalt! · nr. 111	38
Domnul meu, iartă-mă! · nr. 111	38
Allah îl aude pe cel care Îl laudă · nr. 111	38
Domnul nostru, Ție Îți aparține lauda! · nr. 111	38
Când te ridici pentru rugăciune, îndeplinește abluțiunea în mod deplin, apoi îndreaptă-te către qiblah... · nr. 115	39
Rugați-vă așa cum m-ați văzut pe mine rugându-mă. · nr. 115	40
Și a rostit salutul de încheiere după două rak'ah din Ṣuḥr sau 'Aṣr. Apoi... · nr. 118	42
Cum așa? · nr. 118	43

Dacă unul dintre voi are îndoieli în rugăciune și nu știe câte rak'ah a... · nr. 118	43
Este un furt pe care Satana îl săvârșește din rugăciunea robului. · nr. 124	45
Nu se îndeplinește rugăciunea când este de față mâncarea și nici când omul se... · nr. 124	46
Faceți ca ultima voastră rugăciune din noapte să fie Witr. · nr. 131	47
Cine se teme că nu se va trezi în ultima parte a nopții să... · nr. 132	47
Am avut de gând să poruncesc să se înceapă rugăciunea, apoi să poruncesc unui... · nr. 140	49
Rugăciunea în congregație este mai bună decât rugăciunea celui singur cu douăzeci și șapte... · nr. 143	50
Dacă v-ați rugat în locurile voastre de popas, apoi ajungeți la o moschee în... · nr. 144	50
Îi conduce pe oameni în rugăciune: Cel care cunoaște cel mai bine recitarea Cărții... · nr. 146	51
Când auziți iqāmah, mergeți către rugăciune cu liniște și demnitate, fără să vă grăbiți... · nr. 150	53
Când unul dintre voi ajunge la rugăciune și imamul este într-o anumită poziție, să... · nr. 151	53
Roagă-te în picioare; dacă nu poți, șezând; iar dacă nu poți, culcat pe o... · nr. 153	54
Când vă poruncesc un lucru, îndepliniți din el atât cât puteți. · nr. 161	56
Vă atacă dimineața! Vă atacă seara! · nr. 164	57
Acestea fiind spuse, cea mai bună vorbire este Cartea lui Allah, cea mai bună... · nr. 164	57
Pe cel pe care Allah îl călăuzește, nimeni nu-l poate rătăci, iar pe cel... · nr. 164	58
Lungimea rugăciunii omului și scurtimea predicii lui sunt un semn al înțelegerii sale. · nr. 164	58
Te-ai rugat? · nr. 177	59
Ridică-te și îndeplinește două rak'ah. · nr. 177	59
Allah este Cel mai Mare! Allah este Cel mai Mare! Nimeni nu este vrednic... · nr. 191	61
Îndemnați-i pe cei aflați pe moarte dintre voi să spună: Nimeni nu este vrednic... · nr. 192	62
Recitați Yā Sîn pentru cei aflați pe moarte dintre voi. · nr. 193	62
Grăbiți-vă cu funeraliile. Dacă persoana a fost dreaptă, o duceți către un bine; iar... · nr. 195	63

Sufletul credinciosului rămâne suspendat din pricina datoriei sale până când aceasta este achitată pentru... · nr. 196	63
Nu moare niciun bărbat musulman la a cărui rugăciune funerară să stea patruzeci de... · nr. 200	66
Cine participă la funeralii până când se îndeplinește rugăciunea pentru cel decedat are un... · nr. 201	66
Asemenea a doi munți uriași. · nr. 201	66
Cereți iertare pentru fratele vostru și cereți pentru el statornicie, căci acum este întrebare. · nr. 203	67
Aceasta este îndurare. · nr. 205	67
Vizitați mormintele, căci ele amintesc de Viața de Apoi. · nr. 207	68
Pacea să fie asupra voastră, locuitori credincioși ai acestui sălaș! Cu voia lui Allah,... · nr. 208	68
Nu se datorează danie pentru mai puțin de cinci awsuq de curmale. · nr. 216	72
Pentru ceea ce este udat de ploi și de izvoare sau își trage singur... · nr. 217	73
Când estimați recolta, luați dania, dar lăsați o treime. Dacă nu lăsați o treime,... · nr. 218	73
Pentru comoara îngropată din vechime se dă o cincime. · nr. 227	75
Șapte categorii de oameni vor fi umbrite de Allah în umbra Sa, în ziua... · nr. 233	77
Dacă te ascultă în aceasta, înștiințează-i că Allah le-a impus o danie luată de... · nr. 235	78
Cine le cere oamenilor din bunurile lor pentru a-și spori averea cere, de fapt,... · nr. 239	79
Ia ceea ce îți vine din aceste bunuri fără să le râvnești și fără... · nr. 240	79
Când o vedeți, postiți, iar când o vedeți, încheiați postul. Dacă vă este ascunsă... · nr. 242	81
Calculați-i durata la treizeci de zile. · nr. 242	81
Întregiți numărul zilelor din Sha'bān la treizeci. · nr. 242	81
Cine uită, în timp ce postește, și mănâncă ori bea să-și ducă postul la... · nr. 252	82
Oamenii vor rămâne în bine atât timp cât se grăbesc să încheie postul. · nr. 253	83
Luați masa de dinaintea zorilor, căci în această masă este binecuvântare. · nr. 254	83
Când unul dintre voi încheie postul, să-l încheie cu curmale. Dacă nu găsește, să-l... · nr. 255	83

Cine nu renunță la vorbirea mincinoasă, la faptele întemeiate pe ea și la purtarea... · nr. 256	84
Cine moare având de recuperat zile de post, ruda sa apropiată să postească pentru... · nr. 257	84
Ispășește păcatele anului trecut și ale celui care urmează. · nr. 258	84
Ispășește păcatele anului trecut. · nr. 259	84
Aceasta este ziua în care m-am născut și în care am fost trimis sau... · nr. 260	85
Cine postește în Ramaḍān, apoi îl urmează cu șase zile din Shawwāl este ca... · nr. 261	85
Ziua Ruperii Postului și Ziua Sacrificiului. · nr. 263	85
Zilele de tashrīq sunt zile de mâncat, de băut și de pomenire a lui... · nr. 264	86
Niciunul dintre voi să nu postească vinerea, decât dacă postește o zi înainte sau... · nr. 265	86
Cine postește în Ramaḍān cu credință și căutând răsplata va avea iertate păcatele de... · nr. 266	86
Nu se pornește la drum [pentru a vizita o moschee] decât către trei moschei... · nr. 268	87
Fă baia rituală, leagă o pânză care să oprească sângerarea și intră în iḥrām. · nr. 272	89
Răspund chemării Tale, o, Allah, răspund chemării Tale! Răspund chemării Tale, Tu nu ai... · nr. 272	89
Nimeni nu este vrednic de adorare în afară de Allah, Unicul, fără asociat. A... · nr. 272	91
Dacă aș fi știut la început ceea ce am aflat mai târziu, nu aș... · nr. 272	92
A spus adevărul, a spus adevărul. Ce ai rostit când ai intrat în pelerinaj? · nr. 272	92, 93
Eu am cu mine animalele de jertfă, așadar nu ieși din iḥrām. · nr. 272	92, 93
Sângele și bunurile voastre sunt inviolabile între voi, precum inviolabilitatea acestei zile, în această... · nr. 272	94, 95
O, Allah, fii martor! O, Allah, fii martor!, de trei ori. · nr. 272	94, 95
O, oameni, liniște, liniște! Când ajungea la câte o ridicătură de nisip, îi slăbea... · nr. 272	96
Scoateți apă, o, Banū ‘Abd al-Muṭṭalib! Dacă nu m-aș teme că oamenii vă vor... · nr. 272	98
Luați de la mine riturile voastre de pelerinaj. · nr. 273	98

Înconjurarea Casei este rugăciune, numai că Allah a îngăduit vorbirea în ea. · nr. 293	102
Înconjurarea Casei, parcursul între al-Şafā şi al-Marwah şi aruncarea pietricelelor la jamarāt au fost... · nr. 297	103
Allah a oprit elefantul să intre în Mecca şi a dat putere asupra ei... · nr. 298	103, 104
Cu excepţia idhkhir-ului. · nr. 298	103, 104
Medina este sanctuar între ‘Ayr şi Thawr. · nr. 299	104
Cinci animale sunt toate vătămatoare şi pot fi ucise atât în afara sanctuarului, cât... · nr. 300	105
Patru nu sunt îngăduite ca jertfe de sărbătoare: Animalul cu un singur ochi sănătos,... · nr. 303	106
Fiecare băiat este ținut în legătură cu ‘aqīqah lui: animalul se înjunghie în a... · nr. 308	107
a interzis vânzarea cu incertitudine · nr. 314	109
Aur pentru aur, argint pentru argint, grâu pentru grâu, orz pentru orz, curmale pentru... · nr. 317	110
Cumpărarea curmalelor aflate în palmieri în schimbul curmalelor uscate. · nr. 322	111
A îngăduit vânzarea ‘arāyā pe baza estimării, pentru mai puțin de cinci awsuq, celui... · nr. 323	111
să vândă peste vânzarea musulmanului, să cumpere peste cumpărarea lui şi să ridice preţul... · nr. 324	112
de a-i despărţi pe cei înrudiţi, aflaţi în robie. · nr. 324	112
Nu-i întâmpinaţi pe cei care aduc marfa. Cine îi întâmpină şi cumpără de la... · nr. 324	112
Cine ne înşală nu este dintre noi. · nr. 324	113
Scad când se usucă? · nr. 326	114
Cine vinde palmieri după polenizare, fructele lor sunt ale vânzătorului, dacă nu cumva cumpărătorul... · nr. 329	115
Când trece primejdia care le poate lovi. · nr. 334	116
Până când se înroşesc sau se îngălbenesc. · nr. 334	116
Dacă i-ai vândut fratelui tău fructe şi o calamitate le-a lovit, nu-ţi este îngăduit... · nr. 336	116
Când doi oameni încheie o vânzare, fiecare are dreptul de a alege atât timp... · nr. 338	117
Musulmanii sunt ţinuţi de condiţiile lor, în afară de o condiţie care îngăduie ceva... · nr. 339	118

Nu rețineți laptele în ugerile cămilelor și oilor. Cine le cumpără după aceasta, după... · nr. 341	118, 119
Are dreptul de opțiune trei zile. · nr. 341	118, 119
Cine acceptă desfacerea vânzării unui musulman, Allah îi va trece cu vederea poticnirea. · nr. 344	119
Cine plătește în avans să o facă pentru o măsură cunoscută, o greutate cunoscută... · nr. 345	120
Cine ia bunurile oamenilor dorind să le restituie, Allah le va restitui pentru el... · nr. 346	120
Animalul dat în gaj poate fi călărit în schimbul întreținerii sale, iar laptele animalului... · nr. 354	122
Garantul răspunde pentru ceea ce a garantat. · nr. 357	122
Amânarea plății de către cel bogat este nedreptate. Dacă vreunul dintre voi este trimis... · nr. 362	123
Cine își găsește bunul la un om care a devenit insolubil are mai mult... · nr. 365	124
Împăcarea este permisă între musulmani, cu excepția unei împăcări care interzice ceva îngăduit sau... · nr. 370	125
Vecinul să nu-l împiedice pe vecinul său să-și sprijine grinzile în zidul său. · nr. 374	126
Allah Preaînaltul spune: Eu sunt al treilea al celor doi asociați atât timp cât... · nr. 384	128
Cine pune în valoare un pământ care nu aparține nimănui are mai mult drept... · nr. 396	131
Allah Preaînaltul a spus: Împotriva a trei voi sta ca potrivnic în Ziua Învierii... · nr. 401	132
Dați-i lucrătorului plata înainte să i se usuce sudoarea. · nr. 405	133
Cunoaște-i învelișul și legătura, apoi anunța-l un an. Dacă vine proprietarul, dă-i-l; altfel, îl... · nr. 406	134
Este pentru tine, pentru fratele tău sau pentru lup. · nr. 406	134
Ce ai tu cu ea? Are cu ea apa și încălțăminte ei, ajunge la... · nr. 406	134
Nu există premiu de întrecere decât pentru cămilă, săgeată sau cal. · nr. 409	136
Cine ia pe nedrept o palmă de pământ, Allah îi va pune în jurul... · nr. 412	136
O rădăcină pusă pe nedrept nu are niciun drept. · nr. 416	138
Orice faptă bună este o danie. · nr. 419	138
Faptele sunt numai după intenții. · nr. 427	140
Dacă dorești, păstrează bunul de bază și dă-i folosul de pomană. · nr. 429	140

Temеți-vă de Allah și fiți drepti între copiii voștri. · nr. 442	142
Cel care își ia darul înapoi este asemenea câinelui care varsă, apoi se întoarce... · nr. 443	142
Nu-i este îngăduit unui musulman să facă un dar și apoi să-l ia înapoi,... · nr. 443	142
Tu și bunurile tale sunteți ai tatălui tău. · nr. 445	143
Nu se cuvine ca un musulman care are ceva pentru care dorește să lase... · nr. 446	143
Să-ți lași moștenitorii îndestulați este mai bine decât să-i lași nevoiași, întinzând mâna către... · nr. 448	144
Dați cotele stabilite celor îndreptățiți la ele. Ceea ce rămâne îi revine celui mai... · nr. 450	145
Orice musulman care eliberează un musulman, Allah îi salvează din Foc câte un mădular... · nr. 486	151
Cei cu prețul cel mai mare și cei mai prețuiți de stăpânii lor. · nr. 487	151
Cine își eliberează partea dintr-un sclav și are avere cât valoarea sclavului, acesta este... · nr. 488	152
Altfel, este evaluat și i se cere să muncească pentru a se răscumpăra, fără... · nr. 488	152
Cine îl cumpără de la mine? · nr. 489	153
Achită-ți datoria. · nr. 489	153
Cel care a încheiat contract de răscumpărare este sclav cât timp îi mai rămâne... · nr. 493	154
Orice roabă care i-a născut stăpânului său un copil este liberă după moartea lui. · nr. 494	154
O, tineri, cine dintre voi are puțința căsătoriei să se căsătorească, fiindcă aceasta ajută... · nr. 496	155
Femeia este luată în căsătorie pentru patru lucruri: averea ei, obârșia ei, frumusețea ei... · nr. 497	155
Nu există căsătorie decât cu un tutore. Hadith autentic, relatat de cei cinci. · nr. 507	159
Femeia care a mai fost căsătorită nu este căsătorită până când nu este consultată,... · nr. 509	160
Să tacă. · nr. 509	160
Faceți cunoscută căsătoria. · nr. 510	160
Prin alăptare devine interzis ceea ce devine interzis prin rudenia de sânge sau prin... · nr. 517	162

Nu se reunesc în căsătorie o femeie și mătușa ei paternă, nici o femeie... · nr. 518	163
Condițiile pe care aveți cea mai mare datorie să le îndepliniți sunt cele prin... · nr. 529	164
Caută chiar și un inel de fier. · nr. 537	167
Purtați-vă bine cu femeile. · nr. 546	169
Cel mai bun dintre voi este cel mai bun cu familia sa. · nr. 546	169
Dacă bărbatul își cheamă soția la așternut, iar ea refuză să vină, îngerii o... · nr. 546	170
Cine are două soții și înclină către una va veni în Ziua Învierii cu... · nr. 547	170
Femeii care îi cere soțului divorțul fără vreo suferință îi este interzisă mireasma Paradisului. · nr. 558	173
Poruncește-i să o ia înapoi, apoi să o lase până când se purifică, apoi... · nr. 560	174, 175
Poruncește-i să o ia înapoi, apoi s-o repudieze când este curată sau însărcinată. · nr. 560	174, 175
Trei lucruri sunt serioase când sunt spuse serios și serioase când sunt spuse în... · nr. 569	178
Allah a trecut cu vederea pentru comunitatea mea greșeala, uitarea și ceea ce au... · nr. 570	178
Blestemul lui Allah să fie asupra lui dacă este dintre mincinoși. · nr. 579	181
Mânia lui Allah să fie asupra ei dacă el este dintre cei sinceri. · nr. 579	181
Ele au dreptul la hrană și îmbrăcăminte din partea voastră potrivit cuviinței. · nr. 590	186
Robul are dreptul la hrană și îmbrăcăminte și nu este pus la muncă decât... · nr. 592	187
Îi este de ajuns omului ca păcat să rețină hrana celui a cărui întreținere... · nr. 594	187
Dacă Allah voiește · nr. 617	194

Indexul regulilor juridice

Regula de bază este că lucrurile sunt curate și permise. · nr. 13	7
Toate vasele sunt permise, în afară de vasele din aur și argint. · nr. 14	7
Când necurățenia dispare prin orice mijloc, încetează și statutul ei juridic. · nr. 26	11
Toate animalele de pradă sunt necurate. · nr. 27	11
Urina și excrementele oricărui animal a cărui carne este interzisă sunt necurate, iar reciproca este valabilă. · nr. 27	11
Continuitatea înseamnă să nu existe o întrerupere considerată lungă potrivit obiceiului. · nr. 33	15
Tayammum-ul este valabil cu tot ceea ce se află la suprafața pământului, fie țărână, fie altceva. · nr. 44	21
Regula de bază pentru sângele femeii este că reprezintă menstruație, fără o limită fixă de vârstă, durată ori repetare. · nr. 49	23
Cel care prinde o rak'ah a prins rugăciunea de vineri, congregația și timpul rugăciunii. · nr. 57	26
Nu este permisă amânarea intenționată a rugăciunii dincolo de timpul ei pentru niciun motiv, în afară de jihād. · nr. 58	26
Orice rugăciune de zi se recită în șoaptă, exceptând rugăciunea de vineri, de sărbătoare, de eclipsă și pentru ploaie. · nr. 85	32
Toate șederile rugăciunii sunt în poziția iftirāsh, în afară de ultimul tashahhud precedat de un alt tashahhud. · nr. 98	34
Rugăciunea celui care nu a săvârșit el însuși ceva ce o anulează este valabilă și nu devine nevalabilă din cauza nevalabilității rugăciunii imamului. · nr. 123	44
Rugăciunile legate de o cauză nu sunt interzise în timpurile respective. · nr. 139	48
Cel a cărui rugăciune este valabilă pentru sine o poate conduce și pentru alții. · nr. 146	51
Ori de câte ori există cu adevărat călătorie, omul poate folosi înlesnirile ei, fără a se limita la o distanță fixă. · nr. 156	55
Oricine are obligația rugăciunii în congregație are și obligația rugăciunii de vineri, dacă este stabilit permanent într-o așezare cu clădiri. · nr. 162	56
Regula de bază este că sclavul are aceeași dispoziție ca omul liber în actele de adorare strict trupești, fără legătură cu averea. · nr. 162	56

Normele nu devin obligatorii decât după ce ajung la cunoștința omului. · nr. 242	80
Cel care săvârșește un lucru interzis din uitare nu datorează compensație. · nr. 282	100
Cel căruia i s-a încredințat un bun nu răspunde decât dacă depășește limitele ori este neglijent. · nr. 381	128
Dacă un deținător de încredere pretinde că a restituit bunul și era plătit pentru păstrare, afirmația nu îi este acceptată fără dovadă; dacă lucra voluntar, îi este acceptată împreună cu jurământul. · nr. 383	128
Cel care ajunge primul la un lucru permis are prioritate asupra lui. · nr. 397	131
Oricine pune pe nedrept stăpânire pe averea altuia este un deținător abuziv și răspunde pentru ea. · nr. 414	137
Când există atât autorul direct, cât și cel care a provocat cauza, răspunderea revine autorului direct, exceptând cazul în care nu i se poate impune. · nr. 414	137
Contractele sunt valabile prin orice formulare care le indică. · nr. 505	158
Orice poate constitui preț ori chirie poate constitui și dar nupțial, oricât ar fi de puțin. · nr. 537	167
Nicio desfacere a căsătoriei de tip faskh nu reduce numărul divorțurilor; prin ea, femeia este separată irevocabil în sensul separării minore. · nr. 556	172
Copilul este atribuit patului conjugal, exceptând li'an-ul ori imposibilitatea paternității. · nr. 580	181
Perioada de așteptare a oricărei femei însărcinate se încheie când naște tot ceea ce se află în pânțele ei. · nr. 582	182
Copilul nu este lăsat în grija celui care nu îl ocrotește și nu îi urmărește binele. · nr. 599	188
Toate băuturile sunt permise, exceptându-le pe cele îmbătătoare. · nr. 600	189
Toate alimentele de altă origine decât cea animală sunt permise, exceptându-le pe cele dăunătoare. · nr. 600	189
Toate vietățile mării sunt permise, vii ori moarte. · nr. 600	189
Regula de bază pentru animalele terestre este permisiunea, exceptându-le pe cele interzise prin text de Legiuitor. · nr. 600	189
Niciun animal permis nu devine licit pentru consum fără sacrificare rituală, exceptând peștii și lăcustele. · nr. 601	191
Jurământul nu se încheie decât pe Allah, pe numele Sale ori pe însușirile Sale. · nr. 610	192
Cel care a uitat ori nu a știut nu își încalcă jurământul. · nr. 615	193

Jurământul se înțelege potrivit intenției celui care îl cere. · nr. 619	194
Pierderea fiecărei funcții, precum auzul, vederea ori mirosul, atrage un preț integral al sângelui. · nr. 625	197
Prețul sângelui pentru o femeie este jumătate din cel pentru un bărbat, exceptând despăgubirile sub o treime. · nr. 629	199
Pedeapsa legală determinată nu se aplică decât unei persoane responsabile religios, supuse normelor Legii și care cunoaște interdicția. · nr. 630	200
Dovada îi revine reclamantului, iar jurământul celui care neagă. · nr. 661	205

Glosar

‘Āriyah العارية

Împrumutarea gratuită a folosinței unui bun, cu păstrarea bunului însuși.

‘Aṣabah العصبية

Moștenitori reziduali: primesc averea sau ceea ce rămâne după cotele stabilite, potrivit ordinii descrise în Cartea moștenirilor.

‘Awl العول

Mărirea bazei împărțirii atunci când suma cotelor succesoriale depășește întregul.

Ḥajj الحج

Pelerinajul la Casa cea Sfântă, cu riturile și condițiile descrise în carte.

‘Iddah العدة

Perioada de așteptare a femeii după despărțirea de soț sau după moartea acestuia.

Ifrād الإفراء

Intrarea în iḥrām numai pentru Ḥajj.

Iḥrām الإحرام

Intrarea în starea rituală a pelerinajului sau a ‘Umrah.

Ijārah الإجارة

Contract pentru o folosință sau o lucrare cunoscută, în schimbul unei plăți.

Ju‘alah الجعالة

Stabilirea unei răsplăți cunoscute pentru îndeplinirea unei lucrări.

Kalālah الكلالة

Situația succesorală în care cel decedat nu lasă copil și nici tată, descrisă în Cartea moștenirilor.

Khul‘ الخلع

Despărțire între soți în schimbul unei compensații, potrivit condițiilor prezentate în carte.

Luqāṭah اللقطة

Bun pierdut și găsit, ale cărui reguli depind de natura și valoarea sa.

Mahr المهر

Darul nupțial datorat soției în temeiul căsătoriei.

Muḍārabah المضاربة

Asociere în care unul oferă capitalul, iar celălalt munca, cu o cotă cunoscută din profit.

Muzāra‘ah المزارعة

Încredințarea pământului spre cultivare în schimbul unei cote cunoscute din recoltă.

Qirān القران

Unirea Ḥajj și ‘Umrah în aceeași stare de iḥrām.

Radd الرد

Restituirea surplusului către titularii cotelor succesoriale, proporțional cu cotele lor, în situația descrisă de autor.

Rahn الرهن

Gaj: un bun oferit ca garanție pentru o datorie.

Ribā الربا

Adaosul interzis în operațiunile descrise în Cartea tranzacțiilor; regulile sunt explicate în text.

Salam السلم

Vânzare cu plata prețului în avans pentru un bun definit prin însușiri, datorat la termen.

Tamattu‘ التمتع

Îndeplinirea ‘Umrah în lunile pelerinajului, apoi intrarea din nou în iḥrām pentru Ḥajj în același an.

Ṭawāf الطواف

Înconjurarea rituală a Ka‘bei.

Tayammum التيمم

Purificarea rituală cu pământ curat, în condițiile în care apa nu poate fi folosită.

‘Umrah العمرة

Pelerinajul mic, alcătuit din riturile descrise în Cartea pelerinajului.

Zakāt الزكاة

Dania obligatorie, datorată pentru bunurile și categoriile prevăzute în Cartea zakāt-ului.

Bibliografie

1. ‘Abd al-Raḥmān ibn Nāṣir al-Sa‘dī. Manhaj al-Sālikīn wa-Tawdīḥ al-Fiqh fī al-Dīn. Dar al-Waṭan, ediția a II-a, 1423 H / 2002. Îngrijire: Muḥammad ibn ‘Abd al-‘Azīz al-Khuḍayrī; adnotări: ‘Abd Allāh ibn ‘Aqīl.
2. Al-Bukhārī, Muḥammad ibn Ismā‘īl. Ṣaḥīḥ al-Bukhārī.
3. Muslim ibn al-Ḥajjāj. Ṣaḥīḥ Muslim.
4. Abū Dāwūd, Sulaymān ibn al-Ash‘ath. Sunan Abī Dāwūd.
5. Al-Tirmidhī, Muḥammad ibn ‘Īsā. Al-Jāmi‘ (Sunan al-Tirmidhī).
6. Al-Nasā‘ī, Aḥmad ibn Shu‘ayb. Sunan al-Nasā‘ī.
7. Ibn Mājah, Muḥammad ibn Yazīd. Sunan Ibn Mājah.
8. Aḥmad ibn Ḥanbal. Al-Musnad.
9. Al-Sa‘dī, ‘Abd al-Raḥmān ibn Nāṣir. Al-Mukhtārāt al-Jaliyyah.

Indice

Abluțiune 6, 14–15, 17–20, 23, 39
Apă 6, 11, 13, 15, 17, 20–22, 48, 65, 73, 83, 98, 130–131, 134, 192
Căsătorie 127, 150, 152, 155–163, 165–166, 168, 172, 175–178, 181, 183–184, 186, 206
Datorii 78, 121–122, 126, 140, 150, 153, 164, 168
Divorț 150, 172, 174–175, 177–179, 182, 206
Donăție 141
Funeralii 66
Gaj 121–122, 124, 127, 142, 150
Ḥajj 88, 90, 92–93, 98–99, 101
Iḥrām 63, 89, 92–93, 98–101, 163
Ijārah 132
Intenție 2, 14, 20–21, 29, 55, 81, 101, 103, 112, 128, 172, 177, 194, 196
Jurământ 119, 127–128, 175–176, 178–181, 192–195, 205–206, 208
Mărturie 80–81, 160, 181, 200–201, 206–208
Moștenire 129, 140–141, 143–144, 146–151, 187
Muḍārabah 129–130
Muzāra‘ah 131
Post 4, 60, 80–85, 100–101, 155
Purificare 6–7, 11, 14–15, 17, 21, 23, 25, 44, 76, 102, 127
Ribā 109–110, 113
Rugăciune 4, 6–7, 14, 16, 18, 21, 23, 25–32, 34, 36–37, 39–40, 42–61, 63–64, 66, 69, 75–76, 90, 95–96, 102, 127
Salam 117, 120, 127
Ṭawāf 23, 97–99, 101–103
Tayammum 6, 21
Tutore 124–125, 158–159, 161, 167, 172
‘Umrah 90, 92, 99
Vânzare 74, 108–109, 111–117, 119–121, 129, 139, 158, 208
Zakāt 69, 71, 73–76, 78, 127

GHID DE JURISPRUDENȚĂ ISLAMICĂ

Manhaj al-Sālikīn

O introducere structurată în jurisprudența islamică: de la purificare și rugăciune la tranzacții, familie și judecată.

679 de chestiuni · citate arabe și traducere românească · note de subsol · cuprins și indici.

ʿAbd al-Raḥmān ibn Nāṣir al-Saʿdī

Ediție în limba română · Institutul Tawhid

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro